

FAŞİZME, EMPERYALİZME, FEODALİZME, ŞOVENİZME VE HER TÜR DEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTİZAN

Nisan-Mayıs 2010 Sayı: 71 İki Aylık Siyasi Dergi Fiyatı: 4 TL ISSN: 1303-0078

Halkın örgütlü bariyerini kurmak
için 2010'a sıkı sarılalım!

Sayfa 2-12

Sınıf hareketinde öne çıkardığı
başlıklarla TEKEL direnişi

Sayfa 13-24

"Birlik" ve birlikçilik;
her şeyden önce güven ve içtenlik!
Sınıf Teorisi'ne yanıt

Sayfa 25-60

DEH Komitesi'ne yanıt

Sayfa 61-81

HKP(Maoist)'ten BNKP(Maoist)'e
açık mektup

Sayfa 82-102

Tarihi dersler ışığında
komünist partilerde
iki çizgi mücadelesi -2-

Sayfa 103-119

PARTİZAN'DAN

UMUT YAYIMCILIK VE BASIM SANAYİ LTD. ŞTİ

Yönetim yeri: Gureba Hüseyin Ağa
Mah. İmam Murat Sk. No: 8/1

Aksaray-Fatih/İstanbul

Tel: (0212) 521 34 30

Faks: (0212) 621 61 33

Sahibi ve Yazışleri Müdürü:

Çilem ÖNSEL

Baskı: Yön Matbaacılık Davutpaşa Cad.

75/2 B 366 Topkapı/İstanbul

Tel: 0 212 544 66 34

ISSN 1303-0078

e-posta:

umutyayimcilik@ttmail.com

BÜROLAR

KARTAL: İstasyon Cad. Dörtler Ap.

No: 4/2 Tel: (0216) 306 16 02

ANKARA: Sağlık 1 Sokak No:17/19

Çankaya Tel: (0312) 430 67 65

İZMİR: 865 Sk. No: 48/203

Kemeraltı/Konak

Tel: (0232) 446 78 07

MERSİN: Silifke Cd. Çavdaroğlu

İşhanı Kat: 3 No: 118

BURSA: Selçuk Hatun Mh. Ünlü Cd.

Sönmez İşsarayı Kat: 2 No: 185 Heykel

Tel: (0224) 224 09 98

MALATYA: Dabakhane Mh. Turgut

Temelli Cd. Barış İşhanı Kat: 3 No: 94

ERZİNCAN: Ordu Cd. Ordu İşhanı

Kat: 3 Tel: (0446) 223 67 18

AVRUPA MERKEZ BÜRO:

Weseler Str 93 47169

Duisburg/Almanya

Tel: 0049 203 40 60 958

Faks: 0049 203 40 60 959

71. sayımızla sizinle buluşurken, geçen sayımızdan itibaren devrimci, ilerici ve demokratik kamuoyunun ilgi odağı elbette Ankara'nın ortasında 78 gün boyunca işleri, gelecekleri ve onurları için direnen TEKEL işçilerinin süreci oldu. Direnişin Ankara ayağı, zaten başından itibaren bu direnişi nasıl olur da bitiririz hesabı yapan reformist sarı sendikanın işbirlikçi tavrı nedeniyle sona ererken, işçi sınıfı içindeki çalışmaya dair devrimci güçlerin öğreneceği çok önemli dersler bıraktı. Kriz ciddi olarak en başta da işten atmalar, örgütsüzleştirme saldırıları ve işsizlik olgusuyla gündemdeki baş yerini korurken bu deneyim ve dersler TEKEL işçilerinin ve çeşitli illerde ve çeşitli biçimlerde direnişlerde olan emekçilerin önümüzdeki süreçteki mücadelelerinde bizlere yol gösterici olacaktır. Bu sayımızın ilk iki konusu da bu süreçlere dairdir.

Dergimizin bu iki yazıdan sonra gelen dört konusu birbirlerinden bağımsız yazılar olsa da, bir bütün oluşturuyorlar elbette. Sınıf Teorisi'ne yanıt yazımızı, yazının girişinde de ifade ettiğimiz gibi, "*Birlik meselesi uzun zamandır ST'nin gündeminde olan bir meseledir. Bizi de muhatap olarak sürece dahil etmek için hatırı sayılır bir çaba içinde olan ST nihayet bunu başarmıştır... bu meseleyi gündemimize almamız için harcadıkları çabayı da göz önüne aldığımızda bundan 'kaçınmanın' mümkün olmadığını anladık*" ve "birlik" meselesine ve ST'de çıkan hakkımızdaki değerlendirmelere dair kamuoyunu bilgilendirme ihtiyacının ürünü olarak kaleme aldık.

Yine okurlarımızın bildiği gibi Proletarya Partisi'nin de kurucu üyesi olduğu ancak 2001 yılında üyeliğine son verildiği Devrimci Enternasyonal Hareket'e 2005 Mart'ında gönderilen bir mektubu yayımlıyoruz. Bu mektuba DEH'ten hiçbir yanıt gelmemesi ve üzerinden hatırı sayılır bir zaman dilimi geçtiğinden dolayı dergimizde yer vermenin, son süreçteki bazı tartışmalara katkı sunacağına ve Uluslararası Komünist Hareket'in geleceği açısından yararlı olacağına kanaat getirdik.

Ve son olarak, geçen sayımızda başladığımız "Tarihi dersler ışığında komünist partilerde iki çizgi mücadelesi" anlayışı ve deneyimleri üzerine yazımızın son bölümü ile birlikte, Hindistanlı Maoist yoldaşların Nepalli yoldaşlara yazdığı ve son süreçteki politikalarına dair eleştirilerini sunduğu açık mektubu yayımladık. Hindistanlı yoldaşlar bu tartışmaya tüm dünya Maoistlerinin dahil olması gerektiğini düşünmekte. Biz de ülkemiz devrimci, ilerici kamuoyunu bu konuda bilgilendirme sorumluluğumuzu yerine getirerek yazıya sayfalarımızda yer verdik.

Görüldüğü üzere sizlerle dopdolu bir Partizan sayısıyla merhaba dedik. Bir dahaki sayımızda görüşmek dileğiyle...

İÇİNDEKİLER

- Halkın örgütlü bariyerini kurmak için 2010'a sıkı sarılalım! 2-12
- Sınıf hareketinde öne çıkardığı başlıklarla TEKEL direnişi 13-24
- "Birlik" ve birlikçilik; herşeyden önce güven ve içtenlik! Sınıf Teorisine yanıt 25-60
- DEH Komitesi'ne yanıt 61-81
- HKP(Maoist)'ten BNKP(Maoist)'e açık mektup ... 82-102
- Tarihi dersler ışığında komünist partilerde iki çizgi mücadelesi -2- 103-119

Özel mülkiyet ve sömürü düzeninde krizler

Bir yandan yıkıyor bir yandan yenisine mayalanıyor:

HALKIN ÖRGÜTLÜ BARİYERİNİ KURMAK İÇİN 2010'A SIKI SARILALIM!

Kriz koşulları geleceği hepten “belirsizleştirdi”. Ancak bu belirsizliğin nedeni iyi görülmelidir. Ve bu belirsizliğin, ortaya çıkan ekonomik-sosyal yıkım ve çöküntü ortamında geleceği görme menziline düşmesinden kaynaklanmadığı iyi anlaşılmalıdır. “Gelecek belirsizdir” doğru; Çünkü emperyalist-kapitalizmi krize sürükleyen nedenler çok köklü ve derindir.

Halen devam etmekte olan yapısal kriz, dünyanın değişmeyen gündem maddesi haline geldi. Görünen o ki daha uzun bir zaman da böyle devam edecek. Krizin daha başlangıç göstergeleri, yaklaşmakta olan “felakatin” 1929 Buhranını aratmayacağını işaret ediyordu. Bizzat “küreselleşme”nin avukatlığını yapanların “küreselleşme göze kapalı felakete yürüyor” diye itiraflara başladığında yıl 2007’ydi. “Küreselleşmenin tüm piyasa aktörleri” kaçınılmaz olanı görüyordu fakat ellerinden bir şey de gelmiyordu. Onlara göre “küreselleşmenin hatalı/arızalı yanları”, gerçekte ise kapitalizmin gerçek doğasına ait yasalar artık tümünden kontrolü ele geçirmişti. Onlara göre “yokuşun başındaki arabanın aşağıdaki akıbeti” kaçınılmazdı, gerçekte ise kapitalizmin bu freni bozuk arabasının yokuşun başına kadar gelişi de kaçınılmazdı. Şimdi yokuşun aşağısında kendilerini hayırlı bir sonun beklemediğini sezmelelerine rağmen, **kapitalistlerin kapitalist kalarak** arabadan inebilme gibi seçenekleri bulunmuyor! Onlar için kriz büyük riskler taşıyan bir kumar artık. Fırsatları iyi değerlendirenlerin, güçlü burjuvalardan en güçlülerin güçlenme ve daha da zenginleşme şansları da var. Ama

emeğiyle geçinen-geçinemeyen, emeğiyle para kazanma olanağı bile bulunmayanların ikinci bir şansı yok. Kriz, milyarlarca korumasız, korunaksız insan için tam bir yıkım ve sefalettir. Şimdi 2010 yılının başında bu sefalet tablosu çok daha çarpıcı hale gelmiş bulunuyor. Ve en iyimser burjuva yorumcuların dahi geleceğe dair kullandığı temel tanım: **Belirsizlik!** Yani bu sefaletin, yıkımın hafifleyeceğine, biteceğine dair yalanlar da tükenmiş durumda.

Evet, kriz koşulları geleceği hepten “belirsizleştirdi”. Ancak bu belirsizliğin nedeni iyi görülmelidir. Ve bu belirsizliğin, ortaya çıkan ekonomik-sosyal yıkım ve çöküntü ortamında geleceği görme menziline düşmesinden kaynaklanmadığı iyi anlaşılmalıdır. “Gelecek belirsizdir” doğru; Çünkü emperyalist-kapitalizmi krize sürükleyen nedenler çok köklü ve derindir. Bu yanı sıra “belirsizlik” kavramı, sermaye kesimlerince kullanıldığında bu esasta “çaresizlik” olarak okunmalıdır. Çünkü kapitalist üretim, kitlelerin ihtiyacını ve tüketim yeteneğini ölçek almayan üretme eğiliminin sonucunda kendi önüne kendisinin de aşamayacağı bir yığınak yaptı. Üretim döngüsünün önünde “kapasite

fazlası” olarak oluşan bu yığınak, üretim sürecinde yeterince kâr edemeyen/üretmeyen sermayenin üretim dışına kaçarak “kâr avlama” alanlarında dolaşıp büyümesiyle iyice arttı. Üretmeyen, ama “avlanan” sermaye, ürettiyormuşçasına finans hareketlerine, hilelere, spekülasyonlara vs. devam etti. Ve emperyalist-kapitalist dünya piyasaları öyle bir hale geldi ki, **gerçekte üretilen 1 dolarlık meta karşılığında 25-30 dolarlık işlem gerçekleşir oldu.** Böylelikle dünya üzerinde ülkelerin Gayri Safi Yurtiçi Hasılları (GSYH) toplamı 60,9 trilyon dolar olmasına karşılık, 800 trilyon dolarlık bir kredi hacmi oluşmuş oldu. Ve yine en “iyimser” hesaplamalara göre bu şekilde “köpürtülen”/“şişirilen” finans piyasalarında 128 trilyon dolarlık “toksik kağıt” denilen ve gerçek değerine inmesi gereken ve indikçe de halka faturası kesilen “sanal değer” var. Krizin başlangıcından bu yana finansal damarlardan akıtılan “zehirin” miktarı henüz 10 trilyon dolar civarında. İşte sermaye sözcülerini “belirsizlikte” bırakan çaresizliğin genel görünümü böyledir.

Burjuva iktisatçıların ve şirketlerin “dahi çocukları” olan CEO’larının şimdilerde piyasanın “sihirli eli”nden, “görünmez eli”nden konuşmaya cesaretleri kalmamışsa da finans, ticaret ve üretim alanlarında toparlanmanın gündemde olduğundan, piyasalardaki dengesizliklerin-eşitsizliklerin “biraz zaman alacak olsa da” gidereceğinden dem vuruyorlar şimdilerde. Oysa bunu söyleyerek hiçbir “dahi”lik örneği sergilemiş olmuyorlar. Zira bu toparlanmanın, ilerde daha büyük bir yıkım ve dağılma yaratmak üzere gerçekleşeceği, bizzat kapitalizmin **yapısal** gerçeğidir. Kapitalizm henüz emperyalist aşamaya evrilmeden de, anavatanı İngiltere’den başlayarak kıta Avrupa’sına yayılan ticari ve finansal krizlere girmeye başlamıştı. Emperyalist-kapitalist tarihi ve somut olgular defalarca kanıtladı ki, bu zaten bir eşitsizlikler/dengesizlikler sistemidir. Kapitalist üretimin anarşik karakteri ve kâr güdüsü, hem bu sistemi krize sokacak dengesizlikleri büyütmede hem de bu dengesizlikler bizzat sistemin varlık nedeni haline gelmektedir. “Başkalarının emeğinin sömürülmesi yoluyla zenginleşmeyi, en katıksız ve en dev boyutlara ulaşmış bir kumar ve sahtekarlık sistemi oluncaya kadar”(Marks) geliştiren kapitalist sermaye, bir yandan bu sermaye sahipleri ile emeğini geçim aracı yapan halk kesimleri arasındaki, diğer yandan gelişmiş-“merkez” ülkelerle sömürülen “çevre” ülkeler arasındaki gelir dağılımı dengesizliğini/uçurumunu, gelişmenin her evresinde, her kriz ertesinde bir kez daha büyütür. Fakat bu şekilde olu-

şan servet/sermaye farkı eşitsizliği, tek yanlı sömürme-sömürülme ilişkisini ekonomik-siyasal “zorunluluk” haline getirirken sermaye birikimini yavaşlatan, tıkayan ve bir süre sonra sermayenin varlık amacıyla çelişen bir ilişkiyi de doğurur. Bu ilişkinin kırılması, kısa süreliğine kopması bizzat krizlerin patlak verdiği noktalardır. Bu kırılma-kopma noktası, sermayenin amacıyla –daha fazla kâr üretmeyle- çelişmeyecek ama eskisinden çok daha eşitsiz biçimde –emeği daha da değersizleştirmiş, zayıflatmış olarak- yeniden bağlantılandırılır. İşte sermaye sözcülerinin kurulmasını, toparlanmasını beledikleri “piyasa dengesi” budur.

Aşağıdaki 2008 yılı sonu itibariyle bu “piyasa dengesi”nin ülkeler arasındaki ilişkide, gelir dağılımında nasıl bir görünüm kazandığını içeren rakamlar bulunuyor:

	Sayı	Dünya GSYH (%)	Dünya nüfus (%)
Toplam ekonomi	179	100,0	100,0
Gelişmiş ekonomiler	33	55,1	15,1
ABD		20,6	4,6
Avro ekonomileri	16	15,7	4,9
Japonya		6,3	1,9
İngiltere		3,2	0,9
Diğerleri	15	9,3	2,8
Gelişen ekonomiler	149	44,9	84,9
Çin		11,4	19,9
Hindistan		4,8	17,8
Türkiye		1,2	1,2
Diğerleri	146	27,5	46,0

Tablo: IMF, Dünyanın ekonomik görünümü raporu 2008

Krizle geçirilen bir yılın ardından bu tablonun daha da ağırlaşmış olması hiç de şaşırtıcı olmamıştır. Şimdi “gelişmekte olan” ülkeler GSYH’leri daha da gerilemiş, bütçe açıkları büyümüş ve emperyalist devletlere olan borçları artmış durumda. ABD, AB ülkeleri ve Japonya’dan oluşan toplam 19 ülke % 12,3’lük nüfuslarına rağmen, nüfusun % 84,9’unu oluşturan ülkelerin gelirinden fazlasını aldığı bir dengesizliğin daha aksi bir gelişme göstermesi de beklenemezdi.

Bu tablonun ifade etmeye çalıştığı dünya gerçekliği, ayrıntısına indikçe çok daha vahimleşmektedir.

“Bugün dünyanın en zengin üç asalağının (Bill

Gates, Paul Allen, Warren Buffet) servetlerinin toplamı 48 ülkenin milli gelirine eşit...

Zenginlerin dünya gelirinden aldıkları pay % 85 iken yoksulların payı % 1,4...

Yoksul ülkelerdeki ücretler emperyalist ülkelerdekinden 70 kat daha düşük ve 1980'ler boyunca yoksul ülkelerin geliri % 60 gerilemiş durumda...

Afrika ülkelerinin çoğu 40 yıl öncesine göre çok daha berbat durumda. Afrika'da 48 ülkenin toplam yıllık geliri, Belçika'nın yıllık geliri kadar... bugün dünya yoksulluk ve açlık bakımından 20 yıl öncesine göre iki kat daha berbat durumda..." (IMF/DB "onlar engerekler ve çıyanlardır" Temel Demirer.)

200 milyonu aşkın "kayıtlı işsiz" in yanı sıra 1.5 milyar insan günlük 1,25 dolarla yaşama mücadelesi veriyor. Sadece Arap ülkelerinde 140 milyon insan yoksulluk sınırına inmişken, işsizliğin % 50 civarında olduğu hesaplanıyor. BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'ya göre krizle birlikte açlık çeken insan sayısı 100 milyon artarak 1 milyarı geçti. Ve 2010'da her artı saniyede bir çocuğun açlıktan öleceği hesaplanıyor.

Dünya Bankası Başkanı Robert Zoellick DB/IMF Yıllık Toplantısı'nda "kriz hasar raporu"nu veriyor: Kriz sonrasında 90 milyon insan yoksulluk sınırına dayandı, 50 milyon kişi işsiz kaldı! Başkan yardımcılardan Dr. N.O. Iwela rapora ek yapıyor: "Zengin ülkelerin çıkardığı krizin bedelini yoksul ülkeler ödüyor. Yüz milyonlarca insan bu yüzden aç... Hatırlamamız gereken bu krizin fakir ülkeleri ayağından vurduğu..."

Gelir dağılımının bu denli çarpıklaşmasını, tüketim olanaklarının, kaynak dağılımının bu denli adaletsizleşmesini "borçlu olduğumuz" hakim sınıflar ve temsilcilerinin bu günah çıkarışları ve "açık sözlülükleri" elbette boşuna değil. Krize karşı yeni "küresel çözüm" arayışlarının ve aslında eski olanı yeni bir ambalajla sunacak olmaya bir hazırlık, inandırıcılık katma faaliyeti olarak okumak gerekir bu söylemleri. Ama bundan önce, henüz devlet/hükümet bürokratlarınca krizin etkilerinin kabul edilmesi halen sorunlu olan, inkar aşaması halen gerilememiş olan Türkiye'de krizin aldığı boyuta bakalım.

VE TÜRKİYE...

IMF ve DB ile çalışan Asya ve Latin Amerika ülkeleri arasında krize yüksek cari açık ve yüksek borçlanma ile yakalanmış olduğu için "krizden en fazla etkilenecek gelişmekte olan ülke" olarak değerlendirilen Türkiye için, tahminler doğru çıktı. Türkiye ihracat

verileri, sanayi üretim kapasitesi, istihdam/işsizlik oranları, kapanan işletme sayısı, borçlanma hacmi, büyüme hızı vb. temel parametreler açısından krizden en çok hasar alan ve almaya devam eden ülkelerin ilk sıralarında yer almaktadır.

Türkiye krizle birlikte ekonomisi küçülen ülkeler sıralamasında **Rusya'dan sonra ikinci** oldu. % 6,5 oranında küçülen Türkiye ekonomisinin geleceği için RTE'nin, ekonomi ve maliye bakan-bürokratlarının dışında kimse "iyimser" değil. Çünkü tarihinin en büyük sanayi üretim gerilemesi ve kapasite düşmesi eşliğinde yaşanan bu küçülme, yalnızca bugünle, hatta önümüzdeki bir-iki yılla sınırlı bir etkilenme yaratmayacaktır. Bu küçülme, ileride uzun yıllarca çekilecek bir sancının birikimi anlamına gelmektedir:

"... Küçülme rekoru yatırımlarda. Stok hareketlerini dışlayarak sadece sabit sermaye birikimine baktığımızda % 30'luk bir gerileme söz konusu. 2001 krizinde de sermaye birikim hızı değişmiş, bu gerilemenin telafisi uzun zaman almıştı. Öyle ki 2007'ye gelindiğinde, sabit sermaye birikiminin milli gelirdeki payı 1998'deki oranının altındaydı. Bu bunalımın da Türkiye ekonomisinin ileriki yıllardaki büyüme potansiyeline ağır darbe vurma olasılığı gündemdedir. TÜİK'in açıkladığı -2009'un ilk üç ayına ait- rakamlar bunalımın çöküntüye dönüştüğünü gösteriyor."(1)

Bu çöküntünün altında kalan kesimler ise işçi-işsiz halk kesimleri oluyor doğal olarak. Türk-İş'in Aralık-2009 itibariyle hesaplamalarına göre 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 795 TL, yoksulluk sınırı ise 2 bin 588 TL. Buna rağmen 2010'un ilk altı ayı için belirlenen asgari ücret net 577 TL oldu. Krizin sermaye çevrelerine emek ücretlerini düşürmek ve her türlü güvenceden yoksun bırakmak hedeflerinde aldıkları yol hakkında bir fikir edinmek açısından asgari ücretle geçim standartları arasındaki uçurum dikkate değer.

BM'nin "insani gelişmişlik" sıralamasına göre Türkiye 2009'da **üç sıra gerilemiş** durumda.

Yine işsizlik halk kesimleri üzerinde bir karabasan olmaya devam ediyor. ILO verilerine göre işsizlik oranındaki yıllık artış eğilimi dünya ortalamasının (0,7 puan), gelişmekte olan ülkelerin (0,3 puan) ve gelişmiş ülkelerin üzerinde. **Türkiye, işsizlik oranının artış hızı açısından dünya ortalamasının 5 katı bir hızda.** The Economist'in ölçümlerine göre ise, Haziran 2009 itibariyle işsizlik oranının yüksekliği açısından dünya beşincisi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'in bu tür veri-

lerle çokça oynadığı bilinmektedir. TÜİK'e % 15,5 olarak kırılan işsizlik rakamlarına iş bulmaktan ümidini kesenleri ve mevsimlik işçileri kattığımızda dahi bu oran % 20'nin üzerine yükseliyor. Gerçekte durum – özellikle T. Kürdistanı bölgesi açısından- çok daha vahim. Hakkâri Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı TÜİK'in verdiği bilgilerin yanıltıcılığından, kentteki işsizlik oranının açıklanandan 3 kat fazla olduğundan dem vurup ekliyor: “% 18'lik işsizlik oranı Hakkari için bayram sevinci yaratacak bir orandır”!

İşsizlik ve yoksulluğa boğulan halk kesimleri çareyi ne pahasına olursa olsun borç para bulabilmekte arıyor. Denize düşüp bankalara sarılan insanlar 2010 yılına girerken kredi kartı ve kredi çekmek yoluyla 123 milyar liralık borca batmış durumda. Türkiye'de hane halkı toplam borç oranının milli gelire oranı Haziran 2006-2009 arasındaki son üç yılda % 9,01'den % 12,89'a çıktı. 2009'un ilk 9 ayında karşılıksız çek 1,5 milyonu geçmiştir.

Tüm bu gerçeklere rağmen “Hamdolsun kriz bizi teğet geçti” edebiyatından ve inkar politikasından vazgeçmeyen R.T. Erdoğan'ın, bu “biz”den kimi kastettiği de iyice açığa çıkmıştır ve her yerde övünme vesilesi yapmaktadır: “Bankacılık sistemimiz sarsılmadı, batan bankamız yok”. Bankaların kriz süresince 2001 krizindeki gibi tümenden iflase sürüklenmediği ve şimdi kimi emperyalist ülkelerdeki gibi batmadığı bir gerçek. Dahası, BDDK'nın 2009 yılı raporuna göre bankalar 2008 yılına göre kârlarını % 33 oranında artırdılar. Milyonlarca işçiyi, işsizi, memuru, emekliyi, köylüyü, küçük-orta ölçekli işletmeleri iflase, borca ve sefaletle sürükleyen krizden bankaların “sağlam” çıkmış olması ekonominin genel olarak sağlamlığına veya iyileştigi/iyileşeceğine işaret sayılabilir mi? Aksine, kriz döneminde ülke dışına kâr transferi kesintisizce devam ederken, devletin iç ve dış borçları katlanarak artarken, reel sektörün ve tek tek insanların sıkışmışlığını, muhtaçlığını kullanarak onları yüksek reel faizden borçlandırarak kâr etmek, doğrusu, sınıf karakterleri açısından övgüye değer. Ama bu işin sonunda bir avuç komprador şirket ve emperyalist devlet kazançlı çıktığı halde bu görüntünün “milli gurur” olarak sunulmasındaki sahtekarlık görülmeyecek gibi değil. R.T. Erdoğan da bu kesimin mutlu temsilcisi olarak, övünmeyi hak ediyor doğrusu. Bankalar mevduat faizlerine % 11'e gerileyen oranlarda faiz veriyorken, aynı “milli hissiyat”tan olsa gerek, vereceği kredilere uyguladığı % 25 faizden, bu yüksek kâr payından bir parça taviz vermiyordu.

İşin aslı, 2001 krizinde de bankalar aynı “milli görevi” yerine getirmişlerdi. Ama o dönem sermaye çevreleri, hükümet ve kamusal vurguncular eliyle içini boşaltıp halkın sırtına 93,3 milyar TL borç bırakan bankalar, bu sefer aynı işi iflas etmeden başardılar. Hakim sınıflar ve devlet/hükümet yöneticileri açısından asıl mesele, işin yasalara uygun olup olmaması değil, emperyalist-kapitalizmin “neo-liberal” kurallarına ve yönelimine uygun olup olmamasıdır. Örneğin 2001'de batık bankaları ve kriz ortamını bahane ederek meclisten son sürat geçirilen –“15 günde 15 yasa”- diye bilinen “neo-liberal” kurumsallaşma ve kâr transferleri günün ihtiyaçlarına paralel devam ettirildi ve ettiriliyor.(2) Bugün bu ihtiyaca paralel, bankaların ayakta kalma şansı ve gereği vardı, onlar da bunu değerlendirdi. 2002 başından 2009 Ağustos'una kadar emperyalist şirketlerin Türkiye'den salt kâr olarak götürdükleri 33,5 milyar dolarlık bilançoda bu “neo-liberal” kurumsallaşma ve bunlar içinde bankaların rolü elbette övgüyü hak ediyor(!) Benzer şekilde krizi fırsatçılığa çevirip dünya genelinde petrol ve petrol ürünü fiyatları bir yıl öncesine göre bir kattan fazla düşmüşken eski tarifeyle satış yaparak 2009'da “faaliyet kârımızı % 40'a çıkardık, kârlılığımızı korumayı başardık” diye övünen Koç Holding patronlarının, biraz kenara çekilip, krizde borsa hisselerindeki paylarını % 50'lerin üzerine çıkaran ve yerli şirketleri hızla ve kolayca satın alan emperyalist çok uluslu şirketlere daha fazla övünme hakkı tanınması gerekmektedir. Ve tabii ki “neo-liberalizm”in vurgun, soygun ve sömürünün süreklilişmesindeki, kurumsallaşmasındaki dayanışmaları, ortaklıkları ve birbirinin varlığını gerektirendirmeleri açısından karşılıklı tokalaşmaları gerekmektedir. Bugünlerde ekran karşısına geçip “sistemin tıkr tıkr işlemesi” gerektiğinden dem vuran komprador sürüsü, yaşanan krizi halkın sırtından vurgun yapmanın fırsatına dönüştürebiliyorlarsa, bunu, özellikle son 8 yıldır ülkenin hukuki ve ekonomik altyapısının bu vurgun yoluna uygun stabilize edilmesindeki emperyalist baskıya borçlular. Şimdi de gözlerini dikmiş ülkeler arası zirve ve toplantılardan kendi paylarına ne düşeceğinin hesabını yapıyor. O yüzden buralara bakmakta fayda var.

KRİZE KARŞI EMPERYALİST “YOL HARİTASI” VE SADIK TAKİPÇİSİ TC DEVLETİ

Emperyalist-kapitalizmin hem emekçi kitleler açısından hem de bir kısım birikmiş servet/sermaye açısından bir yıkım süreci olduğu aşikar. Ama her şey

bununla sınırlı değil. Krizler, kapitalist sermaye açısından aynı zamanda bir “temizlenme” ve yenilenme süreci olarak yaşanır. Üstelik bu “temizlenme” (hem birikmiş emtia hem de “fazla” işgücünden “arınma” olarak) ve yenilenme yalnızca kimi üretim, ticaret ve piyasa kurallarının ve kimi kapitalist oyuncuların konularının yeniden dizaynı ile sınırlı değildir. Bunun sınıf ilişkilerinde ve toplumsal yaşam üzerinde bir karşılığı olacaktır. Krizin ardından yaşanan Davos Zirvesi, G-20 toplantısı, IMF/DB Genel Toplantısı ve İklim Zirvesinde ele alınan gündemler, kullanılan söylemler ve yaşanan kutuplaşmalar, bu sürecin nasıl inşa edileceğine dair ipuçları barındırmaktadır.

Bütün bu zirve ve toplantıların hepsinde ortak bir özellik olarak göze çarpan şey, kapitalizmin genel seyirinden kaynaklanan ya da krizle birlikte daha acil hale gelen sorunlara karşı “çözüm modeli” olarak tartışılan her önerinin, her arayışın yine gelip kapitalizmin temel işleyişiyle ve üretim-tüketim karakteriyle çarpışmasıydı. Yani “çözüm arayışları” kapitalizmin kendi yapısal özellikleri ve kuralları içinde sürdürüldüğünde –adeta Einstein’ın “Bir sorun, ortaya çıktığı zamanın düşünce düzeyiyle çözülemez” sözünü doğrularcasına bırakalım bir “model” üretmeyi, krizin semptomlarının hafifletilmesi, yıkımın kontrol altına alınması noktasında bile çaresizlik ve sınırlılıkla karşı karşıya gelmiştir. Mesele insanlığı kapitalizmden kurtarmak yerine kapitalizmi krizlerinden kurtarmak düzeyinde ele alındığı için –“çözüm”ün bizzat meseleyi yaratanlarca tartışılıyor olmasının doğal sonucu budur- geriye tartışılacak olan, kriz koşulları altında “sermaye-sermaye” rekabetinin ve “sermaye-emek” çatışmasının sermaye birikim hızını artırmaya dönük olarak hangi kurullarla, reformlarla inşa edileceğinin belirlenmesi kalmaktadır. Başka bir deyişle: “tüm insanlığın geleceğini ve çıkarını temsilen krize çare aramak üzere”(!) bir araya gelenler birkaç emperyalist devletin ve çok uluslu şirketin sermaye ve güvenliği için krizi ötelemenin formüllerini üretmeye çalışıyorlar. Ve en güçlü sermayenin çıkarlarına hizmet edecek biçimde belirlenen sermayenin yeni birikim ve tahakküm koşulları, daha sarsıcı ve daha sık aralıklarla gelecek krizlerin dinamiklerini oluşturmaktan öteye işlev görmeyecektir. Dünya Bankası Başkanı R. Zoellick’in DB/IMF toplantısındaki sözleri, bu gerçekliğin itirafı olarak okunmalıdır: “Aslında gelecekle ilgili bildiğimiz tek şey var. O da her zaman başka krizlerin yaşanacağıdır...”

Bu gerçeklik içinde bakıldığında, devletin/

“kamu”nun piyasa ekonomisinin işleyişine müdahalesini neredeyse büyük bir nefretle karşılayan yakın dönem burjuva-liberal iktisatçıları, bürokratları ve ideologları, büyük bir pişkinlikle zor durumda kalan özel sermaye gruplarının yardımına ülke hazinelerinden destek talep etmekte, kamu-özel “melez fon”ları oluşturularak kaynak transferinin hızlanmasını istemekte, piyasaların istikrara kavuşabilmesi için devletten “babalık vazifesini” yerine getirmesini beklemektedir. Tabi ki büyük sermaye gruplarının çıkarı kendi çıkarı olan devlet mekanizması harekete geçti. Bu amaçla “büyük ekonomiler”in krizde piyasalara akıttığı miktar 10 trilyon doları bulmuş. (BCC’nin Uluslararası Para Fonu IMF ve G-20 maliye bakanlarına sunduğu verilere dayanan hesaplama T.D 53.) Yine devletlerin yüksek cari açık verme pahasına kamu harcaması ve yatırımlarını artırması, piyasayı canlandırma girişimleri bu amaca dönüktür. Bunun yanı sıra kamunun elinde tuttuğu hizmet ve üretim kaynaklarını (enerji, sağlık, eğitim, su kaynakları vb.) olabildiğince uygun koşullarda sermayenin sömürüsüne açmak, özelleştirmelere hız vermek bu kapsama dahildir. Yine hem çalışan kesimlerin hesabında biriken sigorta fonu, kıdem tazminatları ve sandık paraları gibi birikimleri ile hazineye giren vergileri çeşitli vesilelerle sermayenin talanına açmak bu kapsamda ele alınmaktadır.

AKP hükümeti de bu temel yönelim paralelinde ekonomi politikalarına imza atıyor. Bölgesel teşvik paketi uygulamaları, ÖTV-KDV indirimi, SSGSS kapsamında “sermaye üzerindeki emek maliyetini azaltıcı” düzenlemeler bunlar arasındadır. İşsiz Sigorta Fonunda biriken 41,3 milyar liranın sermayenin talanına açılmasının ardından, dış borçlanma ile bulunacak her kaynağın “son kuruşuna kadar bankacılık sektörüne, özel sektöre yatırım ve tüketim için kullanılacağı” sözünün verilmesi “kamu üzerinden özel sermaye çevrelerine kaynak transferi” için hiçbir fedakarlıktan kaçınılmayacağı(!) belirginleşmiş oldu. Dünya Bankası güdümünde sürdürülen “sağlıkta dönüşüm” projesi sonucu sağlık alanında muayene ücretlerinin zamlanması, “hasta katkı payı”nın artırılması ve hastaların devlet hastaneleri yerine özel hastanelere yönlendirilip, teşvik edilmesi, eğitimin “Bologna süreci”ne uygun olarak ticarileştirme-piyasalaştırma hazırlıklarına devam edilmesi ve diğer kamu hizmet ve kaynakların özelleştirilmesindeki devamlılık, devletin krize karşı sermayeye adeta bir koruma şemsiyesi olarak işlevlendirileceğine işaret etmektedir.

Türkiye ekonomisi, bizzat IMF'nin danışmanlığından ve onayından geçmiş olan “Orta Vadeli Program” (OVP) ile uluslararası sermayeye karşı ödevlerini yerine getireceğini ilan etmiş bulunuyor. Program açıklanan haliyle “özel sektör öncülüğündeki büyümeyi desteklemek, rekabet gücünü ve esnekliği artıracak yapısal reformları hayata geçirmek, kamu-özel sektör işbirliğini artırmak ve özelleştirmelere hız vermek” üzerine kurulmuş ve çok uluslu ve buna bağlı sermayenin çıkar çekirdeği etrafında oluşturulan politikalara, önceliklere uyumlu bir yol haritası çıkarılmıştı. Güya IMF ile çetin pazarlıklar yapılmış, bağımsız bir ekonomik program oluşturuluyormuş havasında belirlenen yeni yol haritasının pusulasında yine emperyalist devletlerin, krizin yükünü yarı-sömürge ülkelere taşıyan uygulamalar vardır. Resmi adıyla “Mali Kural”’a bağlı kalmak olan bu uygulamanın özü sermayenin çıkarına sadakattir.

2010 BÜTÇE AÇIKLAMASI

	Tutarı	GSHY'ye oranı (%)
Bütçe giderleri	286,981	27,9
Faiz dışı bütçe giderleri	230,178	22,4
Personel giderleri	60,349	5,9
SGK'ya devlet primi gideri	11,110	1,1
Mal ve hizmet alım giderleri	25,186	2,4
Cari transferler	102,173	9,9
Sermaye giderleri	18,928	1,8
Sermaye transferleri	3,426	0,3
Borç verme ödenekleri	6,903	0,7
Yedek ödenekler	2,103	0,2
Faiz giderleri	58,750	5,5
Bütçe gelirleri	236,794	23,0
Vergi gelirleri	193,324	18,8
Vergi dışı gelirler	43,470	4,2
Bütçe dengesi	-50,187	-5
Faiz dışı fazla	6,616	0,6

Nihayetinde 2010 Türkiye bütçesinde bu “mali kural”ın ezilen halk kitlelerine ne getireceği de belli olmuş, zam sağanağı ve vergi artışları tüm hızıyla başlamıştır. Tüketici Derneği Federasyonu (TUDEF) Genel Başkanı bu durumu şöyle özetlemiştir: “... 2010 yılı içinde yapılacak olan KDV’de % 19 ve ÖTV’de % 31,6 artış her türlü mal ve hizmete zam demektir. Bütçede, vergi gelirlerinde tüketim vergilerinin oranının % 79 olması, iğneden ipliğe zam demektir.” Bu tespiti daha 2010’un ilk gününde yaşananlar doğruladı. Akaryakıt, sigara ve alkol ürünleri, karayolu ve köprü geçiş

ücretlerinden başlayan zam sağanağı başlamışken emlak vergileri artırılıp elektriğe yapılacak zammın yolda olduğu “müjdesi” verildi.

Halkın temel ihtiyaçlarının yanından dahi geçmeyen ve emperyalist devletlere salt faiz olarak bütçenin % 30’unu verirken, özel sermayeye hazineden kaynak transfer ederken bir an olsun tereddüde düşmüyor.

Sermaye cephesini krizin yıkıcı etkilerine karşı halkın tepkisinden korumak ve sermaye birikimini hızlandırmak için olmazsa olmazlardan birisi ide emeğe yönelik saldırılardır.

İşsizlik, çalışan kesimler üzerinde ücretlerin düşürülmesi, çalışma saatlerinin artırılması ve sendikalaştırma saldırılarına temel dayanak haline getirilmektedir. Reel olarak ücretlerin geriliyor olması bir yana bütün sektörlerde çalışanlara sıfır zam dayatılmaktadır. Özellikle DB/IMF İstanbul Genel Toplantısında işsizliği çok dert ediniyor gibi görünen “finans çevreleri” işsizliğin kendileri açısından yarattığı avantajlardan vazgeçecek de gözükmüyor. Zira, öngördükleri büyüme modelleri “teknoloji yoğunluklu”dur ve istihdam yaratmayacağını yer yer itiraf etmek zorunda kalmışlardır. Hem teknolojiyi esas alan bir model hedeflediğini söyleyip hem de bunun istihdam yaratacağını “zanneden” tek kişi ise R.T. Erdoğan’dı! Eş zamanlı olarak OVP açıklamasında “esnek istihdam”ın dayatılacağını bildiren Devlet Bakanı Ali Babacan kriz boyunca işçi-memur tüm çalışan kesimlerin yoğun biçimde ekonomik gerileme içinde olacağını, sınıfsal kazanımlarının sürekli saldırı altında olacağını da garantisini vermiş oldu. Ama bunca saldırı ve saldırı sözü Sabancı Holding’in hırslı patroniçesi Güler Sabancı’yı tatmin etmemiş olacak ki ülkeye “istikrar”, “istikrar” için de “işgücünün toplam maliyetini düşürecek önlemler” talep ediyor AKP’den. Yani emekçi sınıflara saldırı için kriz fırsatının heba edilmesinden endişeleniyor.

Emperyalist-kapitalizmin yapısal krizini, “kamu”-nun gücünü/desteğini de alarak neo-liberalizmde derinleşerek “aşma” yöneliminin diğer bir yanını, yarı-sömürge ülkelerin **mülkiyet ve hukuk yapılarının sermaye hareketlerine karşı pürüzsüz hale getirilmesi** oluşturmaktadır. Burjuva hukuku sermaye ve mülkiyetin korunması, katlanması ve “kâr maksimizasyonu” için her yana çekilebilir bir özelliği sahip olsa da, önünde hiçbir engelin kalmaması için de yoğun çaba harcamaktadır. Korumacı tedbirlerin kaldırılması, tarımsal destek ve sübvansiyonların kesilmesi, dışarı-

dan gelen sermayenin aleyhinde işleyiş ve düzenleme-lerin tamamen yok edilmesi, emperyalist devletlerin hem Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda hem de zirve ve toplantılarda TC egemenlerinin önüne koyduğu "kriz ödevleri"nden birisi olmuştur. "Yabancı yatırımlar için cennet ülke olmak" ve "Türkiye ekonomisinin önünü açmak" gibi albenili sözlerle "köklü bir yargı reformu"nun gerektiğini her vesileyle dillendirmeye başlayan Ali Babacan'ın, bu "ödev" bilinciyle, emperyalist burjuvazinin gözlerini kamaştırdığı kesin. 2010 yılında, büyüme endeksini yabancı sermayenin geliş hacmine bağlamış olan AKP hükümetinin, bu alanda epey "yasama mesaisi" yapacağı açıktır.

G-20 GEMİSİ VE KILAVUZ KAPTAN IMF

ABD ve AB ülkelerinin hiç de kısa sürmeyeceği belli olan krize, G-7 ile sınırlanan ve tek taraflı görüntü veren mekanizme yerine G-20 ile müdahale etmeyi şimdiki duruma daha uygun görmektedir. Çin'in yüksek büyüme oranları ve döviz rezervi ile krizden görece az sıyrık alıyor olması ve Asya'daki etkinliği bunda önemli bir rol oynamaktadır. Ancak bundan da öte uygulanacak ekonomik-politik kararlara "krizin yükünü hak ettiklerinden de fazla çeken 'gelişmekte olan ülkeler'i katmak" görünüşe "demokratik" bir hava katmanın ötesinde, alınan sorumluluğu paylaşmış olmakla bu ülkelerin sızlanma ve yakınmalarının önüne geçilmiş olacağı gerçeği emperyalist devletleri daha fazla ilgilendirmektedir. Emperyalist bir dünya dengesinde, bir ülkenin sözünün geçerli/etkili olup olmamasının yine o ülkenin ekonomik-askeri-jeopolitik vb. birçok koldan elinde tuttuğu güçle orantılı olduğu bir halde bu güce belli başlı emperyalist devletlerin sahip olduğu ve diğer ülkeleri kendine her yönden bağımlı kıldığı koşullarda, bir kararda "ortaklık" demek hegemonik olan güçlerin çıkarına olan bir karara diğerlerinin mecbur kalması demektir. Bu "ortaklık" oyununa, yukarıdaki gerçeklikten kaynaklı emperyalist ülkelerin inanır görünmeleri anlaşılır olmasına rağmen, "uluslararası arena sözünü geçen ülkeyiz, ne de olsa dünyanın 17. büyük ekonomisine sahibiz" diye övünen TC bürokratlarının bu oyunu ciddiye alan tavırları tam bir zavallılık örneğidir.

Yine, DB/IMF İstanbul toplantısında daha da somutlanan bir karar, "gelişmekte olan" ülkelerin IMF ve DB'deki kota ve oy haklarının artmış olması aynı oyunun başka bir sahnesidir. ABD'nin tek başına IMF'deki % 17,11'lik, DB'deki % 16,41'lik oy payıyla her türlü

kararı engelleme gücüne sahip olduğu halde IMF'de % 5, DB'de % 3'lük kota artırımını, olsa olsa yıllardır ezilen yoksul ülke ekonomilerinin bu batık mimarların makyaj yapmaya yeter. Zira IMF İcra Komitesinin karar alabilmesi için % 85'lik oy çoğunluğu gerekiyor.

IMF'nin G-20'deki etkinliğinin artırılması ve görev tanımının genişletilmesi de yeni bir reçete olarak sunulmuş olsa da aslında IMF'nin 2006'dan beri öngörülen revizyonu kapsamında alınmış kararlardır. Çünkü IMF artık kuruluş amacındaki gereksinmeleri bir ölçüde yitirmiştir. Uluslararası sermaye hareketlerinin dünyanın gayri safi hasıla toplamını 2000 yılına göre 2 kattan fazla, 1990 yıllarına göre 3'ten fazla katladığı bir ortamda IMF'nin hem fon sağlayıcı işlevi önemsizleşmiş(3) hem de bu sermaye sirkülasyonundaki müdahale etkisi görece zayıflamıştır. Ancak bu gücü halihazırda yerine getirecek bir kurum da olmadığından IMF'nin yeniden işlevlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Durum böyle olduğu halde "IMF'ye olan bağımlılığımız azaldı" diyerek, "IMF'ye kafa tutuyoruz, kendi şartlarımızı dayatıyoruz" diyerek efelenen Erdoğan/Babacan aslında sürecin yarattığı mevcut olanaklardan, gerekliliklerden milli bir gurur imal etmeye çalışıyorlar. Kredi hacminin bu denli genişlediği bir bakıma fazlalığından dolayı kendini öldürmeye başlamış sermayenin kendine kârlı bir alan arayıp durduğu(4) ve IMF'nin görece önemsizleştiği bu ortamda, TC devleti yine de efelenmek görüntüsü altında aslında nazlanmaktadır. Çünkü IMF'nin TC devletinin önüne koyduğu yargılanma/planlama reçeteleri neredeyse AB müzakere fasıllarında da önüne konulduğundan, gidecek yeri yoktur. Ve IMF ile anlaşamamazlığı çok tali meselelerden oluşmaktadır.

KRİZE GİRMİŞ SERMAYEYE SUNİ TENEFFÜS; SAVAŞLAR...

Krizlerin, sınırları ekonominin kuralları ve işleyişle başlayıp biten kapalı süreçler olmayıp, her krizin, emperyalist-kapitalistlerin hem bir sermaye grubu olarak hem de devletsel açıdan şiddetli çarpışmalara zemin hazırlayan, çelişkileri keskinleştiren ve en sonu birikmiş savaş potansiyellerini tetikleyen süreçler olduğunu dünya tarihi göstermiştir. Elbette bunda, her krizin bir savaşla sonuçlanacağı ya da krizin bozduğu hegemonyanın ille de savaşla yeniden inşa edileceği anlamına gelmiyor. Bu, krizin yaşanma biçimine, derinliğine ve tarihsel andaki diğer politik-askeri ihtiyaçların düze-

yine göre değişiklik gösterecektir. Değişmeyen şu ki, savaşın kapsamı ne olursa olsun yarattığı “savaş sanayi”nin krize girmiş sermayeye kâr üretme alanı, pazar ele geçirme alanı gibi nefes alanları açtıdır. Hem bu sayede, milyarlarca dolar yatırımların ürünü olan ürünlerin, birikmiş mühimmatın, teknolojik eskimeye uğramış silahların kullanımına alan açılarak “savaş sanayi” döngüsü hızlandırılmış olacaktır.

Emperyalist-kapitalist devletler son 10 yıldır sermaye birikim sürecine desteği “savaş sanayi”nden almaya çalışıyor. Bunda, atıl kalmaya başlayan sermaye birikiminin olduğu kadar emperyalist devletler arası çelişkilerin keskinleşmesinin ve özellikle Ortadoğu’ya işgal savaşının payı büyüktür. Krizin etkili biçimde kendini hissettirmesinden bu yana “savaş yatırımları” da artmış görünüyor. Krizinden kurtarılmaya çalışılan emperyalist-kapitalist sistemin günah çıkararak gerekliliğini ilan ettiği “insancıl kapitalizm”e giden yollar böyle döşeniyor demek ki...

Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü (SIPRI) raporuna göre dünya genelinde askeri harcamalar son 10 yılda % 45 arttı. Satışlarda ilk üç sırayı ABD, Rusya ve Almanya oluşturuyor. **Almanya’nın başlıca müşterisi Türkiye.**

ABD askeri harcamaları ise, 2010 yılı için 636,3 milyar dolar olması öngörülüyor. Bu rakam yoksul ülkelere yardım olarak ödenen paraların yıllık toplamının 10 katı kadar. Üstelik bu askeri harcamaya Afganistan’a gönderilecek “takviye kuvvet”in 30 milyar dolar civarındaki yıllık masrafı dahil değil. Bu sene sadece Irak ve Afganistan işgalinin devamı için ABD bütçesinin ayırdığı para 101.1 milyar dolar.

TC devleti de askeri-politik gerekçelere ek olarak emperyalist silah şirketlerinin “iyi bir müşterisi” olması münasebetiyle silaha yatırım yapmaktan geri kalmamaktadır. Örneğin NATO bünyesinde kurulması planlanan anti-balistik füze sistemi askeri açıdan “ihtiyacı” esasta karşılamasına rağmen halihazırda 4,5 milyar dolar tutarında 12 adet füze sistemi almak için ihale açmış bulunuyor.

Kısacası hem ekonomik hem de politik açıdan askerileşmeye, silahlanmaya olan meyilin bu hızlanışı, krizin sermayeler ve devletler arası çelişkiyi daha ölümcül, daha keskin hale getirişine paralel okunmalıdır. Ve emperyalist-kapitalizmin kendi eceliyle ölmeyeceğinin, özel mülkiyet ve sömürü düzenlerinin halklarla barışık halde yaşayabilecek bir yapıya sahip olmadığının ve bu anlamda kendi eceline de gittikçe

daha hızla koşmaktan kaçınmadığının ispatı olarak anlaşılmalıdır.

KRİZİ YARATANLAR KRİZE ÇARE OLAMAZLAR YENİ BİR GELECEK EMPERYALİST-KAPİTALİZMİN REDDİYLE BAŞLAR

Açlık ve yoksulluğun sardığı ve giderek dünyayı çölleştiren emperyalist-kapitalistler, bir yandan ezilen ülkelerin üzerinde baskı, şiddet ve işgal hazırlıklarını tırmandırırken bir yandan da kendilerini dünyanın kurtarıcıları ilan etmekten sıkıntı duymuyorlar. Krizin derinleştirdiğı gelir dağılımı, açlık, hastalık ve ölümlerden “yakınıyorlar”. Bu ekonomik-politik sömürü sisteminin “fanatik savunucuları”ndan Thomas L. Friedman “Doğa ana piyasa ve büyüme modelimize hayır diyor” itiraflarına başladığı vakitler emperyalist-kapitalist burjuvalar “yoksa komünizm hayaleti geri mi dönüyor” diye alaylı göndermelerle yetiniyorlardı. Özel mülkiyet ve sömürüden kurtulmak bir “seçenek” olmaktan çıkıp kaçınılmazlığı, zorunluluğu belirginleştikçe aslında “komünizm hayaleti” de ete kemiğe bürünmüş oluyordu. CIA şeflerinden Dennis Blair daha diplomatik bir dille “sosyal harcamaların azalması ve işsizliğin doğurduğu istikrarsızlıktan doğan çatışma ve şiddet olayları ABD’nin birinci korku kaynağını oluşturuyor...” diyerek açıklıyordu. Hep bir ağızdan “yeni bir sistemin” gerekliliğinden dem vuranlar, sözde “çözüm modeli” arayanlar, DB-IMF genel toplantısında bunun adını “sorumlu küreselleşme” koydular. “Sorumlu küreselleşme”nin yoksulluğa, açlığa ve insanlığın bir bütün geleceğine dair adeta “şu ana dek yaptıklarımız yapacaklarımızın teminatıdır” dercesine ürettikleri politikalarını, “çözüm” yöntemlerini de yazımızın başından bu yana az-çok görmüş olduk.

Emperyalist devletlerin krizden çıkış stratejisi olarak belirledikleri yol haritaları zaten tüm dünya ekonomisini krizin eşiğine taşımış olan çizginin derinleştirilmesinden ibaret olduğu için, ortaya konulacak “çözüm paketi”nde ezilen-yoksul ülkeler/kitlelerin çıkarına herhangi bir şey olacağını beklememek gerekir. şu ana dek bu açıdan ortaya konulan öneriler, “gelişmiş devletlerin gelişmekte olan ülkelere, devletlerin de işsiz-muhtaç kesimlere” destek olanaklarını artırmanın, sadaka hacmini bir parça genişletmenin ötesine geçmemiştir.

Emperyalist devletlerin ufak çaplı bir “samimiyet testi”nden geçtiğı ve “dünyaya ve tüm insanlığa

karşı taşınan sorumluluğun” hangi düzeyde olduğunu göstermesi açısından 7-18 Aralık 2009’da Kopenhag’da toplanan “İklim Zirvesi”nde yaşananlar oldukça öğreticidir. Doğaya karbon salınımını azaltarak küresel ısınmanın –yani dünyanın çölleşmesinin, canlı türlerinin azalmasının, sel ve doğal afetlerin sıklığının ve tahribat artışının, iklime bağlı olarak kansorejen etken artışının, iklim değişimlerinin yaygınlaştırdığı açlık ve salgın hastalıkların- önüne geçme çaresinin arandığı, “sorumluluk” yüklenildiği zirvede tek bir somut karar dahi alınmamıştır. Öyle ki zirvede ne AB, ABD, Çin ve Rusya gibi “elebaşı devletler” kendi aralarında anlaşabilmiştir ne de bu devletlerle geriye kalan yoksul ülke devletleri bir noktada buluşabilmiştir. Dünyaya söyleyecek bir sözümüz olsun kabilinden hiçbir somut adımı/kararı içermeden hazırlanan sonuç bildirgesi aslında tam bir fiyasko ilanıdır. Böylelikle ortaya çıkan tabloda küresel ısınmanın 2-3 derece artmasının göze alındığı ve bu artışın önünün açıldığı görülmektedir. 2010 Dünya Kalkınma Raporu’na göre küresel düzeyde 2 derecelik ısınma demek, Afrika ve Güney Asya’da milli gelirlerin % 4-5 oranında azalması demektir. Yani nüfuslarının yarısına yakını gıda, su ve hijyen sorunları yaşayan “yoksul ve gelişmekte olan ülkeler”de tablonun ağırlaşaacağı, her yıl yetersiz beslenme ve ishal gibi hastalıklardan ölen 2 milyon çocuğa yüz binlerce çocuğun daha katılacağı anlamına gelmektedir.

“Sorumlu küreselleşme”nin daha ilk adımında, tüm insanlığı ve dünya zenginliklerini tüketme hırsıyla çözümsüzlüğe demir atması, emperyalist-kapitalizmin yapısal gerçeğinin bir tezahürüdür. Sorun bu yapısal gerçeğin yok edilmesiyle çözülecektir. Ezilen-yoksul kitleler tarih sahnesine yeniden çıktıklarında yapacakları şey de budur.

EMPERYALİST-KAPİTALİZMİN KRİZİ, EZİLEN HALK KİTLELERİYLE KAYNAŞMAK VE DEVRİMCİ BİR BARİKAT ÖRMEK İÇİN SEFERBERLİK ÇAĞIRISIDIR!

İster “sorumlu küreselleşme” etiketiyle isterse de kapitalizmin ehlileştirilmiş çeşitli versiyonlarıyla önümüze konularak olsun emperyalist-kapitalizm kabuk değiştirerek de olsa kendi hegemonyasını pekiştirme çabasına hız vermiş görünüyor. Ezilen halk yığınlarında biriken öfke ve artan hoşnutsuzluğu en örgütsüz haliyle bile “askeri-siyasi tehdit” yaratabileceği, “istikrarsızlığı” yükseltebileceği korkusuyla

karşılıyor. Bu yüzden dünyayı getirdikleri şu aşamada ne kadar “günah çıkarıyor” olsalar da “yeni bir sistem”in gerekliliğinden dem vursalar da izledikleri temel politika **verili sistemin kanıksanması üzerine** kuruludur. Üretilen söylemler, çıkarılan silahların hepsi kanıksama faaliyetinin bir parçası olarak özenle seçiliyor. Örneğin “kriz” olgusundan, sistemin dokusuna ait değilmiş ve sanki doğal bir afetmiş gibi bahsediliyor. Ne zaman nerede yıkıcı gücünü göstereceği belli olmayan, kontrol dışına çıkmış bu “canavar” bütün ekonomik dengeleri bozuyor, piyasaları durgunlaştırıyor, işçileri fabrikadan atıyor, köylüyü üretmez hale getiriyor, yoksulluğu derinleştiriyor... Ve bu “iyi niyetli” devlet bürokratları, finans sektörünün temsilcileri bu “canavar”ı durdurmak ve “korumasız-yoksul insanlara” zarar vermesini önlemek için sosyal projeler geliştirip, destek fonları oluşturmak için didinip duruyorlar! Sermaye sınıflarının temsilcilerinin böylesi bir görüntüye ihtiyaçları şimdi her zamankinden daha fazla vardır. Çünkü emekçi halk kitlelerini yoksullaştırıp-yozlaştıran, doğayı kirletip hırsla tüketen bu özel mülkiyet ve sömürü sisteminin yadsınması olarak **sosyalizm**, şimdi böylesi kriz dönemlerinde elle tutulur **somut** bir hedef olmaya ve bu hedef etrafında dünyanın ezilen yoksul kitlelerini birleştirmeye çok daha yakındır. Emperyalist-kapitalizmin ideolojik saldırısı bu hedefin muğlaklaştırılması ve kitlelerin birleşme iradelerinin zayıflatılması üzerine kuruludur. Bu saldırıda başarı sağladıkları oranda, ezilen-yoksul kitlelerin ekonomik-politik çıkarlarının aslında sermayenin genel çıkarlarıyla iç içe olduğu fikri üzerinden “ortak kader”, “ortak çıkar”, “krizden birlikte düze çıkış” algısını yaratmaları da mümkün hale geliyor. Böyle bir algılanma ortamında, halkın ezilen sınıflarından bir kısmının, örneğin işçi sınıfı ya da köylülüğün ayrı ayrı ya da bu sınıfların kendi içinde ayrı bölüklerinin hak arayışı, tepkisi, eylemi bu “ortak toplumsal çıkar”a aykırı, gayrı meşru ilan edilebiliyor. Böylece kendi içinde sönümlenen ve birbirinden tecrit olmuş tepkilerin hakim sınıfları hedef alan ortak bir kanalda buluşup etkili bir hareket yaratmalarının önüne geçilmiş olunuyor.

TC devleti de AKP hükümeti boyunca bu türden ideolojik saldırıları kesintisizce yürütmüş ve bu konuda hayli başarılı da olmuştur. Kendi çıkarını devletin/hakim sınıfların çıkarından ayırtırmakta sorun yaşayan kitlelerin politik gericiğün pençesine düşmesi ya da çıkarları ittifak halinde olduğu kesimlerin

mücadelesine duyarsızlaşması kaçınılmaz olmaktadır. Böylesi bir durumda taleplerinin düzeyi ne olursa olsun eylemi, örgütlenmesi devletin baskı bariyerini aşamayan güçsüz/parçalı duruşlar, verili sistemin tüm ağırlığı ve acımasızlığına rağmen kanıksanmasını besler hale geliyor. **Sonuçta kitlelerin geriliği örgütsüzlüğünü, örgütsüzlüğü de geriliğini besleyecek şekilde kısır bir döngü oluşturuyor. Hakim sınıfların amacı bu döngüyü güçlendirerek korumaktır, devrimcilerin görevi bu döngüyü parçalamak üzere kitlelerin içinde yer almaktır.** İşte kriz süreçleri devrimcilerin görevini daha acil ve daha olanaklı kılması açısından daha özel süreçlerdir. Bu anlamda sömürü, soygun, açlık üreten bu sistemin içine girdiği kriz, kitle faaliyeti için devrimcilere yapılmış seferberlik çağırısı olarak anlaşılmalıdır. Sistemin kendi gerçeğine, asıl özüne en yakın olduğu bu süreç, ezilen kitlelerin kendi öz/gerçek çıkarına sahip çıkabileceği en elverişli süreçlerdir. Bu çıkarını verili sistemin sınırları içinde arasa da, devletin/hakim sınıfların genel çıkarlarından ve söylemlerinden ayırılmamış olsa da bu gerçeklik değişmemektedir. Devrimci hareketlerin kitlelerle olan bağlarının zayıflığı düşünüldüğünde bu durum oldukça anlaşılırdır.

Tüm bu tespitlerden sonra şunu söylemek mümkün; hakim sınıfların ve devletin niteliğinin daha görünür olduğu, belirginleştiği; buna paralel olarak kitlelerin yaşadığı sömürü, baskı ve çaresizliğin had safhaya yükseldiği; hakim sınıflarla halkın çıkarlarının nesnel olarak çatışma potansiyelini beslediği böylesi kriz sürecinde devrimci-demokratik bir cephe kurmak ve kitleleri harekete geçirecek politik bir çekim merkezi oluşturmak kritik bir önemde bir hamledir; hatta verili şartlarda acil bir görevdir. Emekçi halk kitlelerinin bilinç düzeyindeki geriliğinin ve örgütsüzlüğünün izdüşümü, devrimci-demokrat-ilerici güçlerin parçalı-dağınık duruşları ve ortak hareket etme bilinci ve çabasından uzak oluşlarıdır. Halk kitleleri ve onun ileri örgütlenmelerindeki bu olgular birbirini geriletken özelliğe sahip. Fakat bu denklem içinde dinamik olan, hareketi tetikleyecek ve ivme sağlayacak olan öge devrimci-komünist yapılarıdır. Bu devrimci ve komünist güçlerin genel tarihsel sorumluluklarıdır ancak bu sorumluluk, verili durumda politik bir görev olarak somutlanmadıkça; kitlelerin en güçlü en ileri hareketini yaratmak için birleşilecek her güçle birleşerek, kullanılabilir her aracı kullanarak, dövülecek her mevziye yığınak yapı-

rak mücadelede pratik adımlara dönüşmedikçe layıkıyla taşıdığı iddia edilemez.

Faşizmin kitleleri örgütsüzleştirme ve sindirme; her hak talebini “ideolojik”, “kötü niyetli”, “illegal” diye etiketlendirerek gayri meşru ilan etme çabası o denli yoğunlaşmıştır ki, devlet güdümlü sarı sendika ya da kitle örgütü yönetimleri bile şaşkınlık içinde kalabilmektedir. Devletin her demokratik-ekonomik hak talebine bunca manipülasyonun yanı sıra, gazıyla, copuyla, gözaltı ve tutuklama yoluyla saldırması, özellikle de hakim sınıfların krizden çıkma telaşına tutulduğu bu kriz sürecinde yükselecek kitle hareketinin faşizmin yumuşak karnı olacağı gerçeğinden ileri gelmektedir. **Fakat bu kitle hareketinin merkezileştirilmesi ve direngen hale getirilmesi de onun devrimci niteliğinin yükseltilmesinden geçmektedir.** Sınıf çelişkilerinin böylesine keskinleştiği süreçlerde ekonomik-demokratik bir mücadeleyi sonuç alıcı hale getirmek, tutarlıca sürdürmek **devrimci bir önderliği, ısrarcılığı** gerektirmektedir.

Krizler ekonomik tabanlı yaşanan süreçler olmasına karşın hakim sınıflar bu süreci halkın bilinç ve eylem düzeyini geriletme, içinde muhalif olma/mücadele etme potansiyeli taşıyan her örgütlenmeyi dağıtmak hedefiyle **politik bir saldırı süreci** başlatmadan atlatamazlar. Günümüzde Kürt Ulusal Hareketi'nin tasfiyesine ve hareket alanının daraltılmasına yönelik olarak kışkırtılan şovenizm, aynı zamanda halk kitlelerinin yükselecek mücadelesinin önüne bir bariyer olarak kullanılmaktadır. Kürt ulusuna karşı yükseltilecek ırkçılık, kin ve düşmanlık, hakim sınıfların ezilen halk kitlelerini kendi ekonomik-politik çıkarlarına yedeklemek için etkili bir silah olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla halk kitlelerinin ekonomik-demokratik mücadelesi ve hak talepleri aynı zamanda devletin elinden bu silahın alınmasını ve şovenizme dayalı politikaların boşa çıkartılmasını içermek zorundadır. **Bu aynı zamanda Kürt ulusunun ulusal demokratik taleplerini de sahiplenen ve ortak mücadele zeminini yaratan politik bir doğrultuya sahip olunmasını gerektirmektedir.**

Özetle, TC faşizminin tüm anti-demokratik, ekonomik ve politik saldırılarına karşı –gerektiğinde en sade en ortak talepler zemininden başlayarak halk kitlelerinin tüm devrimci-demokratik-ilerici dinamiklerini bir araya toplamak, bu dinamğin akacağı mücadele yatağını açmak üzere devrimci bir güç/eylem birliğinin çeşitli düzeylerde kurulması için

çalışmak, parçalı duruşlara son vermek üzere duyarlılığı yükseltmek, yakalanan her ortak noktayı/her platformu güçlü bir mücadele mevzisine çevirmek bugün öncelikli görevlerimiz olarak kabul edilmelidir. Devrimci-militan bir kitle hareketinin tohumları bu mevzilerde yeşermeye her zamankinden daha müsaittir ve her zamankinden daha fazla gerekliliktir.

FAALİYETLERİMİZİN MERKEZİNDE KİTLELER VARDIR

Devrimcinin işi tüm ezilen halk kitleleridir. Devrimin konusu proletarya sınıfı ve diğer ezilen halk sınıflarıdır. **Odağında kitlelerin yer almadığı** bir faaliyet ne denli radikal, militan ve ilerici taleplerle yürütülüyor olursa olsun, devrimci bir tarzdan yoksun demektir. Kitlelerin kazanılmasını önüne almayan, kitlelerle doğrudan ya da dolayısıyla da olsa ilişkilenemeyen, bu ilişkilene mede onların mücadele ve bilinç düzeyini hesaba katmayan hiçbir çalışmanın uzun ömürlü ve başarılı olması da beklenemez. Tüm bu temel doğruların pratikte yaşam bulması yani bu doğrulara uygun bir kitle faaliyetinin oturtulması ne bir defada halledilebilecek bir sorundur ne de bugünden yarına başarılabilir bir iştir. Fakat faaliyetlerimizin her aşamasında yeniden kendimizi hizalamamız gereken doğrulardır. Ve en sonu bu doğrular; ezilen halk kitlelerinin kazanılması, onların ekonomik-politik çıkarlarının savunulması, halk kitlelerinin ortak mücadele mevzilerinin inşa edilmesi dışında kalan bütün kaygılardan sıyrılmak için derinliğine kavramamız gereken doğrulardır.

Ezilen halk sınıflarının mücadele düzeyini yükseltmek ve ortak talepler/programlar etrafında aynı mevzide birleştirebilmek için sınırsız çaba içinde olmamız gereken bir süreçten geçiyoruz. Bu süreci başarıyla geçirebilmek için bütün ikincil kaygılardan sıyrılarak bu mevzilere yığınak yapmanın olanaklarını, araçlarını kullanmak durumundayız. Kitlelere bir defalığına ya da eylemden eyleme gidişle, propagandayla sınırlı faaliyet biçimleri yerine sendikalardan derneklere, tabip odalarından barolara, kooperatiflerden meslek odalarına tüm kitle örgütlerinin eşgüdümlü, dayanışmacı hareketini sağlayacak, bu örgütlerin olanaklarını halk kitlelerine taşıyıp kaynaştıracak, süreklilik sağlayacak her faaliyeti örgütlemek, yönlendirmek durumundayız. Halkın sosyal-ekonomik yaşam koşullarını ilgilendiren, dayanışma ve bir-

lik ruhunu güçlendiren pratikler örgütlemeliyiz. Örneğin semtlerdeki ev yıkımları konusunda, köylülerin haciz sorunlarında demokrat avukat bürolarından, genel halk sağlığı ve salgınlarda tabip odalarından, panel ve eğitim konularında sendikalardan alınacak destekler köylere, semtlere taşınabilir, ortak eylem ve aktiviteler örgütlenebilir. Ya da semtlerden fabrika önündeki direniş yerlerine ziyaretleri süreklileştirebiliriz. Yani her biçime açık olan ama sürekli ileriyi hedefleyen bir faaliyet oturabilmeliyiz. Ezilen halk kitlelerinin kendi öz deneyimleriyle dışı dış bir sınıf mücadelesinin gerekliliğini kavramalarını sağlayana dek onların yaşam süreçleriyle iç içe olan, sürekliliği sağlanmış, sabırlı bir faaliyeti sürdürmeliyiz. Bu faaliyetler içinde, sıradanlaşmış, rutinleşmiş ve kendini tekrar eden bütün faaliyet biçimlerini, çalışma tarzını terk etmekte cesur, kitlelerle canlı-politik ilişkiler kurmakta yaratıcı davranmalıyız.

Dipnotlar:

1. Korkut Boratav, Express, Temmuz 2009

2. “TÜSİAD’ın 22 Ocak 2009 tarihli 39. Genel Kurul’unda yaptığı konuşmada Başkan Arzuhan Yalçındağ, hükümetten ekonomik isteklerini üç başlık altında topladı: Birincisi, gecikmeden IMF ile anlaşma yapılması, ikincisi, talebin canlandırılması için vergi borçlarının ertelenmesidir. Üçüncüsünü ise Yalçındağ’ın konuşmasından olduğu gibi aktaralım: ‘Diğer önlem alanı şirketler sektörünün yabancı para ihtiyacı(dır). Bu problemin kısa dönemde IMF, Merkez Bankası ve Hazine gibi kaynaklardan yararlanılarak oluşturulabilecek bir fon ile aşılması mümkün...’... 2000 sonunda kriz patlak verirken, IMF Türkiye’deki bankaların dış borçlarının da devlet güvencesi altına alınmasını Türkiye hükümetine kabul ettirebilmiştir. Bugün de özel sektörün dış borçlarının (Yalçındağ’ın istediği gibi) devlet güvencesi altına alınmasına IMF’nin bir itirazı olmaz.” BSB –Türkiye’de ve dünyada ekonomik bunalım 2008-2009 raporu.

3. 2007 sonunda IMF ile çalışan 11 ülke vardı. IMF’nin bu ülkelerden toplam alacağı 10 milyar doların yaklaşık 7 milyar dolarını Türkiye borçlu.

4. Krizin Türkiye’de ilk akut etkilerinin başladığı 2008’in ikinci yarısında, Ekim-Aralık ayları arasında dışarıdan gelen 12,5 milyar dolarlık kayıt dışı dövizin kaynağı halen meçhuldür. Bu gizemli kaynağın hangi ekonomik-politik-askeri tavizler karşılığında elde edildiği de aynı ölçüde meçhuldür!

Sınıf hareketinde öne çıkardığı başlıklarla TEKEL DİRENİŞİ

MLM'ler TEKEL direnişi sürecinden, sınıf mücadelesinin geniş boyutu içerisinde mütevazı ancak anda büyük değerde bir deneyim ve kazanım elde ettiler. Bunlar birçok yönüyle birlikte tartışılmayı ve aktarılmayı hak etmektedir.

TEKEL işçilerinin 78 günlük Ankara direnişleri boyunca birçok yazı kaleme alındı. Marksist-Leninist-Maoist'ler bugüne kadar direnişe dair geniş bir değerlendirme sunmadılar. Bunun esas nedeni elbette Ankara merkezli direnişin sürüyor olmasıydı. TEKEL işçileri Danıştay'ın kararıyla yaşadıkları illere döndüler ve direnişlerini çeşitli eylemlerle oralarda sürdürüyorlar. İşçiler bir yandan da 1 Nisan'da Ankara'da yapılacak eyleme ve daha ileriki mücadelelere hazırlanıyorlar.

Direnişte genel anlamda tüm taraflar için bir soluklanma koşullarının oluştuğu bir anda TEKEL direnişini öne çıkan yanlarıyla bir değerlendirmeye tutmaya çalışacağız. Fakat direnişin halen sürdüğü, bu değerlendirmenin henüz eksiklikler barındırdığı ve ileride daha geniş bir çalışmanın gerekli olduğu bilinmelidir.

MLM'ler TEKEL direnişi sürecinden, sınıf mücadelesinin geniş boyutu içerisinde mütevazı ancak anda büyük değerde bir deneyim ve kazanım elde ettiler. Bunlar birçok yönüyle birlikte tartışılmayı ve aktarılmayı hak etmektedir.

TÜRKİYE İŞÇİ HAREKETİNDEKİ YERİ VE SINIFA KATKILARI

TEKEL direnişi ele alınırken ilk belirtilmesi gereken onun Türkiye işçi hareketindeki yeri ve sınıf mücadelesi için taşıdığı önemdir. Yakın tarih açısından ele aldığımızda TEKEL direnişi tüm ülkedeki kitleliliği ve sınıf hareketinde yarattığı politik etkiler bakımından Zonguldak Madenci Grevi ve SEKA direnişi ile benzerlikler taşıyordu. SEKA direnişi yarattığı sınıfsal hareket ve geniş kitlelerdeki etkisi bakımından daha dar bir özellik gösteriyordu. Zonguldak Madenci Yürüyüşü'nün ise TEKEL direnişi ile benzerlikleri daha güçlüydü. TEKEL direnişinin akıllara getirdiği direnişlerden birisi de 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'ydi. İçinde bulunduğu politik koşullarla bağlantılı olarak çok daha militan özellikler gösteren bu direniş çok daha özel bir yerdedi.

90'lı yıllar boyunca temelleri güçlendirilen ve 2000'lerden sonra hız kazanan egemenlerin özelleştirme, taşeronlaştırma ve esnek çalıştırma biçimindeki stratejik saldırısına Türkiye işçi sınıfının karşı koyuşu daha sınırlı ve parçalı bir özellikteydi. Özellikle 90'lı

yılların başlarındaki kitlesel hareketliliğiyle kısmi kazanımlar elde eden ülkemiz işçi sınıfı daha sonraki süreçte çeşitli taktikler ve zamana yayılan saldırılara etkili bir karşı koyuşu örgütlemekten yoksundu. Bu işçi sınıfının içinde bulunduğu ideolojik ve örgütsel zayıflıklar kadar komünist ve devrimci hareketin zayıflıklarıyla oluşan nesnel bir durumdu. 90'lı yıllar boyunca işçi hareketinin yanında Kürt ulusal hareketinin egemen sınıfları zorlayıcı etkilerinden de söz etmek gerekir. Devletin işçi sınıfına yönelik kapsamlı saldırılarını zamana yaymasında, sınıfın karşı koyuşu kadar bunun da etkisi vardı. Aksi halde devletin sınıfsal ve ulusal hareketle asıl keskin çarpışmasını bir arada yürütmesi çok daha farklı sonuçlara yol açabilirdi.

2000'li yıllar sermayenin işçi sınıfına saldırılarının geldiği boyut, liderliğinin engellenmesiyle Kürt hareketinin içine girdiği yönelim ve gelişen ekonomik krizle beraber yeni bir süreci ifade ediyordu. Büyük oranda ideolojik-politik bir kriz yaşayan devrimci hareket, devletin fiziki saldırılarıyla birlikte daha da gerilemiş ve geniş kitlelerden kopmuştu. Sendikalar ise gerici ve reformist güçlerin iktidar alanları olarak kendi içinde kastlaşmıştı. Bu koşullar, ekonomik krizin ve uluslararası sermayenin dayattığı daha yoğun saldırılar için avantajlı bir zemin sunuyordu.

Bir yanda küçük çaplı üretim, kayıt dışı çalıştırma, taşeronlaştırma ve güvencesizlik çok büyük çaplara ulaşırken diğer yanda devlette çalışan kadrolu, sendikalı işçiler daha geniş bir biçimde saldırının hedefi oluyorlardı. SEKA, Telekom, Hava Yolları, Petrol işletmeleri ve daha birçok alanda saldırılara paralel direnişler geliyordu. Bunlar içerisinde SEKA direnişi daha önemli bir yerde durmasına karşın çeşitli aldatmacalar içerisinde kalıcı kazanımlar yaratmadan sonuçlandı. SEKA direnişinde, ne genel anlamda işçi sınıfı saldırının sonuçlarına dair yeterli bir bilgi ve deneyime sahipti ne de devrimci hareket politik ve örgütsel olarak bu direnişi daha ileri sıçratabilecek olanaklara sahiptiler.

TEKEL işçilerinin özelleştirme ve esnek çalıştırmaya karşı bu büyük direnişin özneleri olmalarında emekçi kitlelerin farklı bölüklerinin yenilgilerinin payı önemlidir. En başta tütün üreticisi köylüler neo-liberal saldırıların tarım alanındaki kurbanı olurken ses çıkarmayan TEKEL işçileri bugün hem sözleriyle hem de asıl olarak pratikleriyle samimi bir özeleştirici veriyorlardı.

Ancak TEKEL işçileri asıl önemli dersi sınıf kardeşlerinin özelleştirme ve taşeronlaştırma uygulamaları sonucunda yaşadıkları olumsuz durumdan çıkarmışlardı.

2008'le başlayan ekonomik kriz dönem dönem yoğunlaşan saldırı dalgalarıyla tüm ülke ekonomisinin sarsarken sınıf hareketinde "beklendiği gibi" kitlesel bir hareketlilik ortaya çıkmıyordu. Başka bir deyişle ekonomik ve sosyal gelişmeler ile politik gelişmeler birbiriyle aynı hız ve tempoda gitmiyordu. Sınıfın ideolojik ve örgütsel durumu, mücadele gelenekleri ve daha birçok etken bu durumun oluşmasında etkiliydi. İşsizlik devasa boyutlar almış, zamlarla geçim koşulları pahalılaşmış, işten atmalar, ücret gaspları ve örgütsüzleştirme saldırıları yaygınlık kazanmış, çalışma koşulları ağırlaşmış, iş güvencesi ve işçi güvenliği büyük bir tehdit altında kalmıştı. Sınıfın geniş kitlelerinde bir homurdanma ve arayış kendini belli ederken küçük çaplı direnişler ve örgütlenme çabaları da yaygınlık kazanmıştı. Görece uzun bir dönem direnişler ve örgütlenme çabaları lokal bir özellik göstermiş ancak bütün bunlar sınıf hareketinin ileriye doğru birikiminin vazgeçilmez adımları olmuştu. Kamu emekçilerinin 25 Kasım grevi, döneme göre kitleselliğiyle önemli bir aşamayı ifade ediyordu. Kimi konfederasyon yönetimlerini de belli oranda şaşırtan bir canlanma ve hareketlilik söz konusuydu. Diğer yandan sarı sendikaların, süreci daha ileri taşıyamayacağı da görülüyordu. Böyle bir süreçte TEKEL direnişi patlak verdi ve kısa sürede ülkedeki politik havayı büsbütün değiştirdi.

TEKEL işçileri uzun bir dönem sendika ve konfederasyonlarının oyalamalarıyla geleceklerini belirleyecek son anlara gelmişlerdi. Hem tabandan gelen tepkiler hem de hükümetin saldırıları karşısında varolan konumlarını kaybetme endişesi yaşayan TÜRK-İŞ bürokratları için de adım atmaları gereken kritik bir safhaya gelinmişti. Ancak ne sendika bürokratları ne hükümet ne de devrimci-demokrat güçler TEKEL işçilerinin çelişkilerinin geldiği boyutu önceden görebilmişti.

TEKEL direnişi Danıştay'ın, 4/C'ye geçiş dayatmasını sekiz ay ertelemesiyle yeni bir evreye girdi. Direnişin bugünkü kısmi kazanımlarından sonra nasıl bir sürecin gelişeceği ayrıca tartışılmalıdır. **Somut olan şudur ki; TEKEL direnişi işçi sınıfı ve emekçilere uzun zamandır yoksun oldukları özgüveni yeniden kazandırdı. Geniş kitleler nezdinde neo-liberal sal-**

TEKEL işçileri, yoğun saldırılar altında çaresizlik yaşayan işçi sınıfının geniş kitlesine ilham kaynağı oldu, kararlı bir direnişin nelere kadar olduğunu kanıtladı. Artık direnmenin ve mücadeleyi birleştirmenin önemi tartışılmaz bir gerçek olmuştur.

dırlara ve bu anlamda egemen sınıfların kapsamlı saldırılarına karşı durulabileceği görüldü, kararlı bir direnişle tabu kabul edilen yasaların dahi iptal ettirilebileceğinin mesajı verildi. TEKEL direnişi devrimcilere ve sınıftan yana duruşları olan sendikalara da önemli bir özgüven kazandırdı ve onlara sınıf içerisinde geniş bir çalışma alanı açtı. TEKEL işçileri tüm ezilenlerle kurdukları manevi bağla tüm emekçilerin sempati ve desteğini kazandı, sınıf hareketinde ortaklaşma koşullarını yarattı. Daha önce küçük örneklerinde görüldüğü gibi sınıf hareketini birleştirecek olanın işçilerin gerçek hareketi olduğu, daha büyük çapta, TEKEL direnişiyle ortaya kondu. TEKEL işçileri, yoğun saldırılar altında çaresizlik yaşayan işçi sınıfının geniş kitlesine ilham kaynağı oldu, kararlı bir direnişin nelere kadar olduğunu kanıtladı. Artık direnmenin ve mücadeleyi birleştirmenin önemi tartışılmaz bir gerçek olmuştur. Ancak önemli bir şartla! Bundan sonra devlet daha da saldırgan olacaktır. Bu nedenle TEKEL işçilerinin kararlılığıyla ve onu da aşarak direnilemediğinde başarı şansı yoktur. Bu ve benzeri sonuçlar farklı açılardan daha çok tanımlanabilir. Ancak TEKEL direnişinin en öne çıkan yanı ve çıkarılacak ders olarak direnişin sınıf hareketine kattığı özgüven ve politik güç belirtilmelidir.

İŞÇİ SINIFININ DEVRİMCİ ROLÜ

TEKEL direnişi ile öne çıkan konulardan birisi ise işçi sınıfının devrimci rolüne ilişkin görüş ve yaklaşımlardı. İşçi hareketinin 90'lı yılların ortalarından itibaren daha sınırlı ve parçalı bir seyir izlemesi, işçi sınıfına dair teorilerin büyük oranda "kağıt üstünde" kalması gibi bir sonuç doğurmuştu. Aslında Türkiye'deki toplumsal çelişkilerin bütündeki tablosu ve devrimci güçlerin durumu bakımından yaşanan süreç anlaşılmasız değildi. Bir yanıyla ülkemiz işçi sınıfının – değişen ve gelişen yanlarıyla – genel yapısı süreç

içerisinde kendini göstermişti. 90'lı yıllardan itibaren önemli bir gelişme kaydeden Kürt ulusal hareketi ülke gündemini olduğu kadar sınıfın geniş kesimlerini de etkilemiş ve egemenlerin sınıfı bölme çabaları bu süreçte daha da yoğunluk kazanmıştı. Sınıf hareketi üretim alanları ve sendikalar nezdinde bir dayanışma içerisine girerken emekçi semtleri her kesimden ezilen ve sömürülen kesimin hareket alanları olarak öne çıkmıştı. Emekçi semtlerinde sınıfsal çelişkiler yanında, ulusal, mezhepsel, cinsiyet çelişkileri, gençliğin sorunlarını, mahalli sorunları (altyapı, ulaşım, sağlık, eğitim, yozlaştırma...), kısacası proleter ve küçük burjuva kitlelerin değişik bölüklere hitap eden çelişkileri bulmak mümkündü. Emekçi semtlerinde saf bir sınıf hareketi bulmak zordu. Diğer yandan ise bu geniş hareket alanının sınıfsal yanları her geçen gün gündemden düşüyor ve sınıfsal çalışmadan farklılaşıyordu.

İşçi sınıfının ağırlıklı bir bölümü kayıtdışı, güvensiz sektörlere ve taşeron firmalara kaymış, bu alanlar neredeyse tümüyle sendikal çalışmanın dışında kalmıştı. Sınıf çalışması alışlageldik biçimlerin dışında yaşama geçirilememiş, sınıfın bu geniş kesimi ne sendikal ne de politik anlamda bir örgütlenmenin içerisine sokulabilmişti. Bu alandaki örgütlenme çalışmalarının taşıdığı zorluklar biliniyordu ve bunun yerine sınıf eksenini belirsizleşen "semt faaliyeti" yaygınlık kazanmıştı.

Emekçi semtlerdeki çalışmaların geniş çeperi ve taşıdığı özgülükler reddedilemez bir gerçektir. Ancak sınıf çalışmasının bir kenara itildiği koşullarda farklı bir tıkanmanın yaşanması kaçınılmazdır. Nihayetinde devrimci güçler işçi sınıfı içerisindeki mevzilerini büyük oranda yitirmiş ve sendikal alanı objektif olarak reformist ve gerici anlayışların tekeline bırakmıştı. Bu durum ideolojik bir kırılmanın da göstergesiydi. İşçi sınıfının önder ve devrimci rolüne ilişkin onca methiyeler dizen kimi devrimci örgütler zamanla işçi sınıfına yönelik perspektiflerini yitirmişe benziyordu. Birçok devrimci hareket ya sınıf eksenini belirsiz bir semt çalışmasına ya küçük burjuva kitlelere yönelmiş ya da sınıf içerisinde gelişimi sağlayacak politik öngörü ve köklü bağlardan yoksun olduğu için sadece söylemde kalmıştı. Her durumda devrimci hareket günü kurtarmanın cazibesine kapılmıştı.

TEKEL direnişinin işçi sınıfına yönelik görüş ve yaklaşımlar bakımından taşıdığı önem, devrimci ha-

TEKEL işçisinin hükümetin Kürt açılımına gönderme yaparak ifade ettiği “açılımı biz yaptık” sözü, işçi sınıfının ulusal sorunlar özgülünde taşıdığı çözüm gücünün deneysel bir ifadesi olmuştur.

reketin ve geniş anlamda ilerici güçlerin somut tablosunda anlam buluyordu. **İşçi sınıfının diğer toplumsal sınıflar nezdinde önder ve birleştirici rolüne ilişkin unutulmuş gerçekler yeniden hatırlanmış, devrimci ideolojinin gerçek sahibi yeniden keşfedilmişti.**

TEKEL direnişi nezdinde işçi sınıfının birleştirici rolü en somut biçimlerini almıştı. Direniş, sendikaları ve devrimci-ilerici güçleri kendi etrafında bir araya getirdiği kadar haklılığı ve meşruluğuyla halkın en geniş kesimlerinin desteğini de kazanmıştı. On bin TEKEL işçisi –ki bunların tamamı Ankara’da yer almadı- devletin başkentinde iktidarı silkeleyecek bir direnişe imza attılar. Bunu sağlayan sayıları değildi. Haklılık ve meşruluk, mücadeledeki kararlılıkla birleştiğinde yaratıcı gelişmelere yol açabiliyordu. Fakat aynı haklılık ve kararlılıkla hareket eden farklı bir sınıf, katman ya da değişik ezilen kesimlerin egemenler nezdinde bu boyutta bir etki yaratması pek beklenemezdi.

TEKEL işçisinin direnişi, uluslararası sermayenin Türkiye’deki saldırılarına karşı taşıdığı sınıfsal anlam ve tüm ezilenleri kesen ortak paydalarıyla halkın geniş kesimlerini etrafında toplayabiliyordu. Devletin, Kürt kitlelerinin demokratik hareketine karşı şovenizmle zehirlenmiş Türk emekçilerini, Alevi kitlelerin demokratik hareketine karşı devletin etkisindeki Sünni emekçileri vb. kendi “doğal müttefiki” sayabilmesi TEKEL özgülünde mümkün değildi. Başbakan’ın TEKEL işçilerine yönelik karalama ve çarpıtmaları dahi ters tepiyor ve AKP’nin dar çevresiyle sınırlı kalıyordu. TEKEL direnişi değişik inanç, milliyet ve görüşlerden işçilerin bir sınıf hareketiydi ve işçiler mücadele içerisinde her açıdan bir kardeşleşme yaşamışlardı.

TEKEL işçisinin hükümetin Kürt açılımına gönderme yaparak ifade ettiği “açılımı biz yaptık” sözü, işçi sınıfının ulusal sorunlar özgülünde taşıdığı çözüm gücünün deneysel bir ifadesi olmuştur. TEKEL direnişi işçi sınıfının tüm ezilenlerle manevi

ve daha ileride politik olarak bağ kurmada en ileri sınıf olduğuna güzel bir örnekti. **Bu anlamda ülkemizde ulusal sorunun nihai çözümünde olduğu kadar asgari çözümünde de sınıf hareketinin stratejik rolü daha anlaşılır olmuştur.**

SENDİKA BÜROKRASİSİ VE İŞÇİLERİN BİLİNÇ EVRELERİ

TEKEL direnişi sendikal bürokrasinin geniş kitlelerce sorgulanması ve işçilerin taban hareketinin inisiyatif kazanması bakımından da önemli gelişmelere yol açtı. TEKEL işçileri ‘sendikalarının öncülüğünde’ Ankara’ya geldiklerinde bir-iki günlük eylemlerden sonra geri illerine döneceklerini düşünüyorlardı. Ancak polis saldırısı fitilin ateşlenmesini sağlayarak direnişin çarpıcı bir biçimde başlamasına yol açtı. İşçiler polis saldırısıyla aşağılanmış, o güne kadar farklı bir yere koydukları devlet ve hükümet tarafından onurları zedelenecekmiş, bu da yetmemiş yan gelip yatmakla suçlanmışlardı. Direnişin bu başlangıç aşaması işçilerin yaşadığı bilinçlenmenin de ilk aşamasıydı. **TEKEL işçisi sıçramalı bir bilinçlenme yaşayarak sınıf hareketinin durağan dönemlerinde yıllar bulacak bir bilinçlenmeyi çok kısa sürelerde elde etmişlerdi.** Direnişin ilk aşamalarında işçiler üzerindeki denetimin sendikada olduğu net bir şekilde görülebiliyordu. Hükümet açısından direnişin kolaylıkla bastırılmayacağına anlaşılmasıyla TÜRK-İŞ bürokratlarıyla ve yine M. Kumlu ile hükümet arasındaki görüşmeler gündeme gelmiş ve direnişteki hava değişmeye başlamıştı. Bundan sonrası işçiler açısından coşku ve umutsuzluğun iç içe geçtiği, umutsuzluğun adım adım ağır bastığı ancak yine de direnişteki ısrarın korunduğu bir safhayı ifade ediyordu. 17 Ocak’ta Ankara’da gerçekleşen kitlesel miting önemli bir yerde duruyordu ancak işçilerin pasifizme mahkum edildiği de anlaşılıyordu. İşçilerin kürsü işgali ve hemen ardından TÜRK-İŞ önünde oluşturdukları baskı TÜRK-İŞ yönetimine karşı önemli bir tepki ve bilinçlenmenin ifadesiydi. Fakat bu tepkinin muhatapları sadece TÜRK-İŞ değil ortak toplantılarda birlikte kararlar alan DİSK, KESK ve KAMU-SEN’inin yöneticileriydi. Eylem kararları işçilerin beklediğinin çok altındaydı ve birkaç saatlik iş bırakma eylemlerine katılım alt seviyelerde seyrediyordu. 4 Şubat’taki destek grevinde konfederasyonların somut tablosu daha net olarak ortaya çıkmıştı. Hiçbir konfederasyon yönetimi greve dönük ciddi bir çaba harcamamış ve katılımı alt seviyelerde tutmuştu. TÜRK-

İŞ'in tutumu bir anlamda sürpriz değilken DİSK ve bazı sendikalar TÜRK-İŞ yönetimini bahane ederek katılım göstermemişlerdi. Konfederasyonların direnişi kafalarında çoktan bitirdikleri, sadece bunun zamanlamasını ve biçimini ayarlamaya çalıştıkları anlaşılıyordu. 20 Şubat'taki Ankara eylemi ve alınan en pasif eylem kararlarıyla TEKEL işçisi konfederasyonların direnişi sahiplenmeyeceğini daha net olarak anlamıştı. Zaten M. Türkel üzerinden işçilere yarı açık bir şekilde 4/C'yi kabul etmeleri ve evlerine dönmeleri telkin ediliyordu. Konfederasyonların gerekçesi açıktı: "Direnişi ancak etkili bir genel grev başarıya ulaştırabilirdi, görüldüğü gibi bu örgütlenemiyordu, öyleyse işsiz kalmaktansa 4/C kabul edilmeliydi." Sendika bürokratlarını genel grevi gerçekten savunmadıkları açıktı. Ancak bu söylemi dillerinden düşürmedikleri gibi her gün genel grev sloganları attırmaktan da geri durmuyorlardı. Amaçlarının en sol söylemlerle en sağ bir biçimde direnişi bitirmek olduğu, gerekçelerine zemin yaratmaya çalıştıkları belliydi.

20 Şubat'ın hemen ardından Türkel'in işçilerle kapalı salon toplantıları yapacağı ve işçileri 4/C'ye ikna etmeye çalışacağı biliniyordu. Ancak işçilerin tepkisi ve yaşanan gelişmeler bu toplantıları geciktirmiş ve biçimini değiştirmişti. Bu arada M. Türkel'in istifa manevrası devreye girmiş fakat bir işe yaramamıştı. Türkel, istifa tehdidi karşısında işçilerin kendi sözünden çıkmayacaklarını zannediyordu ama işçilerin cevabı net olmuştu. Bu, sorumluluktan kaçmaktı ve işçiler Türkel olmadan da direnişe devam edebilirdi. **TEKEL işçisinin daha yoğun olarak komünist ve devrimcilerin etkisine girdiğini gören TÜRK-İŞ bürokratları için işçilerin bu tavrı tehlikeliydi. İşçilerin sendikadan bağımsız eylemlerinin gelişmeye başlaması da hükümet ve TÜRK-İŞ için olumsuz sinyallerdi. Onlar Şubat sonunda Ankara'da az sayıda işçinin kalacağını planlarken bu gerçekleşmediği gibi sendika işçiler üzerindeki denetimini de yitiriyordu. Bu koşullarda TEKEL işçilerine yeni bir saldırı işçileri devrimci ve komünistlerin etki alanına daha fazla sokacağı gibi direnişin yeniden ateşlenmesi sonucunu da doğurabilirdi. İktidar için en hayırlısı süreci zamana yayararak direnişini pasifize edilmesi görevini esas olarak sendikalara bırakmaktı. Danıştay'ın 4/C'ye geçiş için açıklanan son tarihi erteleme kararı bu denklem içerisinde anlam buluyordu.**

TÜRK-İŞ bürokratlarının hükümetle olan pazar-

lıkları ve ihanetçi tutumları bu kadar netken, TÜRK-İŞ'in neden daha en başta Ankara'da eylem kararı aldığı ve ilk aşamalarda hükümetle pürüz yaşadığı irdelenmek zorundadır. TÜRK-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu AKP'ye yakın bilinen bir sendikacıydı. Tek Gıda-İŞ Genel Başkanı Mustafa Türkel ise -ideolojik anlamda- en faşist partilerden birine yakınlığıyla biliniyordu. Fakat TEKEL direnişinde bu iki sendika bürokrati da "hükümete karşı" tutumlarıyla gündeme geliyorlardı. Söz konusu bu sendikacıların direniş içerisindeki tutumlarına TEKEL işçileri ya da işçi sınıfı adına kaygıların yön verdiğini düşünmek saflık olurdu. **Eğer burada bürokratik bir hesap ve hükümet nezdinde bir pazarlık sözkonusu değilse işçilerin tabandan yükselen seslerinin bu bürokratları ve genel anlamda TÜRK-İŞ'i harekete geçiren etken olduğu düşünülmemeliydi. Yaşanan ise her ikisiydi.**

Tüm direniş boyunca Kumlu ve Türkel ortak kaygılarla kısmen ise kendilerine özgün kaygılarla rol almış ve TEKEL işçilerini yükselme tahtası olarak kullanmaya çalışmışlardı. Ne var ki evdeki hesap çarşıya uymamış, TEKEL işçileri tüm denklemleri alt üst etmişti. Direniş boyunca Kumlu'nun hükümetle görüşmeler nedeniyle işçiler tarafından hedef alınması ve kontrolün yitirilmesi tehlikesine karşı Türkel "TEKEL işçisinin yanında" bir görüntü vermekle yükümlüydü. Yaklaşımları ve söyledikleri özünde aynıydı ancak aralarında ciddi bir çelişki ve rekabet varmış gibi yansıtılıyordu. **Gerçekte ise amaç aynı, roller farklıydı.** Peki neydi Kumlu ve Türkel'in ya da daha doğrusu TÜRK-İŞ bürokratlarının hesapları?

Kuşkusuz ki bu konuda tüm ayrıntılara vakıf olmak mümkün değildi. Fakat sürecin gelişimi çok yönlü olarak değerlendirildiğinde ve işçilerin öğretmenliğine başvurulduğunda temel çizgileri tespit etmek mümkündü. Öncelikle ekonomik krizle birlikte hükümetin -emperyalist efendilerinin talimatlarına da uyarak- özelleştirme, taşeronlaştırma ve esnek çalıştırma saldırılarını yoğunlaştırmış olması ele alınmalıdır. Bu saldırılar salt üretim alanıyla sınırlı kalmıyor işçi sınıfının geri düzeydeki örgütlülüklerini de hedef alıyordu. Kriz koşullarında sermayenin işçi sınıfını tümüyle örgütsüz ve güçsüz bırakmak için sarı ve gerici sendikaları dahi hedef aldığı, tümüyle kendi denetiminde gerici sendikaları güçlendirdiği bir gerçektir. **Bu anlamda uluslararası sermayenin Türkiye'deki yürütmesi olan AKP hükümetinin kamu emekçileri**

**için Memur-Sen'i, işçiler için Hak-İş'i öne çıkar-
dığı, asıl gücü ve yetkiyi bunlara devretmeye çalış-
tığı biliniyordu. TÜRK-İŞ, içerisindeki farklı
milliyetçi ve Kemalist odakların güçlü etkisi, diğer
yandan ise ilerici-devrimci sendika ve şubelerin
varlığı nedeniyle hükümet için zor denetlenebilir
bir özellik gösteriyordu. Oysa IMF anlaşmalarının
ve ekonomik hedeflerin hayata geçebilmesi için bağlı
sendikalarıyla birlikte daha güdümlü konfederasyon-
lara ihtiyaç vardı. Ergenekon operasyonlarının TÜRK-
İŞ'e yansıyan boyutu, klik çatışmalarının sendika-
lardaki ayağını açıklarken hükümetin ileriye dönük
hedefleriyle de anlam kazanıyordu. Her halükarda hü-
kümetin ileriye dönük planı, nam-ı diğer devlet sen-
dikası TÜRK-İŞ'i ve doğal olarak Genel Başkanı
Mustafa Kumlu'yu bir belirsizliğin içerisine itiyordu.
TÜRK-İŞ bürokratları ve Kumlu'nun yerlerini garan-
tiye almaları ve bir yanıyla da hükümetin kendilerine
oynamasını sağlamaları için hükümete "güçlerini"
göstermeleri ve kolay harcanacak bir hedef olmadık-
larını kanıtlamaları gerekiyordu. Gelinek noktada
TEKEL direnişinde alenileşen tablo, hükümetle
TÜRK-İŞ bürokratları arasında süren pazarlıkta da tı-
kanan yanlara işaret ediyordu. Başbakan'ın TÜRK-İŞ
bürokratlarıyla geçmiş 4/C pazarlıklarını ifşa etmesi,
yine Başbakan'ın TÜRK-İŞ'in TEKEL ve belediye iş-
çilerini kullanarak ideolojik bir tutum aldığı belir-
mesi, hükümet çevrelerinin bir anda sendikacıların
servetlerini dillendirmeleri ve irili ufaklı daha birçok
örnek aralarındaki anlaşmazlığın su yüzüne çıkan yan-
larıydı. TÜRK-İŞ'in geri plana itildiği bir yerde Genel
Sekreteri ve Tek Gıda-İş Genel Başkanı olan Mustafa
Türkel'in, bulunduğu konumda kalabilmesi mümkün
değildi. Kumlu ve Türkel'in çıkarlarındaki ortaklığın
asıl özü buydu. Özgün olan yanı ise TEKEL işçilerine
yönelik bu saldırının en başta Tek Gıda-İş Sendikası'nı
ve Türkel'in başkanlığını varlık yokluk sorunuyla
karşı karşıya getirecek olmasıydı. Bu anlamda Tür-
kel'in "çelişkisi" daha yakıcıydı. Fakat kesinlikle hü-
kümeti tümünden karşısına alacak kadar değil. **Çünkü
TEKEL direnişi artık kendi sınırlarını aşmış bir
sınıf çatışmasıydı ve Türkel'in sınıf çıkarları
TEKEL işçilerinin sınıf çıkarlarıyla aynı değildi.****

Kumlu'nun hükümetle görüşmeleri sonrasında
açıkladığı pasifist eylem kararlarına işçilerden gelen
"Kumlu milletvekilliğini garantilemiş" şeklindeki
tepkiler, TEKEL işçisinin sınıf içgüdüleriyle vardığı ve
özünde doğru bakış açısını gösteriyordu. Sendika bü-

rokratlarının net ihanetini engelleyen ve onları dire-
nişe yönelik pasif de olsa kararlar almaya zorlayan asıl
etken işçilerin tabanda biriken tepkileri, gelişen sınıf
içgüdüleri ve bilinçleriydi. TÜRK-İŞ bürokratları hü-
kümet nezdinde ilk hedeflerinin fazlasına direnişin
daha ilk günlerinde ulaşmışlardı. Artık çok geniş bir
boyut ve anlam kazanan direnişin altında kalma riski
belirmişti. Sorun devlet meselesi halini almıştı ve
TÜRK-İŞ bürokratları hem işçiler hem de egemenler
tarafından daha farklı bir biçimde hedef alınabilirdi.
Bu durumda sendika bürokratları direnişi kısa sürede
geri çekmek istedilerse de artık bu olanaktan yoksun-
dular. Bu aşamada hükümetle anlaşarak planlı bir şe-
kilde Ankara'daki direniş yönetilmeye çalışıldı. Ancak
sonuç yine planladıkları gibi olmadı. Devlet katında
Danıştay'ın açıkladığı karar bir tedbir olarak önceden
hazırlanmıştı ama yine de işçileri Ankara'dan gönder-
mek için yoğun bir çaba harcandı. Bu gerçekleştirile-
mediği bir durumda devlet saldırıyı göze alamayarak
Danıştay kararını devreye sokmak zorunda kaldı.
Bunda kuşkusuz ki egemen sınıfların farklı klikleri
arasında süren çıkar çatışmaları da etkili oldu.

DEVRİMCİ VE İLERİCİ POLİTİK GÜÇLERİN DURUŞU

TEKEL direnişi devrimci-ilerici güçlerin işçi sını-
fıyla ilişkileri ve sınıf karşısındaki konumları bakı-
mından bir ayna özelliği taşıyordu. **Devrimci hareket
tüm sol söylemine karşın sınıf hareketinde pratikte
kitle kuyrukçusu ve destekçi bir pozisyona hapsol-
muş durumdaydı. İşçi sınıfıyla ciddi bağlar kura-
madığı, sendikal alanın çok büyük oranda dışında
kaldığı koşullarda bu objektif bir zorunluluk ola-
rak kendini dayatıyordu. Ancak devrimci hareket
nezdinde yaşanan sorun sadece fiziki ve organik
yetersizlikler değil bilinçlerde yaşanan ideolojik bir
kırılmaydı. TEKEL direnişi devrimci hareketin bu
olumsuz konumunu ciddi anlamda sorgulattığı gibi
devrimcilerin rolüne ilişkin de önemli bir bilinç ve
deneyim kazandırdı. Bu onun devrimci harekete
en önemli katkısıydı.**

Öncelikle devrimci ve ilerici güçlerin tüm parça-
larıyla olmasa da TEKEL direnişinde olumlu bir rol
üstlendikleri belirtilmelidir. Sendikal ihanetin su yü-
züne çıkmaya başladığı ve işçilerde umutsuzluğun ge-
liştiği aşamalarda iradi çabalarıyla MLM'ler ve bazı
devrimci güçler direnişin ayakta durmasında TEKEL
işçisine önemli katkılarda bulundular. Bu katkı somut,

İşçilerin gün gün yaşadığı bilinçlenme, her bir aşamada verdikleri farklı tepkiler devrimci hareket için canlı bir okuldu. Bu okuldan gerekli dersleri çıkaranlar olduğu kadar yerleşik hastalıklarını aşamayan güçler de vardı.

eylemli bir destek olduğu kadar aynı zamanda komiteler kurulmasına öncülük eden ve işçileri bilinçlendiren politik bir etkiydi. Bu noktada Ankara Direnişteki İşçi ve Emekçilerle Dayanışma Platformu'nun olumlu pratiği ayrıca kaydedilmelidir.

Devrimci güçler TEKEL direnişinde sınıftan kopuk ve sendikal alanın dışında kalan olumsuz konularının ceremesini yoğun bir biçimde yaşadılar. TEKEL işçileri nezdinde sendikaların ve direnişteki işçilerin desteğinin ne kadar önemli olduğu açık bir biçimde görüldü. Direnişteki işçilerin desteği önemliydi çünkü bu işçilere güçlü bir özdeşlik ruhu ve özgüven veriyordu. **Esenyurt belediye işçilerinin, itfaiyecilerin, Marmaray işçilerinin ve diğer direnişçi işçilerin TEKEL'e desteği bu anlamda özel bir yerdedir.**

Sendikalar ise direnişin başarısı için daha önemliydi. Çünkü TEKEL işçisi tüm direniş süreci boyunca devrimci-ilerici politik güçleri esas olarak destekçi kurumlar olarak görürken sendikaları ise direnişin çözüm bulacağı yerler olarak görüyorlardı. Bu anlamda devrimci, ilerici sendikaların desteği TEKEL işçisi için daha farklı bir anlam taşıyordu. **Devrimci ve komünistlerin sendikalarda daha etkin olduğu bir koşulda TEKEL direnişinde oynayacakları rol çok daha farklı sonuçlar doğurabilirdi. Bu hem Ankara merkezli direniş hem de alanlarda TEKEL için yapılan grev ve eylemlerin başarısı için böyleydi. TEKEL direnişinde devrimci hareket nezdinde çıkarılacak önemli derslerden birisi de buydu.**

TEKEL direnişi ekonomik taleplerin sıçramalı bir biçimde politikleşmesi bakımından da geniş bir örnek teşkil ediyordu. İşçilerin gün gün yaşadığı bilinçlenme, her bir aşamada verdikleri farklı tepkiler devrimci hareket için canlı bir okuldu. Bu okuldan gerekli dersleri çıkaranlar olduğu kadar yerleşik hastalıklarını aşamayan güçler de vardı.

Direnişin ilerleyen aşamalarında sendikalar dışında genel olarak devrimci-ilerici güçlerin iki ana gruplaş-

ması ortaya çıkmıştı. Bunlardan birincisi, içerisinde MLM'lerin de olduğu birçok devrimci ve ilerici güçten oluşan Ankara Direnişteki İşçi ve Emekçilerle Dayanışma Platformu'ydu. Diğeri ise TKP, ÖDP ve Halkevleri'nden oluşan üçlü reformist gruptu. Bunlar dışında EMEP ve faşist İşçi Partisi de TEKEL direnişinde gözükten güçlerdi.

Devrimcilerin bilinen kimi güçleri TEKEL direnişinde ciddi bir varlık gösteremezken kimisi ise Amerika'ya ve İncirlik Üssü'ne karşı kampanyalarını esas almış ve başından sonuna kadar TEKEL direnişine ciddi bir ilgi göstermemişti. Bu durum kimi devrimci güçler nezdinde devrimci politikanın algılanışına dair güçlü veriler sunuyordu. **Ülkenin başkentinde TEKEL direnişi gibi eşine az rastlanılır bir sınıf hareketi gelişirken politik ilgilerini olduğu kadar örgütsel güçlerini de buraya yöneltmeyen bir devrimciliğin sorgulaması gereken birçok yan bulunmaktadır. Devrimciler TEKEL direnişinde "kendi gündemleri" ile sınıfın/halkın gündemleri arasındaki çelişkide de bir sınav verdiler. Bazıları güçlerini direniş etrafında konumlandırmayı kısmen de olsa başarırken, birçoğu süreci çok gerilerden takip etmek zorunda kaldı.**

Ankara'daki platform mahallelerdeki yürüyüşlerle, panellerle ve ortak alınan kararlar doğrultusunda çadırlarda yürüttüğü çalışmalarla TEKEL direnişini ileriye taşımaya çalışırken, üçlü reformist grup ise başta sendika kuyrukçuluğu olmak üzere işçileri cezbetmenin türlü yollarına başvuruyordu. Devrimcilerin çalışmalarından sendika bürokratlarının duyduğu rahatsızlığa paralel olarak bu reformist gruplar da devrimcilerden rahatsızlık duyuyor ve pervasızlaşıyorlardı. Devrimcilerin alandaki etkisi güçlenmeye başladığı aşamalarda sendika ve bu reformist gruplar devreye girerek işçilerle devrimcilerin bağ kurmasını engellemeye çalışıyorlardı. Sendikanın çadırlardaki döviz ve amblemleri kaldırdığı günlerde TKP de bildirilerinde devrimcileri marjinal gruplar olarak lanse ediyor ve işçileri devlet ağzıyla onlara karşı uyarıyordu. **Halkevleri** öncesinde daha da pervasızlaşarak yürüyüş kortejinde öne geçme hırsıyla platform bileşenlerini hedef göstererek kendi kitlesine "ezin, geçin onları" diye sesleniyordu. Tüm bu olumsuz çalışmalarına karşın direnişin kendi içerisindeki gelişimi TÜRK-İŞ'i olduğu kadar onları da boşa çıkarıyor ve öncü işçiler nezdinde maskelerini düşürüyordu. **İlk aşamalarda organize görünüşleri ve görsellikle-**

riyle işçilerin bir bölümünü etkilemeyi başaran reformist grupların zaman içerisinde sıradanlaşması kaçınılmazdı ve öyle de olmuştu. İşçilere emek harcamayan, onların yanında bulunmayan ve sendika kuyrukçuluğundan ayrılmayan bu güçler, sürecin çetinleşmesine paralel sınıfın ileriye doğru hareketi tarafından kendiliğinden bir biçimde aşılıyordu.

Direnişin genel gidişatında ve reformistler karşısında olumlu bir yerde dursalar da platform içinde ve dışındaki devrimci güçler de birçok yönden olumsuzluklarını gösteriyorlardı. Birçok devrimci kurum kitle kuyrukçuluğundan ve destekçi pozisyondan sıyrılmazken bazısı ise direnişin ilerleyen safhalarında biraz da işçilerden gelen taleplerle ciddi emek gerektiren çalışmalara yönelmişlerdi. **Genel olarak devrimci güçler işçileri örgütleme ve direnişi ileriye taşmayı esas almadıkları için ben-merkezcilikten ve reklamcılıktan da kurtulamamışlardı. Bu durum grupçu zihniyetlerle birleşerek kimi devrimci güçlere ve özellikle MLM'lere yönelik kimi karalamalar ve çığlıklar olarak yansımaları bulmuştu.** Direnişin her açıdan devrimcilere büyük görev ve sorumluluklar yüklediği koşullarda bunları öne çıkarmayıp işçileri kendi grupçu zihniyetleri içerisine çekmeye çalışan güçlerin çirkinlikleri olduğu kadar kendi küçük dünyaları da bir kez daha görülmüş oldu.

Başka bir açıdan ise sınıf çalışmasını dillerinden düşürmeyen ve bu anlamda devrimci ve komünist güçlere "ideolojik üstünlük" taslayan kimilerinin de sol bir söylem içerisinde genel olarak kendi propagandasını esas alan destekçi bir pozisyondan kurtulamaması, sahip olunan gerçek ideoloji bakımından ayırt edici bir yerde duruyordu. **Bugüne kadar teorilerine ciddi bir somutluk kazandıramamış olmanın verdiği "deneyimsizlikle" TEKEL direnişi nezdinde bütün bildiklerini bir anda orta yere döken bu kesimler, direnişin ve işçilerin geçirdiği bilinçsel evreleri atlayarak sol şiar ve söylemlerle işçilerin tepkisini topluyor ve sonuçta hiçbir açıdan ciddi bir kazanım elde edemiyorlardı. Onların pratiklerine söylemde sınıf ideolojisi gerçekte ise küçük burjuva sabırsızlığı yön veriyordu.** Devrimci güçlerin önemli bir bölümü işçilerle diyalog kurmada ve nasıl hareket etmesi gerektiği konusunda deneyimsizdi. Birçoğu ise küçük burjuva kaygılarıyla hareket ettikleri için bu direnişte de yeterli bir deneyim kazanamamışlardı.

Devrimci-ilerici politik güçlerin TEKEL direni-

şindeki rolleri ele alınırken Kürt ulusal hareketinin tutumuna da değinilmelidir. İlk aşamalarda BDP milletvekillerinin ziyaretlerini, işçilere mecliste verilen desteği ve bu yöndeki açıklamaları esas aldığımızda ulusal hareketin tutumu olumlu bir yerde duruyordu. T. Kürdistanı'ndan önemli sayıda bir TEKEL işçisi Ankara'da direnişi sürdürüyordu ve önemli bir kısmı bir biçimde ulusal hareketin çerperinde ya da sempati duyan bir konumdaydı. Bu yönüyle ulusal hareketin tutumu önemli olduğu kadar etkiliydi de. Ancak BDP nezdinde TEKEL direnişine verilen destek, direnişin özellikle desteğe ihtiyaç duyduğu sonraki aşamalarda belirsiz bir hal almıştı. Düzen partileri artık TEKEL'i gündemlerine almazken bu aynı kulvara BDP de düşmüştü.

Ulusal hareketin en etkili olduğu çadırlardan birisi Diyarbakır çadırıydı. Ancak Diyarbakır'dan gelen işçilerin büyük çoğunluğu sendikanın yönlendirmesinin dışına çıkmıyor ya da çıkamıyordu. Bunda Tek Gıda-İş Genel Sekreteri **Mecit Amaç**'ın rolü tartışılmazdı. Diyarbakır çadırı dövizleri, çalınan müzikleri ve söylenen türkülerini ile yurtsever kimliğini çok açık bir biçimde gösterirken diğer yanı sıra TÜRK-İŞ bürokratlarının dediğinin dışına çıkamıyordu. Bu önemli bir çelişkiydi. Bu çelişki, ulusal hareketin TEKEL direnişi karşısında nasıl bir tutum benimseydiği konusunda çeşitli soru işaretlerine yol açıyordu.

BDP yöneticilerinin açıklamalarında yer verdikleri "savaş olmasa bu sorunlar yaşanmaz, ekonomi düzelir" şeklindeki görüş açısı ulusal hareketin meselelere bakışındaki darlığı ortaya koyuyor. Bugün ekonomik sorunları daha yoğun bir boyutta yaşayan, işçi sınıfı ve emekçilerin kapsamlı saldırılarla karşı karşıya olduğu savaş içerisinde olmayan birçok ülkenin varlığı bu görüşün yanlılığını ortaya koymaya yetiyor. Ancak başka açıdan, politik yanlarıyla da bu görüş açısı önemli darlıklara yol açıyor. **Kürt sorunun çözümünde sınıf hareketinin rolü yeterince önemsenmediği, sınıfsal ve ulusal mücadelenin ortaklaşması için gerçek ayaklar doğru değerlendirilemediği için böylesi bir görüş halen savunulabilmektedir. Oysa TEKEL işçisinin kırmaya başladığı önemli tabulardan birisi de Kürt ulusal sorunu.** Kürt işçilerle Türk ve diğer milliyetlerden işçilerin mücadele içerisinde ulaştıkları kardeşleşme bunun en somut örneklerinden birisiydi. Dahası TEKEL'in iktidar karşısındaki kazanımlarının egemen sınıf yapısına darbe vurması açısından da bu

direnış önemli bir yerde duruyordu. Yeterince destek olunduğu ve başarısı sağlandığı ölçüde TEKEL direnişı, ülkedeki demokrasi mücadelesine, onca uğraşılana ama bugüne kadar ciddi bir yol katedilemeyen “Çatı Partisi” gibi girişimlerden daha fazla katkı sunacaktır. **Böylesine önemli etkileri olabilecek bir sınıf hareketinin pasif bir destekle geçitirilmesi ve Kürt işçilerin önemli bir bölümünün TÜRK-İŞ bürokrasisinin peşine takılması, ancak ulusal hareket nezdinde kendini gösteren isteksizliğe ve politik darlığa yorumlanabilirdi.** TEKEL direnişı karşısında gösterilen tutum tüm politik güçler açısından olduğu gibi ulusal hareket açısından da belirleyici bir yerde duruyordu. Bu anlamda net bir duruş gösterildiği söylenemez. Bu durum sorgulanmayı gerektirmektedir.

TEKEL direnişinde öne çıkan ve adım adım gelişen yanlardan birisi de direnişe olan uluslararası destekti. Bu durum en başta TEKEL işçisinin haklılık duygusunu ve özgüvenini güçlendiren bir etki yaratıyordu. Uluslararası çeşitli sendikacıların, sol partilerin ve demokratik kitle örgütlerinin Ankara’ya da gelerek gösterdikleri dayanışma, ülkemiz devrimci geleneği açısından da önemliydi. Uluslararası çalışmalarda önemli bir desteği ve emeği olan MLM’ler ve devrimci güçler, Türkiye’deki politik gündeme müdahil olma konusunda olumlu adımlarını TEKEL direnişı ile daha da ilerlettiler.

MARKSİST-LENİNİST-MAOİST’LERİN TEKEL DİRENİŞİ ARIFESİNDEKİ YÖNELİMİ

TEKEL direnişı MLM’ler için özel bir önem taşıyor. Bu, hem direnişte oynanan önemli rol hem de deneyimleriyle birlikte bu sürecin kazandırdıkları bakımından böyledir. TEKEL direnişinin MLM’ler için taşıdığı anlamı biraz geriden alarak açıklamak yerinde olacaktır.

MLM’ler son dönemde işçi sınıfı içerisindeki çalışmalarda aksayan ve gerileyen yanlara müdahale etmeye çalışıyorlardı. Bunun için en başta sınıfın önder devrimci rolünün ve büyük şehirlerdeki çalışmalar içerisinde merkezi yerinin kavratılması gerekiyordu. Bu, ideolojik-politik bir çaba niteliğindediydi. Ardından ise işçi sınıfının genel yapısına uygun olarak çalışma alanlarının, bunların birbiriyle olan ilişkilerinin ve üzerinde yürünecek olan çalışmaların netleştirilmesi gerekiyordu. İşyerleri/fabrikalarda, sendikalarda ve mahallelerde sınıf çalışmasının yol ve yöntemlerinin geliştirilmek zorundaydı. Bu açıdan işçi sınıfı genel

olarak güvencesizler, taşeronda çalışanlar ve kadrolu, sendikalılar olarak çeşitli ayrışma noktaları gösteriyordu. Birinciler işçi sınıfının geniş, dağınık ve örgütsüz kitlesini oluştururken ikinciler dar ancak örgütlü kitlesini oluşturuyordu. Ekonomik, sosyal ve örgütlenme hakları bakımından görece daha ayrıcalıklı bir konumda olmasına ve sayıları her geçen gün azalmasına karşın kadrolu işçilerin, ekonomik krizle birlikte parça parça da olsa saldırının hedefi olmaları görülmüyordu. Bu yönüyle tüm zayıflıklarına karşın sendikalar halen önemli bir direniş mevzisiydiler ve buralarda örgütlü işçi ve emekçiler sendikal mücadele deneyimleriyle işçi sınıfı içerisinde öncü bir rol oynayabilirdi. Diğer yandan ise güvencesizler dışında, devrimci temelde ayaklanmalar yaratacak bir gelişme, militanlık ve kitlesellik sağlanması pek mümkün görünmüyordu. Güvencesizlerin bilinçsiz ve örgütsüz oluşları onları büyük oranda etkisiz ve görünmez kılıyordu. Ancak kimi küçük çaplı direnişlerde görüldüğü gibi hızlı bir biçimde de militan özellikler de kazanabiliyorlardı. Daha da önemlisi emekçi semtleri bu geniş kesimin ekonomik, politik ve örgütsel hareketliliğinde öne çıkabilirdi. O nedenle çalışmalarda bu alanlara daha fazla önem verilmeli, sendikalardaki mevziler korunmalı ve ilerletilmeliydi. Bu her iki açıdan da MLM’lerin üzerinde yükselebileceği önemli avantajları vardı.

TEKEL direnişı patlak verdiğinde MLM’ler bu temelde çalışmalarını sürdürüyorlardı. Ancak direnişin Ankara’da gelişmesi, o alandaki olanaksızlıklar ve henüz yetersiz çalışmalar nedeniyle daha yoğun bir çaba ve emek gerektiriyordu.

TEKEL direnişinden önce Ankara, kilometrelerce yol yürüyerek İzmir’den gelen DİSK’e bağlı Kent-AŞ işçilerinin direnişlerine tanık olmuştu. Yakın dönemde bu direniş, alandaki MLM’ler için önemli bir deneyim olmuştu. Büyük bir coşkuyla Ankara’ya gelen işçiler, sendikanın pasif ve uzlaşıcı tutumuyla iki hafta sonra sessizce dağılmak zorunda kalmışlardı. Basının ciddi bir sansürüne maruz kalmış, Ankara’da bir noktaya hapsedilmişler ve adım adım umutları kırılarak geri gönderilmişlerdi. TEKEL direnişinde sendikaların “ya genel grev ya da evlere dönüş” propagandası farklı bir biçimde Kent-AŞ’de de gerçekleşmişti. Sendika yönetimi, kendilerini dışında tutarak işçileri “topluluk grevi veya evlere dönüş” ikilemine sokmuştu. Direnişe gerekli olanın açlık grevi mi olduğu bir yana işçilerin geniş kesiminin bu eylemi sonuna kadar

Direnişlerin destekçisi değil öznesi olunmalıydı. Çalışmalar sabırla,ilmekilmek örülmeliydi. İşçiler, kendi reklamını yaparcasına ziyaretler gerçekleştirip gidenleri değil kendileriyle aynı sıkıntıları yaşayanları gerçekten dikkate alıyorlardı.

götüremeyecekleri biliniyordu. Aslında verilen mesaj açıktı; evlerinize geri dönün!

Devrimciler, Kent-AŞ işçisiyle daha rahat diyalog kurabiliyordu. Bunda işçilerin sahip oldukları politik görüşlerin etkisi önemliydi. Ancak Kent-AŞ işçisinin bu politik duruşu kısa sürede eritilebilmişti.

Kent-AŞ direnişinde işçileri ziyaret ve sohbetlerle başlayan ilişkiler gelişerek MLM'lerin kendi konularını sorgulamalarına vesile olmuştu. Kent-AŞ direnişi gözler önünde adım adım eriyor ve işçiler sendikanın tutumu karşısında çözüm arıyorken, MLM'lerin ve genel olarak devrimcilerin destekçi konumları, üzerlerine düşen görev ve sorumluluklarla hiçbir biçimde örtüşmüyordu. Direnişin olumsuz gidişatının net bir biçimde görülmesiyle MLM'ler işçileri daha yoğun bir biçimde etkilemeye ve yönlendirmeye çalıştılar. Ancak bunun daha baştan sınırları belliydi. Alandaki MLM'ler DİSK nezdinde sendikaların gerçekliğini daha net bir biçimde görmüş ve devrimcilerin özne olma rolünü daha iyi kavramışlardı. Diğer yandan Kent-AŞ direnişi MLM'lere, işçiler üzerinde politik etki yaratabilmeyi ve bu konuda benimsenecek ilişki tarzına dair deneyim kazandırmıştı. **Kesinlikle direnişin tüm aşamalarında yanlarında durmak, direnişi birlikte omuzlamak ve gelişmelere paralel ileriye dönük tartışma ve girişimleri yoğunlaştırmak gerekiyordu. İşçi sınıfının dışında değil içinde olunmalıydı. Direnişlerin destekçisi değil öznesi olunmalıydı. Çalışmalar sabırla,ilmekilmek örülmeliydi. İşçiler, kendi reklamını yaparcasına ziyaretler gerçekleştirip gidenleri değil kendileriyle aynı sıkıntıları yaşayanları gerçekten dikkate alıyorlardı.**

TEKEL DİRENİŞİNDE MARKSİST-LENİNİST-MAOİSTLERİN DURUŞU

TEKEL işçilerinin Ankara'ya gelişleri sonrasında oluşabilecek bu büyük hareketliliğe ilişkin MLM'ler ve genel olarak devrimci hareket somut bir öngörüye

sahip değildi. Bu noktada kimi objektif engeller bulunsa da TEKEL'de ve Kent-AŞ direnişinde de görülen şey her açıdan net bir hazırlıksızlıktı. Direnişlerin başlamasına paralel direniş alanı dışındaki çaba ve organizasyonların sınırlılığı da bu hazırlıksızlığın geniş boyutlarını gösteriyordu. Bir yanıla sorun ideolojik, politik ve örgütsel boyutlarıyla bir hazırlıksızlığı ifade ediyordu. Diğer türlü günübürlük ve teknik asgari hazırlıklar yapılıyordu.

MLM'ler direnişin ilk gününden başlayarak Ankara'daki son gününe kadar TEKEL işçilerinin yanında yer almış ve Kent-AŞ'den elde ettikleri deneyimlerle çalışmalarını başlatmıştı. Polis saldırısının yaşandığı ilk günlerde işçilerle birlikte saldırıya direnmiş, cop, gaz ve tazyikli su yemiş, havuzlara atılmışlardı. Ve bu esnada işçilerle birlikte birbirlerini kollamışlardı. Bu daha en başta işçilerle kurulan insani temelde ancak politik amacına uygun bir ilişkiydi. **İlk günlerde küçük burjuva hareketler gibi flamalarla kendini gösterme çabası değil işçilerle sıkı bir ilişki kurmanın çabası harcanmıştı. Bu aşamada işçilerin geniş kitesine hitap edecek yayınlarla hareket edilmiş ve nerede ve hangi aşamada devreye gireceğine bağlı olarak yayının önemi de görülmüştü.**

TEKEL işçilerinin belli bir alana toplanmasıyla MLM'lerin sistemli çalışmaları da başlamıştı. İşçilerle politik ve örgütsel kimliklerden önce emekçi kimliğiyle bağ kurulmuştu. Direnişte öne çıkan işçiler MLM'lerin politik kimliklerini daha yakından öğrenmeye başlamışlardı.

Bu aşamada özellikle T. Kürdistanı'ndan gelen ve birçoğu ulusal hareketin çeperindeki işçilerin önder Kaypakkaya yoldaşa ve MLM'lere verdiği özel değer hızlı bir biçimde güven ilişkisinin oluşmasını sağlıyor ve işçilerle ilişkileri daha da sıkılaştırıyordu.

Direnişin gelişmesiyle sendikanın işçileri en kısa sürede illerine göndermeye çalışacağı anlaşılıyordu. İlk aşamada MLM'ler hatalı bir düşünüş tarzıyla bu direnişin de Kent-AŞ gibi sonuçlanma ihtimali üzerinden hareket ettiler. Bu durumda direnişin geleceğinden kısmen bağımsız olarak işçilerle ilişki kurulması ve kurulu bağların sıkılaştırılması amacı esas alınmıştı. Ancak çok kısa sürede bu tutumun yanlışlığı anlaşılaraq işçilerle sendikanın ileriye doğru zorlanması ve direnişin gelişimine dönük ilişkileniş geliştirildi. Bu aşamada işçilerin daha geniş bir kesimiyle bağlar kurulurken bir önceki hatalı tutum içeri-

sinde öncü işçilerle kurulan sıkı bağ bu sefer bir avantajla dönüşmüştü. **MLM'ler diğer devrimci güçlerin de katılımıyla işçiler arasında direniş komitelerinin oluşumuna öncülük etmiş ve direniş özgülünde etkili politik bir güç olarak kendini kabul ettirmişti.**

MLM'ler direniş boyunca doğru örgütsel araçlarla hareket ederek işçilerin geniş kitlesi içerisinde çalışma olanaklarını güçlendirdiler. Sözkonusu sendikal araçlar doğrudan işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesine önderlik etmeyi ve onu devrimci mücadeleye kanalize etmeyi amaçlayan araçlardı ve bu rolü direniş boyunca somut ve canlı olarak kendini gösteriyordu. Sendika yönetimlerinin ihanetçi tutumları karşısında taban örgütlenmelerinin rolü daha da önemli hale gelirken, MLM'lerin sendikal alandaki örgütsel araçları dayandırmaları gereken ayaklar da yine somut ve canlı bir uygulamayla kendini gösteriyordu. MLM'ler işçilerin iradesinin çiğnemenen ve onların gerisinde de kalmadan ileriye doğru hareketin en gerçekçi ve ısrarcı biçimlerini savunuyorlardı. Bunun için doğru araçları tespit etmek, hangi aşamada nasıl bir adımın atılacağını önceden kestirmek gerekiyordu.

MLM'ler genel grev konusunda ilkesel görüşleri, bu direniş özgülünde gerçekleşme koşulları ve sendikaların taktikleri bakımından birçok politik güçle tartışmalar yürütürken işçileri de bu noktada bilinçlendirmeye çalışmışlardı. Özellikle sendikanın “ya genel grev ya da evlere dönüş” şeklindeki propagandalarına karşı uyanık olunması gerekiyordu.

Benzer bir sorun açlık grevi ve ölüm oruçları konusunda yaşanıyordu. İşçileri pasif bir bekleyişe sokması ve bu eylem biçimlerinin işçiler nezdinde başarıya ulaşma sıkıntılarını MLM'lerin genel olarak karşı çıkış noktalarını oluşturuyordu. **Sendika bürokrasinin işçilerin umut ve enerjisini eritmeyi amaçladığı bir evrede, TEKEL direnişinde geçen zaman bu kadar önemliyken ve hemen herkes direnişin TÜRK-İŞ önüne hapsolmasının yanlışlığı konusunda hemfikirken bu eylem tarzlarının benimsenmesi doğru değildi. Benimsenmesi gereken fili-meşru mücadeleydi.**

Ancak istenilen yönlendirme yapılamadığında da işçilerin başlatacağı eylemin dışında ve gerisinde de kalınmaması gerekiyordu. MLM'ler işçiler açlık grevlerine başladığında bunu güçlendirmeyi ve farklı alan-

larda yaygınlaştırmayı benimsediler. Ancak açlık grevleri kısa sürelerde sonuçlanarak ciddi bir gelişim gösteremedi. Açlık grevlerinin kamuoyuna dönük belli etkileri olsa da bitiriliş biçimiyle işçiler nezdinde başarısızlık hissinin oluşmasına hizmet ettikleri de söylenebilir.

TEKEL direniş boyunca çalışmalarında önemli bir mesafe kat etmelerine karşın MLM'lerin eksik bıraktıkları önemli yanlar da bulunuyordu. İşçilerin TÜRK-İŞ önünde ve çadırlara “hapsolduğu” koşullarda direnişin farklı alanlarda ve farklı biçimlerde büyütülmesi için yaratıcı bir çalışma tarzı izlenmemişti. Yine bununla bağlantılı olarak emekçi semtleriyle direnişin bağı yeterince kurulamamış, emekçi semtler TEKEL için harekete geçirilememişti. Zaten yoğun bir zaman ve emek gerektiren çadırlardaki direnişe hapsolunduğu, kolektif çalışma tarzı uygulanmadığı oranda diğer alanlar objektif olarak boş bırakılmış ve oralarda etkili çalışmalar yapabilmeyen koşulları yaratılamamıştı.

MLM'ler direnişe Ankara dışından verilecek destek konusunda süreç açısından yine önemli adımlar atmalarına karşın varolan güç ve olanaklarına nazaran yetersiz bir pratik sergilemişlerdi. Bunda direniş merkezinden genele doğru bilgi akışı ve yönlendirmenin yetersizliği kadar statikleşmiş anlayış ve çalışma tarzlarının da etkisi vardı. İlerleyen aşamalarda MLM'ler diğer alanlardan direnişin merkezi Ankara'ya doğru desteği belli oranda geliştirmiş, etkide bulunduğu sendikal güçleri direniş etrafında harekete geçirmişti. **Sendikal cepheden verilen destek işçiler nezdinde anlamlı olmuş ve MLM'lere olan güveni perçinlenmiştir.**

Alınan eylem ve grev kararlarının etkili bir biçimde hayata geçmesinde MLM'ler, sendikal örgütlülükler üzerinden önemli bir çaba harcamış ve kendi sınırları içerisinde başarılı pratikler geliştirmişlerdi. Ancak bunların direniş nezdinde yeterli görülmesi sözkonusu bile olamazdı. İlerici-demokrat sendikalar da hareket geçirilerek etkili eylemler yapılmalı ve TEKEL'e destek daha da somutlaşmalıydı. Bu yöndeki girişimler ilerici-demokrat dediğimiz sendikaların kararsız tutumlarıyla ancak küçük bir oranda sonuç almış, asıl etkili eylemler TEKEL işçilerine yapılacak saldırı sonrasında saklanmıştı! Bu yaklaşım tarzı ilerici-demokratlar da dahil sendikaların içinde bulunduğu gerçekliği çarpıcı bir biçimde gözler önüne seriyordu. Görev savma mantığı, vicdan rahat-

latma eylemleriyle kendini tamamlıyordu.

Oysa sendikaların konumu çok önemliydi ve yapabilecekleri çok şey vardı. TÜRK-İŞ bürokrasinin “genel grev yapamıyoruz” söyleminin arkasına saklanarak gerçekleştirdiği ihanete karşı işçi sınıfının hangi yaratıcı ve etkili eylemlere kadir olduğunu göstermek önemliydi. MLM’ler direnişin son aşamalarında bu eylemlerin harekete geçirilebilmesi için çaba harcadılar. **Ancak TEKEL direnişi gösterdi ki, MLM’lerin ve bazı devrimci çevrelerin etkili olduğu nadir alanlar dışında ilerici-demokrat sendikalar etkin bir güç oluşturabilmekten yoksundu. TEKEL direnişi sendikalar için de bir ayna işlevi kazanmıştı.**

Sendikal alanda TEKEL’e yine en önemli desteği MLM’lerin ve devrimcilerin etkide bulunduğu alanlar yapmıştı. Fakat bunun yetersizliği de hiçbir gerekçeye yer bırakmaksızın belirtilmelidir. Bu alandaki çaba ve girişimler süreç açısından önemli bir yerde durmasına karşın, harcanan emeğin boyutu ve yapılabilecekler konusunda özeleştiril bir tutum benimsenmeli ve gerekli dersler çıkarılmalıdır.

MLM’lerin ve genel olarak devrimcilerin özleştiril yaklaşması gereken konulardan birisi, Ankara dışında direnişleri merkez alan bir birlikteliğin oluşturulmamasıdır. Bu konuda MLM’lerin ciddi bir çaba harcadığı söylenemez. TEKEL direnişinin sendikal güçlerin olduğu kadar devrimci politik güçlerin desteğine olan ihtiyacı doru değerlendirilebilmeliydi.

SONUÇ YERİNE

TEKEL direnişi 78 günlük Ankara çıkarmasından sonra illere yayılarak devam ediyor. 1 Nisan’da Ankara’da yapılacak eylem ve 26 Mayıs’ta tüm ülkede yapılacak eylem dışında sendikaların açıkladıkları bir takvim bulunmuyor. Bu durumda hükümet ve TÜRK-İŞ’in işçilerin ileride tekrar Ankara’da toplanmaları ve direnişe başlamaları olasılığını engellemek için her türlü baskı ve oyunu yapacağı söylenebilir.

1 Nisan’daki eylem kararı TÜRK-İŞ’in aldığı dar

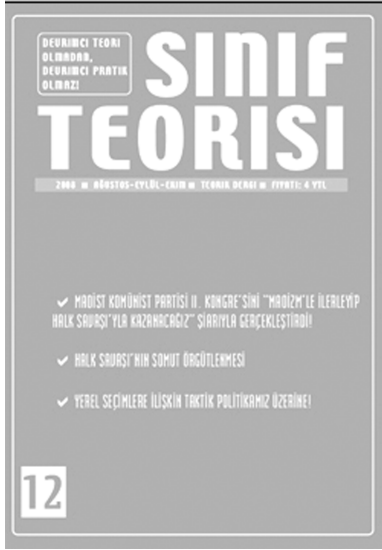
ve sembolik bir eylem kararı olmasına karşın TEKEL işçisi ve devrimci-demokrat çevrelerin katılımıyla kitlesel geçeceğe benzemektedir. **MLM’ler en başta bu ve benzer eylemlere aktif katılımı örgütlemelidirler. Ancak ondan da öncelikli olan alanlarda TEKEL işçileriyle ilişkilerin geliştirilmesi ve ilerideki mücadelelerde işçilerin daha bilinçli ve uyanık olmalarının sağlanmasıdır.** Bu çalışmanın önemli bir ayağı öncü işçilerle kurulacak komite ve komisyonlar olacaktır. Bu hem alanlarda süren eylemler için hem de ileride ortaya çıkacak görevleri yerine getirebilmek için gereklidir.

TEKEL direnişinde belli iller daha öne çıkmıştı. Doğal olarak alanlardaki çalışmaların merkezinde de buralar olacaktır. Ancak bu diğer illerde ciddi bir boşluğun oluşmasına da yol açacaktır. **Unutulmamalıdır ki, TÜRK-İŞ bürokrasisi daha zayıf illere yönelerek direnişin güçlü etkisini eritmeye, sendikanın baskı ve otoritesini güçlendirmeye ağırlık verecektir. Bu da TEKEL işçisinin sayısal olarak yarın daha zayıf bir konumda direnişini sürdürmek zorunda kalması demektir. Bu olasılığa karşı yine TEKEL işçisini harekete geçirerek, oluşturulacak birimlerle öncü işçiler değişik alanlara yönlendirilmelidir.**

TEKEL direnişi başta olmak üzere özellikle belli başlı alanlarda devrimci ve demokrat güçlerin direnişler etrafında çeşitli birlikteliklerinin oluşması için çaba harcanmalıdır. **Bu konuda özellikle ortak iş yapma kültürünü taşıyan, direnişlere samimi bir devrimci duyguyla yaklaşan güçler esas alınmalıdır.**

Başta da belirttiğimiz gibi TEKEL işçisinin mücadelesi halen sürmektedir. Bu nedenle ortaya konulanlar dışında “sonuç” üzerine daha fazla şey yazmadan pratik çalışmanın esas olduğu belirtilmelidir. Tüm MLM’ler TEKEL direnişinin bugüne kadar ortaya çıkardığı ders ve deneyimlerle TEKEL işçilerinin mücadelesini daha güçlü kılmayı ve her alanda işçi sınıfına yönelmeyi bilmelidirler.

“BİRLİK” VE BİRLİKÇİLİK; HER ŞEYDEN ÖNCE GÜVEN VE İÇTENLİK! SINIF TEORİSİNE YANIT

Birlik meselesi uzun zamandır Sınıf Teorisi (ST)'nin gündeminde olan bir meseledir. Bizi de muhatap olarak sürece dahil etmek için hatırı sayılır bir çaba içinde olan ST nihayet bunu başarmıştır. Son dönemde “olmazsa olmaz”, “stratejik” kabul ettikleri bu meseleyi (bizim) gündemimize almamız için harcadıkları çabayı da göz önüne aldığımızda bundan “kaçınmanın” mümkün olmadığını anladık.

Birlik meselesi uzun zamandır Sınıf Teorisi (ST)'nin gündeminde olan bir meseledir. Bizi de muhatap olarak sürece dahil etmek için hatırı sayılır bir çaba içinde olan ST nihayet bunu başarmıştır. Son dönemde “olmazsa olmaz”, “stratejik” kabul ettikleri bu meseleyi (bizim) gündemimize almamız için harcadıkları çabayı da göz önüne aldığımızda bundan “kaçınmanın” mümkün olmadığını anladık. Kuşkusuz bu konudaki samimiyetlerinin çabayla ilişkisi kurulabilir ama bunun ötesinde yazılanları okuduğumuzda “umutlu” olmak için neden göremediğimizi baştan belirtmek gerekiyor.

“Çağrılarımıza tepit ve eleştirilerimize yanıt almıyoruz”, “neden gündeme alınmıyor”, “üzerinde durulmuyor”, “kitlelere kendini açıklayamıyor” gibi ifadelerle belli bir noktaya gelen eleştirilerden sonra tavrımıza açıklık getirecek bir yanıt yazısı gerekli olmuştur. Bu gereklilik “yeni” bir durumun oluştuğu veya oluşacağı yanılgısına neden olmamalıdır. Bizde böyle bir tespit yok. Şimdiden belirtmeliyiz ki ancak “gerçekten yeni”, “üzerinde durulması farklı sonuçlar verecek” şartlar olursa meseleye özgün bir yoğunlaşmamız olabilir. Doğru olanın da bu olduğu kabul edilmelidir.

Döngüyü tekrarlamamanın bir gereği yok. Çünkü bu sadece yazıdır ama sadece yıpratıcı olur.

Aslında bu yazıda bizim bilinen görüşümüzü biraz daha detaylı sunmuş olacağız. Sunacaklarımız “ayrılık” ve “birlik” konularındaki görüşlerimizi kısmen içerecek olsa da esasen özgün tespit ve eleştirilere dair olacaktır. ST'nin yazdıklarındaki “birlik teorisi/çizgisi” ile kapsamlı bir hesaplaşmayı gerekli görmüyoruz. Fakat onun bize atfederek ama **bize ait olmayan** yaklaşım ve teorilerle yaptığı tartışmayı sonlandırmayı umuyoruz. Kuşkusuz bununla beraber belli bir düzeyde ve kaçınılmaz bir hesaplaşma da olacaktır. Ancak gerekli olmayan/bizim gerekli görmediğimiz tartışmalar uzak durma tavrını sürdürmekte kararlıyız.

Bizim açımızdan temel soru şudur: ST'nin kavramlaştırdığı, kongre kararlarına dönüştürdüğü birlik politikası ile partiden kopuş anları ve süreçleri neden birbiriyle ilgisiz konular gibi ele alınmaktadır? Neden her seferinde “ayrılan” olduğu halde, temel ilkeleri çiğnediği halde bu durumu inkar etmektedir? Çünkü konu ettiği birlik politikası ile uyumlu olmayan bir varlığa sahip olan kendileridir. Daha net ifade edelim; Partiden kopan, ilkeleri çiğneyen her seferinde kendileri olmuş-

tur. Konferans süreçlerinde sırtını dönüp Marksizm-Leninizm-Maoizm, halk savaşı, örgütsel ilkeler adına ayrılığı dayatanlar, buna sebep olanlar sonranın “birlik”çileri olmuştur. Problemimiz budur.

Bu problemi bugüne değin özel bir gündem yapmaya gerek duymadık. Neden? Açıklayalım:

1- Bu problem bizim dışımızdaki/bize rağmen bir süreçte yaşanmaktadır. Bize ait bir nitelik taşıyor. Dolayısıyla çözücüsü de biz olmayacağız. Ayrılık süreçlerinde bizim temel duruşumuz, tavrımız ve açıklamalarımız; devamındaki değerlendirme ve görüşlerimizi içermektedir. Böylece, “dışımızdaki” bu probleme karşı misyonumuzu esasen yerine getirmiş olmaktadır. Bizim yaklaşımımız geniş kesimlere mal olmuştur.

2- Böyle bir gereksinime neden olacak politikalar oluşturmadık/benimsemedik. Açıkça belirtebiliriz ki, ST’nin belirlediği düzeyde genel bir birlik politikası olamaz değildir. Komünist Partisine katılabilecek herkesi birliğe çağıran özgün bir politika mümkündür. Ancak bunun koşullarının olmadığını düşünmekteyiz. Belirtilen kriterlerde gerçekten ileri bir düzey yakalanabilmiş olsaydı, devrim hareketi bir üst seviyeye çıkarılabilsaydı ST’nin genel olarak ortaya koyduğuna yakın bir birlik politikasından bahsedilebilirdi.

Farklı ve elbette “sorunlu” partiler bu sorunları “probleme dönüştürülerek” birlik politikasına dahil etmeye çalışılabilsaydı. Bunun birincil koşulu böyle bir hareketi sağlayacak ve sürdürececek yeterli ve görece güçlü bir önderliğin oluşmamış olmasıdır. Biz henüz bu sorunu yaşadığımızı açık yüreklilikle kabul ediyoruz. Bunun “iddiasızlık” olduğu belirtilebilir. Komünist partisi olup da “birlik” konusunda iddiasız olmak ne demektir denilebilir. Açıklayalım;

Komünist partisinin her dönemi, her konferansı, merkezi toplantısı onun yeniden tanımlanan birlik zeminini içerir. Kendine dair değerlendirmesi ve yürüyeceği rota aynı zamanda bir **birlik** ve **kaçınılmaz olarak ayrılık** anlayışıdır. Kadro ve üyeler de buna katılım derecelerine göre misyonlar yüklenirler.

Biz kendimizi mevcut gücümüzü toparlamakla, sağlamlaştırmakla, önderlik yeteneğini “belli” bir sınırlar içinde geliştirmekle yükümlendiriyoruz. Nihayet ST’nin sözlü olarak ortaya koyduğu düzeyin bir süreç sorunu ama günü kavramaktan uzak olduğunu belirtiyoruz. Bizim iddiamız henüz belirtilen dört kritere sadakat ve onları uygulamada kendine güvendir. Bunlardan mahrum olanlarla yürüyemeyeceğimizi, bu

konularda taşıdıkları problemleri problemimiz yapamayacağımızı savunuyoruz.

Birlik politikasından söz ettiğimizde belli bir yapıdan, örgütlenmeden, disiplinden, güvenden, hedeflerden ve hareketi içeren bir olgudan bahsetmiş olmalıyız. Başka bir tanımla, yaptıklarıyla, başardıklarıyla her birlik, iddialarının dışında da bir gerçekliktir. “Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz” ve onu asıl belirleyen de bu gerçekliğidir. Örneğin halk savaşı üzerinden bir birlik ancak halk savaşının gerçekleştirilmesiyle somutlaşabilir. Yetersiz veya yanlış kavranmış halk savaşı pratiği o birliği “halk savaşı üzerinden bir birlik” olarak tanımlamamızı en azından sınırlandırır; genellikle de bu tanımlı o durumda uygun görmeyiz. Henüz halk savaşını uygulamada başarısız olan ve bunu açıkça ifade eden bir birliğin “halk savaşı üzerinden birlik” çağrısı yapması ne inandırıcı olur ne de ikna edici.

ST’nin savunduğu biçimiyle bir birlik politikası laftan ibarettir. Biz bu düzeyde birlik politikasının pratik süreçle de bağını kurmaktan ve buna uygun şekillendirilmesinden yanayız. Geçmişin esasen doğru kavranmasından, günün öncü politikasını yaratmış olmaya ve geleceği esasen belirleme kapasitesine kadar anlaşılabilir bir pratikten söz ediyoruz. ST mevcut düzeylerini subjektif olarak pek ileride gördüğünden onun bu politikaya sarılmasını “anlamsız” görmüyoruz. Bununla beraber biz kendi düzeyimizi “pek ileride” kabul etmiyoruz. Bunun sonucu olarak “sorunlu” oluşumlarla “dört kriter” üzerinden birlik hedefine yönelmiyoruz.

3- ST’nin kendisi hakkında değerlendirmelerine büyük oranda katılmadık/katılmıyoruz.

O, temel aldığı iddia ettiği “dört kriter”e büyük ölçüde uzaktır. Daha da kötüsü bunun farkında olmaması ya da bunu görmezden gelmesidir. Kendilerine birlik politikasındaki ısrarı ile ona cevap alamaması arasındaki bariz uyuşmazlığın nedenini tam da bu noktada aramalarını salık veriyoruz. Bu konudaki “ketum”luklarını hatta “*genel olarak bu konuya ilişkin anlayışımızı ifade eden bu yazılar muhataplarımızın bir kısmı tarafından görmemezlikten gelirse de (...) komünist hareketin kitleleri ve devrimci kamuoyu tarafından oldukça önemli yansımalar buldu*” (ST, Sayı:13, Sf: 5) diyebilmeleri derin subjektivizmin sonucudur. Biz kendimizi üzerinde durduklarını iddia ettikleri yerde görmüyoruz. Onun tüm gerçekliği, aramızdaki mesafenin varlığına, derinliğine kanıttır. Dolayısıyla gündemimize taşımaya çalıştığı birlik, gerçekliğimize uymamaktadır...

Bunlar yukarıda tanımladığımız gibi problemi gündem yapmamamızın temel nedenleridir. Girişte vurguladığımız gibi şimdi bu problemi ortaya koymak ve tartışmak gerekli olmuştur. 13. sayısında ST, gerçekliği olmayan suçlamalar yaparak ve şimdiye kadarki tavrımızın içini neredeyse boşaltarak bizi buna zorunlu kılmayı başarmıştır.

Bunu ne derece amaçlayarak yaptılar; bilemeyiz. Daha doğrusu bunu tartışmanın bir anlamı yok. Belki kendi içlerinde bunun da bir muhasebesini yaparlar! Olanı farklı göstermenin, kimi yerde haddini aşan iddiaların, tespitlerin ve saldırganlığın nedenleri üzerinde ayrıca dururlar. Bizim için sorun, “birlik politikasına tavrımız”ın doğru anlaşılmasıdır; onun için boşaltılmasına, farklı anlamlandırılmasına izin vermemektedir.

ST’deki yanıtlamakta olduğumuz yazıda yığınla yanlış, çarpıtma, gerçeğe aykırı, her şeye rağmen bildiğini okuyan, devrimci üsluba da uymayan eleştiriler, tespitler bulunmaktadır. Bunları yanıtlamak kendiliğinden “amansız” olmayı gerektirecektir. Gene de bunun özellikle bilinmesini istiyoruz. Bu içerikteki bir “atışma” ilk defa olmuyor. Daha önce bir “mektup” vesilesiyle de aynı sorunu yaşadık. TKP/ML MK’ne gönderilen, TKP (ML) MK imzalı Ekim 2001 tarihli mektupta şu sözlere yer verilmektedir:

“Bazı kimseler ise, partinin birliğinin gerçekleşmesi durumunda koltuklarını kaybedecekleri kaygısına kapıldıklarından ve burjuva fikir ve alışkanlıklarına meydan verilmeyeceğinden birliğe karşı çıkmakta ve mevcut durumu kıskançlıkla koruma derdindedir. Bunun için herhangi bir yakınlaşmaya hararetle karşıdırlar. Yoldaşların karşılıklı tartışmasından dahi ürkmektedirler. Ajanlar ve gizli hainler ise, böyle bir ortamda çeşitli kisveler altında birliğin gerçekleşmesi için çalışmaktadırlar.”

O derecede üstünkörü ve yakışsız üslup ve saldırılar dile geliyor ki, ister istemez aynı düzeye düşme endişesi yaşanmaktadır! Mümkün olduğunca bundan kaçınmak taraflıyız. Yanlışları tek tek düzeltmek, bunların hesabını sormak, ardına düşmek yorucu ve gereksiz olacaktır. Elbette mümkün olduğunca sorulara, sorulara yanıt olacağız. Her defasında ayrıntılara inmeyeceğiz. Birlik ve ayrılık konusunda anlayışımızı çarpıtan, anlaşılmayı olanaksızlaştıran, darbeciliğe tavrımızı boşa çıkartmayı amaçlayan “eleştirileri” yanıtlayacağız. Ayrıca kimi önemli kafa karıştırıcı iddiaların gerçekliğini ortaya koyacağız. Umarız ki bu

sefer açıklamalarımız temel kabul edilip olmadık iddiaların ardı kesilir.

BİRLİK DENEYİ VE KAÇINILMAZ AYRILIK...

ST birlik politikasının dört kriter üzerinden şekillendiğini, dolayısıyla sorunun **dört kriterdeki ortaklık olduğunu açıklıyor demiştik**. Sonuçta bunun doğru olduğunu kabul ediyoruz, ancak şunu da kabul ediyoruz ki **dört kriterdeki sözde “ortaklık” birlik olmaya yetmiyor**. Bu da bir şeylerin eksik olduğunu düşünmemize neden oluyor. Söz konusu eksikliği görmeden, kavramadan “birliğin savunucusu” olmanın esasen doğru ve mümkün olamayacağını belirtelim. ST’nin son sayısının, 34. sayfası, ikinci sütun son paragrafta *“Çünkü birlik zemini olup olmadığını tespit etmeden temel olmayan meseleler üzerinden ayrılığı savunmak, var olan gerçekliğin yerine kendi niyetlerimizi koymaktır. Yani öznencilğe düşmektir”* deniliyor. Devamında da “iyi geçinmek” ya da “kötü geçinmek” üzerine kurulu bir birlik anlayışı bize atfedilerek eleştiriliyor.

Demek ki arkadaşlar için ayrılıklar bu derecede basit olgulara, nedenlere dayanıyor; demek ki olması gereken hep ve sadece birlikti ve ayrılıklar yanlış ve nihayet demek ki “birlik” anlayışımızı kendilerinin savunduğu gibi değiştirsek yaşananlar da kavranıp aşılmış olacaktır ya da en azından benzer türden ayrılıklar bir daha yaşanmayacaktır. Keşke meseleler bu biçimde çözülebilir olsaydı; bildiklerimiz, içinde bulunduğumuz sorunu çözer olsaydı. Böylece onları sorgulamaya, tartışmaya ve değiştirmeye gerek kalmazdı değil mi? Ya bu arkadaşların saflığından söz etmeliyiz ya bizleri saf görmelerinden ya da “saf kitleleri” yönlendirme çabalarından...

Dört kriterin ortaklığı birlik için zemindir. Ama ayrılıklar da zaten bu zemini pratikte reddetmenin sonucu değil midir? Ayrılığı tartışmaya başladığımızda bu noktaya yoğunlaşmalı ve nihayet “dört kiterere” nerede, nasıl uyulmadığını açıklamalıyız. Öncelikle bir yanlış tespiti ve eleştiriyi değerlendirmek istiyoruz. ST bizim birliği “olmaması gereken”, ayrılığı da “yapılması” gereken olarak tanımladığımızı, kavradığımızı iddia ediyor. Bu tespitler sürekli olarak bizim hakkımızdaki yanlış bilgilendirmenin de temeli haline getiriliyor. “Birlik için zemin ve şartlar uygun ama ayrılıkçılardan dolayı bu gerçekleşmiyor!” Üstelik bu durumu adamsaklı savunduğumuz iddia ediliyor.

Ne birlik ne de ayrılık konusundaki görüşümüz böyle basittir. Evet birliği olumsuzladık; ama bunu “birlik olmamalıydı” diye değil, birliğin oportünist karakterine dayanarak yaptık. Ayrılık(lar) konusunda ise bugüne değin “ayrılık olmalıydı” demedik; ayrılığın kaçınılmazlığını öne sürdük. ST kavramları içerik olarak ya anlamaktan uzaktır ya da bilinçli olarak yönlendirmeye tabi tutmaktadır. Bu konularda savunduğumuz görüşlerin temelinde parti anlayışımız var. Belki göz ardı edildiğinden, üzerinde yeterince durulmadığından veya yeterince açık belirtilmediğinden “birliği” her bakımdan doğru bulmadığımız düşünülmektedir.

Bu doğru değildir. Birliği samimiyetle isteyenler olduğu şüphesizdir. Ama bunu baştan beri sindiremeyenler de azımsanmayacak derecededir. Gene birliği birçok sorunu barındırmakla birlikte “daha ileriye taşımak” amacıyla ele alanların olduğunu da biliyoruz; onu zaafı bulmakla, eleştirmekle beraber “düzelebilir görenler” de olmuştur. Biz birliği nihayette “olmaması gereken” bir şey değil ama **doğru temellen-dirilemeyen ve zararlı sonuçlar vermiş bir süreç** olarak değerlendirdik. Bu anlamda **siyasal bir hata** olmuştur birlik.

Onun oportünizm ile malul olduğunu belirttik. Ondan beklentilerle gerçekleşenler arasındaki uçurum bunun inkar edilemez kanıtı olmuştur. Beklentileri yadsıyan unsurlar en başından itibaren var olmasına karşın, bunlar olması gereken düzeyde görülmedi, görülemedi, kavranamadı. Daha önemlisi bu sorunları, engelleri, olumsuzlukları yönetecek bilinç başından itibaren zayıf kaldı ve süreç içinde yenilgiye uğradı. “Olmaması gereken” kavramı ancak bunlarla anlaşılabilir; aksi halde tamamen olumsuzladığımız düşünülür ki, bunu kabul etmiyoruz.

’92’de birliği yıkıma uğratan olaylar, gelişmeler, en başından beri var olan parti anlayışındaki temel zaafın giderilememesine bağlı olarak yönetilemedi. Şunu özellikle vurgulamalıyız: Ayrılığı baştan beri amaçlayan, baştan beri birliğe zarar vermeye odaklanmış unsurların varlığı, eğer değindiğimiz mesele temel olarak kavransaydı, birliği yaşandığı derecede etkilemezdi. Bunlar en doğru zamanda uygun bir biçimde ve güçlü olarak alt edilebilirdi. Ancak -bilindiği gibi- yaşanan çok farklı oldu...

Birlik de ayrılık da objektif gerçeklik içinde tartışılmalıdır. Gerçekleşen birliği olumsuzlamak doğru değilse “ayrılığa” varana dek yaşananlar nasıl açıklanacak? Sonuçlar bize “birliğin” doğru temellere,

nedenlere, hatta amaçlara uygun gerçekleşmediğini birçok yönden göstermektedir. İki yapı belirgin farklılıklarını koruyarak ve birlikle beraber ileri bir aşamaya geçme yeteneğini gösteremeyerek bu sürece neredeyse hiç hazır olmadıklarını göstermiş oldular.

“Birlik olmamalıydı” bir sonuçtur. Bu sonuç ciddi derecedeki hazırlıksızlığın ve yaşananlar karşısında esas olarak gecikmenin de nedenidir. Ne birlik ne de sonucundaki ayrılık öncekinden ileri bir aşamaya yol açmıştır. Aksine bu süreçler esas olarak “gerileme” sürecidir. Hem örgütsel gerileme hem kitle ilişkilerinde küçümsenemez bir gerileme hem de iddialı, güvenilir olmada derinlikli bir gerileme... Üstelik bu karakter başından itibaren taşınyordu. Birliğin yarattığı ilk heyecan dalgasını hariç tuttuğumuzda hemen her şeyin aleyhimize geliştiği görülecektir.

ST “birlik olmamalıydı” gibi bir kavramı kullanmış olmamızdan hareketle bizi “ayrılıkçı” ilan ederken aslında derin güvensizliklere, dağılmalara, gerilemeye yol açmış birliğin özde önlenemez ve nihayet kontrol edilememiş ayrılığı barındırdığını görmezden gelmeye devam etmiş olmaktadır. Çok açık, net bir tutum olarak “birlik”in özünde dağılma barındırdığı, gerilemeye neden olan sorunlar taşıdığı açıkken “olmamasını tercih etmek” yanlış değildir. **Önemli adımlar yetersiz donanımla atıldıklarında felaketlere açık olurlar.** Birlik böyle bir adım oldu. Bu nedenle “olmamalıydı.” Sonuçlar, sorunlar esasen görülebilmeli ve aşılabilirlikleri esasen ortaya konmalıydı...

Ayrılık için “yapılması gereken” anlamında bir kavram ise kullanılmamıştır. “Birlik bozulsun” diye atılan hemen hiçbir adım olumlanmamıştır. Bununla beraber “birliği bozan” adımlara karşı yeterince ve daha da önemlisi açık mücadele yürütülmemesi eleştirilmiştir. ST burada kavram üzerindeki bir çarpıtımayla “*birliği bozan*” oluşumuzu kendince tescillemek çabasındadır. Oysa bu başından beri reddettiğimiz bir iddiadır.

Daha önce de defalarca belirttik ve bu yazımızda da açıklıyoruz: Birliği bozan veya “*ayrılık sürecini tamamlayan*” adım **II. MK** toplantısıdır. Bu toplantı birliğin ruhuna aykırıdır. Partiye rağmen onu reddeden bir içerikte gerçekleşmiştir. Ayrılık bu toplantıyla tescillenmiştir. Darbe bu toplantı ile teminat altına alınmak istenmiş ve ayrılık için şartlar olgunlaşmıştır. Bu toplantı ile MK çoğunluğu parti çoğunluğunu dışlamış ve parti çoğunluğu da onu “parti dışı” ilan etmiştir. “*Ayrılık yapılması gerekendi*” diye formüle edilen budur. Bu formülasyon gerçeğe uygun mudur? Kesinlikle hayır!

ST'nin "dört kriter" olarak tanımladığı maddeleri biz "dört halka" olarak tanımlamay tercih edeceğiz. Zira bunlar birbiri içine giren, biri diğerini nihayet belirleyen olgulardır. Biz bu dört halkadan sadece "ideolojik birliği" parti birliği için yeterli kabul edebiliriz örneğin! Çünkü diğer halkalar ona göre biçimlenir veya onunla sınırlanır.

"Ayrılık yapılması gerektir" demedik, demiyoruz. Yapılması gereken MK'yı konferansa zorlamak, bunun için çoğunluğu, en azından üçte biri oranında üyeyi konferansa ikna etmektir. Bunlar gerçekleşmiştir. Ancak MK sorumluluğunu yerine getirmediği gibi hukuku tamamen çiğneyerek, disiplini ihlal edip, çoğunluğu iradesini tanımayarak "önderliğini" dayatmıştır. Bu dayatma ve bunun "toplantı" ile resmileşmesi bizim için "ayrılık" ilanı olmuştur. "Ayrılık yapılması gerektir" demek bu yoruma, değerlendirmeye ve de gerçekliğe uygun değildir. Dolayısıyla ST'nin bize attığı kavram (ayrılık yapılması gerektir) olsa olsa sözü geçen MK pratiğinin kavramsallaşmış hali olarak adlandırılabilir!

Bu noktada "ayrılık kaçınılmazdır" belirlememizin üzerinde ayrıca durmak gerekiyor. Belli bir aşamadan sonra birlik sürecinin "birlik karşıtı" olarak geliştiğini görmemek mümkün değildir. Ayrıntıları çok önceden ortaya kondu. Gerçekten öğrenmek isteyen, o dönem belgelerine yönelip bu bilgilere ulaşabilir. Birlik kısa bir süre sonra bir kanadın (ayrılıkla beraber süreci "parti" olarak sürdüren yapılardan bahsediyoruz) çeşitli biçim ve yöntemlerle zayıflatılması ve belli bir anlayışın hemen her alanda kendini dayatmasına dönüştü.

Elbette bu durumla baş edememenin politik bir yetmezlik içerdiğini düşünmeden edemeyiz. Ve bununla beraber yeterli bir önderlik inisiyatifi geliştirilemediği kesin olarak söylenebilir. Ne var ki, haksızlıklara, saldırganlığa, dağıtıcılığa, bir bütün olarak darbeciliğe karşı başarısızlığı tartışmak, sorunu çözmek açısından anlamlı değildir; aslanan bu olumsuz yönelimin görülmesi ve teşhididir. Ona karşı mücadele gecikmeli ve yoğun tahribat sonucunda gerçekleşmiştir. Evet, parti darbeden esas olarak arındırılmıştır ama bu çok şey pa-hasına olmuştur.

Birlik ve ayrılık hakkındaki tespitlerimiz, görüşlerimiz, kavramlarımız bu yaklaşımlarımıza veya tanım-

lamalarımıza göre değerlendirilmelidir. Bu içerik çarpıtıldığında yapılacak eleştiriler sadece kötü amaçlı dedikodu olacaktır.

"BİRLİK KRİTERLERİ"

Bundan sonra ST'nin dört kriterine uygun olarak yinelenen birlik çağrısının yetersizliğini ortaya koyabiliriz. "Dört kriterdeki" uyuma rağmen esasen ayrı partiler olarak var olageldiğimizin açıklanması gerekir demistik. ST bu durumu "gereksiz", "ayrılık tavrı", "lüks" olarak nitelendiriyor... ST'nin dört kriter olarak sunduğu birlik zemini sonuç olarak doğrudur. Bununla beraber herhangi bir birlik konusu tartışılırken mesele genellikle somutlaşır. Ayrılıklar da somut anlaşmazlıklar üzerinden olur.

"Ayrılan" konunun neye tekabül ettiğine dair tartışma önümüze nihayet "kriterler" konusunu getirir. Bu nedenle "komünist" olunup olunmadığı hakkında tespitler gündeme gelir ve "ayrılık" netleşir. Ya da birlik çağrıları ortaya çıkar. Dolayısıyla "dört kriter" belirleyip "eğer ayrılık bunları içermiyorsa yanlıştır ve birlik olmalıdır" demek ileri, açık, anlaşılır bir yöntem değildir.

ST'nin "dört kriter" olarak tanımladığı maddeleri biz "dört halka" olarak tanımlamay tercih edeceğiz. Zira bunlar birbiri içine giren, biri diğerini nihayet belirleyen olgulardır. Biz bu dört halkadan sadece "ideolojik birliği" parti birliği için yeterli kabul edebiliriz örneğin! Çünkü diğer halkalar ona göre biçimlenir veya onunla sınırlanır. Ya da program MLM'nin öğretilerine göre düzenlenir. Ya da örgütsel ilkeler MLM'nin temel prensiplerine göre konur vb... İdeolojik olarak MLM'yi savunmak, buna karşın programda, örgüt ilkelerinde stratejik ve taktik olarak ayrılmak nihayet ideolojik savunuda problem olduğuna işarettir. Kısacası, sıralanan kriterleri öne sürmek yetlidir denemez. Bunun ötesine geçmek ve "ayrılık durumları"na buna göre gözden geçirmek gerekir.

İdeolojik olarak proletaryanın, dolayısıyla sınıfsız toplum perspektifi penceresinden bakmak bizleri nihayet bir araya getirir. Aynı parti içerisinde program, örgüt disiplini, strateji ve taktik tartışılabilir; MLM'nin genel mantığı bunu olumsuzlamaz. Temel olan ideolojidir. İdeolojik farkları olanlar aynı parti içinde olsalar da nihayet koparlar, ayrışır!

ST'nin kriterleri parti olmanın koşulları, olmazsa olmazları biçiminde de öne sürülebilir. Nihayet programsız partinin önemli bir eksiklik taşıdığı ve parti ol-

manın kriterlerini tam olarak taşımadığı belirtilebilir. Buna yanlış da denemez! Programı olmayan bir partinin ilk görevlerinden biri program oluşturmaktır. Buna rağmen program olmadığı halde TKP/ML “programatik görüşleri” ile birlik için yeterli kabul edilebilmektedir. Kendi başına bu durum “kriterler”in niteliğini, dayandığı temelleri sorgulamamızı gerektirir. ST, her şeye rağmen düşünmektedir ki, TKP/ML programatik görüşleri ile savunduğu programa yakın durmaktadır. MLM’ye esas olarak uygun davranmaktadır. Aynı durum fazlasıyla Maoist Merkez için de geçerlidir.

O halde diyebiliriz ki; ST “dört kriter” ileri sürerken somut tartışmalar, belirlemeler yapmış olmamaktadır. Bu konuda belirtebileceğimiz tek husus neredeyse MLM’yi savunuyor olmasıdır. MLM’yi savunuyor olmak ve elbette bu konuda sınanmış olmak, birlik koşulunu sağlamaktır. Ama bizim için sorun burada başlamıyor. Zaten bu noktadan sonra ST alabildiğine belirsizliğe gömülmeyi tercih etmektedir. ST, “kriterler”i önemli derecede net sunsa da süreçleri değerlendirmede, özgülde birlik ve ayrılıkları değerlendirmede, belirsizliği, bulanıklığı benimsemektedir.

ST ayrılık noktalarımız olarak bir dizi “nokta” açıklamış. Ayrılık sebebi veya birliğe engel olamayacak bu noktaların aynı parti içinde mümkün olduğu belirtilerek bunların çözümünün “parti içi iki çizgi mücadelesi” yoluyla olacağı açık yüreklilikle savunulmaktadır. Bu “ayrılık noktalarına” yeri geldiğinde değineceğiz ama bunu “birlik” zemininde değil ST’nin eleştiri tarzını, bu anlamda onun kabalığını, yüzeyselliğini ve haksız tutumlarını göstermek için yapacağız.

Şimdi ise “ayrılığa gerekçe” olabilecek durumlarda ya da parti içinde “dört kriter”e rağmen de var olmanın doğruluğundan söz edeceğiz. Parti içindeki farklı fikirler sistemleşmiş veya sistemleşmemiş olsa da parti birliği temelini, çoğunluğunun iradesinin tanınması ve bu çoğunlukla uyumlu bir çalışma olduğunu savunacağız. Görülecek ki, ST’nin ithamları “pervasız” kara çalmalardır ve ona dair eleştirimiz, “gereksiz ayrılığı” bir sis perdesi arkasına gizlemesidir.

KALANLAR VE AYRILANLAR...

ST “dört kriter”e tekabül eden farklı görüşlerin ayrılık nedeni olabileceğinden bahsetmektedir. Aramızdaki ayrılıkların önemli olsa da o seviyede olmadığını özellikle vurgulamaktadır. Çünkü birlik önerisi “dört kriter” zemininde gerçekleşmektedir. Bize böylece, “ayrılık noktalarını abartarak birliğe olumsuz yaklaş-

manın” demiş olmaktadır. Oysa bizim ileri sürülen hiçbir “ayrılık noktasını” “bölünme gerekçesi” yapmamız mevzu bahis değildir. Daha da ötesi biz ST’nin ileri sürdüğü “dört kriter” üzerinden de “ayrılık gerekçesi” üretmedik.

Aslına bakılırsa biz ne DABK ile ne de “darbe” ile ayrılık gerekçesi ileri sürdük. Her iki yapı da partiden ayrılıklarının sonuçlarını yaşamışlardır. Program veya örgütsel kurallar ya da stratejik ve taktik anlaşmazlık konuları olduğu için ayrılık ilan eden vaktinde DABK olmuştur. DABK II. MK’yı parti çizgisinden sapmakla, revizyonizmle suçluyordu. Sonraki ayrılık ise darbe ve darbeye tavırla şekillenmiştir. “Ayrılık gerekçesi” üretmeye ayrılacakların ihtiyacı olur. Oysa biz hiçbir zaman bu ihtiyacı hissetmedik. Zaten hep kalan biz, ayrılan onlar olmuştur.

Komünistler buldukları partiden ayrılmayı, o parti komünist geleneğinin/enternasyonalinin temel kurallarına göre kurulduğu ve öyle işlediği sürece esasen ve hatta neredeyse tamamen reddederler. Onlar için esas olan **sonuna kadar** parti için mücadeledir. TİİKP’in revizyonist önderliğine rağmen Kaypakkaya bu yolu sonuna kadar zorlamış ve kendilerinin varlığı tehdit edildiği, ifade özgürlüğü yok edildiği durumda, belki de “mecburen” demeliyiz, yeni bir parti kurmaya yönelmiştir. Örgüt hukuku açısından meşru olduğu ve bunu bozmadığı sürece önderliği oportünist olsa da komünistler, partiden ayrılmayı bir yol olarak benimsemezler. Bunu bozacak kural, siyasi olarak nitelik değiştirecek bir aşamada partinin önderlik misyonunu oynamaması olabilir. Ustaların ve önderlerin genel tavrı bu yaklaşımı doğrulamaktadır.

Lenin’in devrim öngörüsünde bulunup devrime önderlik görevini öne sürmesiyle beraber RSDİP içinde hem de merkezinde yaşanan karmaşa bilinir. Başlangıçta Lenin neredeyse yalnızdır. Lenin’in devrim perspektifi, planı MK tarafından kabul edilmemektedir. Nihayet Lenin, istifa etmek durumunda kalacağını belirterek partiyi son kez devrime önderlik etme sorumluluğunu almaya çağırır. Ancak ondan sonra RSDİP MK’sı nihai kararı alır. Lenin için bu devrimi kavrayamayan, sürecin gerisinde kalan bir karardır; başka bir ifadeyle, parti, kendiliğinden sürecin altında kalmıştır ve terk edilebilir. Lenin istifa tehdidi içeren mektubuyla komünist partiyi kesin bir ikileme sokmuş ve nihayet onun kendisini aşmasına, devrime önderlik etme kararını almasına neden olmuştur. Aksi halde Lenin mektupta ifade ettiği yolu tercih edebilir, RSDİP’ten

koparak yeni bir örgütlenmeye girişebilirdi!

Lenin'in pratiği ST'nin "dört kriteri" ile bire bir açıklanamaz. Sonuçta ideolojik olarak, program açısından, örgüt kurallarında, stratejik ve taktiklerde -Lenin'in devrim öncesinde onlara dair sunduğu "yeni" görüşleri, tezleri hariç tutulursa- bir ayrılık olduğunu iddia etmek mümkün değildir. Nihayet biliyoruz ki, parti "Lenin'in partisiydi". Onun hemen her hücreğine nüfuz ettiği bir partiydi. Kuşkusuz burada da sonuç olarak "dört kriter" tekabül eden olgulardan bahsedebiliriz. Ancak bundan "sonuç olarak" bahsedebiliriz. İstifa mektubu bize bu kavramların nasıl biçimleneceği hakkında olabildiğince bilgi vermektedir.

Bütün bunlar bize "basit" görünen kimi olguların büyük sonuçlara neden olabileceğini ve aynı zamanda kimi "karmaşık" olguların da aynı partide bir arada olmaya engel olmayabileceğini (elbette mücadelesiz değil) göstermektedir. "Dört kriter"i referans aldığımızda Lenin'in Menşeviklerle ayrılık gerekçesi üretmeye daha yatkın olduğu halde ayrılmayıp Ekim Devrimi öncesinde Bolşeviklerden "ayrılma gerekçesi" üretmeyi "tercih" ettiğini görüyoruz! (Lenin önderliğindeki Bolşeviklerin Menşeviklerle aynı partide bulduklarını ve çoğunluk iradesini kabul etmeyerek çoğunluk ile uyumlu çalışmayı reddedip ayrılığı tercih edenlerin de Menşevikler olduğunu unutmayalım.) Bu, özgün ve ilginç bir deneyimdir. Buradan çıkaracağımız sonuç şu olmalıdır:

ST'nin belirlediği "dört kriter" iç içe bulunan hallerdir. Bu halkalar derece derece çoğaltılabilir ve gene her pratiğin, her anın değerlendirilmesine konu olabilir. Bunları belli, önceden belirlenmiş, kesin maddeler olarak kavramak ve uygulamak eksiklik ve yanlışlıklara neden olabilir. Mesela program maddelerindeki önemli bir anlaşmazlık birliğe engel görülmediği halde ve birlik buna rağmen sürdürüldüğünde hata yapılmış olmazken bir tüzük maddesinin çiğnenmesine göz yummak **ciddi bir siyasi** suç olabilir.

Birincisi de "ayrılığa gerekçe" olabilir ama bu ayrılığın doğru/haklı olduğu anlamına gelmez. İkincisi; görünürde birincisinden daha az "dört kriter" ile ilgili olsa da sonuçta ondan dolayı yaşanacak ayrılık "kaçınılmaz" kabul edilebilir, birlik zemininin kaybedilmesi göze alınabilir. Dolayısıyla "dört kriter" hakkında, sonuç olarak hem fikiriz. Ancak, bunların **gerçeklik içerisinde** somut olarak kavranışında farklı düşünmekteyiz. Zaten sorunumuz da bu kavrayış farklılığında yatmakta, o darbeyi "dört kriter" uygun olarak mahkûm edememektir.

ST, bizi "dört kriteri" referans almamakla, basit nedenleri "ayrılığa gerekçe"ye dönüştürmekle eleştirmektedir. Bu doğru değildir. Bizim ele alışımızda kriterler, halkalar gibi kavranmaktadır. İç içe meydana gelmiş bu halkaların, birbirlerini belirliyor olmalarından ve tüm pratiklerin bunlara tabi gerçekleşmesinden hareketle "basit" denen olguların da büyük problemlere neden olabileceğini savunuyoruz. Ve ek olarak, "ayrılık gerekçeleri" üretmiş olmayı kendi pratiğimizde asla kabul etmiyoruz. "Ayrılık gerekçesi" şeklinde değil "ayrılığa neden olmuş olay" olarak sunduğumuz şey partiye rağmen parti gibi davranmak, çoğunluk iradesini reddetmek, özgülde de darbedir.

Herkes kabul eder ki, "birlik" bizi belirleyen temel unsurdur. Ya o birlik, sürecin gerisinde kalır ve dağılmaya mahkum olur ya da o birlik mücadelenin teminatıdır. Bugüne kadar Kaypakkaya'nın kurucusu olduğu, temel ilkelerini belirlediği partiyle ilişki onun birliğine sadakat olmuştur. Ne onun aşılabilir olduğunu iddia ettik ne de ondan ayrılmanın doğruluğunu... Sadece onu reddedenlere ve onun üzerinde ona rağmen hüküm kuranlara taviz vermedik. Mevcut "ayrılık"ın da nedeni budur. Bu ayrılığa başka bir "gerekçe" öne sürmüyoruz. Tek başına bu, "birlik politikası"ni benimsemek için yeterlidir. Birlikçilik, en başta ve temel olarak darbeyi ve darbeci yaklaşım tarzını, ona kaynaklık teşkil eden kökleriyle birlikte ve kesin bir kopuşla mahkum etmektir!

"ÖRGÜTSEL İLKELERDE BİRLİK VE PARTİDEN KOPMANIN YANLIŞLIĞI"

Şimdi en başa dönelim; darbe sürecine, darbeye ve de "ayrılığa" nasıl yaklaştığımızı tartışalım. Görelim bakalım ST'yle ne derece ortak/uyumlu olabiliyoruz? ST halen basit bir "ayrılıktan" ve halen "ayrı- lıp giden" olarak bizden bahsetmektedir. Ve halen Maoist parti anlayışını "darbeye karşı tavrımızın" karşısına koymaktadır. O halen "ayrılık anı"ndaki durumu doğru görmekten uzak davranmaktadır. Bundandır ki, kimi "düzeltmelerin" esasen bir yenilik, değişim/düzeltilme olmadığı biçimindeki değerlendirmemizi anlamamaktadır.

ST, II.Kongre'nin aldığı karardaki "ayrılıklarımız" listesinden özel olarak birini temel aldığımızı anlamalıdır. Sorunu çözmek amacındaysa eğer, çözmeye buradan başlamalıdır. Kuşkusuz "ayrı düşündüğümüz" yığınla konu, taktik mesele vardır ve gelecekte de bunun önünü almak mümkün olmayacaktır. Zaten "bunun önünün alınması" kaygısı da taşınmamalıdır.

Denebilir ki, yapıların herhangi birinde yer alıp da birçok konuda diğeri ile daha çok “ortaklaşan” unsurlar bile olabilir... Hatta daha da ileri gidip denebilir ki, örgütlü olmadığı halde teoride herhangi bir yapının görüşlerini “ileri derecede” savunanlar da olabilir... Buna sınır koymak ne anlamlıdır ne de gerçeğe uygundur.

“Örgütsel ilkelerde birlik ve partiden kopmanın yanlışlığı.” Bütün mesele nihayet bundan ibarettir. ST’yle tartışmamızın ve yahut “tartışmamamızın” özü budur! Diğer tüm meseleler ancak bunun doğru kavranması durumunda ST’nin belirlediği “birlik” hedefi açısından da bir değer kazanmaya başlar. Peki, ST bunu kavrayabilir mi? Şimdiye kadar gördüğümüz şey bunun mümkün olmadığıdır. Neden? Nedeni ayrı bir konudur ve bu soruya yanıt oluşturan konuyu son söze bırakalım...

“Örgütsel ilkelerde birlik ve partiden kopmanın yanlışlığı” bu tartışmadaki temel “sorunsal”dır. ST tüm süreci bu kavramı belirsizleştirerek kavramakta veya anlatmaktadır. Bugün ST ile “apayrı” yerlerde bulunmamızın temelinde bu vardır. Onlar kimi yerde ve zamanlarda bu “ayrılığa” dair “ille de Maoizm”i benimsememeyi, “Stalin Gerçeği” belgesi üzerinde farklı düşünmeyi, “Partimizin Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin ürünü olduğu” konusundaki sözde uzlaşmazlığı ve daha da ileri gidip “yarı-Hocacılık” eleştirisini gündeme getirsel de, ayrı yaklaşımlara sahip olduğumuz konularda görüşlerimizi çarpıtarak, anlaşılmaz hale getirerek bazı “ayrılık gerekçeleri” uydursalar da temel sorun “örgütsel ilkelerde birlik ve partiden ayrılmanın yanlışlığı”dır.

ST’nin DABK ayrılığına dair, en başından beri vurguladığımız temel zaafa yıllar sonra “değinmesi” aslında konuya pek de yabancı olmadığını gösteriyor! Şimdi bizim temel sorun kabul ettiğimiz olguyu “örgüt kurallarında birlik ve partiden kopmanın yanlışlığı” olarak formüle ediyor olabilmesi de aynı duruma işaret ediyor. Ancak bunun temelde kavranmadığına dair hükmümüzü değiştirmiyor bu durum. ST halen, partiden kopmanın yanlışlığından dem vurabiliyorken de “darbe”nin anlamının bu olduğunu görmezden gelip bizi “ayrılanlar” olarak görmekte/göstermektedir. Çevresine halen bunu propaganda etmekte, ortadaki gerçekliği zorlamalar pahasına çarpıtmaktadır.

DARBE GERÇEKLİĞİ...

“Darbeye” dair gerçekleri ve görüşümüzü ortaya koyarak konuyu açalım.

ST konferans kararının iki kişi tarafından çiğnenmesinin TKP/ML’nin öne sürdüğü “darbe” olduğunu, “darbe” demenin bundan ibaret olduğunu iddia ederek güya “birlik ve ayrılık” anlayışımızı mahkum etmektedir: “Kısaca TKP/ML’nin anlatarak bitiremediği sorun şudur: birlik görüşmeleriyle birlikte TKP/ML’den yoldaşlarında ağırlıklı olarak içerisinde olduğu önderlikler başta olmak üzere, konferans delegeleri de dahil hepsinin birleşerek üyelere darbe yaparak aldıkları kararın, yine bu kültürün bir parçası olan, yine önderlikten iki kişinin konferans delegelerinin iradesine darbe yaparak açıklamasıdır.” !!! (ags, Sf: 36)

Böylece hafif bir darbeye karşı benzer hafif darbeler de söz konusu edilerek “Partiden ayrılık ilanı” teşhir edilmiş olmaktadır! Şöyle diyor ST 37. sayfada: “TKP/ML’nin gelinen aşamadaki birlik ve ayrılık anlayışı; eğer bir gün bulunduğunuz örgütlenmede bir karar uygulanamaz ya da yanlış uygulanırsa sizlerin o yapıdan ayrılmanız ya da atılmanız için yeterli sebep ortaya çıkmış demektir boyutuna gelmiştir”, “TKP/ML açısından bir ayrılığa temel meseleler önemli değildir. O gün açısından ayrılığı meşrulaştıracak en uygun şey çok tali bir şey de olsa ayrılığın sebebi yapılabilir.”

Bu tespiti üzerinden eleştirilerini sakız çiğner gibi sürdürüyor ST. “Ne kadar çok söylenir ve basitleştirilirse o kadar kabul ettirilebilir” varsaydığı için olsa gerek, bu bölüm, tüm yazıdaki en geri yaklaşımı içerdiği halde gereksizce uzatılıp sürdürülmüştür. Ya da bu eleştiriye konu edilen yaklaşım neredeyse kimsenin savunamayacağı bir niteliğe sahip olduğu için sürdürmek mümkün olmuştur! Yazdıkça yazası gelmiştir yazanın! Bu basit yanlışa karşı üstünlüğün verdiği haz abartıya neden olmuştur!..

Darbe dediğimiz şey nedir? ST darbeye kadar varan sürecin belki de en dikkat çekici “başlangıcı”ndan söz etmektedir. TKP/ML’nin darbe kabul ettiği şey ise bu değildir. Elbette ST’nin konu ettiği olay ve ona dair tanımını reddetmiyoruz. Onun belirttiği gibi konferans iradesine karşı ona rağmen yapılan bu hareket de bir “darbe”dir. Hakeza daha güçlü bir irade olarak konferansın kararı da partiye karşı “darbe” olarak adlandırılabilir. Bu anlayışla hareket edilerek yığınla yanlış arka arkaya dizilebilir. Ama bu yanlışlar “parti içindeki ayrılıklar” olarak “birlik içindeki sorunlar” olarak kavranılır ve bu çerçevede çözümlenir ki daima bu anlayışla hareket edilmiştir. “Başlangıç” olarak tanımladığımız ama ST’nin “TKP/ML’yi anlatarak bitiremediği” de-

Üyelerin çoğunluğunun konferans talebi bulunduğu durumda MK'nın konferansı gerçekleştirmekle yükümlü hale gelmesi parti disiplininin, çoğunluk iradesinin tanınmasının bir gereğidir. Bunlar parti birliğinin temelidir. ST'nin sıraladığı dört kriter ancak bu temel varken anlamlıdır, güçlüdür...

diği hareketten devam edelim tartışmaya...

Bu hareket başta planlı, amacı belli bir hareket olarak değerlendirilmektedir. Bu hareketin öncesi de vardır sonrası da. Kendisiyle sınırlı olsaydı elbette ne plandan bahsedilebilirdi ne de "sonuç"tan... Tuhaf olan şey, ST'nin sonrasında gelişmelerle ve açığa çıkardığını belirttiği düşman oluşumuyla bunu neredeyse hiç bağlantılandırmamasıdır!

TKP/ML'nin darbe dediği olgu bu değildir. Darbe, parti iradesinin tamamen gasp edilmeye çalışılması ve hatta bunun gerçekleşmesine paralel olarak, bünyenin "nihayet" dışına atmayı başardığı "sözde irade"nin oluş biçimidir. Parti bu oluşumu henüz gelişim halindeyken, tamamlanmamışken çoğunluk iradesine uymaya çağırıyor; Onu konferansa yöneltmeyi denedi. **Bu çağrı, uğraş parti birliğine yaklaşımın somut ifadesidir.** Sorunların hangi yöntemle çözülebileceğine verilmiş yanıtlardır bunlar. Açık ki o süreci yaşayanların birçoğu gidişatın nereye olduğunu sezmişlerdi ve daha önce değindiğimiz "kaçınılmazlığı" öngörmüşlerdi. Ancak buna rağmen "sonuna kadar" parti içi çözüm kopmakta olanlara sunulmuştu. **Konu ettiğimiz konferans çağrısı, "darbeye doğru yürüyenlere" partide kalma çağrısıdır.** II. MK'da reddedilen çağrı, birliğin reddi olmuştur.

Darbe dediğimiz budur! Partinin üçte birinin talebiyle toplanması mümkün olan konferans, MK kararı ile reddedilmiştir. Böyle davranan MK, parti çoğunluğunun üzerinde irade kurmaya yönelmiştir. ST'nin bunu gizlemek için "iki kişinin konferans kararlarına muhalefeti"nden söz etmesi, gerçekliği çarpıtma girişiminden başka nasıl tanımlanabilir? Üyelerin çoğunluğunun konferans talebi bulunduğu durumda MK'nın konferansı gerçekleştirmekle yükümlü hale gelmesi parti disiplininin, çoğunluk iradesinin tanınmasının bir gereğidir. Bunlar parti birliğinin temelidir. **ST'nin sıraladığı dört kriter ancak bu temel varken anlamlıdır, güçlüdür...**

ST'nin bu çarpıtması aynı zamanda şaşırtıcıdır.

Olayların yaşandığı zamanda darbe hakkındaki tespitlerimiz, daha çok farklı olgular öne çıkarılarak örtbas edilmeye çalışılmıştı. "Üyelerin çoğunluğu değil, çoğunluk bizden yana tavır aldı", "şu organ disiplinsizlik yaptı", "hizipçi örgütlenmenin çağrısı meşru değildir", "ticaret işini yapanlar korunuyor", "mak-yavelist parti anlayışına sahipler" vs. bunlar günümüzde unutulmuş veya "terk" edilmiştir. Şimdi tespitini dayandığı olayı çarpıtmak tercih edilmekte; TKP/ML II. MK toplantısı yerine "iki kişinin konferansın gizli kararına muhalefeti" konulmaktadır. İkincisi bir disiplinsizlik, sıradan bir "darbeci" tavrı, bu kültürün tezahürü şeklinde nitelenebilir. Ama ya birincisi? ST yazarları, onun için de aynı "küçümseyici" ifadeleri kullanabilecek misiniz? Yoksa ret mi edeceksiniz? Doğru değil, öyle bir şey olmadı; olsa da parti çoğunluğu onay vermedi metne, hatta üçte biri dahi vermedi mi diyeceksiniz?

"Darbe" dediğimiz, parti iradesinin, belli bir plan ile ve belki de düşman yönlendirmesinin payıyla (o dönemdeki operasyonların örgüt mekanizmasına etkisi özellikle dikkat çekicidir) üstelik parti çoğunluğunun konferans çağrısının küstah biçimde reddiyle ele geçirilmesidir. Parti çoğunluğu "irade" kendisine rağmen ele geçtikten sonra onu tasfiye etmiş, birliği korumayı seçmiştir. "Ayrılan" yok, "ayrılmaya gerekçe" de yok! Parti zemininde kalınmıştır. **Darbeye tavır alınmasaydı, partiye rağmen kendini dayatan irade kabul edilseydi, parti birliği onulmaz bir yara almış olurdu. Parti anlayışımız yenilmiş olurdu. Büyük bir siyasal suç işlenmiş olurdu!**

Ayrıştığımız temel nokta budur! DABK ile de sizinle de ayrıştığımız husus budur. Şimdi sizler, bu gerçekliği örtbas ederek ama "ileri derecede" birlikçi gibi davranarak "basit" olayları "ayrılık gerekçesi" yapan TKP/ML'ye yol göstererek, onu parti anlayışı konusunda olmadık "suçlama"larla "teşhir" ederek "birliği tartışalım" istiyorsunuz! Biz ne samimiyet ne de yürünebilir bir yol görüyoruz. Samimiyet için kavramlarımızın, tespitlerimizin çarpıtılmamasını ön koşul sayarız. Yürünecek yol için uygun bir hedef, bir umut ararız!

DARBE OLGUSUYLA YÜZLEŞME GEREĞİ...

ST, başından beri temel sorunun parti anlayışı olduğunu bilmiyor olamaz. Zira bugüne kadar ve hatta DABK ayrılığı da dikkate alınırca öteden beri ST'nde ifadesini bulan çizginin "parti anlayışı" dışındaki gö-

rüşleri “ayrılık gerekçesi” olarak tartışılmamıştır! Söz konusu görüşlerin ayrılık nedeni olduğu iddialarının gerçeklerle ilgisi/ilişkisi yoktur.

DABK, farklı görüşler savunduğu, Kaypakkaya çizgisinin yadsınmasına izin vermeyeceği iddiasıyla ayrılmaya karar verdiğinde o savundukları nedeniyle değil, **partiyi terk ettiği** için eleştirilmiştir. Sonraki dönemde partiye katılması için yapılan çağrıların özü de buna dayanıyordu. DABK’ın ısrarla “ayrılık gerekçeleri” olarak “derin ayrılık”, “ideolojik-politik-teorik ayrılık”tan bahsetmesi onun temel problemini çözmemiş, aksine parti birliğinin temeli konusundaki sapmasını “düzelemez” noktaya ulaştırmıştır.

Bugün hepimiz bilmekteyiz ki “ayrılık gerekçeleri” doğru ve yapılanı açıklayabilir değildir. Yıllar sonra “birlik” iki taraflı olarak, bir şekilde gündeme geldiğinde ve “ayrılık noktaları” üzerinden bazı değerlendirmeler yapıldığında meselenin özü, temeli iyice umursanmaz hale gelmiş, tali (elbette önemli ama ayrılık gerekçesi olmayan anlamında) görüş ayrılıkları ve “örgütsel birleşme”de uzlaşma gerçekleşmiştir. Ayrıca parti anlayışının sorgulanması anlamına gelen “DABK ayrılığı” veya “III. Konferansa tavır farklılığı”, çözümü sonraya bırakılan bir mesele olmuştur. Oysa temel noktanın, sorunun o olduğu unutulmamalıydı. Yıllar sonra temel uzlaşmazlık tekrarlandı! Böylece yıpratıcı döngüye girilmektedir. ’92’deki birlik hakkındaki değerlendirmemiz nihayetinde bu uzlaşmazlığa dayanmaktadır. Ayrılığı parti anlayışına dayandırmayan ve birliği de bunun üzerine inşa etmeyen yaklaşım kaçınılmaz olarak hüsrana neden olmuştur.

Sonuç olarak bizi asıl ilgilendiren konu “*örgütsel ilkelerde birlik ve partiden ayrılmanın yanlışlığı*”dır.

ST bu meseleye dair lafta “ileri düzeyde” açıklamalar yapıyor. Gerçeklere bakmaksızın yapılacak tartışmalarda öyle görülüyor ki “*ille de Maoizm*” diyerek bizi bir kaşık suda boğacak kadar kendinden emindir. Üstelik asıl kökleri olarak kabul ettiğimiz DABK’ı tam da bu nedenle mahkum etmiş durumdalar! Ayrıca ’94 ayrılığında “parti önderliği”ni de ciddi biçimde eleştirdiler.

Peki, bu mesele bu biçimde çözüme kavuşturulabilir mi? Hayır! Sorunun nedeni varlığını korudukça onun çözüldüğü iddia edilemez. ST üzerinde bulunduğu zeminin temelleriyle yüzleşmek durumundadır. DABK’ta vücut bulan ve devamında “darbe” pratiğinde yeniden cisimleşen bütün süreçte kendini doğru tanımlamalıdır. Onun DABK’a karşı duruşu ile darbeye

karşı duruşu arasında özde bir fark yok. Fark şudur: **zamanında DABK’a tavır almayıp kendini onunla ifade edenler günümüzde darbeye tavır almayıp kendini onunla sürdürmektedir.** Darbe süreci DABK’ı “mahkum” etmelerine kendilerini bir ölçüde arındırmalarına olanak vermiş oldu ama darbeyi savunmak ve sürdürmek pahasına. Bizim için özde bir fark yok. Kuşkusuz gördüğümüz “korkunç” zararı bu değerlendirmeden ayrı tutuyoruz!

Şimdi ayrılığı mahkum etmelerini ummanın haklı bir nedeni olabilir mi? Yıllarca onunla var olduktan sonra şimdi onu yadsımak mümkün olmasa gerek... DABK’ı “mahkûm” etme başarısı gösterenler neden darbeye karşı aynı başarıyı gösteremezler? Çünkü, DABK eski bir sayfadır. ’92 birliği bu sayfayı biçimsel olsa da kapatmıştır. Birlik olmadan DABK çıkışı mahkum edilebilseydi nasıl bir boşluk oluşurdu, düşünün?! Ya da “birlik” süresince bu konunun neredeyse “dokunulmaz” kılındığını hatırlayın ve değindiğimiz “boşluk” ile anlamlandırmayı deneyin...

Bu ifadelerimiz DABK’ın devrimci yanını, ödediği bedeli, onun samimi ve fedakâr unsurlarını görmezden gelmek, küçümsemek olarak algılanmamalıdır. DABK’ı kusurlarına ve parti ile ilişkilerindeki suçuna karşı devrimci bir değer olarak görmekte ve o ölçüde sahiplenmekteyiz. Ortaya koyduğumuz görüş, ’92 birliğini DABK tarafından işlenmiş suçu açıkça değil ama biçimsel olarak örtmüş olmasına dairdir. VI. Konferans’ın (2. OPK) bu soruna dair aldığı karar bilinmektedir.

Darbeyi mahkûm etmeksizin birliği tartışmak istiyorlar ve kuşkusuz “birlik” istiyorlar... Bu talep ayrılık ilan etmenin, partiden ona zarar vererek ayrılmanın bir kez daha, bu kez darbe için meşrulaşması talebidir. Elbette son ayrılığı biçimlendiren, onu öncekinden daha “sorunlu” hale getiren olgulardan söz etmeye gerek duymayışımız yanlış yorumlara neden olabilir. Yazdıklarımız “aradaki farkı” örtmez... Ancak şunu tekrarlamak da gerekmektedir: Bunlar temel sorunlar değildir. Daha samimi olmak şüphesiz önemlidir. Ama ondan da önemli olan politik hattır; parti anlayışındaki seviyedir.

Birlik önerisinde bulunanlar neden ayrılık yaşadığını gerçeğe uygun ve doğru olarak ortaya koymalıdır. Varlıklarının bir darbe üzerine bina edildiğini, bu anlamda partinin reddi ile eşanlı bir süreçten ibaret olduklarını kavramalıdır. Yazılarında sözünü ettikleri “ayrılık noktaları” bizim için de birliğe engel oluştur-

ST darbe sürecini “grupçuluk” ile açıklamakta, doğal olarak “kişiler”, “klikler” etrafında bir anlatım ve yorum geliştirmektedir. Oysa sorun, temelde önderlik ve partinin birliği sorunudur.

maz. En başından beri bunun bilincindeyiz. Daha da ötesi, “ayrılık nedeni” olarak parti anlayışı dışındaki daha somut ifadeyle “darbe” dışındaki konulara değindiklerinde, bunu bizim ileri sürdüğümüzü iddia ederek gerçeği çarpıttıklarına tanık oluyoruz sadece! Bu uydurmalara sadece canımız sıkılıyor ve karalama içerikli olması nedeniyle tepki duyuyoruz!... Sanırız bu meselenin anlaşılması için bu açıklama yeterlidir.

DARBECİLİKTE ARINMA...

Partiden ayrılmanın türlü biçimleri olur. Üzerinde durduğumuz biçim darbedir. Darbe yapmak; partiden ayrılmaktır. Partiye rağmen kendini parti ilan etmek; ayrılmadır. Partiye rağmen “önderliğe” itaati dayatmak; partiden ayrılmadır. Ayrılık sürecinde; tüm yapıya parti iradesini ortaya koyma çağrısı yapıldıktan sonra buna uymayanlar ayrılmıştır. Meselenin özü budur... “Birliğin temeli sınıf disiplini, çoğunluğun iradesinin tanınması, bu çoğunluğun saflarında ve onunla yan yana uyumlu çalışmadır.” (Proletaryanın Sınıf Partisi Üzerine, Lenin, Sf: 319)

Şimdi sizler (birlik önerisinde bulunanlar) birlik hedefinde tutarlı olmak için bizimle aranızdaki bu “temel” soruna bir çözüm bulmak zorundasınız. Halen darbe ile gerçekleşen bu ayrılığı sürdürme nedenini, varlığımızı temellendirerek açıklamalısınız. Darbeye, darbeye oluşan yapıya kıyafetler giydirip etrafında dönüp durmanızın bizler tarafından alkışlanabilecek, olumlanacak bir yanı olamaz. Biz o kıyafetler içindeki yapıyı tanıyoruz. Sizler de dil ucundan doğru tanımlara yakın belirlemeler yapıyorsunuz. Ama çekinerek! Darbeye değiniyorsunuz, ayrılığı zorlamayı eleştiriyorsunuz, el altından gerçekleştirilen örgütlenmeyi anlayış olarak doğru görmediğinizi ifade ediyorsunuz...

Biz darbeye en başından açık tavır alamadığımız için kendimizi eleştirdik. “Birliğin yolunu bu biçimde arayarak, çekişen hareket tarzı izleyerek hata yaptığımızı”ı vurguladık. Darbe konusundaki tutum farkını ve bunun büyük önemini görmemeniz mümkün mü? Buna inanmak zor! Bu farkın tarafınızdan da görüldüğünden emin olduğumuzu söyleyebiliriz. Bu ne-

denle birlik tartışmalarını, önerisini “hiç” sağlıklı bulmuyoruz.

VI. Konferans “birlik”i mahkûm ederken onu sürdürme çabasının neden olduğu sorunlara da dikkat çekmişti. DABK tam olarak yadsınmadan inşa edilmeye girişilen birlik daha başından parti anlayışı bakımından “uyumsuz” olanların birliği oldu. Aynı evde “yaşayamayacak” olanların evdeki düzeni sorun etmeleri genellikle kaçınılmazdır. Ve çözümü de ev içinde aramaları “nihayet” gerçekçi değildir. VI. Konferans bizce olası bir birliğin ana özelliği hakkında önemli ve yadsınamayacak bilgiler verebilmiştir. Bu, “partiden ayrılma”nın affedilmez bir suç olduğunun kabul edilmesinin zorunluluğudur. Partiden ayrılmanın suç olması temel argüman olarak kavrandığında, tartışmadan uzak duruşumuzun nedenini de anlamış olacaksınız.

ST’nin darbe süreci hakkındaki anlatım ve yorumu “Tarihi Muhasebe” belgesindeki açıklamalara dayanıyor: “Yakın tarihimizde TKP/ML ile Maoist Parti arasında yaşanan iki ayrılık ve birliğe ilişkin doğru değerlendirme esasta Maoist Partinin muhasebe belgelerinde mevcuttur.” (ST, Sf. 35) Daha önce değindik, darbe süreci “birilerinin disiplinsizlikleri”ne karşı olup olmamakla açıklanamaz. Bu süreç parti birliğinin temeline yaklaşımımız ile açıklanabilir.

Parti iradesine, çoğunluğun tavrına “iki kanat” nasıl yaklaşmıştır? Buna göre bir parti önderliği ve bir bütün parti değerlendirmesi yapılmalıdır. ST bunu yapmıyor! O “grupçuluk” umacısı ile uğraşmayı tercih ediyor. Hiçbir özeleştirme yapmadığımız iddiasını “grupçuluk hastalığı”mız ile birleştirerek hem ayrılığı olumsuzluyor(!) hem de döneme ait oportünizmi, örgütsel hataları, yanlış anlayışları, suçları; elbette “büyük bir kadirşinaslık”la(!) ve “iki taraflı olarak” mahkum ediyor...

Bir süreci belirleyeninden ayırdığımızda aslında o süreci yok saymış olursunuz. ST’nin yaptığı budur. Yıllar önce bu yöntemi “Komutan Nihat” özgülünde uyguladılar. “Komutanın Cesedine Lanet, Ruhuna Fatiha” başlıklı yazımızda bu özelliği teşhir etmiştik. Yazının yayımlandığı tarihteki “duygusal” ortam belki dikkatli bir okumayı engellemiştir. Yeniden ve şimdiki ortamda okumak faydalı olabilir...

ST darbe sürecini “grupçuluk” ile açıklamakta, doğal olarak “kişiler”, “klikler” etrafında bir anlatım ve yorum geliştirmektedir. Oysa sorun, temelde önderlik ve partinin birliği sorunudur. Birlik, henüz gerçek-

leşmişken ve öz itibarıyla sorunluyken “grupçuluk” yakınmasında bulunmak gerçeklikle zaten örtüşmez. O dönemin üyelerini bu nedenle eleştirmek haksızlık olur. Asıl sorunu ortaya koymadığımızda sıralayacağımız her türden zaaf, eksiklik ve hata doğru kavranmamış olacaktır. Kimin ne dediğinin, ne yaptığının, ne savunduğunun, sonradan ne olduğunun, bu meseleyi çözmek için fazla bir önemi yok. Konu tüm açıklığıyla, kesinliğiyle belirtilmelidir: Parti iradesine karşı suç işlenmiş midir? Evet! Bu nasıl bir suçtur ve sorumlusu olan çizgiyi kimler temsil etmektedir?

Yani mesele ne klik olmak, farklı görüşler savunuyor olmak, iktidar hırsı taşımak ne de başka bir çizgiye tahammülsüzlük olarak açıklanabilir. Bunlar bilimsel açıklamalar değildir, çünkü gerçeklere dayanmamaktadır. Şüphesiz tüm bu saydıklarımız ve bunlara benzer pek çok saymadığımız mevcuttu; bu reddedilemez. Ancak bunlar önceden de, belki başka biçimlerde ama vardı; gene başka biçimlerde bugün de vardır, yarın da olacaktır...

Tartıştığımız “ayırılma”, somut olarak gerçekleşen darbeye ve bu darbenin partide egemenlik kurmasını engellemeye dayalıdır. Darbeyi, darbecileri, parti iradesi üzerinde tahakküm kurma girişimi nedeniyle mahkum edip parti dışına itenler ne onlar gibi farklı görüşleri “ayrılık gerekçesi” yapmışlar ne de sonradan ST’nin çokça sözünü ettiği monolitik parti anlayışını savunmuşlardır. Herhangi bir farklı görüşü, rakip çizgisine aykırı gördüğü için lanetlemek ve onu savunanları parti dışı ilan etmek bu partinin bir özelliği değildir...

Konu darbedir. Suç darbedir. Bir arada olunamaz olan darbedir. Gerektiği ölçüde mahkum edilemediğinde sorun olmaya devam edecek olan da darbedir. ST, II. MK toplantısına, o toplantının örgütlenme amacına ve sonuçlarına, parti çoğunluğunun konferans istemine, dolayısıyla darbeye hiç değinmeden değerlendirmeyi noktıyor: “*Maoist Komünistlerin 1. Kongre’de onaylanan ve 2. Kongre’de bazı eksikleri giderilen muhasebe belgesindeki ayrılık süreci incelendiğinde görülecektir ki ayrılık nedeni ne “mafıyacılık” nede “darbecilik”tir. Birlik anlayışını kavramamış iki grubun birbirini alt etme anlayışı sonrasında bütün partiyi etkisi altına alarak bölmeleri meselesidir. Maalesef başta komünist kadrolar olmak üzere, tüm partinin her iki kanadının da grupçulukta ve ayrılıkta tartışmasız payı vardır.*” (Ags, Sf: 37)

Bu açıklama hiçbir şey söylememekle, dolayısıyla

darbeyi onaylamakla eş anlamlıdır. Biz gene de bu açıklamanın nasıl bir subjektivizme dayandığını gösterelim... ST “genel olarak birlik anlayışı” hakkında açıklamalarda bulunurken I. Kongreye kadar “geçmiş birlik ve ayrılık savunucuları”nın, görüşlerini “temel ilkelere dayanarak ortaya koymadıkları”ni özellikle vurgulama gereği duymuştur. Kendi tarihimiz açısından bu tespiti doğru bulmuyoruz. Ancak “gerçekleşen birliği” oportünist değerlendirdik ve “bozulmasını” da içinde taşıdığı “darbe”ciliğe bağladık. Kuşku yok ki bununla beraber birlik sürecindeki “partiye yakışmayan” diğer olumsuzlukların da altını çizdik. Kendi başına darbeye yaklaşımda, kimi ikircikli tutumlar hakkındaki tespitlerimiz bile buna örnek verilebilir.

Ki darbeye tavırdan sonra da önemli yanıtlara, darbeye tekabül eden tutumlara, bunlarla mücadelede başarısızlıklara dair karar altına alınmış değerlendirmeler bulunmaktadır. Eminiz ki, bu olumsuzluklar tamamen yok olmadı ve olmayacaklar. Sonuçta birliğin oportünist karakterine, “*birlik anlayışını kavramamış iki grubun*” diyerek ve aynı zamanda “*temel ilkelere dayanan birlik anlayışının birinci parti kongresine kadar ortaya konmadığını*” ifade eden ST de değiniyor (Evet değiniyor ama üzerinde durmuyor.)

Buna rağmen o, birliğin bozulmasını “*grupçuluk*” eleştirisiyle açıklamayı sürdürüyor. Bu durumda “*sonu belli olan birliği*” eleştirmektense sonucu eleştirmek, kadroları “grupçu” diye mahkum etmek ne derece haklı olabilir? Temel ilkelere dayanmayan bir birlik, birlik anlayışını kavramamış iki grup, ayrılıkçı kültür... Sonuç olarak ST bu şekilde süreci siyasal olarak açıklamış oluyor! Birlik anında ve sürecinde var olanları sıralamak “ayrılığı” açıklamaya yetiyor onlara göre. Bu subjektif bir yaklaşımdır. Ayrılık denen olaydaki somut gelişmeler, tartışmalar veya genel olarak “değişimler” esas olarak göz ardı ediliyor veya gözden uzak tutuluyor...

ST daha önce bunu “kişiler ve klikler” merkezli yapıyordu. Şimdi “gruplar” merkezli yapıyor! “Tarihi Muhasebe” denen belgede iki kliğin neden olduğu ayrılık olumsuzlanıyordu; darbe özellikle korunuyordu. Yaklaşım özünü koruyarak devam ediyor. Zaten bize de “*Tarihi Muhasebe*”yi eleştirel bir gözle okumayı tavsiye ediyor. Öyle ki tarihi muhasebenin ilgili bölümünde, ’94 ayrılığı hakkındaki kısmın bilimsel bir yöntemle yazılmadığına dair kararları bile bulunmaktadır.

II. Kongre “*muhasebe belgesindeki hatalar*” konusunda ikinci maddede şunu kararlaştırmıştır: “*Par-*

timizdeki '94 ayrılığının sadece askeri komisyon kligi ile (...) kligi arasındaki çekişmeye bağlanması yanlıştır. Yaşanan ayrılıktan esasta partinin önderliği başta olmak üzere tüm partiyi sorumlu tutmak yerine sadece iki isime ve etrafındaki kliklere bağlamak yanlıştır, bu yönüyle muhasebe belgesinin bilimsel yöntemiyle de örtüşmemektedir. Bazılarının birinci derecede rolü olsa da, ayrılıktan MLM kadroların da dahil olduğu önderlik başta olmak üzere tüm parti sorumludur.” (ST, Sayı 12, Sf. 26)

Şimdi durup bize dediklerine göre “ne yapacağımızı” gözden geçirelim: '94 ayrılığını kavramak için temel ilkeleri doğru anlatılmış birlik anlayışını okuyacağız. Sonra eleştirel bir gözle “bilimsel olmayan bir yöntemle” yazılmış ve yanlış biçimde salt bir çekişmeye bağlanmış muhasebedeki '94 ayrılığı hakkındaki bölümü okuyacağız!.. Sizce de bir tuhafılık yok mu burada? Darbe konusunda yazdıklarımızın yok sayıldığı bu bilimsel olmayan belgeden ve temel ilkelere dayanmayan birlik savunuculuğundan ne öğrenmemiz isteniyor?

Subjektivizm aynı zamanda böyle bir şeydir: Kerameti kendinden menkul! O öğretir ama sen öğrenmezsin!...

ÖZELEŞTİRİDEN MUAFİYET...

ST bizi süreci sadece darbe ile açıklayıp, hiçbir özeleştirici yapmamakla da suçluyor. Zaten ona bakılırsa tamamen özeleştirici özür lüyüz! Şöyle suçluyor ST bizi; “94 ayrılığın ya da diğer ayrılıklarında yapılan darbeler, şiddet uygulamaları, grupçuluklar, ticaret gibi insanlık suçu ve daha sayabileceğimiz onlarca eksiklik olmasına karşın Maoist komünistlerin dışında bir tek özeleştiriciye rastlamak mümkün değildir.” (ST, Sayı 13, Sf. 40)

Bu suçlama hakkında çok ağır ifadeler kullanabildik ama herkes kabul edecektir ki, bu bizlerin en son ihtiyaç duyduğu şeydir. Polemiklerde uygun bir düzey yakalamak ve sürdürmek sorumluluk ve hatta görevdir. Gerçeği uluorta, her şeye rağmen ve güven duygusunu yerle bir edecek denli çarpıtmak inanılır gibi değil. Subjektivizmin, oportünizmin, kimi ilkelere yoksunluğun sonucu olumsuzluklar başkadır, apaçık gerçeklerin reddi başka!

Ticaret meselesi uzun süre çok kötü bir eleştirici, suçlama malzemesi olarak kullanıldı. Öyle ki kimliğimiz bununla tanımlanır oldu arkadaşlarca. Şimdi de yukarıda alıntıladığımız suçlamanın öz olarak aynı amacı

taşıyor olması, “nereden nereye kadar gelinebildiğini” somutlaştırıyor. Bu mesele ile ilgili özeleştirici verilmiş ve olay kimliğimizle bağdaşmaz kabul edilmiştir. Bu özeleştirici kitlelere de sunulmuştur. Bu suçlama, amacı itibarıyla çirkindir.

ST'nin bu suçlamasına konu ettiği olaylar bir tarafa, bahsi geçen süreçlere dair değerlendirmeler ve kuşku yok ki eleştiriler, özeleştiriler de vardır. Örneğin darbeye karşı tavırda yeterli bir bütünlük oluşturulmaması, darbeye karşı açık ve güçlü bir mücadelenin geliştirilememesi, partinin yeniden örgütlenmesi esnasındaki hatalar, vs. eleştirilmiş, bunlardan dersler çıkarılmıştır. Bunları tek tek yazmak ne anlamlı ne de doğrudur. ST'nin bu suçlaması gerçeklerden değil, onun somut süreçten kopuk değerlendirmelerinden kaynaklanmaktadır. Grupçuluk tanımı hakkında ST'nden farklı olan değerlendirmemizi sunarak bu faydasız ve gereksiz tartışmayı sonlandıralım.

GRUPÇULUK...

“Grupçuluk” tespiti ya da tanımı ST'nin ortaya koyduğu “genel” olumsuz anlamının dışında tartışılan dönemdeki somut görünümü ve hatta esas olarak bu anlamıyla ele alınmalıdır. Soruyu şöyle sormak gerekir: Ne için, nasıl bir “grupçuluk”? ST darbe sürecine, darbeye gözünü kapadığı için “grupçuluğu” somut olarak anlamaya hiç yönelmiyor...

Süreci kabaca tanımlarken “belli bir aşamadan sonra birlik sürecinin ‘birlik karşıtı’ olarak geliştiği”ni ve “kısa bir süre sonra bir kanadın çeşitli, biçim ve yöntemlerle zayıflatılması ve belli bir anlayışın hemen her alanda kendi dayatması”na dönüştüğünü ifade etmiştik. Bu bir tasfiye sürecidir. ST'ni “tasfiyecisi” olarak değerlendirirken onun kökenlerinin burada ve hatta DABK'ın çıkış sürecinde olduğunun bilincindeyiz. Grupçuluğu tanımlarken biz bu tasfiye amacını, darbe sürecini görmezden gelmenin sonucu siyasal bir hata olduğunu belirtiyoruz.

Tasfiye amacını net olarak gördükten ya da tasfiye amacı net olarak açığa çıktıktan sonra “birlik” adı altında bir arada olanların çeşitli zaaf lar taşımakla birlikte “grup” tavrı göstermeleri kaçınılmazdır. Buna olumsuz manada “grupçuluk” demek siyasetten, birlik içindeki siyasi durumdan bihaber davranmaktır. Bir tasfiye ortamında bulunurken, darbe gelişirken, bir taraf adamakıllı zayıflatılırken “grup” tavrına olumsuz anlam yüklemek gidişata göz yummak olur. Kuşkusuz saflaşmada yanlışlar, usulsüzlükler, gerilikler vardı.

Ama bunlar bütünü görmemeye neden olmamalıdır. Parçadaki zaaf lar belirleyici değildir.

Bu zaaf lar a dair eleştiriler parçalarda oldukları ölçüde yapılır. Özeleştiriler de esas olarak bunlara dairdir. ST ile bütün hakkında farklı düşünüyoruz. Dolayısıyla özeleştiriyeye yaklaşımımız da, özellikle grupçuluk konusunda farklıdır. ST'nin eleştirisi bahsettiğimiz "ortam" dahilinde bize Troçki'nin "fraksiyonsuzculuk" tavrını hatırlatıyor. Lenin'in "en kötü fraksiyonculuk" olarak tanımladığı fraksiyonsuzculuk! Söz konusu ortamda tavırlar ve buna göre grupçuluk şöyledir: Darbeye göz yummuş "merkezcilik/MK'cılık" ve darbeye karşı birliği amaç edinen "çoğunlukçuluk/konferansçılık". Burada ST'nin genelleştirerek suçladığı grupçuluk esas olarak Marksist-Leninist-Maoist tavidir.

VI. Konferans değerlendirmesine göre ST'nin tanımıyla grupçuluk ama doğru tanım olarak "darbeye karşı birleşme ve mücadele" en başından itibaren açık biçimde gerçekleştirilmeliydi. Bu konuda yeterli birlik ve cüret gösterilememiştir. Bunun nedenleri de ortaya konu konferansta ve zaten kısa bir süre içinde partide bu açıdan sorunun daha da büyük olduğu görüldü!.. Parti ilkelerini korumada, darbeye, tasfiyeciliğe karşı mücadelede "grupçuluk" olumludur ve burjuva tarzda ki yönelimlerden farklıdır. Buna "grupçuluk" denmemelidir. Bu bir gruplaşmadır, taşıdığı kaygı ve amaç onu "parti birliğini doğru temelde koruma çabası" olarak adlandırmayı gerektirir. İşte ST ile burada anlaşamıyoruz. Bizim için iyi onlar için kötü bir konumlanma!..

ST "*muhataplarınca görmezden gelinen*" ama "*kitlesinde ve devrimci kamuoyunda önemli yansımalar bulduğu*"nu iddia ettiği, birlik önerisini/yazılarını aynı zamanda bir iki çizgi mücadelesi olarak değerlendirdiğini belirtmektedir. Onun temel tezi şudur: Esasta aynı çizgi ve programı savunan "Türkiye ve Kuzey Kürdistan" siyasal coğrafyasında parti, grup, çevre ve bireyler birleşmelidir. Bunun için özel bir politika belirlenip ısrarla uygulanmalıdır. Zira mesele dönemsel değil stratejiktir.

Kaba görünüşü pek doğru ve "karşı çıkılmaz" bu tez biraz incelendiğinde hiç de gerçeklere uygun ve muhataplarını ciddiye alan bir içerikte olmadığı görülmektedir. O, gerçekleri ters yüz ederek olguları-olayları bulunduğu yere göre tanımlayarak ilerlemeyi benimsemektedir. Çoğunlukla meseleleri basitleştirmekte, muhatabını bunun üzerinden suçlu kılmakta ve sonra da ona amansızca saldırmaktadır.

"İyi niyetini" sorgulamayı işimiz görmeyip şunu hatırlatmak isteriz: Hiçbir şey gerçekliğinden koparıp değerlendirilemez ve de değiştirilemez. Eğer bir şeyi değiştirmek istiyorsanız o şeyle gerçekten ilişkilenebilir, onu olduğu gibi kavramalısınız. Yoksa "*kirlenen kültür, örgütlerin tartışma adı altında birbirlerini karalama, iftira atma, abartı, 'bitirme', deşifreyon*" gibi yöntemler kaçınılmaz bir biçimde sizin araçlarınız olurlar. Unutmayın, insanlar doğuştan kötü değildir. Koşullar ve düşünüş biçimleri onları belirler...

Bu yazınızda daha baştan dikkat çekip "*Eleştirilerimizin yöntemi, dili, tarzı ve üslubu Maoistlerin açık mücadele anlayışı ile hedeflerine uygun olmalıdır*" (ags, sf. 6) dediğiniz halde aynı zaaf lar dan kendinizi kurtaramamışsınız! Aynı soruna "*Tarihi Muhasebe*" ve önceki "*birlik mektubu*"nda da rastlamıştık...

"Birlik" konusunda sonuçta kendi çapımızda haklısınız: Aynı örgütlenmelerde/yerlerde bulunan komünistlerin birliğini sağlamak stratejik bir görevdir. Eğer komünist kabul ettiğiniz parti, grup, birey var ise onlarla birleşmek birincildir. ST bu amacını açıkça ortaya koymuş ve bunun için çalışmaktadır. Bizi ilgilendiren kısım da bundan sonra başlıyor: ST nasıl bir çalışma yürütmektedir? Kavramlarından ithamlarına, eleştirilerine kadar izlediği yöntem bize sorunlu görünmektedir.

İKİ ÇİZGİ MÜCADELESİ...

Bu bölüme ST'nin iki çizgi mücadelesi üzerine yazdıklarının kısa bir eleştirisiyle başlamak istiyoruz. "Ayrırlık noktaları" hakkında ST bir dizi konuya değinirken bu meseleye de özellikle yer vermiştir. Önceki bölümlerde "çizgi" kavramının "ikili" tanımına vurgu yapmıştık. Hem bir hizbin niteliğini belirtmek üzere kullanılan, hem de partinin karşıtların birliği olduğunu açıklayan kavram bağlamında "iki çizgi mücadelesi"ndeki "çizgi" tanımını.

Birinde "her görüş bir çizgi olarak görülemez" denilip "süreklilik" olmadığı ileri sürülebilecekken diğerinde "her görüş bir çizgiye tekabül eder" denilip "süreklilik" olduğu kabul edilir. ST'nin bu "ikili" tanımını göz ardı edip eksik, dolayısıyla yanlış bir eleştiri yaptığını açıklamıştık. Eleştirisindeki kısmi doğruluğa (iki çizgi mücadelesinin sürekliliğinin kavranmadığı eleştirisinin doğruluğu) rağmen ST hem bunun geçmişteki bir zaaf olduğunu bilmelidir hem de bu yazısında ortaya koyduğu "iki çizgi mücadelesi" anlayışının önemli bir zaaf taşıdığını... Çünkü anla-

yısları komünist partisini tasfiyeyi içeren bir mantık barındırmaktadır.

İki çizgi mücadelesi hakkında yazdıklarıyla ST bize bir ölçüde farklı bir tartışma alanı sunmuştur. O, iki çizgi mücadelesini tüm topluma, dünyadaki her fikir ve davranışa ilişkin bir kavram olarak kullandığında bizim kavrayışımızdan farklı bir yaklaşım da sergilemiş oluyor. Doğrusu böyle bir yaklaşım kaçınılmaz olarak bizimle birlik önerisini de “iki çizgi mücadelesi” olarak tartışacaktır. Bundan daha doğal bir şey olamaz! ST diyor ki; “*İki çizgi mücadelesi ilerici veya gerici her hareketin yaşadığı doğru-yanlış mücadelesidir. Dünyada her fikir ve her davranış kendi zıddını (proletarya ya da burjuva çizgileri) içerisinde taşır.*” (Sf. 9)

Biz ise iki çizgi mücadelesini komünist partilerdeki bir mücadele, daha doğrusu tüm komünist bünyelerdeki bir mücadele olarak kavırıyoruz. **Çünkü komünist çizgiyi, proleter ideolojiyi kendiliğinden hareketin bir ürünü olarak değil, ancak onun kavranmış ve sistemleştirilmiş hali olarak algılıyoruz.** Bu algılayış her fikir ve davranışta burjuva ve proleter çizginin mücadelesi olduğunu kabul etmez. Herhangi bir fikrin veya davranışın nihayet haklı ve doğru olması; ona tekabül etmesi onu bir çizgi ilan etmemizde yeterli değildir. Bunun olabilmesi için bu fikir veya davranışın tekabül ettiği, nihayet denk düştüğü “çizgi”nin gelişme ve egemen hale gelme olanağı olmalıdır. Aksi halde sözde bir mücadeleden, değiştirme gücü ve olanağı olmayacak bir “çizgi”nin varlığından bahsedilmiş olunur.

Toplumda, komünist unsurların dışında proleter çizginin varlığından söz edemeyiz. Toplumda doğru yanlış arasındaki mücadele de bir çizgi mücadelesi olarak yaşanmaz. Eğer çizgi mücadelesi olarak yaşansaydı kendiliğinden devrim mümkün olurdu; kendiliğinden hareket komünist partiye evrilirdi; proleter ideoloji sınıfın *trade unioncu*, kendiliğindenci örgütlerinden çıkardı... Oysa biliyoruz ki, proleter ideoloji, proletaryanın burjuvazi ile karşılaşması ya da bir arada olmasının kendiliğinden sonucu değildir. Proletaryanın kendiliğinden bir sınıf olmaktan kendi için bir sınıf olarak var olmaya geçmesi salt sınıf mücadelesinden gelen deneyimi değil ilkeleri Marks ve Engels tarafından ortaya konmuş kuramı da gerektirir.

Marksist öğreti bilimsel olarak açıklanmış, tahlil edilip sentezlenmiş sınıf mücadelesidir. Proletarya ideolojisi ancak Marksist öğretiyi içerdiğinde tamamlanmış olur. Bu yüzden proleter ideoloji denildiğinde

akla kendiliğinden/*trade unioncu* sendikalist mücadele değil Marksizm-Leninizm-Maoizm gelir/gelmelidir. Marksist tarih, toplumsal yapıları sınıf mücadelesi ve devrimciler bilimi proleter ideoloji öğelerdir. Bu nedenle Marksist kuramı içermeyen ideolojiyi burjuva ideolojisine alternatif görmek yanlıştır. Proleter ideolojiyi diğer ideolojilerden nitelik olarak farklı kılan da onun bilimsel olmasıdır; bunu Marks’a borçlu olduğumuz bilinir.

Kuşkusuz bunu Marks ancak proletaryanın varlığında başarabilirdi. Ne tek başına proletaryanın sınıf mücadelesinden bahsedebiliriz ne de bilimden; proleter ideolojisi dediğimizde ikisinin bileşiminden bahsedebiliriz. Marks bilimsel olarak sınıflar mücadelesini açıklamak, kapitalizmi sentezlemek için muazzam bir çalışma ortaya koydu. Bunu proletaryanın ayaklanmasına hazırlıklı bir bilinç için zorunlu gördü. O yaşamı boyunca proletaryayı “çizgi”si ile birleştirmenin, bilimsel ideolojisi ile kaynaştırmanın çabasını vermiştir.

Keza, Lenin’in KP anlayışı da tamamen bunun üzerinden şekillenmiştir. O proletaryaya sınıf bilincinin/proleter ideolojinin dışarıdan götürüleceğini ve bu nedenle sağlam, sürekliliği olan, sınıf disiplinine sahip, her üyesi profesyonel bir partiye ihtiyacı ısrarla savunmuş ve onu da yaratmıştır. Tarihine baktığımızda hiçbir kendiliğinden proleter hareketin komünist partiyi yaratmadığını ve devrimlerin de kendiliğinden olmadığını görürüz... Neden böyle?

Bunun nedeni proletaryanın varlık alanının her bakımdan burjuvazi tarafından belirleniyor oluşudur. Egemen ideoloji, sınıfın kendiliğinden bilincini (sıradan proleter bilinci) belirlemektedir. Ona karşıt olmakla beraber nihayet ona boyun eğmesinin nedeni de budur. Proletaryanın MLM’ye ilgisinin nedeni kurtuluşu orada görmesidir ve elbette ondan da önce kendini onda görmesi ve burjuvaziyle mücadeleyi nihayet onda kavramasıdır. MLM başardığı sürece proletaryanın ideolojisi olacaktır.

Toplumsal gerçeklikte “sınıf mücadelesi” yerine “iki çizgi mücadelesi”nden söz etmek, ideolojik mücadeleyi komünist parti dışındaki bir olgu olarak tanımlamak, çizgi ve ideoloji kavramlarının tartışılmasını gerektirir. Bu tartışma kendiliğinden mücadelenin sınırlarını ister istemez gündeme getirir. Elbette sınıfa bilincin dışarıdan götürüleceği ve dolayısıyla komünist partinin misyonu da bu tartışmanın konusu olur...

ST anladığımız kadarıyla bu konularda aykırı görüşler savunmuyor. Ama o iki çizgi mücadelesinin tüm

toplumda, dünyada, her fikir ve davranışta mevcut olduğunu iddia ederken üstelik bunun iki sınıfın, proletarya ve burjuvazinin ideolojik mücadelesi olduğunu savunurken, bu esaslardan uzaklaşmaktadır. “İki çizgi mücadelesi” proleter ideolojinin gerçekten var olabildiği, egemenlik sağlayabildiği komünist partilerinde geçerlidir. Ki burada kavram proleter ideolojisinin varlığına dikkat çekmekten çok, burjuva ideolojisinin varlığına dikkat çeker. Komünistleri “sürekli” olarak burjuva ideolojinin partiyi, bünyeyi ele geçirme çabasına karşı uyarır.

ST iki çizgi mücadelesini tüm fikir ve davranışlarda tanımladığında, proleter ideoloji ve komünist partisini **komünist bilinç dışında** tanımlamış olmaktadır. Biz buna itiraz ediyoruz. O, toplumdaki sınıf mücadelesini “iki çizgi mücadelesi” olarak tanımlayarak kavram karmaşasına neden olmakla kalmıyor, aynı zamanda komünist partisi ve komünist bilincin toplum içindeki özgün durumunu, proleter ideolojiyi temsil yeteneğini ve devrime önderlik misyonunu kavramadığını da göstermiş oluyor.

Somutlaştırdığımızda, kavramlara dair şu tespitleri yapmak gerekir: Sınıf mücadelesi toplumsal yaşamın her alanında baştan sona daima hüküm sürer, bunun için bilimsel bilgi şart değildir. Oysa ideolojik mücadele sınıf mücadelesinin bir alanı/düzeyi olarak toplumsal yaşamın her alanında gerçekleşmez. İdeolojik mücadele için proletaryanın sınıf bilincinin geliştirilmiş, örgütlenmiş olması gerekmektedir. Marks’ın proletaryaya kazandırdığı bu olmuştur.

Marks ve Engels’e kadar proletarya burjuva ideolojisinin sınırlarını aşamadı. Proleter ideoloji yalnızca proletaryanın varlığı ile değil, aynı zamanda ekonomik-politik, felsefe ve devrim bilimindeki nitel gelişmelerle ve nihayet sosyalizm bilincinin bunlarla birleşmesiyle (ütopik sosyalizmden bilimsel sosyalizme) açıklanabilir. Bunların bütünleştiği, bir konsept oluşturduğu yer komünist bilinçtir; proleter ideoloji orada tamamlanır. İdeolojinin henüz proletaryanın ilk zamanlarındaki varlığı, onun “ideoloji” olarak tanımlanmasına, bu nedenle “iki çizgi mücadelesinin” bir ögesi olarak kavranmasına uygun değildir. Proletaryanın kendiliğinden bilinci burjuva bilinci aşamaz, onun için “dışarıdan taşınan” komünist bilinç ile donatılması gerekecektir.

İki ya da çoklu çizgi mücadelesi her şeyin çelişki barındırması anlamında, elbette her yerde ve her şeyde vardır. Ancak her iki çizgi “proleter ideoloji ile burjuva ideoloji” olarak tanımlanamaz. Bu ancak proleter ideo-

lojinin olduğu yerde, komünist unsurun bulunduğu bünyede mümkündür. Bununla beraber, kavramın özel karakter, anlam kazandığı yer de komünist oluşumlardır. “Çelişki” kavramının veya “zıtların mücadelesi” kavramının yerine ikame edilen/olan bir kavramdan değil, bu kavramların komünist durumlardaki özel halden bahsetmiş olmaktayız, iki çizgi mücadelesi derken. ST tüm bunları karıştırmaya uygun hale getirmektedir. O, bu haliyle, tanımadığı şeyleri birbirine benzeten, hatta aynılaştıran “yeni öğrenen”lere benzemektedir. Oysa Japonlar özü itibarıyla Çinlilere benzemez.

İki çizgi mücadelesini, komünist bünyenin/oluşumunun varlık koşulu olarak saptadıktan sonra da ST ile anlaşmazlığımız devam ediyor. O, iki çizgi mücadelesini bir kez “bu biçimde” kavradıktan sonra “gereksiz ayrılıkların” olmayacağını ya da geçmişte henüz “bu biçimde” bir kavrayış olmadığı zamanlarda “*birçok küçük grubun*” ortaya çıktığını savunmaktadır: “*Nitekim ’92 birlik ve ’94 ayrılığı ve sonrasında birçok küçük grubun her iki tarafta da ortaya çıkması bunun en açık örnekleridir*” (Sf. 10)

İki çizgi mücadelesini kavramak ve komünist partiden ayrılmanın yanlışlığını savunmak hiç kuşku yok ki, “*gereksiz ayrılık*”ları engeller. Ne var ki, tartışma konusu olan zaten iki çizgi mücadelesini kavramamak, bu anlamda uygulayamamak ve ayrılma yanlışına yol açan siyasi yetmezliktir. Yani burada tartıştığımız zaten “*gereksiz ayrılık*” ilan edenlerdir.

ST “*parti ile bütünleşememiş*”, “*ona rağmen var olan*” ve “*olumsuz tarzıyla varlığını sürdürüremez hale gelmişlerin*” ayrılmalarını partide iki çizginin kavranamaması olarak açıklarken esasen yanılığın içindedir. Zira komünist partisi ayrılıkları olumsuzlayan bir tutumdan çok, olumsuzlayan bir tutum içinde olmuştur. DABK ayrılığı, Komün ayrılığı, darbe hep olumsuzlanmıştır; parti anlayışını kavramadıkları için eleştirilmiştir.

Bu ayrılıkların gerekliliği tamamen onları gerçekleştirenlerin tasarrufundaki bir olgudur. Buradan hareketle “*gereksiz ayrılık*”lar nedeniyle ST’nin partiyi eleştirmesi ve iki çizgi mücadelesini benimsememiş olmakla itham etmesi, olana şaşı bakmaktır. Eğer ayrılığın “gereksiz” olduğu tespit ediliyorsa bundan nihayet ayrılanlar sorumludur. Bunu ters yüz etmek neden?

Bununla beraber iki çizgi mücadelesini partinin gelişim dinamiği olarak kavrayamamak, parti içinde ideolojik düzeyde sürekli var olan burjuva çizgiye karşı

mücadelede zayıf kalmak, bu anlamda sürekli bir kömünistleşme pratiği sergileyememek, üyelerin dönüşümünü, gelişimini büyük oranda sağlayamamak, politik seviyeyi geliştirememek ve ayrılığı tercih edenlerin de “*zaafli kalması*”ndan dolayı eleştiriler esasen ve hatta neredeyse tamamen haklıdır. Bu, partideki kömünist bilincin, proleter ideolojinin yetmezliğini, güçsüzlüğünü işaret eder. Bunlardan öğrenmesini bilmek gerekir. Bütün bunlar iki çizgi mücadelesinin kavranmamış olmasına tekabül eder. Çünkü iki çizgi mücadelesinin perspektifi “*gereksiz ayrılık*”ları engellemek değildir. -Bu siyasal suç işleyenler parti ilkelerinden mahrumdurlar- Onun perspektifi, partinin ideolojik düzeyde proleter karakterinin burjuva karaktere karşı sürekli mücadele içinde sağlanması ve politik seviyesinin aralıksız yükselmesidir.

ST iki çizgi mücadelesini “gereksiz ayrılık”ları engelleyici bir unsur olarak görürken kısmen haklıdır ancak esasen haksızdır. Haklı olduğu yan, “gereksiz” ayrılıkların, parti içinde eğitilmemiş, ideolojik olarak burjuva yanlarından yeterince arındırılmamış ve partiye bağlı hale gelememiş unsurların eseri olmasıdır. ST “gereksiz” ayrılıkların parti ilkelerinden mahrum oluşlarını esas almayarak, burjuva ideolojiye uygun olarak yaptıkları tercihlerden ve verdikleri zararlardan dolayı partiyi suçlarken haksızdır...

İKİNCİ ÇİZGİYE ŞİDDET...

Herkes bilmektedir ki, MKP ile TKP/ML aynı kökene sahip iki ayrı partidir. Önce ’86 yılında “DABK ve Konferans” adlarıyla anılmalarına sebep olan bir “ayrılık” yaşadılar. Sonra da ’92’de gerçekleşen “birlik”i sürdürümemekle ’94 yılında iki ayrı partiye dönüştüler. Kısacası, iki parti ayrı zamanlarda kurulmuş partiler değildir; anlaşamayarak, birlikte olmayı “başaramayarak” iki partiye dönüşmüş, aynı kökten gelen partilerdir.

ST “ayrılığın sürdürülmesi”ni eleştirip birlik çağrısını yaparken değindiğimiz bu süreci gerçekçi bir biçimde olduğu gibi kavramaktan uzak bir yaklaşım sergilemektedir. Bununla kalmıyor; görüşlerimizi, yaklaşımlarımızı ciddi derecede bozuyor ve ardından “boğmaya” çalışıyor: “*TKP/ML ise parti içerisindeki her farklı görüşü farklı bir çizginin yansıması olarak görmemekte ve sadece sistemli hale gelenleri çizgi olarak tanımlamaktadır. (...) TKP/ML, bir parti içerisinde sistemleşmemiş fikirlerin dışımızdaki sistemleşmiş çizgilerin yani sınıfların sistemli fikirlerinden yansıdığı*

görememekte ve sorunu kopuk ele almaktadır.” (Sf. 25)

Burada ST’nin ortaya koyduğu sorun geçmişteki bazı anlayışlara dönüktür. Bu anlayış uzun zamandır aşılımıştır. Bununla beraber, ST’nin eleştirisi gene de doğru değildir. Parti içerisindeki her farklı görüş nihayet partideki iki çizgi mücadelesinin bir tezahürüdür. İki çizgi mücadelesi sınıf mücadelesinin ideolojik düzeyde parti içinde sürekli varlığını içeren/savunan bir kavramdır. Bunu reddetmemiz söz konusu değildir.

ST’nin “tartışma konusu” yaptığı sorun kavramların henüz oturmadığı zamanlarda vardı. Onun eleştirdiği “çizgi” kavramı “iki çizgi mücadelesi”nden ayrıdır. Partide “farklı çizgiler” olamayacağı, her farklı görüşün bir çizgi olarak değerlendirilemeyeceği anlayışı ile her farklı görüşün “iki çizgi”den birinin yansıması olduğu anlayışı birbirini dışlamaz. Burada kavramlar farklıdır. ST dikkatli-özenli bir okumayla değindiğimiz ilk anlayış/kavram kullanımını ustalardan da görebilir.

“Çizgi” kavramının iki farklı anlamda kullanıldığını görmek gerekir. ST eğer iki çizgi mücadelesinin sürekliliğinin ortaya konmadığını, sistemli çizgi meselesinin “iki çizgi mücadelesi” ile karıştırıldığını vurgulasaydı haklı görülebilirdi. Ama o “*her görüşün bir çizgi olmadığı*” doğrusunu eleştirerek kavram karmaşasını sürdürmüş olmaktadır. Üstelik eleştiriyi yaparken “*her görüşün bir çizgi olmadığı*” anlayışını, “*her görüşü farklı bir çizginin yansıması olarak görmemek*” anlayışına çevirerek kendini haklı kılmanın “yanlış” bir yöntemini kullanmaktadır.

İki çizgi mücadelesi uzun süre önce sapma, akım, hizip, çizgi hatta kanat kavramlarıyla ele alınarak tartışıldı. Partide sürekli bir ideolojik mücadele doğru ile yanlışın sürekli varlığı olarak ele alınmadı. Bu “çelişki yasası”nın parti olgusunda tanımlanamadığı, her şeyin karşıtların birliği olduğunu belirten temel önermenin kavranmadığını gösterir. Oysa sapma, akım, çizgi gibi olgular iki çizgi mücadelesinin biçimleridir. Partide iki çizgi mücadelesi sapmalar, akımlar ve çizgiler biçiminde de gerçekleşir. Veya bunlar görünmediğinde de vardır. Her düşünce, düşünce biçimi, inceleme, tavır, davranış ve karar kendinde bu mücadeleyi taşır.

Çünkü çelişkinin olmadığı hiçbir şey yoktur. Kömünist Parti, proletarya ideolojisinin cisimleştiği yerdir ve onun karşıtı burjuva ideolojisidir. Proleter ideoloji ancak burjuva ideolojisi ile mücadele içinde vardır. Burjuva ideolojisine karşı mücadele yoksa proleter ideolojiden de söz edilemez... İki çizgi mücadelesi

böyle bir içeriğe sahiptir. O nedenle süreklidir. Ve partideki olası örgütlenmelerden bağımsız olarak da vardır. ST bunun savunulmadığını iddia ederken süreçlerden bihaber gibi davranmaktadır.

Üstelik birlik ve ayrılık konularındaki farkımızı, bu meseleye dayandırarak açıklamaya kalkması, gerçekleri tümüyle ters yüz etmesidir. Ayrılanlara, kopanlara “şiddet” uygulandığı, halktan kimselere “şiddet uygulandığı” iddiası da gene bu anlayışa koşturarak ileri sürülmektedir. Daha önce de gündeme gelmiş, tarafımızdan açıklanmış, yanıtlanmış meselelerin bu derecede üstünkörü dile getirilmeye devam etmesi kabul edilemez. ST iki çizgi mücadelesini kavrayamadığımız, dolayısıyla uygulayamadığımız iddiasıyla “farklı görüşü” dışladığımız, yetinmeyip “kendini ifade edemez hale getirmek” amaçlı şiddete başvurduğumuz propagandasını yapmaktadır.

Yine ister istemez “samimiyet” sorunu ve “niyet” tartışması gündeme gelmektedir. Eğer ST bu konularda açıklamalarımıza, yanıtlarımıza değer vermemeye devam edecekse, inatla yanlıştadır, gerçek olmayanda ısrar edecekse neyi tartışacağımızı da açıklamalıdır. “İlle de benim tanımladığım gibisin, olaylar da düşündüğüm, kavradığım gibi oldu, kendini savunma!” türünden absürd bir yaklaşımı neden gündemimize sokalım? “Yalancılığımızı”, “inkarcılığımızı”, “ne yaptığını bilmezliğimizi” kanıtlama gayretindeki ST’ni bu yolda yalnız bırakacağız ne yazık ki! Daha önce de vurguladık: Eleştirinin hakareten niteliksel olarak farkı vardır, buna özen gösterilmelidir. ST’ne bu konuda bir uyarımız daha olacak: Aramızdan türlü sebeplerle ayrılanlarla kurulu ilişkiniz sizleri ilgilendirir. Ancak bu arkadaşların tutumlarına “ortak” olmanız ve saldırganlık pozuna girmeniz açık ki tasfiyeciliğin buluşmasından başka bir şey olmamaktadır.

Devrimci mücadelenin ve hatta “partiden ayrılmak yanlıştır” diyerek iki çizgi mücadelesinin olanakları hakkında “takdir edilebilir” bir yaklaşım göstermenize rağmen bu arkadaşların “tasfiyecisi”, “çözücü” “bozguncu” ve “dağıtıcı” tutumlarına kucak açmanız “birlikçi” politikanızın değiştiğimiz zaafına işaret etmektedir. Bir taraftan “dört kriter” vurgusu yapıyorsunuz diğer taraftan “demokratik merkezîyetçi” olmayan, çoğunluk iradesini reddeden “çizgi” üzerinde durup gene sizin gibi davrananlara kucak açıyorsunuz. Hem de “onlara rağmen”! Bu kötü yolda yalnız yürüyeceksiniz ya da -en azından- biz yanınızda olmayacağız!

Aynı konudan devam edelim tartışmaya: “*Fakat TKP/ML son on yılı aşkın bir süredir geçmiş kültürümüzden hızla kopmakta ve saflarında ayrılık ilan edenlere karşı kaba ve sekter bir çizgi savunarak pratikte bunu şiddete kadar vurdurmaktadır. (...) Bunu ... polemik yazılarında açıktan açığa savunmaktadırlar. Aynı politikaları (...) GÖK-Yeniden İnşa-Devrimci Dönüşüm vb. kesimlere karşı politikasını şiddet uygulamalarına kadar vurdurmuş durumdadır. (...) Örgütsel ayrılık ilan edenlere karşı ‘zor kullanmayı’ politika haline getiren TKP/ML bu sekter politika tarzını değiştirmelidir. Parti içinde çelişkilerin çözümünde asla bu yöneme başvurulmaz*”... (Sf. 25)

Ve devam ediyor ST öğretmeye; iç sorunların çözümü hakkında yöntem sunmaya! Öncelikle “saflardan ayrılık ilan edenlere karşı” şiddeti “açıktan açığa” savunduğumuz iddiası daha önceki ithamın abartılı hali olarak daha da şaşırtıcı olmuştur. Bunun için alıntı verilseydi, “okurlardan” sonra belki bizi de ikna ederlerdi! Böyle bir savunu yok! Çünkü böyle bir olay yok! Kimse “saflardan ayrıldığı” için düşman kabul edilmez ya da ceza gerektirecek bir değerlendirmeye tabi tutulamaz. Bunun bir tek örneği yoktur. Cezalandırılanların suçu özellikle kendileri tarafından bilinmez değildir.

Onların suçu, ayrılmak değil, partiyi çözmek, dağıtmak amacı içeren yalanları ve buna uygun davranışları olmuştur. Kendilerine iletilen tüm uyarılara rağmen bahsi geçen suçları işlemeye devam etmişlerdir. Partinin, devrimin, halkın çıkarlarına yönelik suçlara karşı gerektiğinde şiddete başvurmayı “asla” diyerek reddetmek, değerlere yapılan saldırıları yanıt-sız bırakma olur ki, bu da gerçek adalet anlayışında sakatlık-yetmezlik doğurur. TKP/ML’nin uyguladığı şiddet açıkladığımız bu anlayış çerçevesinde gerçekleşmiştir. Yukarıda alıntılıdığımız cümleler bu anlayışımızla hiç alakası olmayıp yalan-yanlış ve de çarpıtmadan ibarettir. Bu tanımları yapmaya mecburuz. Çünkü ST’nin suçlaması bizim için çok ağır ve büyük bir haksızlık içermektedir!

Cezalandırmalar eleştirilmez değildir elbette. Ancak “saflardan ayrılma nedeniyle” iddiası üzerinde yapılan suçlamalar eleştiri değil, hakarettir! ST’nin suçlamalarındaki haksızlık ve tarafgirlik bununla kalmıyor, devam ediyor. “GÖK, Yeniden İnşa, Devrimci Dönüşüm vb. kesimlere” diyerek “partiden ayrılma yanlışı”na “grup” olarak düşenlerden bahsediyor ST.

Biz bunları değinilen adlarla anmıyoruz. Nitekim ilk ikisi bir “grup” olmayı sürdürememiştir. Burada

amacımız onları “küçümsemiş” olmak değil. Veya buna göre bir görüş oluşturmak da... Umurumuz da değil ne oldukları! Gerçek olandan bahsediyoruz sadece. Çok açık ki bu sonucun nedeni “şiddet”imiz değildir. Sonuncusunun da ne olduğu ve ne olacağı bugünden bellidir. Bir tür kaçış yöntemi olarak “ayrılık ilan etmeyi” benimsemiş olmaları geleceklelerini belirlemiştir...

Şunu belirtmekte fayda görüyoruz: Bugüne kadar ve bugünden sonra da devrime sunacakları hizmet, onların esasen “kaçmak” olarak tanımladığımız özelliklerine rağmen vardır. Bu olumsuzlukları onları düşmanlaştırmaz. Hatta devrimcilik için bizim tanımlamalarımıza da ihtiyaçları yok. Ancak “safardan kaçmak” adına kullandıkları saldırgan biçimleri affetmemiz mümkün değildir. Bunun gereği esas olarak şiddet değildir. Şiddete “sadece” zorunlu halde başvurmak ilkemizdir.

Aynı cümledeki “vb. kesimlere” ifadesi de dikkat çekicidir. Bu neyi ifade etmektedir? Olanları sıraladıktan ve isimlerini de “aynen” belirttikten sonra, başka benzeri kesimler de varmış gibi neden bu “ilave”yi de yaptınız? Sıralamayı isimleriyle “aynen” sürdürmeye mürekkebiniz mi yetmedi? Yoksa olmadığı halde “varmış hissi” vermeyi mi amaçladınız? Neden bu manipülasyon? Nedeni açık. ST bizi “ayrılık ilan edenlere şiddet uygulamayı ilke haline getirmiş” göstermeye ant içmiştir. Bu doğru olmayan ve gerçeklere de dayanmayan iddiasını ancak böyle “çirkin” yöntemlerle, kalemi “hor” kullanmaya dayalı yaklaşımlarla güçlendirmek istiyor. Bu yöntemi, üslubu kınyoruz ve devrimci hareketin en alt seviyesi ilan ediyoruz!

Cümleleri takip ettiğimizde sadece kendi iddialarına dayanan akıl vermelerle karşılaşyoruz. Hiçbir şekilde söz konusu olaylara dair açıklamalarımızın konu edilmediğini görüyoruz: “Bir yandan bunu yaparken öte yandan da Maoist Komünistlerle değişik sebeplerle ayrı düşen yoldaşları ise pragmatist temelde kullanma siyasetini hayata uygulamaktadır.” (Sf. 26) Gene gerçeklere dayanmayan bir iddia! Bildiğimiz kadarıyla tartışma konusu yapılan Sevda ve Rıza yoldaşlardır. Bu yararsız bir “tartışma” ve girmeyi genel olarak uygun görmüyoruz. Bu şehit yoldaşların özeleştirileri ve yoldaşlar ile yapılan görüşmelerin yazılı olarak bulunduğunu kendileri de bilmektedir.

Ve “pragmatist temelde” ifadesi ile ilgili olmayan bir ilişkinin temeli atılmıştır, yoldaşlarla. Bu konudaki herhangi bir aksi iddia “kara çalma”dan öte bir anlam

içermeyecektir. Adı geçen bu yoldaşlar dışında, arkadaşların bu iddiasına neden olabilecek başka bir ilişkimiz de yoktur, olmamıştır. Sonuç olarak, “safalara katılmak isteyenler” haklı bir neden olmadıkça engellenemezler. Bu tüm yapılar için geçerlidir. Bizim için de temel sorun “hukuki/örgütsel” bir engelin kalmasıdır... Sonuçta bu gibi durumlar için oturmuş bir norm vardır ve bugüne kadar bunun dışına çıkılmamıştır.

BİRLİK KARŞITI DURUŞ...

ST “birlik karşıtı duruş”umuzu haklı göstermeye çalışırken, meseleyi salt birlik metnini sorgulamaya dönüştürdüğümüzü iddia ediyor. Duruşunu açıklamak yerine diğerini sorgulamak elbette eksik bir yaklaşımdır. Ama ne tuhaf ki yazının o bölümünden sonra, “samimi” bulmasa da ayrılığa tavrımızın, duruşumuzun esası olduğunu yine kendisi açıklıyor! Üstelik yazı bütününde kitlemizi ve hatta parti üyelerini bir avuç önderin pekala aldatabildiğini de ima ediyor... Anlaşılan ST sorunun nerede olduğunu çözemiyor. Bir görüşünü reddeder içerikte bir başka görüş ileri sürüyor. Bunun nedeni arkadaşların gerçeklerle bağlantısızlığıdır...

Şu cümlenin gerçeklikle bağı nedir?: “TKP/ML günlük açıklamalarında birlik diye bir sorunlarının olmadığını iddia etmesine karşın, kitleler tarafından eleştirildiğinde kendi politikasını savunmak ve neden ayrı kalmamız gerektiğini kitlelere anlatmak yerine...” (Sf. 35)

Arkadaşlar nerede yaşıyor bunlar? Hangi “kitleler” eleştiriyor? Kuşkusuz öğrenmek isteyenler vardır ama “kitleler eleştirdiğinde” ifadesi bunu anlatmıyor. Olmayan bir şeyi var gibi yazmak ve onun üzerinden eleştiri yapmak kendi görüşüne, duruşuna güvenmeyenlerin, kendinden emin olmayanların yöntemidir. Bu yöntemi polemik yazılarında esas hale getirmek, düşünce geliştirmeye, tartışmaya katkı sunmaz, bilakis onu engeller.

ST, aynı yazı içinde başka bir yerde “birlik karşıtı duruşumuz”u haklı göstermeye çalıştığımızı iddia ettikten sonra şunu da yazıyor: “TKP/ML, ’92 birliğini dayanaksız bir şekilde yapılmaması gereken bir birlik olarak gördüğü gibi ’94 ayrılığını da yapılması gereken bir ayrılık olarak savunmaktadır.” (sf. 35) Ve çok değil dört sayfa sonra da -ama unutacak kadar sonra!- “‘Biz ilkel birlik istiyoruz’ söylemiyle sanki Maoistler ilkesiz birlik istiyormuş izlenimi vererek birlik karşıtı duruşunu gizlemeye çalışmaktadır” diyebiliriz. (Sf. 39)

ST'ne göre biz "birlik karşıtlığı" nı açıkça savunurken, "birlik karşıtı" duruşumuzu gizliyoruz!... Ama yine biz bir yandan da birlik karşıtı duruşumuzu haklı göstermeye çalışırken, birlikçi görünmeye de çalışıyoruz! Yazdıklarımıza ne kadar inanıyorsunuz, bilemiyoruz, merak da etmiyoruz. Amaç, tutarsız, ne savunduğunu bilmez, kendisiyle tamamen çelişen bir TKP/ML imajı çizmekse diyecek söz kalmıyor! Sadece bu yolun sizi düze çıkarmayacağını belirtip, uyarmakla yetiniyoruz!

"FESHEDİN GELİN" ...

Biz "ilkeli birlik istiyoruz" diye bir yaklaşım içinde değiliz. Gündemimizde birlik bulunmamaktadır ki, onun ilkeli olmasını isteyelim. Buna karşı ST'nin savunmakta olduğu birliğin sadece ilkeliliği değil aynı zamanda samimiyetine de inanmıyoruz. ST bizlerin "birlik karşıtı duruşu" nu eleştirirken ne tutarlı gözükmektedir ne de samimi. Gene de ekleyelim: "*Tutarlı ve samimi olsalar*" da birlik gündemimize girmez. Çünkü ST başından beri partiyle yürümemiş, partili olmada dirayet gösterememiş bir çizginin temsilcisidir. Bunun değişmesi onun gerçek bir muhasebe yapmasını gerektirir. Bu da bize karşı bir tutarlılık, samimiyet değil kendine karşı bir tutarlılık ve samimiyet gerektiriyor. Ayrıca bunun için, bu süreci tamamlamak için yeterince malzeme vardır; olmayan şey doğru bir incelemidir.

ST "*Tüm Maoistlerin temel görevlerinden birisi birlik adına ilkesizlikleri savunan sözde ilkeli birlik savunucularına karşı kitleleri bilinçlendirmek ve mücadele etmektir*" (Sf. 39) diyor. Gene kitlelere yönelik yanlış bilinçlendirme içeren bir cümle... Bu apaçık bir manipülasyondur. Kuşkusuz, tanımlanan "savunuculara" karşı mücadele anlamlıdır ama öncelikle onların gerçekten "savunucu" oldukları bizatihi kendi kararları ve görüşlerinden hareketle ispatlama yoluna gidilmelidir... Onlar siz adlandırdığımızda öyle olmazlar. Eğer gerçekten "öyle oldukları" nı kanıtlarsanız mücadelede başarılı olmanız ihtimali olur. Aksi halde kendinizi yorarsınız ve elbette okurlarınızı da !...

Aynı yöntemi "mükemmelliyetçilikten kurtulamamak" hakkında yazarken de kullanmış ST. Yazar hiçbir özeleştirme vermediğimizi iddia ediyor bu bölümde. Onlarca yanlışa, ağır suçlara rağmen özeleştirme vermemek, dolayısıyla kendini hatasız görmek!... ST yazarı kısa yoldan bu tanımı yapıyor. Anlaşıyor ki yazar geçmişte incelememiş ya da objektif değerlendir-

rememiş, kendini bunlardan soyutlamış; ama aynı zamanda pek muteber bir noktadan, seviyeden yorumlar, tanımlar yapmış.

Meselemizin "*kendini hatasız görmek ve özeleştirme vermemek*" olduğu söyleniyor:

Daha önce özellikle ticaret ve "şiddet" olgularına değindik. ST bu konuda "hatasız" söylemimize şunu da eklemektedir: "*Söylenenler esas olarak şunlar olmaktadır: Bizlere darbe yapılırca biz de bunu yapmak zorunda kaldık, onlar şunu yapınca biz de bunu yapmak biçimindedir.*" Devamında, geçmişte kendilerinin yaptığı gibi "*bizim de bazı eksikliklerimiz oldu*" biçiminde ifadeler kullandığımızı iddia ediyor, ST yazarı: "*Ya da en fazla tüm eleştiriler karşısında 'bizim de çok tali, çok küçük, çok etkisiz bazı grupçu eğilimlerimiz oldu' demekte ya da benzer başlıklara bir kelimelik vurgu yaparak sorunu diğer tarafa yüklemektedir.*" (Sf. 40)

Hemen belirtelim: Biz bu süreçleri ST'nin oraya koyduğu gibi tartışmadık, tartışmıyoruz. Bu çok ilkel bir tarz: "*Karşılıklı hatalarımızı ortaya koyalım ve onları mahkum edelim! Siz şunları yaptınız biz de bunları yaptık, yapmak zorunda kaldık. Ama siz başlattınız!*" Biz böyle tartışmalardan, yaklaşımlardan haberdar değiliz. ST bunun nerede olduğunu açıklamalıydı, ama bunu yapmıyor. Çünkü bu bir kurgu, gerçek değil. ST bizim ağzımızdan cümleler kuruyor ve kurduğu bu zavallılık örneği cümleleri küçümseyerek eleştiriyor. Bu bir stand-up'ta hoş karşılanabilir ama bir siyasi polemikte akılsızca duruyor!

Bahsi geçen süreci darbe ve darbe merkezli değerlendirdik ve bunda da haklıyız. Sizlerin şimdi "*stratejik*", "*birincil*" dediğiniz görev yani birlik, o koşullarda darbenin saldırısı altındaydı. Tüm zaaf ve eksikliklerine, yetmezliklerine rağmen darbeye karşı mücadele ve darbeye karşı tavır belirleyici tutumdu. ST'nin görmekten ısrarla kaçındığı budur. Yoksa kimsenin "*mükemmel bir tavır alındı*", "*ufak tefek eksiklikler oldu, ama iyiydik*", "*karşılıklı hatalarda siz daha ilerdediniz*", "*grupçu davrandık ama önemli değil*" dediği yok. Bu çocukça bir tartışmadır ve sonuçsuz, aynı zamanda anlamsızdır. Dediğimiz gibi böyle yaklaşımlardan haberdar bile değiliz. ST ayrıca "*kendini fesh et gel*" "*çiğliği ve gayri ciddiliği*" yle hareket ettiğimizi belirtiyor. Böyle "şaşırtıcı" iddialar okundukça yazı iyice cazibesini kaybediyor. Absürd durum olağanlaşıyor! Şimdi bunları reddettiğimizde ne olacağını merak ediyoruz?! "Kendinizi feshedin gelin" çağrısını "gizli"

yapmakla suçlanacağız herhalde!!!

ST dergisinin 38 ve 39. sayfasında, 4. maddede “kendini feshetmenin” neden mümkün veya doğru olmayacağını anlatmış arkadaşlar. Bu bölüm bir tür “gölgesiyle konuşma” üslubu içeriyor bizim için. Kimseden kendisini feshetmesini istemedik. Bu anlamsız bir istektir. Kaba ve meselenin özünü çözümlenmeyi içermeyen, gereksiz tartışmalara yol açacak bir talep olur bu. Siyasi açıdan da içi boştur. ST bu yorumu nelere dayandırmaktadır? Asıl mesele bu!

Tartışılan nedir? Tartışılan “ayrılığın” zeminidir. Dolayısıyla “partiden ayrılmanın yanlışlığını” tartışıyoruz. Bugüne kadar ST’nin sahip olduğu çizgi, bu “yanlışlığın” savunusu üzerine kuruludur. Şimdi DABK’ı mahkum etmeleri ve konu ettiğimiz yanlışlığı “karar altına almaları” bu gerçeği değiştirmiyor. “Bir arada olunamaz” dediğimiz budur. Bu çizgiyi dışlamak, kendinden görmemek, hiçbir biçimde kabul etmemek neden “kendini feshet gel” demek olsun? Biz ST’ne bulunduğu zeminle hesaplaşması gerektiğini söyledik. Darbe ile bağına açık ve net olarak ortaya koymalıdır dedik.

Darbeyi gizlemenin, olmamış göstermenin sorumluluğunu anlattık. Bunlardan yola çıkarak “kendini feshet gel” çağrısını yapmak bizim dışımızda bir olaydır. Çünkü “kendini feshedip gelmek” bir tür birleşmedir. Bugüne kadar niyetimizin bu olduğunu içeren bir açıklama yapmadık. Çünkü “bulduğu zemini” doğru kavramak veya kabul etmek bir süreçtir. Bu süreç tamamlandığında yeni sürecin ne olacağı şimdiden tam veya esas olarak kestirilemez. Üstelik bu, öncelikle öznenin kendisi tarafından yapılabilir. Bunu biz saptayamayız. Biz bugün bulunduğumuz zeminlerin temel farkından bahsediyoruz. Tartışmamız bununla sınırlıdır.

ST tüm ifadeleri, tanımları, “birlik” merkezli okumakta olduğundan “zemin sorgulamasını” “onu reddedin ve gelin” diye yorumlamaktadır. Oysa biz “sorgulayın ve gerçekliğinizi olduğu gibi kabul edin” demekle yetinmiyoruz. Kendiniz hakkında kararı, siz vereceksiniz. Bu sizin yolunuz. Onu belirlemek bizim işimiz olmaz. Durduğumuz yerin bilincindeyiz ve iradenize bu ölçüde bir saygısızlığı doğru bulmayız!

“Feshedin gelin” bir tür “birlik” anlayışıdır. Bizim bu içerikte bir birlik anlayışımız olmadı. Buna rağmen güya bu “metni”miz üzerine yapılan yorumlar ST’nin kendini nasıl bir “savaş”ın içinde gördüğünü ortaya koyuyor. Meğer ne keskin kılıçları, uzun mızrakları, sert

kalkanları varmış, “çiğ bir davranışımızda” hepsini görmüş olduk. Bizi en çok etkileyen son öldürücü hamle oldu. Eğer böyle yanlış bir birlik kararı iradeler tarafından kabul edilirse, o durumda feshedilecek olanın TKP/ML olacağından eminlermiş! Bu tartışmaya (feshedin gelin eksenli) “ciddiyetsiz” diyor arkadaşlar. Evet aynen öyle. Son noktayı da bu hamleyle “tartışma”nın özüne uygun koymuşsunuz!

Bu içerikteki bir tartışmayı sürdürmeyi doğru bulmuyoruz. ST bu bölümün girişinde bir “konuşma”dan hareketle bunlardan söz ettiğini ima ediyor. İfadelerin de bu konuşmaya dayandığı izlenimi verilmektedir. Açıkça belirtelim ki, nerede ve kiminle geçmiş olursa olsun bu yaklaşımı anlamlı ve çizgimiz dâhilinde görmüyoruz. Sonuç olarak, birliği mahkûm eden, baltalayan ve nihayet “terk” eden bir çizginin/ pratiğin ürünü olarak tanımladığımız için kendilerine önerimiz varlıklarını bu şekilde tanımlamalarıdır. Fesih talebimiz yok. Çünkü kendileriyle birlik amacı gütmüyoruz.

İLKELİ BİRLİK...

Örgütsel birliğin gündeme geldiği yerde tartışma konusu olması kaçınılmaz konulardan biri de bu olsa gerek... Öncelikle kimseyle ilkeli ya da ilkesiz bir birlik tartışması içinde olmadığımızı belirtelim. Olası bir birliği de kendi şartlarında tartışırız. Kuşkusuz ideolojik birliği, politik çizgide hem fikirliği, program ortaklığını ve halk savaşında ısrarı birliğin temeli kabul ederiz. Bunun sonrasında olacak şey, parti ilkelerinde, temel tüzük ilkelerinde gönüllü ve samimi beraberliktir. Zira ilk dört unsuru hayata geçirmenin yegâne koşulu parti ilkelerinde yakalanacak üst düzey birlikteliktir.

Güçlü, çelik disipline sahip, demokratik merkeziyetçiliği tam olarak benimsemiş bir yoldaşlık ilişkisi olmadıkça ilerlemek mümkün değildir. Kuşku yok ki, bu aynı zamanda bir süreç sorunudur. Yani bu hedefe, bu ilkelere sahip olduktan sonra her şey tamamlanmış olmayacaktır. Sorunlar, kopuşlar, tasfiyeler, gerilemeler olabilecektir. Ancak her şey, nihayet bu ilkelerin benimsenmesine dönük ele alınacak ve çözümlenecektir. Bu ilkelere beraberlik olduğu sürece hatalar kavranabilir ve aşılabilir. Meseleye bakışımız öz itibarıyla ve kısaca böyledir.

Şimdiye kadar anlattığımız, “esas” yönleriyle uygun/doğru görmediğimiz ST’nin “birlik” çağrısı, parti anlayışını ve bunun özgülünde tarihsel yapısını/karakterini analiz etmeyi içermediği ya da başara-

madığı için “ilkesiz”dir. Bu öneriye “evet” dememiz mümkün değildir. Buna evet demek, “partiye darbe suçu”na ortak olmak demektir. Bu başlı başına bir ilkesizliktir. ST “ilkeli birlik” isteğinde olduğumuzu belirtirken yanılığın içindedir. Onun çözümlemesi gereken, bizim söz konusu sürece dair değerlendirmemizin önerisiyle ilişkisidir. İlkesizlik, bu ilişki çözümlenmedikçe devam eder. Çözümlendiğinde ise ya birlik gündemlerinden kalkacaktır ya da ST’nin bakış açısı “önemli derecede” değişecektir.

Tekrarlayacak olursak: Bizim “*ilkeli birlik istiyoruz*” biçiminde bir söylemiz yok. Bu söylemin gerçek kaynağı hakkında bilgi sahibi değiliz. ST “bu söylem”lerinin kaynağından söz etmiyor. Ama aynı bölümdeki şu ifade düşündürücüdür: “... *nasıl bir ilkeli birlik sorularını açıklamak yerine ‘siz darbecisiniz biz komünist; siz tasfiyecisiniz biz komünist’ söylemleriyle kendisi için hayati olan bir sorunu çözmekten uzak durmayı tercih etmektedir.*” (Sf. 39)

Bu cümlelerde “ilkeli birlik” söyleminin ST’ndeki öneriye yanıt olarak oluşmadığı düşüncesi var. Zira “birleşmeyecek iki grup”tan bahsediliyor: Darbeciler ve komünistler! Bunlar arasında “ilkeli birlik” mümkün müdür? Hayır, değildir! O halde ST neden bu söylemi tartışma ihtiyacı duyuyor? Onun derdi/sorunu “darbeci-tasfiyeci” olmadığını, bu iddia sahiplerinin yanlış değerlendirme yaptıklarını ispatlamak olmalıdır... Çünkü söylemin kaynağı budur. Tasfiyecilikle, darbeyle birlik olamayacağını, olacak birliğin ise ilkeli olamayacağını herkes bilir.

ST “ilkeli birlik” nasıl olur açıklayın diyor. Bunun cevabı bilinmez değildir ki, bakın siz bile “kriterleri” dizmişsiniz! Üstelik partinin bir varlık zemini zaten vardır. Bu zemin ile uyumlu olanlarla birleşmek, uyumsuz olanlarla mücadele etmek gerekir. O zemine ihanet edenlerle ise mesafeli olmak gerekir!

AYRILIKÇILIK...

ST’nin manipülasyon yaptığı önemli konulardan biri de ve elbette şimdiye kadarki iddialarıyla uyumlu olarak, “*ayrılığı meşrulaştıracak çok tali*” konuları öne çıkartmamız ve -birliklere düşmanca yaklaşmamızı öne çıkarmak üzere- “*ayrılıklar*” hakkındaki düşüncelerimizdir. “*TKP/ML’nin 94 ve sonrası ayrılıkların hepsini incelediğimizde (inceleme dedikleri kulaktan dolmalardır -Partizan) göreceğiz ki yoldaşlarımız ayrılıkları temel ilkeler üzerinden değil, herhangi bir sebeple yapabileceğini savunmaktalar, “çünkü ‘darbe-*

ciler’ dışındaki üç beş defa daha bölünmesinin ya da bölünme niteliğinde insan yitirmesinin nedenleri de yine darbeci, bölücü, yıkıcı, tasfiyeci, parti düşmanı biçiminde ortaya koymaktadır.” (Sf. 37)

ST sapla samanı karıştırmayı, olguyu bilmeden, incelemeyi karar vermeyi, işine geldiği gibi anlamayı seçerek ipe sapa gelmez eleştiriler, tespitler yapmaktadır. TKP/ML’nin ST’nin formüle ettiği gibi bir savunusu nerede gerçekleşmiştir? Hiçbir yerde! Düşler içinde misiniz? Yoksa birilerini düşlere gark etmeye mi niyetlisiniz? Ortaya atılan “*ayrılık savunuculuğu*”, “*herhangi bir kararın uygulanmamasının ayrılık için yeterli olduğu*” fikirleri arkadaşların yorumudur. Kulaktan dolma “incelemeler”i onları bu fikre ulaştırmış.

Bizler hakkındaki “fikir”lerinin pek olumlu olmadığını hep biliyorduk. Hakkımızda pek çok yere “*aktarılan bilgilerin*” niteliği artık bizleri şaşırtmıyor. Parti üyelikleri düşürüldükten sonra kimi “*sıkıntı*”larını paylaşanların durumu hakkında kardeş partilere verilen bilgilerdeki abartılar, doğru olmayan bilgiler bizleri bu tutuma karşı epey hazırlıklı kılmış durumda. Şimdiye kadar önemsemedik. Bundan sonra da önemsemeyeceğiz bu kuru güdültüyü. Yukarıdaki alıntılar bir iki cümleden ibaret değil, yazıda denebilir ki “*yetirince*” yazmışlar.

Oysa bahsedilen süreçlerde savunageldiğimiz bir ayrılık yok. Bazıları ayrılmayı seçmiştir, bazıları disiplini benimsememiştir. Sonuçta hepsi partiye yürümede güçsüzlük göstermiştir. Ayrılanları eleştirdiğimiz, bölücü, parti düşmanı vb. olarak nitelediğimiz doğrudur. Sonuç olarak her biri ayrı değerlendirilip nitelikleri saptanmış ve tanımlanmıştır. Ayrılmaları bizleri onlar hakkında değerlendirme yapmaktan, onları tanımlamaktan alıkoymaz. Bu nedenle suçlanmamız ya da eleştirilmemiz anlamsızdır. Ancak değerlendirme ve tanımlamalarımızın eleştirilmesi mümkündür. Bunun için de somut bilgi, tartışma gerekmektedir.

ST bu bölümde aynı sayfada “Partiden atma”lara değiniyor. Ayrılmalarla üyelikten düşürülmeleri ST’nin aynı kategoriye yerleştirmesi ve bunlara aynı biçimde “kalkan” olmaya çalışması pek hayırlı bir davranış değil. Objektif her okuyucu için de bu, dikkat çekici olmalıdır! ST bu “ayrılıklar”da “birlik zemininin” olup olmadığını sorgulanmadığını iddia ediyor. Bu bilgiye nereden ve nasıl ulaşıldığı “meçhul”! Oysa meçhul değil, o kulağa akan bilgilerin kaynağı ve o bilgilerin ne tür bir inceleme ve düşünme yöntemiyle harmanlandığı çok açık...

Üyelikten düşürülmeler, bireyin parti ile olan “sözleşmesinin” tam da ST’nin ifade ettiği gibi, bireyler tarafından gönüllü olarak “çığnenmesi”nden ileri gelmektedir. Kendisini iradenin bulunduğu organın, organın dahil olduğu hiyerarşinin üzerinde gören ve bundan hareketle irade ve eylem birliğini bozan kimseler, nihayet partiden atılırlar. Nihayet diyoruz, çünkü atılmalar bir sürecin sonunda olur. Her “*bir karara uymayan, bir kararı tanımayan, eleştiren kişi atılır*” diye bir kaide yok. Eylemin ve eylemcilerin şartları, savunuları, devamlılık, anlayış düzeyindeki gelişmişlik vs. dikkate değerdir. Asıl sorun elbette eylem birliğinin bozulma derecesidir!

Şunu kuşkuya yer bırakmayacak şekilde vurgulayabiliriz ki, partiden atma son tercihtir ve arzu edilmeyendir. ’94’ten sonra, bir başka “birlikçi” KKSĞ dışında “ayrılık” ve “bölünme” diye nitelendirilebilecek bir pratiğin olmadığını da belirtmek gerekir. Bazı üyelerin üyeliklerinin düşürülmesi bu kategoriye sokulamaz. ST uzun zamandır belirgin gerçekliğe rağmen bu konuda manipülasyon yapmaktadır. Gereksiz ve yıpratıcı tartışmalar, suçlamalara bu derece yaslanmaları ST’nin sürecimize bakış açısındaki derin subjektivizmin sadece bir sonucudur. Bir taraftan “birlik” metni, diğer taraftan bu derecede manipülasyon ve yıpratıcı faaliyet başka türlü açıklanamaz.

Arkadaşlara akliselim düşünmelerini ve davranmalarını tavsiye edeceğiz... Bilmediğiniz, vakıf olmadığınızı konularda bir ölçüde mütevazı olun, “bildiklerinizle” hareket etmeyi abartmayın. Başkalarının sahasına girdiğinizde ve onlar hakkında yorum yaparken tevazu gösterin... “*Birlik zemini sorgulanmadı*” ve “*derhal ayrıldılar, atıldılar*” demek için hiçbir haklı nedeniniz yok. Olamaz, çünkü bu gerçek değil. Sonuç olarak anlayış düzeyinde parti iradesini hiçe sayan, kendini onun üzerinde gören, onu beslemeyi değil yalnızca yönetmeyi arzu eden, onun üstünlüğünü inkar eden tutumlar nihayetinde dışlanırlar... Üyeliklerin sonlandırılmasının temel nedeni budur.

“*Bir karar uygulanmaz ya da yanlış uygulanırsa sizlerin de o yapıdan ayrılmanız ve atılmanız için yeterli sebep ortaya çıkmış demektir*” diyebiliyor ST. İnanılmaz bir cüret! İspatı mümkün olmayan bir iddia; ancak ispata gerek duymama durumunda bu derecede cüretli gündeme gelebilirdi. Bizim bahsi geçen yaklaşımı savunduğumuza dair tek bir kanıt sunabilselerdi ne iyi olurdu! Ama yok. Kimsenin de kanıt aramayaçağını düşünüyorlar. Neye dayanarak bu absürd yakla-

şımı yakıştırıyorsun demeyecek hiç kimse! Bu kara çalınmayla sadece kendilerini ve gerçeklerden kopuk olanları, sürecin dışında olup ilgisiz kalanları aldatabilirler. Biz ise onların “birlik” amacındaki samimiyetsizliğini bir kez daha tecrübe etmiş oluruz...

PARTİ TARİHİ VE “TARİHİ” MUHASEBE...

ST, 1. Kongre belgelerini değerlendirmememizi sorumsuzluk olarak eleştirmekte, “*TKP/ML Maoist partiye karşı sorumluluk hissetmeden bir yere varamaz*” demektedir. Hiç şüphesiz Maoizm adına konuşanların, tarihimiz hakkında kararlar alanların görüşleri bizleri bir başka ilgilendirir. Ancak bu onlarla ilgili “*sorumluluk duymamızı*” gerektirmez. Bununla beraber ST’nin eleştirisinin görece haklı olduğunu kabul etmiyoruz değiliz. Bizim için asıl problem henüz bütünlüklü bir tarih sentezi yapmamış olmamızdır. ST’nin değerlendirme sorumluluğu taşıdığımızı dair öne sürdüğü belgeler ise bir sentez olmaktan çok karmaşık olayların anlatımıdır.

Doğru bulmadığımız anlatımlar ve sonuçlar olduğu gibi yöntemini de sağlıklı bulmuyoruz. Şimdi bu belgeler karşısında duyduğumuz asıl sorumluluk zaten kendini öteden beri zorunlu bir gereksinim olarak dayatan “*tarihimizin bir sentezini*” gerçekleştirmektir. Ki bu aynı zamanda geleceğimizin sağlam bir temel üzerinde inşası için de zorunludur. Diyebiliriz ki, doğru bir sentez aynı zamanda mevcut koşulları ve önümüzdeki yılları doğru kavramış olmanın da sonucu olacaktır. Ancak ne yapmakta olduğunu, ne yapacağını bilenler geçmişin sentezini de esas olarak başarılılar.

Bu düzeydeki bir tarih kavrayışı, olayların anlatımını temel mesele haline getirmekten de büsbütün ayrıdır. Böyle bir kavrayış güne ve geleceğe yön veren esas akımların idrakinde olup tarihi sentezlemeyi başarır. ST’nin sunduğu malzeme böyle bir sentezin parçası olabilir. Ama kendisi olamaz! Ona karşı duyarlılığımız bu çerçevede mümkündür. Ancak ondan önce sorumluluğumuzun gerçekten tarihi sentezleyecek niteliğe gelmek olduğunu tüm açıklığıyla ve çekinmeksizin belirtmeliyiz. Bu da bizim bunun parçası olabilecek belgelerle ilişkimizin düzeyini, sanırız anlaşılır kılacaktır!

DEH-KOM VE DEKLARASYON

“Ayrılık noktaları”nda ST, “DEH-KOM ve Deklarasyon” konusuna da yer vermiş. Bu alan özgülünde aramızda önemli farklılıklar olduğu doğrudur ancak biz

burada farkları tartışmayacağız. Dikkatleri yanlış bilgilendirmelere ve yanlış yönlendirmelere çekmek istiyoruz. ST bu konuyu hem yüzeysel hem de son değerlendirme ve kararlardan “bihaber” ele almıştır. Kuşkusuz böyle olmasından direkt kendilerinin sorumluluğunu söyleyemeyiz. Ancak DEH-KOM aracılığıyla bazı gelişmelerden haberdar olmalarını umuyorduk!

ST, DEH-KOM ve Deklarasyon hakkındaki görüşümüzü eleştirirken bir sorunumuzun da bu meseleyi uzun süre gündemimize almamış olduğumuzu belirtmeliydi. Çünkü ST'nin eleştirisi II. MK tarafından yapılmış değerlendirmeye dairdir ve partimiz bu meseleyi uzun süre ele almamıştır. Ama artık bu süre tamamlanmıştır. DEH-KOM'a yeni ve süreci açıklayan bir mektup yazılmıştır. Birçok anlaşmazlığa açıklık getirildiği gibi bazı “önemli” eleştirilerimizin de geçerliliğinin kalmadığı “itiraf” edilmiştir. Örneğin “Mao Zedung Düşüncesi” kavramının kullanımına yönelik eleştirinin bir hükmü kalmamıştır. Çünkü Partimiz MLM kavramını '93'te kabul etmiştir. Benzeri ve daha bir dizi konudaki değişiklik ve görüşümüz DEH-KOM'a mektupla sunulmuştur. Burada üzerinde duracağımız konu, doğal olarak mektup ve sunduğumuz görüşler olmayacaktır. Bu mektup, yanıt için beklenen makul süre geçtiği ve bu kurumdaki gelişmelerden okunduğuna göre belli bir süre daha ya da hiç yanıt alınmayacağı anlaşıldığı için bu yazıyla aynı tarihlerde kamuoyuna açılacaktır.

Bizim için halihazırda temel sorun DEH ile ilişkimizin netleşmesidir. Bilindiği gibi SB adına yapılan söyleşideki ifadeler nedeniyle DEH üyeliğimize son verildi. Bu karara itiraz etmekle beraber onu bir gerçeklik olarak kabul ettik. Henüz ilişkimizin düzelmesi için bir çaba içindeyiz. Bu çabamız “üyelik” ile sınırlı değildir. Ve hatta esas olarak DEH'in yapısıyla ilgilidir. Çünkü üyeliğimizin sonlandırılması da bu yapıya dönük eleştirilerimizin kabaca ve yersiz biçimde getirilmesine dayanmaktadır.

DEH'e yönelik eleştiride gerekenlerin uygulanmadığı, bu anlamda görevlerimizi yerine getirmede başarısız olduğumuzu kabul ediyoruz. Çabamız bu süreci normalleştirme ve sağlıklı çalışma ortamının yaratılması içindir. Bu konudaki eleştiri ve tespitlerinde ST görece haklı olsa da DEH ve deklarasyonla ilişkimizin onun belirlediği veya bildiği gibi olmadığını özellikle vurguluyoruz. Şimdiki durumda “olumsuz ilişki”nin düzeltilmesi çabası söz edilmelidir.

DEH üyeleri özellikle de DEH-KOM üyeleri süre-

cimiz hakkında önemli derecede yanlış veya eksik bilgilere sahiptir. Bu durumdan asıl olarak bizler sorumluyuz. Bununla beraber “yanlış bilgilendirmeler”le -bilgilenme dar/sınırlı olduğu halde- sürecimizle ilgili kesin sonuçlar çıkaran ve tavır geliştirenler de bundan sorumludur. Ne yazık ki, ilişkilerin düzeltilmesi daha doğrusu normalleşmesi, arada “yığıntı”dan kurtulmayı da gerektiriyor. ST'nin ortaya koyduğu “ayrılık” unsuru bu bakımdan somut duruma uygun değildir. Onun belirttiği ayrılık geçmişte kalmıştır. Asıl ayrılık noktası DEH'in yapısı ve çalışmaları hakkında olabilir. Belirttiğimiz gibi onun da tartışılması için henüz erkendir ve yeri de burası değildir.

MAOİZM...

ST Maoizm konusunda epey ilerlediğinden bahsedip bizlere de sözde değil öзде Maoizm'i kavramamız gerektiğini salık veriyor. Hiç şüphesiz “*Maoizm'i sözde değil öзде kavrayın ve uygulayın*” öğüdünü saygıyla karşılamak gerekir. Bu öğüt ST gibi esas olarak olumsuzladığımız bir yapıdan da gelse, kendi başına anlamlıdır ve hatta gereklidir. Bizlerin bu ve benzeri öğütlerle sorunu olmaz. Sorunumuz öğüdün kendisi değil sunuluş biçimi ve sahibidir.

ST, TKP/ML'nin yaşadığı bütün başarısızlıkların, olumsuzlukların temelinde MLM'yi kavrayamama sorunu bulunduğunu inkar ettiğini ima ederken neye dayanmaktadır, bilmiyoruz. Yayınlarla, kitle toplantılarına yansıyan kavrayışsızlık, kafa karışıklığı bir dereceye kadar anlaşılabilir. Bazı tezler, görüşler ST tarafından eleştirilebilir, zayıf görülebilir, yadırganabilir. Bunlar doğru/haklı da olabilir. Ne var ki bu gibi olgulardan yola çıkarak sorunlarımızın temelinde nihayet ideolojik yetmezlik olduğunu inkar ettiğimizi söyleyemezsiniz. Hiç kuşku duyulmayacak tezlerden biri de, yanlış yapma, hatalı fikirler savunma, başarısız olma, gerileme ve hatta ilerleyememenin, ideolojik yetmezliğin bir sonucu olduğudur. Dolayısıyla MLM'nin kavranışındaki sorunlara işaret eder. Bunu ifade etmek özel bir meziyet değildir. Bunu inkar etmek hiç anlaşılır, kabul edilir bir tutum olur mu? Elbette hayır!

Maoizm'in, proleter ideolojinin/biliminin doruğu olduğu konusunda partimiz diğer Maoist partilerle hemfikirdir. '93'teki Birlik Konferansı'nda bu, karar altına alınmış ve o günden bugüne savunulmaktadır. “Maoizm” kavramını kullanmamış olmak veya bu belirleyici kavramın kabul edilmesinde gecikmek, hem yetmezlik göstergesidir hem de yabancı akımlara karşı

mücadelede uyanık olamamanın sonucudur, onların etkisinde kalmaktır. Bu yetersizliği uzun süre yaşadık. '93'ten sonra ise formülasyon düzeyinde Maoizm'i kabul etmek onu tüm yönleriyle bilime nitel katkı olarak kavramak bakımından önemli bir gelişme oldu. Ancak henüz bu kavrayışın yeterli olmadığı tarafımızdan çeşitli zaman ve biçimlerde dile getirildi.

Maoizm'i kavrayıştan hareketle, Mao'nun Marksizm-Leninizm'e katkıları ve Komintern'in hatalarına ilişkin değerlendirmelerde, kitle çizgisi, iki çizgi mücadelesi, DEH'e yaklaşım ile birlik politikası ve tarihsel gelişmelere bakışta ST'nin bize göre "*bir hayli mesafe aldığı*" iddiası ispata muhtaç, pek de anlamlı olmayan bir iddiadır. Yeri geldikçe belli konular üzerinde durulmaya devam edilecektir ama DEH ile ilişkimizdeki sorunların diğer meselelerle ilişkilendirilerek aleyhimize kullanılması, en azından kafa karıştırıcı olduğu için doğru bir tartışmaya engeldir. DEH ile ilişkilerimizin ST'nin iddia ettiği içerikte olmadığını belirtmemiz gerekir.

Bununla beraber ST'nin DEH ile ilişkileri genelde sıkı tutması mutlaka olumlu(!) etkilere de neden olmuştur. Ancak bu tür bir kıyasa malzeme olamaz. Ya da bundan hareketle epey ilerlendiği iddiası kanıtlanmaz. Örneğin başarısızlıkların nedeninin nihayet Maoizm'i kavramamak olduğunun kabulü, alınmış "*epey bir mesafe*" değildir. Kuşkusuz bu doğrudur. Ama bunun reddedildiği doğru değildir. Ve bunun kabul edildiğinin bir çözüm oluşturduğu da. Bu, sadece "çözmeye yönelmek"te avantajlı bir konumlandırmadır. Asıl olan o avantajı kullanmaktır. Bu noktada bir ilerlemeye ise tanıklık etmiyoruz. "*İlla da*" kavramıyla bunun sağlandığı iddia ediliyor ise buna kesinlikle katılmıyoruz.

Maoizm'in kavranışındaki sorunlar hemen her başarısızlığın da nedenidir. Dolayısıyla Maoizm savunuculuğu ilerlemek için koşuldur. Ama yeterli değildir. Bizlerin "*sözde savunuyu yeterli gördüğü*" ise ST'nin bir deli saçmasıdır: "*TKP/ML Maoizm'i sıradan bir savunuyu, söylem olarak ele almaktan kurtulmalıdır*" (Sf. 23) Aynen öyle! "*sıradan bir savunuyu*" hiçbir yere götürmez. Peki "*illa da*" kavramı "*sıradan*"lığın reddi, özellikli savununun kanıtı mıdır? Bu konuda da üzgünüz...

İçerik olarak Maoizm'in nasıl savunulacağı elbette ki tartışmanın temeli olmalıdır. Örneğin darbenin Maoist iki çizgi mücadelesi anlayışıyla nasıl bağdaştığı üzerinde durulmalıdır. Ya da Maoizm'in bunca lafzına karşın pratikte gerilemenin sürüyor olmasının bir han-

dikap olup olmadığı sorulmalıdır ... Sonuç olarak şimdi de içeriğe dair her eleştirimiz kaçınılmaz olarak Maoizm'in düzeyinin sorgulanmasıdır. Ama "*illa da*" kavramına dikkat çekip biçim açısından bir eleştiri yapacağız şimdi. Daha önce de buna dikkat çekmiştik. "*İlla da*" kavramı Maoizm'e yönelik bir vurgu için seçilmiştir. Bu kavramın ne anlattığı, neden kullanıldığı üzerinde durmak gerekir.

Bu kavramın "özellekle" anlamında kullanılması derdi anlaşılır olmalıdır. PKP'nin kullandığı kavram budur. Ve amaç günümüzün kavranması açısından bilimin ulaştığı doruğa vurgu için Maoizm'e dikkat çekmektir. Bunu olumsuzlamak mümkün de değil. Hiç kuşku yok ki, Maoizm bunları ifade eder. Zira Maoizm, proletaryanın bilimsel ideolojisinin üçüncü ve son aşamasıdır. Eğer savunulmaz veya kavranmazsa Marksizm-Leninizm uygulanamaz olur. "Özellekle" kavramı bu yaklaşımla çelişmez-uyumludur. Ancak "*illa da*" kavramı "özellekle" anlamını içermekle birlikte bundan daha çok "*her zaman, her yerde, her şeye rağmen*" anlamında kullanılan bir kavramdır. Bilimsel bir öğretiyi, bilimsel özelliği olmayan ya da zayıf bir kavramla savunduğunu ileri sürmek onun niteliğine aykırıdır ve pek uygun/akıllıca değildir. Burada bir zorlama olduğu açıktır.

Bir şeyi her koşulda, her zaman (geçmişten geleceğe) ve/veya her şeye rağmen savunduğunu/savunacağını iddia ediyor olmak "sorunlu" bir tutuma işaretler. ST kavramının bu özelliğini/anlamını bilerek ve tam da öyle olduğu için mi kullanmaktadır? Görebildiğimiz kadarıyla o kavramın bu özelliğini/anlamını pek önemsememektedir. Onun "özellekle" bağlamında bir ele alımdan söz edilebilir. Ne var ki, "*illa da*" için bu anlam, bu tanımlama yetersizdir. Ya da ST "özellekle" anlamına denk düşen değil, onu aşan bir kavram kullanmakla "yeni" bir tutum geliştirmektedir. Öyleyse bunu açıklamalıdır. Neden "her zaman, her yerde ve nelere rağmen" Maoizm? Bununla beraber bilimsel ilerlemenin sonsuzluğu ve zaman-mekan koşulu zaafa uğratılmış olmuyor mu?

"İlla da" kavramının bir özelliği-anlamı da önüne getirdiği ismin uğradığı saldırılara, tahribata, hatta yenilgilere ya da içerdiği olumsuzluklara, yetersizliklere, başarısızlıklara karşın tercih edilmesinin zorunluluğuna vurgu taşımasıdır. "*İlla da*" kavramının bu anlamı nedeniyle tercih edildiğini düşünmemizi gerektirecek ne var? Son yıllardaki yenilgiler, burjuva ideolojisinin sağladığı görece üstünlük vs. kavramın bu tarzda kul-

lanımını gerektirmez. Kullanım özel bir döneme aittir ve öteki anlamları içermemektedir. Ama ST'nin buna dair bir açıklaması da yoktur. Açıklama bu yönde olursa bu kez tartışma farklı bir mecrada yürür. Şimdilik böylesi bir vurguya ihtiyaç duymadığımızı belirterek geçelim.

Biz, bilimi sırasıyla Marksizm Leninizm Maoizm olarak formüle etmeyi uygun, yeterli görüyoruz, Maoizm'i sıralamanın sonunda olması ona "özellikle" anlamını vermesi bakımından yeterlidir. Bunun ayrıca belirtilmesi gerekli değildir diye düşünüyoruz. Sonuçta Maoizm'e ayrıca vurgu yapmanın, onun belirleyici özelliğini öne çıkarmanın anlaşılır olduğunu kabul ediyoruz. Bunu kendi savunumuzla, formülasyonumuzla uyumsuz görmüyoruz. Ancak bunun için bilimsel yönü eksik, sorunlu bir kavram tercih edilmesini uygun-anlamli görmüyoruz. Bunun için uygun kavramlar "özellikle", "bilhassa", "daha da çok" gibi kavramlardır.

ST bu kavramı "ayrılık noktaları" olarak tartışmamıza sunarken şöyle yazmış; "*TKP/ML, Mao savunulmadan Marksizm-Leninizm savunulamaz anlayışını sadece sözde değil, 'sözde' teorik olarak da kabul ederek pratikte hayata uygulamalıdır.*" (Sf. 23) Bu ilginç bir vurgu! Öncelikle çok açık değil. Sözde değil "sözde" teorik olarak!!! Eğer illa da kavramına dikkat çekiliyorsa bu kavramı kullanmamız salık veriliyorsa, bu anlamda kavrayışımızı yükseltmemiz isteniyorsa yanıtımız "*bu yönde bir gelişim içinde değiliz*" olacaktır. Ayrıca Maoizm'i kavrayışımıza dair eleştirilerin gerekli olduğuna inanmakla beraber, bu eleştirinin yukarıda içeriğine "açıklık" getirmeyi denediğimiz kavram üzerinden gelmesine, baştan itiraz edeceğimizi şimdiden belirtmek isteriz. Bunu "*illa ki*" reddederiz... Bilimde bu tür zorlamalara ihtiyaç yoktur. İdeolojik olarak sesimizi yükseltmeyi, yürekleri pratiğin cereyanına tutmayı tercih ederiz!..

ŞEHİRLERİN ÖNEMİ...

ST bir başka ayrılık nedeni olarak TKP/ML'nin 7. Konferanstaki "*bugün şehirler esas olmalıdır*" savunusunu göstermektedir. Öne sürdüğü bu iddia onun inceleme, kavrama düzeyi hakkında bizi epey kuşkulandırmaktadır. 7. Konferans belgelerinde şehirlerin devrimdeki öneminin arttığına dair görüşler vardır. Bununla beraber kimi dönem veya yerlerde geçici olarak şehirlerdeki çalışmalara yoğunlaşılacağı da belirtilmiştir. Ama şehirlerin "esas" olduğuna yönelik bir tespit-belirleme olmamıştır.

ST'nin iddia ettiği düzeyde bir "yenilik" olsaydı kuşku duyulmasın ki, bunun ortaya konuluşu çok farklı olurdu. Bir bölüm içinde, bir cümle içinde yetinilmezdi. Konu hakkında 7. Konferansın üzerinde durduğu olgu hem kırsal alanda hem de şehirlerdeki gelişmelere bağlı olarak halk savaşının ruhuna uygun biçimde kimi zaman ve durumlarda şehirlere yoğunlaşılabiliridir. ST bunu reddediyor mu bilmiyoruz. Ama bizim "şehirlerin esas olduğu"na dair yaklaşımı reddettiğimizi **herkes** biliyor!

ST görüldüğü kadarıyla konferans kararlarında kafa karışıklığına yol açabilecek cümleler bulma çabasıdır. Kendilerinden isteyeceğimiz şey cümleleri olduğu gibi ve içinde yer aldıkları bütünlükle tartışmalarıdır. Aynı eleştiriyi "*tarım devrimi*" kavramı üzerinden de yaptıklarını da hatırlatıyoruz, ST'nin. "Toprak devrimi" yerine onu kapsayan içerikte "tarım devrimi" kavramını kullanmamızı "devrim anlayışını" değiştirmekte olduğumuza yormuştu ST. Bu tarz, bir tür "*kavram avcılığı*"dır. Elbette kavramların takip edilmesini eleştirmeyiz. Ama bununla yetinmemeyi ve hele ki gerçek anlamından ayırarak, anlayıştan kopararak ve nihayet "ad koyarak" avcılık yapmayı onaylamayız.

Günümüz şartlarında şehirlerin devrim mücadelesinde "esas olduğu"na dair bir anlayışımız yoktur. Bununla beraber bizimki gibi ülkelerde şehir çalışmalarının öneminin arttığını düşünüyoruz. Nepal ve Peru'daki gibi gelişmeler ve deneyimler bu bakımdan öğreticidir. Kendi deneyimlerimiz de bu meselede anlayışımızı derinleştirmek gerektiğini ortaya koyuyor. Bu meselede dikkat edeceğimiz nokta, devrim sürecine bağlı ve halk savaşına hizmet eden tarzda bir şehir çalışması olacağı görüşünde ısrar etmektir. Hazırlık veya daha ileriki bir aşamada olsun, taktiksel olarak şehirlerdeki herhangi bir yoğunlaşma, halk savaşının temel prensiplerini değiştirmez ya da değiştirmeyi gerektirmez.

Her durumda üzerinde durulacak husus, biçimin içeriğe uygunluğu veya hizmetidir. 7. Konferansta da halk savaşı anlayışı savunulageldiği içerikte onaylanmış ve şehir çalışmaları da buna bağlı olarak "önemli" addedilmiştir. Sonuçta 8. Konferansta da aynı anlayış içerik olarak vardır hem de 7. Konferansın tutumu bilinmekte ve onaylanmaktadır. Anlaşılacağı üzere, 7'de savunulup da 8. Konferansta terk edilen bir görüş bulunmamaktadır. ST bu türden "kavram avcılığı"na yöneleneğine, bunların içeriğine ilgi duysa daha faydalı

olur; elbette bizim için de!

ST şehirlerin öneminin “arttığı” görüşünün veya yukarda değindiğimiz içerikteki “yoğunlaşmaların” halk savaşını veya “*kır şehri kuşatır*” tezini boşa çıkartacağını iddia edip, devamla bu ayrılık konusunun henüz sistemleşmiş önemli bir ilkesel ayrılık derekesine gelmediğinin altını çizerek, ortaya koyduğumuz politikayı kavramaktan bir hayli uzak olduğunu ispatlamaktan başka bir şey yapmıyor. Gerçekte o bariz bir dogmatik tavır içindedir. Bırakalım objektif şartları inceleyerek, değerlendirerek tartışmayı; “itiraz ettiği cümlelerin” gerçekliğini ve bütün içindeki yerini dahi analiz etmeye erinmektedir. O kafasındaki kalıpla değerlendirme yapmış görünmekte ve böylece yersiz tartışmalara meydan vermektedir. Ama biz iddiayı yalanlamakla ve bu tarzı mahkum etmekle yetineceğiz.

ULUSAL SORUN VE BAŞLICA ÇELİŞME...

ST'nin ayrılık noktalarından olduğunu ileri sürdüğü bir diğer konu da başlica çelişmelere, ulusal sorunu meydana getiren “ezen ulus burjuvazisi ile ezilen ulus arasındaki çelişme”nin eklenmesidir. Kendileri ikinci kongrelerinde, sunduğumuz gibi tanımladıkları bu çelişmenin “başlica çelişmeler” arasına konması gerektiğini ve Kaypakkaya'nın bu konuda eksik kaldığını belirtiyorlar.

Hemen şunu ifade etmeliyiz; Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı sorununun başlica sorunlardan biri olduğu şüphesizdir. Kaypakkaya'nın da buna “çok önem taşıyan bir sorun” olarak baktığı aynı ölçüde tartışmasızdır. İbrahim yoldaşın başlica çelişmeler içinde saymayarak bu sorunu küçümsediğini, önemsiz addettiğini söylemek için onun “*Türkiye’de ulusal mesele*” belgesini yok saymak gerekir. İnceleyen herkesin kabul edeceği gibi orada yazılanlar ve bu belgenin Kaypakkaya'nın 5 temel belgesinden biri olması böyle bir iddiayı kendi başına geçersiz kılar.

Biz bu konunun yüzeysel ele alınamayacağı ve daha doğru/uygun açıklama ve tanımlarla ortaya konması gerektiği düşüncesindeyiz. Öncelikle “başlica çelişmeler” kavramını tanımlamak gerekir; Bir çelişmeyi neden “başlica çelişmeler” arasına sokarız? Bunun için onun devrim sürecindeki önemini mi incelemek gerekir, yoksa devrimdeki rolünü mü saptamak? Yoksa bu kavram mevcut iktisadi-siyasi yapının nedenselliğine mi işaret eder?

Elbette “başlica” kavramı aklımıza hemen “görünen”, “kendini belli eden”, “öne çıkan” gibi tanımlar

getirmekte ve bundan hareketle nedeni ile sonucu ne olursa olsun ulusal sorunu başlica çelişmelerden saymamak pek uygun görünmemektedir. Ama şunu da görmemek olmaz; konu edilen, önder yoldaşın ulusal sorunu var eden çelişmeyi, başlica çelişmeler içinde görmemesidir! Biz, bunun Kaypakkaya'nın konuya ilgisi ve çözümüne gösterdiği duyarlılık bakımından “izah edilebilir” olmadığını düşünüyoruz. O halde “başlica çelişmeler” kavramına farklı yönlerden de yaklaşmayı denemeliyiz.

Başlica çelişmeler tespitin bir nedeni ve amacı olmalıdır. Kaypakkaya'nın konu hakkındaki tartışması (Seçme Yazılar, Umut Yay. Nisan 2004, Sf. 164) ülkedeki “devrim” sürecini tanımlamaya yöneliktir. Çelişmeleri, toplumsal yapıyı, sınıflar mücadelesini inceleyerek ortaya koymak ve ülkenin iktisadi ve politik açıdan bulunduğu aşamayı saptamak için belirlemek gerektiğini görmekteyiz bu yaklaşımda. Böyle olduğunda Kaypakkaya'nın ezen ulus ile ezilen ulus ve azınlık uluslar arasındaki çelişmeyi “*başlica çelişmeler*” arasında saymaması anlaşılırdır. Bu çelişmenin ne toplumsal yapıyı belirleme özelliği ne de devrim sürecini tanımlamaya katkısı vardır.

Kabaca şöyle ifade edebiliriz: Bu çelişme olsa da olmasa da içinde bulunduğumuz yapı ve dolayısıyla devrim süreci değişmeyecektir. Ulusal sorunu var eden çelişmenin eğer pazara yönelik bir çatışmadan kaynaklandığını savunuyorsak, bunun toplumsal süreci belirleyici özellik taşımadığını, hakeza bir sonraki aşamayı da belirleyemeyeceğini kabul ediyoruz demektir. Bu durumda Kaypakkaya'nın söz konusu çelişmeyi “başlica çelişmeler” arasında saymaması anlaşılırdır; sayılan diğer çelişmelere göre daha tali bir unsur olarak görmesi doğrudur.

İbrahim yoldaşın kavramı kullanmadaki özgünlüğü ve ele alışı anlarsak onu eleştirirken en azından haksız belirlemeler yapmaktan kendimizi alıkoymuş oluruz... Bu nedenle ST'nin “başlica çelişmeler”e ezen ulus burjuvazisi ile ezilen uluslar arasındaki çelişmeyi eklerken ortaya koyduğu Kaypakkaya eleştirisini onaylamıyoruz. Bu ekleme ancak kavramın anlamı ve süreç içindeki değişimlerle açıklandığında gerektiği gibi/uygun biçimde tartışılabilir. Kavramın Kaypakkaya'nın kullandığı yerdeki anlamı anlaşılır kıldıktan sonra, ST'nin yüklediği anlama uygun olarak, söz konusu çelişmenin başlica çelişmelere dahil edilmesi önerisine cevap verebiliriz.

Ulusal sorunu meydana getiren çelişmenin ülkedeki konumu, onu “belli başlı”, “öne çıkan” olarak görme-

mizi neredeyse zorunlu kılmaktadır. Yukarıda da de-ğindik, zaten Kaypakkaya sorunun bu özelliğine yete-rince ve layık olduğu ölçüde dikkat çekmiştir. Ne var ki, komünist hareket birçok meselede olduğu gibi bu meselede de önderlik misyonunu oynayamamıştır. Bunu neden vurguladık? Şu sebeple; sözü edilen çeliş-menin “başlıca çelişmeler”den sayılmamış olmasının, o sıralamaya dahil edilmemesinin, başarısızlığın kay-nağı olarak gösterilmesine itirazımız var!

Zira ancak bunun saptanmasından sonra ulusal so-runu kaynaklık eden çelişmenin “başlıca çelişmeler” arasına konması gerekliliğini vurgulayabiliriz. Bunun tartışılmazlığının nedeni söz konusu çelişmenin ülke-deki siyasi etkisinin nitelik ve boyutudur. Devrimci ha-reketin gelişimini önemli oranda etkileyen; hem Kürt halkının devrimcileşmesinde hem Türk halkının öz-gürleşmesinde/baskı ve esaret altındaki bilincinin gerilikten arındırılmasında belirleyici fonksiyonu olan bir sorundan bahsediyoruz.

Başta Kürt ulusu olmak üzere ezilen ulus ve azınlıklar üzerindeki ırkçı-şoven baskı ortadan kaldırılmadıkça ezen ulusun halkı için de özgürlük elde edilemeyecektir. Bilincinde egemen sınıfların ırkçı-şoven ideolojisini, politikalarını taşıyanlar devrime kapalı olurlar, devrimi kavrayamazlar, devrimi gerçekleştiremezler.

Ulusal sorunun varlığına karşı mücadele devrim için bir zorunluluktur. Bu tespit de bizim “başlıca çelişmeler”e konu edilen soruna neden olan çelişmeyi eklememizde bir yanlış olmayacağını içerir. Aynı zamanda soruna dikkat çekmeyi de içerdiğinden bu yaklaşıma zaten karşı çıkmıyoruz. Ayrılık noktaları olarak tanımlanan bu meseledeki genel yaklaşımımız böyledir. Şimdilik “sonuçta” hemfikir olduğumuzu ifade edebiliriz ama çelişmenin tanımı konusunda farklı düşünürüz.

ST tanımı “burjuvazi ile ezilen uluslar arasındaki çelişme” biçiminde yapmaktadır. Bu da ülkedeki ulusal sorunun neye dayandığı, daha doğrusu hangi çelişmenin ürünü olduğu konusunda bir belirsizlik olduğunu göstermektedir. Ezen ulus burjuvaları ile ezilen uluslar arasındaki “anlaşmazlık” nedir? Ülkedeki ulusal sorunun kaynağı nedir? Belli bir nedene/nedenlere dayanan bu sorun nasıl bir kutuplaşmaya neden olmuş ve olmaktadır?

Bu konuda savuna geldiğimiz görüş, ulusal sorunun özünün pazar sorunu olduğudur. Pazar sorunu olarak saptandıktan sonra çelişmeyi ST'nin belirlediği gibi

tanımlamak doğru değildir; biliyoruz ki pazarda rekabet edecek olanlar burjuvalar ile ezilen uluslar değildir; ezen ve ezilen uluslardan burjuvalardır. Gelişmekteki pazar üzerinde kimin hakim olacağı sorunu, mevcut ulusal sorunun kaynağı olmuştur. Uluslar içindeki diğer unsurların ulus bilinci ilk zamanlar geri olmakla beraber rekabetin varlığına ve ilerlemesine bağlı olarak gelişmiştir.

Bu sadece ezilen ulus için değil ezen ulus için de geçerlidir. Ezen ulusun da egemenleri dışındaki sınıfları “ulusalçı” akıma, daha önce değil, rekabetten sonra yönelmiştir. Kısacası ulusal soruna neden olan çelişme konu olan ulusların bütün unsurları arasında başlamamıştır. İki ulusun da egemenleri arasında başlamıştır. Burada şuna dikkat çekmek gerekiyor; bu çelişmeden kaynaklanan ulusal sorunun henüz vücut bulmadığı zamanlarda konu edilen toplumlar arasında sorun olmadığı düşünülmemelidir. Kuşkusuz vardı ve bunlar feodalizme dayalıydı. Zaten buna dayalı sorunlar (dinsel, mezhepsel, aşiretsel) varlığını henüz sürdürmektedir.

Egemenler arasındaki çelişme bilindiği gibi orada kalmaz. Egemenler kendi sorunlarını toplumun diğer sınıf ve katmanlarına ait hale getirirler. Ulusların burjuvaları arasındaki çelişme de nihayet ulusların tüm toplumsal unsurlarına yayılmıştır. Ezen ulus burjuvaları pazar üzerindeki hakimiyetini kendi dili etrafında bir birlik yaratarak sağlamaya giriştiğinde diğer ulusların/milliyetlerin dillerini yasaklar. Bu yasak sadece ezilen ulus burjuvalarına konmaz. Ama onun gelişimini engellemek için tüm ulusa konur.

Bu tür engellemeler ulusun diğer tüm özellikleri (sözlü ve yazınsal, tarihsel ve kültürel vs.) için de uygulanır. Hakeza ezilen ulus egemenleri de buna karşı “ulusalçı” bir mücadeleye girer. Bu mücadelede hem ezilen ulus bütününe yönelmeyi meşrulaştırır hem de arkasına kendi ulusundan halkı almaya çalışır. Ezen ve ezilen ulusların burjuvaları arasındaki çelişme kendi koşullarının belirlediği bir süreç içinde yaşanır ve nihayet gelişen koşula bağlı olarak ezen uluslar ile ezilen uluslar veya milliyetler arasındaki çelişme haline evrilir.

Dolayısıyla ne başında ne de sonrasında “ezen ulus burjuvaları ile ezilen uluslar arasındaki çelişme” olarak tanımlanabilir bir süreç vardır. Nihayet, yukarıdaki anlamda “başlıca çelişmeler” arasına konulmasında sorun olmayan çelişme, ezen ve ezilen uluslar arasındaki; Türk ulusu ile Kürt ulusu arasındaki çelişmedir.

ST'nin çelişmeyi tanımlama biçimi gerçekliğin doğru yorumlanışından çok "arzu edilene" dayanmaktadır. O, ezen ulusun tüm sınıflarındaki ezilen ulus "düşmanlığı" nı görmemeyi tercih etmektedir.

Politik olarak, ezilen ulusun, ezen ulusun bütününe karşı değil onun egemenlerine karşı yöneltilmesi gerektiğinden, çelişmenin de buna göre tanımlanacağı düşünülmektedir. Çelişmeleri saptamada doğru yöntem bu değildir. Hem ulusal sorunun kaynağı hakkında belirsizlik yaratma, hem de mevcutta bu sorunun ulusların tüm sınıflarını "ciddi" derecede etkilediğini görmezden gelmeye karşı uyanık olmak gerekir.

Ezen ve ezilen uluslar arasındaki ilişki, bu ulusların halkları arasında çıkara dayalı bir özellik taşımadığından, yaptığımız, çelişme tanımlamasına itiraz edilecektir. Ancak bir çelişmeyi tanımladığımızda çelişmenin kaynağından bağımsız olarak onu oluşturan başka etmenler (siyasi, ideolojik ve kültürel) çelişmenin iki tarafı açısından "düşmanlık" nedeni haline gelebilir. Konumuz olan çelişme de çıkara dayalı bir husumet değil ideolojik, politik ve kültürel ayrışmaların milliyetçi temelde körüklenmesinden ileri gelen bir husumettir. Yani ulusların ezilen sınıfları, fertleri tamamen ulus bilinci ile ulus adına çelişmenin tarafları haline gelebilirler.

Feodalizmde mezhepsel, aşiretsel, dinsel çelişmeler tamamen böyledir. Bu çelişmeleri tanımlarken mezheplerin imamları ya da aşiretlerin reisleri veya dinlerin önderleri arasındaki "çelişmeler" e benzer tanımlardan bahsetmiyoruz. Gene aşiretler arasındaki çelişmeyi mesela aşiretin reisi ile bir başka aşiretin üyeleri arasındaki çelişme olarak tanımlamıyoruz... Tanımlamalarımız mezhepler, aşiretler, dinler arasındaki çelişmeler biçiminde olmaktadır. Dolayısıyla adı geçen topluluklardaki fertlerin, katmanların birebir çıkarları nedeniyle düşmanlaşmaları karşı karşıya gelmiş olmaları şart değildir.

8. PARTİ KONFERANSI...

ST yetersiz bilgileri ve gizleyemediği önyargılarıyla bu "birlik" gündemli yazısına bir de 8. Konferans değerlendirmesini sıkıştırırmayı başarmıştır. Buradaki sözler ve iddiaların hangisine yanıt vermenin anlamı ve gereği vardır, doğrusu şaşırıyoruz. ST, 8. Konferansın "ideolojik-politik meseleleri tartışmaktan çok örgütsel meselelerle ilgilendiği" ni ve sonuç olarak "Marksist Leninist Maoist yaklaşımı yeterince TKP/ML'de görememekte" olduğunu belirtiyor. Oysa 8. Konferansın ör-

gütsel meselelerle sınırlı bir gündemi ve de çalışması olmamıştır. Ana teması "Halk Savaşı" olan 8. Konferans, belgelerinden de rahatlıkla görülebileceği gibi, aynı zamanda sürecin etraflıca tartışıldığı, önümüzdeki döneme dair genel politikaların da belirlendiği bir konferans olmuştur.

Halk Savaşı'nı geliştirememen nedenleri, hatalar ve yanlışlar üzerinde durulurken; esas yönelim, esas alanlar, alanlara dair görevler belirlenmiş ve bir hareket planı oluşturulmuştur. ST bunların olmadığını iddia ediyor ama hangi verilerle? Dediğine göre "kamuo-yuna" yansıyanlarla! Arkadaşlar eğer elinizde değerlendirme yapacak yeterlilikte belge yok ise bu işe soyunmazsınız. Bununla beraber belki bilgi verilmediğini eleştirirsiniz; hali hazırda pratik gidişatı değerlendirirsiniz; olanağı olmadığı için "bu olumlulukları yanında 8. Konferans kararlarına yönelik bazı eleştiriler yapmayı da devrimci sorumluluk olarak görmek"ten imtina ettiğinizi belirtirsiniz...

Ne var ki arkadaşlar "kamuo-yuna yapılan açıklamaları", "kısa hatlarla yapılacak bir değerlendirme" için yeterli kabul etmişler! Gerçekten öyle ise, 8. Konferans'ın "gelişmememizin nedenleri, hatalarımız ve başarılarımız biçiminde teorik-pratik sorunların ele alınması" tarzına uymayan bir konferans olduğunu nasıl iddia edebiliyor?

Son iki Konferansın belirgin özelliği, sorunların kaynağı olarak önderlik sorunu ve partinin ideolojik ve politik seviyesindeki geriliği göstermeleridir. Önceki bölümlerde arkadaşların meselelerin ana kaynağında Maoizm'den uzaklığı görmediğimize ilişkin iddiaların yanlışlığına değindik. Bu iddiaların gerçek dışı olduğunu 8. Konferans belgelerini okuyan herkes tam bir netlikle görecektir. Kullanılan kavramlar öne çıkan vurgular ST tarafından hemen hiç sorgulanmamaktadır. Sorunların kaynağında Maoizm'den uzaklaşma olduğunu görmenin mihenk taşı olduğunu özellikle belirten ST'ne soruyoruz: "İdeolojik politik yetmezlik"ten sizin anladığımız nedir?

"Partinin deneyimine ve birikimine yakışmayan bir seviyede olması"nın sizin literatürünüzdeki karşılığı nedir? Mao'nun ölümünden sonra tüm dünya komünist hareketi ve ezilenlerin önderlik sorunu yaşadığı belirtildiğinde bu sizin "sorunların kaynağında Maoizm'den uzaklaşma vardır" söyleminizin açık ve anlaşılabilir bir karşılığı değil midir? Partinin, dolayısıyla kitlelerin önderlik sorunuyla karşı karşıya olduğunu özellikle vurguladığımızda sorunlarımızın nedenlerini dışarıda mı

aramış oluyoruz? İnsaf! Ya ne dediğinizi bilmiyorsunuz ya da okuduklarınızı bizimle ilgili değil. Alıntılarla, tartışmayı uzatmanın gereğinin olmadığını gösterelim:

“7. Konferans karmaşık, henüz partimiz tarafından yeterince aydınlatılmamış bir dönemden yalnızca ana çizgilerini görmeye başladığımız yeni bir döneme geçildiği koşullarda yapılmıştı. Söz konusu dönemin genel bir görüntüsünü verecek olursak eğer, şu tabloyu sunmak mümkündür:

Mao'nun ölümünü fırsat bilerek modern revizyonistlerin ÇHC'de gerçekleştirdikleri darbe ve hemen onunla başlayan sosyalizmden geriye dönüşle birlikte dünya çapında Kruşçev revizyonizmine, Rus sosyal emperyalizmine ve çeşitli gerici burjuva akımlara karşı büyük zaferler kazanmış komünist hareketin etkisini gereilemeye, revizyonist ve diğer burjuva akımların görüşlerinin ise görece rağbet gördüğü bir döneme geçilmiştir.

7. Konferans, sönmekte olan bir sürecin özgün bir anında gerçekleşti. Bu uzun dönem kapsamında kalan ve kimi ülkelerde, bölgelerde farklı biçim ve özelliklerde gelişim gösteren devrimci yükselişlere, parlamlara ve kimi ülkelerde ise gerçek anlamda devrime yönelen silahlı komünist hareketlere rağmen bütün döneme damgasını vuran şey emperyalist burjuvaların ideolojisi ve görece ekonomik istikrarı olmuştur. Kuşkusuz bu istikrar aynı zamanda onun bunalımlarını ve yıkımını da içermektedir. Ve bu gerçek kimi krizlerde görüldüğü gibi gizlenebilir değildir.

Ülkemizde de esas olarak '80'lerden bu yana devam eden ve değindiğimiz sürecin genel bir parçası olan bir dönemin sonlamaya başladığı görülmektedir. Ülkede '88'den 92'ye kadar uzanan dönemde ve 90'lı yılların ortasında hem devrimci harekette hem de kendiliğinden harekette yükselişler olmuştur. Ancak bu yükselmelerin yukarıda değindiğimiz dönemin sonunu getirecek özelliklerden yoksun olduğunu; komünist önderliğin bulunmadığını, uluslar arası burjuvalara ve modern revizyonizme karşı geliştirilen yeni saldırılara cevap verebilecek kadar gelişim içermediğini vurgulamak gerekmektedir.” “7. Konferans bu olumsuz gidişata karşı bir duruş içinde şekillendi. Parti Konferansı, halk savaşı, önderlik ve kitle çizgisinde sözünü ettiğimiz anlayışların ışığında durmaya ve MLM kurallarını sahiplenmeye çalıştı. Ancak kabul etmeliyiz ki, konferans sonrasında bunu gerçekleştirmede, örgütü buna göre kavramada ve eğitmede yeterli olunamamıştır.” (8. Konferans belgeleri, K-59)

Benzer alıntıları daha da sıralamak mümkün. Kötü olan şu ki, ST bunlara; bunca vurguya, açıklamaya karşın mevcudu inkâr etmeye denk “değerlendirme”ler yapmakta, üstelik bunu devrimci sorumluluk gereğine dayandırmaktadır! Sanırsız sorumluluk ağır geliyor arkadaşlara! Okunacak bu satırlar söz konusu değerlendirmeye imza atanları hiç olmazsa devrimci sorumluluk konusunda düşündürmelidir... Devrimci sorumluluk yerine konan ukalalığın, yüzeyselliğin ve kara çalmanın gereği üzerinde durulmalıdır!

8. Konferansın, birikmiş birçok sorunu ertelediği iddiası neye dayanılarak ileri sürülüyor, bunu da bilmiyoruz. Arkadaşların önyargılarının yol açacağı benzeri iddiaların oluşum biçimini ve bu derecede “cüretli” ileri sürülüşünü biliyor olmak mümkün de olmaz zaten. Buna karşı belirteceğimiz şey, bunun doğru olmadığıdır sadece. ST'nin alıntılatacağımız paragraftaki yaklaşımı onun bizim hakkımızda değerlendirmesinin özetidir. Bu değerlendirmenin mevcut tartışmalarımızla, ele alışımızla, sorunlarımızla esasen ilgili olduğunu, bize çok uzak olduğunu belirtelim:

“Yapılan 8. Konferansta aynı hataları devam etmektedir. Birikmiş birçok sorun olmasına rağmen bunları gündemine almaması, bu durumda olmamıza neden olan sorunların siyasi, ideolojik, örgütsel, askeri ve kültürel nedenlerine eğilmemesi bu hatalarını hala dışarıda görmesinden kaynaklanmaktadır. Uygulanan yanlış pratikler, her alanda yaşanan başarısızlıklar, kitlelerden koparak marjinalleşme vb. pratik politika ve siyasetlerin hepsinin teorik sebepleri vardır. Başarısız yürüyen tüm örgütlenmelerde hatalarımızın nereden kaynaklandığını, ideolojik nedenlerini mutlaka bulup ortaya çıkaramazsak ne yaparsak yapalım, aynı sonucu almaktan kurtulamayız.” (Sf. 31)

Sanırsız ST bizi “kendinden” kabul ettiği için bu derecede cüretli yazmaktadır, söyleminde ileri gitmektedir. Aksi halde, bu cümleler fütursuz bir karalama çabasının, kendine rakip görmekten kaynaklanan bir tahammülsüzlüğün ürünü olabilir! ST'nden bize yansıyan yaklaşım çok açık bir “kardeş-düşman” ikilemine-tutumuna sahip. Mümkün olduğunca kötüyerek “kardeşe” kucak açma tutumunun bariz bir örneği, köşe yazısındaki “12 Eylül baş celladı”na bize dediğiniz kadar darbeci demediniz” ifadesiydi.

Arkadaşlar bu cümlenin içini doldurduklarında neleri karşımıza dikebilirler, tahmin etmek zor! Ama bu “kıyas” en azından çok çirkin kabul edilmelidir... ST'nin bu yaklaşımı Partiyi karalama niyetini apaçık

ele veriyor. Hem konferansın salt örgütsel olduğunu güçlü bir biçimde ima/iddia ediyorsunuz hem “yakın çevre”ye saldırganlıkta sınır tanımadığımızı ileri sürüyorsunuz, hem de düşmanla en azından “darbeci”lik üzerinden sizinle uğraştığımız kadar uğraşmadığımızı ifade edebiliyorsunuz!.. Kimle nasıl tartışmakta olduğunuzu bilmiyor olmalısınız...

Bunlarla kendinizi, yakın çevrenizi aldatabilirsiniz; her seferinde kol kanat gerdiğiniz ve “birliğe” çağırdığımız “partiyi terk eden”lerin sınıf mücadelesini kirletmeye dönük çabalarına ortak olursunuz. (Emin olun, onlar sizi bu tutumlarınızdan dolayı alkışlıyorlardır!). Ama onun dışında sadece karanlığa konuşmuş olursunuz. Konferansın geçmiş ve şimdiki sürecin politik ve iktisadi şartlarını değerlendirmeyi içerdiği, özeleştiriler barındırdığı ve örgütsel sorumluluk ve görevleri de bunlara göre saptadığı bilinemez değildir. Kuşku yok ki bunu yapmak bir meziyet değildir, ama bilin ki, bunu nasihat etmek de hiç akıllıca sayılmaz!

8. Konferansın birlik önerisini gündeme almamasına dair eleştiri yine çarpıtma ve onun üzerinden geliştirilen yorumlardan ibaret. Birlik konusunda kararlı görünüp de bu kadar karalama, gerçeği çarpıtmada dur durak bilmeme hali, eşine az rastlanan bir tutarsızlık ve yol bilmezliktir. Bizi tanımayanlar veyahut yeterince bilmeyenler bu yazılanlardan sonra ne desek inanmazlar artık sanırsınız! Amaç buysa “kapsam dışında”kileri bu amaca ulaştırabilirsiniz belki...

Öyle ya, muazzam bir grupçuluk, kariyerizm, anti-birlikçilik, kendinden ayrılana, kopana, olmayana (uçana, kaçana...) saldırganlık, sığ bakış açısı vb. olduğuna göre iflah olmazlığımız tartışmasız! Dolayısıyla “kitemiz TKP/ML'nin birlik karşıtı durumu ve savundukları üzerinden bakarak TKP/ML'nin hayatta değişmeyeceği” (Sf. 43) öngörüsü buna göre yanlış değildir. O halde bu öngörü tarafınızdan “yanılgı” olarak değerlendirilmemeliydi. Bu konuda çok “duygusal” davrandığınızı aşıkarsınız!!!

8. Konferansın konuyu gündeme almaması bu meselenin epey uzun bir süre önce mektup aracılığıyla gündeme gelmesi ve mektuba verilen yanıtın tüm parti iradesi tarafından benimsenmiş olmasındandır. Konferans iradesi yeni bir durum olmadığından görüş de zaten oluşturulmuş ve iletilmiş olduğu için tartışmaya, yeni bir karara ihtiyaç duymamıştır. Üstelik “oy birliği” ile! MKP iradesi mektuptan ve yanıtından haberdar olmalıdır. İçeriği hakkında bir tartışmaya bizce ihtiyaç yok.

Sadece bütünlüklü birlik istencinizin “büyüklüğü” ile birleşmeyi umduklarınızın niteliği hakkındaki tespitlerin uyumsuzluğu, çelişkili oluşu, bilmelisiniz ki yanıtı da buna uygun koşullayan bir özelliktir. Parti kitlesini, genel kitleyi önderliğe karşı olmaya çağıran, kıskırtan, bunun için de neredeyse her türlü kötölümü, karalamayı yapan sizlerin hemen hiç değişmediğini gösteriyor bu...

2. Kongrenizin çağrısına cevap vermemek çok özel bir neden barındırmadığı gibi herhangi bir açmazdan da kaynaklanmamaktadır. Bugüne kadar '92 birlik ve '94 darbesine tavır konusunda savunduklarımızı alt üst edebilecek, yadsıyabilecek yeni bir durumla karşılaşmadık. 1. ve 2. Kongre kararlarının özü genel olarak tavrımızın devamını, değişmemesini sağlar içeriktedir. Bizi “açmaza” sokacak bir değerlendirme, değişim yaşanmamıştır. Eğer kongreleriniz ve “*tarihi muhasebe*” gerekçe olarak gösteriliyorsa, buna sadece kendinizi inandırabilirsiniz, başkalarını değil!

Şunları hatırlatmak gerekiyor: Herhangi bir konunun “toplantı gündemi” kabul edilmesi o konunun daha önce gündeme alınmamış olmasını, eğer alındıysa hakkında görüş değişikliğinin önerilmesini gerektirir. Her iki özelliği de barındırmayan ve daha önce gündemleştirilip hakkında karar alınmış, henüz bu kararın da tümüyle savunulduğu bir durumda herhangi bir konunun “gündeme alınmamasına” başka bir neden aramak, bunun üzerinde bir sis perdesi oluşturmak, kötü niyetli, ön yargılı bir yaklaşımdır. ST böyle yaparak “birlik” konusunu, kitleleri aldatmanın bir parçasına dönüştürmektedir.

Bu ifadelerimizi “niyet okuması” olarak eleştirebilirsiniz veya içinizdeki gerçekten samimi, bu olumsuzluğun farkında olanları görmezden gelmek biçiminde de değerlendirebilirsiniz. Ancak dikkatleri daha önce yazılanlara, “birlik metni” olduğu söylenen ama bize göre “birlik politikasını baltalayıcı” tanımını daha çok hak eden mektuba ve buna verilmiş yanıtı çekiyoruz. Bu olumsuzluğu görmemek olası değil, görüp de karşı çıkmamak ise siyasal açıdan suçtur. Sonuçta süreci adamakıllı takip edenler ve gelişmelerden haberdar olanlar, “niyet okumasını” (deşifresini) doğru kavrayacaklardır.

8. Konferansın “birlik çağrısı”nı gündemleştirilmesi ile ilgili “*siyasal gerilik*” değerlendirmesi yapmak ve dahası partiyi önderliğe, kitleleri partiye yönelik hesap sormaya çağırmak kendini bilmezliğin danskasıdır. Son konferansta parti yetmezliklerine, za-

yıflıklarına, önderlik zafiyetine vs. dikkat çekti ve bunların giderilmesinin yolu hakkında kendiyile hesaplaştı. Kısacası bu berbat yaklaşıma karşı parti kendini her zaman olduğu gibi gene hazırlamıştır. Bu hazırlığın kökeninde kendine karşı tam bir açıklık, hesap vermişlik ve özgüven vardır. Umuyoruz ki, bunu anlar ve bundan böyle benzer türden “kışkırtıcı” ve devrimci etiğe aykırı yöntemlere başvurmazsınız!

HALK SAVAŞI...

ST, daha giriş bölümünde konferansın gündemiyle ilgili bilgisizliğini (sadece bilgi yoksunu değil, neza-ketten de mahrum) ele veriyor. Kendince dört madde-lik gündem sıralıyor ve arkasından bunu eleştiriyor. Hem de ne eleştirir?!

Konferansın üzerinde asıl olarak durduğu konu Halk Savaşı olmuştur. ST'nin sözünü ettiği ve edemediği diğer gündemler de hemen her konferansta olduğu gibi tartışılmış, değerlendirilmiş ve bu çalışmaların sonucunda karara dönüştürülmüştür. Kısacası ST'nin öne sürdüğü gibi bir ele alış mevzu bahis değildir. ST'nin konu ettiklerinin dışında bir bütün parti değerlendir-mesi; önderlik, bölge, alan değerlendirmeleri, uluslar-arası durum ve özel olarak bölge ve ülkedeki politik, ekonomik gelişmeler, bunun içinde özel olarak ulusal sorun/Kürt hareketi, genel olarak örgüt sorunları ve örgüt çizgisi, yönelim, gündem olarak bu konferansta tartışılmış ve nihayet kararlaştırılmıştır.

Halk savaşı, konferansın ana temasıdır, doğal olarak diğerleri ile aynı seviyede ele alınmamıştır. Bunun ne-deni halk savaşı konusundaki kavrayışsızlığın, eksik-liğin, yetmezliğin tartışılma zorunluluğudur. Bu konuda 7. Konferansta da subjektivizmin, halk sava-şını somutlaştıramamanın altı çizilmişti. Hatta ST şimdi oradaki belirlemeleri işaret edip “coğrafyamızda *“farklı biçimler alacak”* ya da *“aynı olmayacak”* açıklaması yeterli değildir.” diyor. Ona göre *“Yapılması ge-reken tüm görevlerin birbiriyle ilişkileri, gerilla savaşının biçimi, kızıl iktidarların alacağı biçimler, milis ve köy örgütlerinin boyut ve biçimleri, şehirlerin ona uygun örgütlenmesi ve ortaya çıkan yeni görevler vb. ifade.”* (Sf. 31) etmiş...

Burada yanıtı istenenlerin bir çırpıda, kalemin bir iki oynatılmasıyla dile geldiği çok açık. Biz ülke öz-günlüğü ile savaşın somut hali ve alacağı somut bi-çimler hakkındaki yetmezliği aşma yöneliminden bahsederken arkadaşlar reçeteyi yazmaktan bahsediyorlar. Konuya dair kararlarımız ne ST'nin sunduğu

sığılıktadır ne de “reçete”dir.

ST'nin ifade etmemizi istediği konular ve daha bir dizi mesele adım adım çözmemiz gereken, nihayet “yö-nelimimiz”in hedefi olan konulardır. Genel perspekti-fin somutlaştırılması için öngörülen çalışmalar içindeyiz. Bu koşullarda partinin örgütlenmesi, bütün-lüklü hareketi, süreci yönetmesi belirleyici olmakla be-raber gerilla savaşının somut, belli yerlerde alacağı biçimler, savaşçıların niteliği, diğer hareketlerle ilişki-ler, eylem biçimleri, eylemlerdeki amaç, köylülerin ör-gütlenmesi ve bu örgütlenmenin savaşla bağlantısı, köylülerin devrim ve devrimci harekete henüz var olan güvensizliğinin dönüştürülmesi gibi meseleler öne çık-maktadır. Son konferans bu konudaki arayışların mer-kezi olmuştur diyebiliriz.

ST'nin “bir çırpıda” sıraladığı meseleler içinde “kızıl iktidarların alacağı biçimler” hakkında ise şunları ifade edebiliriz: Hâlihazırda bu konudaki görüşümüz somut-laşmış değildir. Genel, savunageldiğimiz görüş geçerli-liğini korumaktadır. Bunun somutta alacağı biçimler “temel kaideler” korunmak şartıyla ve elbette onların ışı-ğında, eminiz ki “özgün” olacaktır. Üstelik bu konuda be-lirleyici olan kitlelerin, özellikle Kürtlerin yaşam koşulları ve biçimleri olduğundan sürecin kızıl iktidarla-rın yaşam bulacağı olgunluğa gelmesini beklemek (pasif değil aktif bir beklemeden söz ediyoruz) gerekir. Bu sü-recin oluşması da politikalarımızın gerçekleşmesiyle il-gilidir. Nihayet bunun alacağı biçimler hakkında şimdi-den konuşmak reçete yazmaktır. ST'nin bu konuda somut açılımları talep etmesi mevcut durumla çelişkilidir. Muh-temel ki bu talep, olgunun derinliğini ve karşısındaki “yü-zeyselliğimizi” göstermek, “Kızıl iktidar biçimleri hakkında somut bir şey ifade edemiyorlar” demek içindir. Bir tür “köylü kurnazlığı” denmez mi buna?

HAPİSHANELER VE ÖLÜM ORUCU...

ST tarafından 8. Konferansın temel gündemlerin-den olduğu belirtilip eleştirilen konulardan biri de ha-pishanelerdir. ST, hapishanelere dair genel bir politikamız olmadığını iddia ettikten sonra Ölüm Oru-cu'nda bir yenilginin yaşandığı ve buradaki hakların ortak mücadeleyle geri alınabileceğini vurgulamakta-dır. Fakat burada; TKP/ML'nin hataları nelerdir? Hangi taktikleri boşa çıkmıştır? Devrimci hareketin bölün-mesindeki payı nedir? gibi sorular yanıtızsızdır. *“Genel söylemler yeterli bilinci yaratamaz”* gibi öncekilerle aynı biçim ve içerikte bir eleştiri yapmaktadır.

Hemen belirtelim ki hapishanelere yönelik genel bir

politikamızın olmadığı iddiası bugüne kadarki hapishaneler sürecinde kesintisiz devam eden tutarlı duruşumuzla çelişkilidir. Üzerinde kuşku oluşturulmasına müsamaha etmeyeceğimiz konulardan biri de partimiz ve önderliğindeki militanlarımızın bugüne kadarki açık, anlaşılır ve esasta en ileri duruşla kendini ispatlamış olmasıdır. Partimiz bundan sonra da yarattığı çizgide ısrarlı ve tavizsiz duruşunu sürdürecektir.

Ayrıca belirtelim, hapishaneler sürecindeki devrimci direniş hattının oluşmasında kendimizi bütünüün parçası olarak görüyoruz. Bu hattın oluşmasına birçok devrimci örgüt önemli katkılar sunmuştur. Bunun sadece parçası olmak ise onurdur. Bugüne kadarki genel duruşu esasen olumlu ve etkin bir devrimci duruş olarak görüyoruz. Elbette yer yer ve kimi zamanlarda önemli olumsuzluklar yaşandığı göz ardı edilemez.

Her biri uygun bir yer ve zamanda değerlendirilmiştir. Bu saptamaya özellikle şunu da eklemek gerekli görülmektedir. Hapishanelerdeki mücadelenin “hapishanelerle sınırlı” olmadığı da tarafımızdan daima vurgulanmıştır. Dolayısıyla “*hakların ortak mücadeleye alınabileceği*”ne dair eleştiri cümlesindeki vurgu, görüşümüzü içermekte eksiktir, esasen zaafıdır. Son yıllarda aleyhe koşulların oluşmasında genel sınıf mücadelesindeki kendiliğinden gidiş ve devrimci hareketin güçsüzlüğünün önemli pay sahibi olduğunu ve bunun olumlu yöne evrilmesinin zorunluluğunu da özellikle vurguluyoruz.

Son Ölüm Orucu eyleminin siyasi bir yenilgiyle sonuçlandığı şüphesizdir. Zira bu eylem önce F tiplerinin hayata geçmesini engellemeyi sonra da görece tecrit koşullarından arındırılmasını hedefliyordu. Bununla beraber yenilgi, devrimci direnişi teslim almaya yönelik saldırıya karşı mücadelenin sona ermesi anlamına gelmiyor. Hedefe varamamak ile direniş hattını korumak farklı şeylerdir. Ölüm Orucu eylemi amaca ulaşmayı sağlamadıysa da büyük ve kitlesel olması itibarıyla tarihe önemli bir direniş olarak yazılmıştır. ST devrimci hareketin bölünmesindeki payımızı ortaya koymadığımızı ifade edip bu konudaki görüşümüzü de öğrenmek istemiştir!

Burası ilginç... Ama öncelikle siyasi nedenlere dayanan kaygılarımızın konu olan sürece yönelik esaslı bir tartışmaya girmemizi bugüne kadar engellediğini belirtelim. Bu tutumumuz değişmemiştir. Ciddi olumsuzlukların, politik hataların, hatta suçların gerçekleştiğini düşünsek de hapishanelerdeki saldırının ve direnişin neredeyse tüm keskinliğiyle devam ettiği du-

rumda kapsamlı değerlendirmemizi sunmayı uygun bulmadık, bulmuyoruz. Burada devrimci hareketin içinde bulunduğu darlık, zayıflık, dolayısıyla birlik ihtiyacı belirleyicidir. Özel olarak hiçbir harekete yönelik ithamda bulunmuyoruz, bu değerlendirmemiz geneldir ve deneyimlerimiz bunun haklı ve doğru olduğuna işaret etmektedir. Nihayet bu bizim politik tercihimizdir. Ve anlayışla karşılanacağını umuyoruz... Bununla beraber, şansını fazla zorlayanlara, sınırlı olmak kaydıyla beli yanıtlar vermek ve bazı açıklamalarda bulunmaktan kaçınmamız söz konusu olmayacaktır.

Genel manada izlediğimiz tutum geçerlidir ve “bölücülük” suçlamasına yanıt vermemizin önünde engel değildir. Ölüm Orucu eylemi bilinmektedir ki, merkezi koordinasyona ve bölünmeye neden olacağı bilinmesine rağmen başlatıldı. Eylemi zamanlaması nedeniyle uygun görmediğimizi, önerildiği andan itibaren açıkladık. Özellikle ortaklığa verilmekte olan zarara dikkat çektik. Bu eylemle onu başlatanlarla katılmamış olmaktan dolayı “devrimci hareketi bölmekte payımız olduğu” iddiası doğru/uygun bir iddia değildir.

Bölünmeden söz etmek birliğin ön kabulünü gerektirir. Sonuçta birliğin esas alınmadığı ve birliğe rağmen iş yapıldığı yerde, bölünme kaçınılmazdır. Birliğe uymamak, birliğin inisiyatifini görmezden gelmek onu bozmaktır. Birlik, Ölüm Orucu eylemi başladığında dağılmıştır; bölünme birliğe rağmen başlayan Ölüm Orucuyla gerçekleşmiştir. Eyleme başlayanlar bölünmeyi göze almıştır. ST bu sürecin sorumlularındandır.

Eğer göze alınıyorsa, birliğin bozulmasına başka neden aramak ve buradaki sorumluluğun hesabını sormaya kalkmak bir tür kendini bilmezlikten başka bir şey olamaz. Devrimci hareketin bölünmesine en başından beri karşı durduğumuzu inkâr edebilir misiniz? Eylemin öncesinde ve esnasında olduğu gibi bitirirken de merkezi ortaklığı savunduğumuzu ve buna uygun hareket ettiğimizi yadsıyabilir misiniz? Devrimci hareketin bölünmesindeki gerçek pay sahipleri Ölüm Orucu eylemini birliğe rağmen başlatanlardır. Diyebiliriz ki, konu olan birliğin zaafını kavramada ve gidermede en azından kontrol etmede nihayet başarısız olduk.

Bu ise “*devrimci hareketin bölünmesinde pay sahibi olmak*” değildir. Yaklaşımlarımızın merkezinde her zaman, ortak hareket etme politikasının bulunduğunu rahatlıkla belirtebiliriz. Hatta eylem sürmekteyken eylemin başarı şansının artık epey azaldığını saptayarak, direnişin başka araçlarla sürdürülmesine karar verdi-ği-

mizde, bunun da gene ortak bir kararla yaşama geçirilmesi gerektiğini düşünerek hareket ettik. Tüm hareketlere kararımızı açıp ortaklık sağlamayı benimsedik...

Sonuç olarak, "bölünmedeki payımız" konusunda ST'nin bizden beklediği yönlü bir olumsuz tavrımızın olduğunu düşünmüyoruz. Ama, ortaklığı koruma ve sonrasında bunu yeniden yakalamada elbette yerinde ve kabul edilebilir eleştiriler olabilir. Bunun da süreci kavrama düzeyinde ortaya konması gerekir. Sonuçta her şey gibi konu edilen birlik türleri de genel politik sürecin esasen doğru kavranmasına paralel olarak kurulup korunabilir, geliştirilebilir.

KİTLESELLEŞME VE KİTLE ÇİZGİSİ...

ST kitleselleşme üzerinde durmayı ihmal etmeyecek 8. Konferansı "tamamen" ama kısaca ana hatlarıyla değerlendirmiş olmaktadır! Onun kitleselleşme hakkında yazdıkları da bütün yazının bizde yarattığı "iç sıkıntısı"nı aratmaz niteliktedir. Eleştiri-değerlendirme elbette gereklidir, hatta ihtiyaçtır; ancak ST girdiği hemen her konuda bunun kötü örneği olmaktan ileriye gidememiştir. Öyle ki bizim "eleştirileri" yanıtlarken ortaya koyduğumuz "eleştiri kabul etmezliğimiz", bizi bile rahatsız eder oldu!!!

Yine konferans karar alıntılarıyla eleştirileri birlikte sunma yöntemini uygulayacağız. Bu sayede ST'nin bizi düşürdüğü "eleştirileri kabul etmez" görüntüsünün gerçekliği rahatlıkla anlaşılacak ve eleştirenin yarattığı doğal bir sonuç olduğu kabul edilecektir. Okuyucudan istediğimiz, yapılan değerlendirmelerin, eleştirilerin kararlara hangi yönde, nasıl etki yapılabileceğine kafa yormasıdır. Kısacası, bu eleştiriler haklı ve de faydalı mıdır diye düşünülün!

"... Bu da dün olduğu gibi karşımıza kitlelerle ilişkilerimizin sorgulamasını ertelenemez görev olarak çıkartmaktadır. 7. Konferans aynı yönelim genelde uygulanmadı, eski ve mahkum edilen tarzın -kitleler dışında ve kitlelerin sorunları, talepleri dışında örgütlenme; kitleselleşmeyi, devrimci, komünist hareketin sorunu olarak değil, kitlelerin kendiliğinden hareketin bir ürünü olarak kavrama, ona önderlik etmeyi, ondan öğrenme süreci olarak da irdeleme- belki farklı biçimleri ama özde aynı, devam ettirildi. Önderlik müdahaleleri yetersizleşti ve farklı sorunlarımız çözüme gidilmesinin önüne geçti.

Öncelikle örgüt olma bilincini, kolektif tarzı her alanda ve düzeyde politik sürece katılımı benimsemeli ve uygulamalıyız. Komitelerin çalışma alanlarının,

tartışma konularının, ilgi alanlarının, raporlarının vs. ne kadar kitle sorunları örgütleri politika, parti sorunları olduğunu tespit etmek, açığa çıkarmak ve bunu getiren etmenleri netleştirmek esas sorunlar kabul edilmelidir. Bir komitenin ne kadar çalıştığını nasıl çalıştığını anlamak için öncelikle bu konularda neler yaptığını ve yöntemlerini sorgulamalıyız. Sorunların aşılması için atılması gereken adımlar işlerin başarısı için ölçüt olmalıdır.

"Bunun için sorunların tam açıklaması yapılmalıdır. Bunları kavramaya engel olan yaklaşımları, tutumları açığa çıkartmalı ve düzeltmek üzere eleştirmeliyiz (...) Kendini sorunların dışında gören tarzın hareketimize, yönelimimize hiçbir katkısı olmayacaktır. (...) Kitleselleşme kavramını fazlasıyla kullanıyoruz. Diğer devrimci hareketlerin de kullandığı bu kavramın içi boşalmış haldedir. Çok genel olan kavramın içeriği üzerinde durulmalıdır. (...) Anladığımız şey, ne bir öncü savaşı mantığıdır ne de kendiliğinden harekete tabi kalmaktır. Anladığımız şey, kitlelere politik bilinç taşımaktır."

"Politik bilinç taşımak sürekli olarak düzeyin sorgulanmasını, ilerletilmesini ve doğallığında kitlelerden öğrenmeyi gerektirir. (...) "Kitle hareketlerinin yaratılması kitleselleşmenin kendisidir. Eğer bu hareketlerin dışında yer alıyorsak, kitle eylemlerinin (haklı, düzeni sorgulamayı içeren, hemen her biçimdeki eylemin) örgütlerinin yapısını analiz etmiyorsak bu görevi başarmamız mümkün değildir. A/P araçlarına yaklaşımlarımız politik bilinç taşıma görevini algılamamızla ve bundaki düzeyimizle yakından ilgilidir.

Ancak hareket içinde çeşitli araçlara ihtiyaç belirecek ve artacaktır. Ancak hareketle birleşen, harekete tabi olan bir arayış olursa A/P araçları kavranabilir, bulunabilir, geliştirilebilir. Biz bu konuda özellikle araç tartışması yapmamalı bundan önce politika ile kitlelerle ilişki düzeyimizi sorgulamalıyız. Bunun başarılı bir şekilde gerçekleşmesi sayesinde ... mümkün olacaktır. Özgüldeki sorunumuzun kökeninde ne olduğu anlaşılırsa çözüme gitmek daha kolay olacaktır.

Bu noktadan sonra tanıdıkça, içinde yer aldıkça yığın hareketinin nitelikleri, kendi içinde ayrımları, farklı sınıf davranışları, bu davranışların örgütlerdeki yansımaları, birleştirici olmakla dağıtıcı olmak arasındaki ilişki ve bunun dinamikleri gibi hususlar görünür olacaktır. Henüz bu tartışmaların uzağında olduğumuz görülmektedir. Kimi tartışmalar olsa da bunların, kitlelerin talep ve karşı tutumlarıyla açıkla-

nabildiği söylenemez. Oysa tüm tartışmalarımızın farklı fikirlere karşı mücadelemizin hedefi kitlelerin kazanılması; onlara önderlik ederek kurtulmalarını sağlamaktır. Bu çalışmalar, kitle çizgimizin somutlaşmasını beraberinde getirecektir.” (Komünist 59, Sf. 127-128)

Şimdi de ST'nin bu alıntıları içeren konferans kararlarına yönelik olduğu iddia edilen 'değerlendirmesi'nden alıntılar yapalım; “Gidip kitleleri kazanacağız ve kitleselleşeceğiz demekle sorunun çözüleceğini sanmak büyük bir yanılgıdır. (...) Neden güç kaybedildiği açığa çıkarılmadan ilerlemek aynı hataların devamına izin vermektir. Bu biçimiyle teorik açılımımız özeleştirisiz politikasız kitleselleşme olurken, pratik adımımız ise marjinalleşmeye devam olmaktan başkası değildir(...) Maoist parti de dahil TKP/ML'de “devrim kitlelerin eseridir. Kitlelerden kitlelere doğru” değerlendirmeleri yapılmaktadır. Hatta diğer hareketlerin bu ilkelerin içini boşalttığını ifade etmekteyiz. Ama gelinen aşamada ciddi güç kaybına uğrayıp daralan hareketler durumuna gelmiş durumdayız. Savunu için buna da bir açıklama bulabiliriz. Ama bu sorunun özünden kaçmaktan başka bir şey olmaz.” (ST, Sayı 13, Sf. 32)

Konferans kararları değerlendirmesi olarak hiç uygun olmayan bu cümlelerden sonra ST kitleselleşme için yöntem sunmayı da ihmal etmiyor ve üç biçim sıralıyor bunun için...

Parti birliğini sağlamak, kopanlarla hatalarımızın özeleştirisini vererek birleşmek; mümkün olanlarla birleşmek, ayrılıkları ve bizden kaynaklanan yanlışları özeleştirisi ile bertaraf etmek, Maoistlerin birliğini politik bir odak haline getirip güven yaratmak; kitlelerin somut sorunları üzerinden örgütlenmelerinin doğru politikalarla hayata geçirilmesini başarmak... Sonra da “devrimci eylem birlikleri olmalı, akademik, demokratik, ekonomik alanlarda, koşullara uygun araçlar yaratılmalı, kitlelere sahip çıkılmalı” (Sf. 32) deniyor. Nihai cümle de bizi sarsmayı amaçlıyor olmalı; “TKP/ML bu konuda da söylemin ilerisinde bir açıklama yapmamaktadır.”! (Sf. 33)

“Söylemin ilerisinde açıklama” yapmayı henüz öğrenemedik ve bilmiyoruz. Ama ne bizim ne de sizin sorunu budur; bundan eminiz. Konferans kararlarını okuyanlar için bu değerlendirme; tek kelime ile “hayal kırıklığı”dır. Anlaşılan arkadaşlar kararları okumamış ya da okuyamamışlar. Okuyamayıp bizi de bu olanağı sağlayamamış olmakla eleştirmiş olsalardı kuşkusuz “hayal kırıklığı”ndan söz etmeyecektik. Lütfen kıyaslayın alıntıları ve gerçekten ne yapıldığını, yapılmak

istendiğini görün... Okuyucu “değerlendirmenin” kararlara rağmen yapıldığını anlayacaktır. Çünkü “sorunu dışında arama”, “politikasız kitleselleşme”, “salt ‘gidip kazanacağız’ söylemi” vb. bu kararlardan yola çıkılarak iddia edilemez. Kararların mantığı, çağrısı, savunduğu anlayışlar bunlarla tamamen zıt!

Bir an “kararların okunduğu” sanısını veren “...diğer hareketlerin bu ilkelerin içini boşalttığını ifade etmekteyiz” cümlesi dikkat çekmektedir. Çünkü kararlarda da “için boşalması” ifadesi bulunmakta. Ne var ki az zamanlı bir inceleme bu ifadelerin aynı şeyi hem de aynı biçimde içermediğini gösterir. Konferans kararı “kitleselleşme” kavramının anlamının genel olduğunu, birçok devrimci hareketin (anlayışına uygun olarak) aynı kavramı kullandığını belirtmekte ve “bizim” kullanmamızın, ayrımları ortaya koymada yetersiz olduğunu belirtmektedir. Bundan kaynaklı da kavramın içinin boşaldığını açıklamaktadır. Oysa ST “kitleselleşme” kavramının değil “devrim kitlelerin eseridir” ve “kitlelerden kitlelere” ilkelerinin, üstelik diğer hareketlerce içinin boşaltıldığını iddia ediyor. Bunlar çok farklı şeylerdir!

Bizim açımızdan sorun kitleselleşme kavramında. Kavramın yalın hali yanlış anlayışlar için de aynen geçerlidir. O halde partimize bu kavramın içeriğini tartışmasını ve kavramın anlaşılır, somut ve devrimci bir karaktere kavuşturulmasını söylemiş oluyoruz... Bu söylemimiz yetmezliği kendinde arama ve düzelmeye de oradan başlama anlayışını içermektedir. Yani ST'nin “hiç” olmadığını iddia ettiği şeyi! Bu “uygunsuz” değerlendirme üzerinde durmaya gerek olmadığı çok açık. Peki, sıralanan üç madde anlamlı mıdır? Savunduklarımıza, yaptıklarımıza, durumumuza yönelik tespitleriniz kitleselleşme hakkında bu üç maddeyi mi akla getiriyor?

Sanırsanız ilk iki maddenin şimdiye kadar yazdıklarımızla ne derecede “tartışmalı”, “sorunlu” olduğunu ortaya koymuş olduk. Hiç kuşku yok ki, “bölünmeler” kitlelerde güvensizliğe neden olur ve aynı zamanda bunlar örgütsel zayıflamaya, iyi yönetilmedikleri, doğru analiz edilip sentezlenmediklerinde ideolojik-politik gerilemeye de neden olur. Bunlar gerçektir ve reddi inkarcılığa denk düşer.

Ama arkadaşların baştan sona görmekten malul oldukları meseleye burada yeniden ışık tutulmalıdır. “Beraber yürüyemediklerimizle”, “yolumuzu terk edenlerle”, “yürümekte olduğumuz yolu kötüleyenlerle” birlikte inşa edilebilecek/yaratılabilecek bir kit-

leselleşmeyi “içi boş” ve devrime hizmet edemeyecek bir kitleselleşme olabileceği için benimsemiyoruz. Konferans kararlarında vurgulandığı gibi kavramın içeriği tartışılmalı, doğru tanımlanmalı ve devrimci öğelerle somutlaştırılmalıdır.”

MALİ POLİTİKA...

Bir başka “bozuk” ve samimiyetsiz eleştiri tarzıyla ele alınan konu da mali politikaya ilişkindir. Tarz bozukluğu, her şeyden önce, ilk başta damgayı vurmak, “haraççı”, “çeteci”, “gaspçı” gibi gösterip, sonra da olası tepkileri göğüslemek adına, “*bu çizgisini sistemli hale getirmedüğinden ayrılığın (“birliğin” olması gerek-pn) önünde bir engel olarak görmemekteyiz*” (Sf. 29) demek suretiyle gösterilmektedir. Hem bunu bir “politika” olarak adlandırıp hem de “sistemleşmemiş” olduğundan bahsetmek hangi akla hizmettir? Arkadaşlar yine de lütufta bulunmuşlar ve böylesi kötü yönlerimize karşın vize vermekte engel çıkarmamışlardır.

Yine tamamen spekülasyon üzerinden çirkin iftiralar atılmaktadır. İbret olsun diye bu bölümü olduğu gibi aktarıp yorumsuz bırakmak, yani hiç yanıt yazmamak belki daha iyi olacaktır. Ama doğrusu bir de kendi yazımız içerisinde görmeye tahammül edemeyeceğimiz “belirlemeler” bulunmaktadır. ST, tıpkı emperyalist ve faşist devletlerin yürüttükleri propaganda içeriğinde olduğu gibi, zorla para toplandığını (“*limit belirleme*”, “*vergileendirme*”) söylemekte, halkın sorunlarına yardımcı olma rolünde sahtekârca davranıp onlardan kazanç sağlamaya çalışıldığını iddia etmektedir. Bunlara karşı gelmenin “*tehdit ve zor alımla*” sonuçlandığına dair saptamayla “mali portremiz” tamamlanmaktadır.

Devrimci ahlaktan zerre kadar nasibini alamamış, dahası devrimci değerlerden yoksun kişilerin yapabileceği türden pratiklerin “çetecileşme” iması ile sunulması, olsa olsa “birlik” konusunda ne kadar içtenlik taşıdıklarına kanıttır. Aksi halde, husumet ölçümünde bulunup da böyle yazıp çizmenin derdini kurcalamaya kalkarsak, farklı sorunlara kapı aralanabilecektir.

SONUÇ YERİNE...

Nihayet yazımızın son bölümüne gelmiş bulunmaktayız. Bir bölümü kesinlikle değmese de, dikkate alınabilecek her şeyi yanıtladığımızı, daha önemlisi “sorun” a ilişkin esas noktaları açıkladığımızı düşünüyoruz. ST’nin inceleme ve eleştiri yapma tarzının bizi siyasi açıdan “zorlanmak”la beraber, etik açıdan ve özellikle somut tartışma yürütmek bakımından zorla-

dığını belirtmeliyiz. Umarız ki bu içerik ve biçimdeki tartışmalar bundan sonra karşımıza çıkmaz. Niyetimiz mümkün olduğunca gerçekleri göstermek ve ancak gerçeklere yaklaşımlarımızın tartışılmasını, anlaşılmasını sağlamak oldu. Kuşku duyulmasın ki ancak bunlar üzerinden gerçekleşecek polemik faydalı olacaktır. Aksi nitelikteki yazılar ise değersiz malzemeler olarak tanımlanmaktan kurtulamayacaktır.

İlk bölümlerde, ST’nin “*örgütsel ilkelerde birlik ve partiden kopmanın yanlışlığı*” etrafında dönmekte olan bir anlaşmazlık yaşadığımızı anlamadığını ve bunu kavrayamadığını belirtip bunun nedenini yazının sonunda açıklayacağımızı ifade etmiştik. Bunu açıklayarak bitirelim.

Kavramak gereğini yapmaktır. ST “*örgütsel ilkelerde birlik ve partiden kopmanın yanlışlığı*” hakkında ahkâm kestiği halde kendi sürecini değerlendirmeye geldiğinde görmez, duymaz, anlamaz olmaktadır. Körlük, sağırlık ve anlama kıtlığı “fiziksel” nedenlerle değil, bakış açısıyla, duruşla ve var olma biçimiyle ilgilidir. ST öteden beri bakış açısını, duruşunu ve var olma biçimini değiştirmek istemiyor. Bunu bir tür yok olma olarak anlıyor-algılıyor ki bunda ısrar ediyor.

Yoksa “darbe” tanımını, darbe dediğimiz olayı çarpıtabilir miydi olanca rahatlığıyla? Ya da yazı bütününde sunduğumuz ve kuşku duyulmayacak ölçüde kanıtladığımız gerçeklerden bu derece uzak ve neredeyse sürekli bir manipülasyonla hareket eder miydi? Birlik amacına kilitlemiş olduğunu “*büyük bir özgüven*” görüntüsüyle takdim eden ST aynı duruşu tarihe, gerçeklere karşı gösterememektedir.

Evet, ST yazar ve okurları; darbeyi, 2. MK toplantısını, partililerin konferans önerisini, bunu haksız biçimde reddeden MK tavrını, belli anlayış ve duruştaki kadroların tasfiyesini “*örgütsel ilkelerde birlik*”in neresine uygun kabul ediyorsunuz? Darbe ile partiyi tahakküm altına almaya çalışıp bunu başaramayanların partiden kopma yanlısına kesin ve açık bir biçimde düştüğünü neye dayanarak inkâr ediyorsunuz?

Sözü daha fazla uzatmaya gerek yok; baştan sona güven vermiyorsunuz! Körlük, sağırlık ve anlama kıtlığı benzeri daha başka iddialara neden olabilir ama zaafların bu iddialarla giderilmesi mümkün değildir. Bunun için bakış açınızın, duruşunuzun, var olma biçiminizin değişmesi gerekir. Gerçekler gün ışığındadır, sadece oraya bakmak ve öyle düşünmek; düşündüğünü tam bir dürüstlikle açıklamak yeterlidir...

DEH KOMİTESİ'NE YANIT!

Açıklama; *Proletarya Partisi, kurucu üyeleri arasında bulunduğu Devrimci Enternasyonal Hareket'e, 2001 yılında üyeliğine son verildiği bir anlaşmazlığa evrilen kimi sorunlar nedeniyle 2005 Mart'ında bir mektup göndermiş ancak ne sözlü ne de yazılı bir yanıt alamıştır. Kendisine durumun değerlendirilmesi için ilgili komite (Deh-Kom)'nin bir araya gelememe sorunu olduğu bildirilmiş ve ilk fırsatta yanıt verileceği tekrarlanmışsa da sessizlik devam etmiştir. DEH içerisinde yaşanan son gelişmeler bunun en azından uzun bir dönem çözülemeyeceğini göstermektedir. Bu durumda, mektubu kamuoyuyla paylaşmanın özellikle de son süreçteki bazı tartışmalara sunacağı katkı ve UKH'nin geleceği açısından yararlı olacağı kanaatini taşıyan Proletarya Partisi mektubun bir örneğini e-posta yoluyla tarafımıza göndermiştir.*

DEH KOMİTESİNE

Yoldaşlar;

Bu mektubu uzun zamandır yazmak amacındaydık. DEH ile ilgili sorunlarımızı ve ilişkilerimizdeki belirsizliği çözenin tek doğru yolunun bu olduğunu biliyorduk. Yaşadığımız sorunlar ve Devrimci Enternasyonal Hareket'e karşı genel zaafiyetimiz nedeniyle uzun zamandır gündemimizde olan bu mektubu yazmadık ve DEH ile olan ilişkilerimizi düzeltmedeki sorumluluğumuzu da yerine getiremedik. Bu mektupla esas olarak bizden kaynaklı gelişen olumsuz süreç bir son vermek ve niyetlerimizi ve sorunlar hakkındaki yaklaşimlerimizi sizlere net olarak sunmak amacındayız.

Yoldaşlar, bilindiği üzere, 2001 yılında partimizin DEH üyeliğine son verildi. Mektubu bu nedenle DEH üyesi olmayan bir parti konumunda yazmaktayız. Aldığınız bu kararı doğru, gerekçeleri haklı ve genel işleyişe uygun bir karar olarak görmüyoruz. Partimizin DEH'i Marksist-Leninist-Maoistlerin birlik zemini kabul etmesine ve üyeliği ile ilgili öteden beri yaşadığı sorunu çözme isteğine rağmen aldığınız bu karar nedeniyle bugün DEH dışındayız. Oysa Partimiz, eleştirilerine karşın hiçbir zaman DEH'ten kopmak istememiştir. Kabul edersiniz ki aldığınız karara kadarki süreç gerek bizden ve gerekse sizden kaynaklı nedenlerle sağlıklı bir süreç olarak işlemedi. Esas sorumlu-

luk bize ait olmasına karşın DEH-KOM olarak sizlerin partimize önyargılı yaklaşımlarınızın önemli sorunlar yarattığını bilmeniz gerekir.

Bugün, DEH üyeliğini hak eder tarzda hareket etmediğimizi kabul ederek, fakat aynı zamanda özellikle işleyiş hakkındaki eleştirilerimizi koruyarak DEH ile olan sorunlarımızı düzeltmek amacındayız. Bunun hemen olmayacağını, bu sürecin de kendine özgü sorunlar taşıyacağını biliyoruz. Bu mektubun ise sadece bir adım olacağını düşünüyoruz.

MEKTUP VE DEH ÜYELİĞİ SORUNU

Yoldaşlar,

DEH üyeliğimize son verilmesi kararı hakkındaki fikirlerimizi sunarak devam etmek istiyoruz. Bu karara neden olan sürecin doğru anlaşılması, biliyoruz ki esas yanlış anlamalara son vermede faydalı olacaktır. Bundan sonra ise, DEH üyelerinin ortak görüşü olarak partimize yönelttiğiniz eleştirileri yanıtlamak istiyoruz. Bu eleştirilerin uzun bir zamandır tarafımızdan yeterince ele alınmadığı ve hatta, partimizin belirli zaaflarından biri olarak, yeterince tartışılmadığı kabul ettiğimiz bir gerçektir. Bu konuya özel bir önem vermek amacıyla olduğumuz bilinmelidir. Elbette DEH üyeliği sorunu bu tartışmanın önündeki bir engel değildir. Bununla birlikte partimizin DEH üyeliği sorunu, eleştirilerimizin içeriği konusunda önemli işa-

retler de vermektedir. Bu konudaki açıklamalarımızın dikkate alınacağını, değerlendirileceğini umuyoruz.

Yoldaşlar, DEH üyeliğimize son verilmesi kararının oluşum süreci ile ilgili olarak eksik ve yanlış bilgilere sahip olduğunuzu düşünüyoruz. Bu karardan önce yanıtlamak üzere partimize sunduğunuz bir mektup bulunmaktadır. Bu mektup elimize ulaşmadan, dolayısıyla değerlendirilmeden bir röportajdaki açıklamalarımız neden gösterilerek üyeliğimize son verildi. Mektubunuzun amacının üyeliğimize son vermek olmadığı; aksine partimizin DEH'teki konumunun olumlu yönde netleşmesi amacı taşıdığı açıktır. O halde bu mektup yanıtlanmadan neden üyeliğimize son verildi? Röportajda gerekçe gösterilerek partimizin DEH'ten kopma yönünde tavır geliştirdiği iddia edildi; oysa bu doğru değildi. Röportaj ile mektubunuzun hiçbir ilgisi olmamıştır. Röportaj yapıldığında mektubunuz Merkez Komitesine ulaşmış değildi. Merkez Komitemiz mektubunuzu ancak şimdiki MKP aracılığıyla, mektup devrimci bir gazetede yayınlanınca öğrenebildi. Siz ise, mektubun tarafınızdan "kamuoyuna açıklama" sürecini farklı bir bakış açısıyla ve anlaşılıyor ki yanlış bilgilerle aktarıyorsunuz.

"Bu mektubumuza cevap vermesini ve kendi saf-larında dağıtmasını TKP/ML MK'sından resmi olarak talep etmiştik. Dile getirdiğimiz kaygılarımızın incelenmesi ve tartışılabilmesinde gereksiz gecikmeleri önleyebilme amacıyla mektubun Türkçe çevirisini de temin etmiştik. Bütün bunlar; hataların kavranması, düzeltilmesine ve birliğin sağlanmasına katkıda bulunmak üzere zengin bir iki çizgi mücadelesi sürecinin başlamasını amaçlıyordu."

"Maalesef TKP/ML'den herhangi bir cevap almadık. Tersine TKP/ML'nin 'DEH'ten kopuşunu' beyan etmiş bulunduğunu öğrendik." (Mektubun yayınlandığı kitapçığın DEH-KOM imzalı önsözünden)

Yoldaşlar, mektubunuza cevap vermemek gibi bir tavrımız olmadı, çünkü mektubunuz bahsi geçen süreçte elimize geçmemişti. Mektuptan bilgimiz olmadığı için de mektup ile ilgili taleplerinizin bilinmesi ve dolayısıyla karşılanması mümkün değildi; buradaki suçlamanın hiçbir objektif anlamı yoktur. Yine, sizin söyleminizle "maalesef" herhangi bir cevap veremediğimiz gibi "DEH'den kopuş" beyanı da söz konusu değildir.

DEH'ten kopuşun beyan edildiğini iddia ettiğiniz röportaj gerçekleştiğinde bu mektuptan henüz haberdar değildik. Röportajda enternasyonal hareket ile il-

gili beyanların yetersiz olduğunu ve bu nedenle yanlış anlamalara müsait olduğunu kabul ediyoruz. Röportajda bu konu ilgili amaçlarımız, yaklaşımlarımız, değerlendirmelerimiz oldukça geneldir. Bununla birlikte yanlış sonuçlara yol açan eksikliklere sahiptir. Röportajdan sonraki MK toplantısında ve daha sonra da bu toplantıdaki kararı haklı gören 7. Konferans'ta eksikliğimiz ve bunun ürünü olarak yanlışımız kabul edilmiştir. Bunun düzeltilmesi için karar alınmıştır. Ancak bu kararlarımız hayata geçirilememiştir.

Bunun anlaşılır olması için röportaj sonrasına denk gelen Ağustos 2001 tarihli 6. MK 5. toplantısında konu hakkında alınan kararın ilgili bölümünde şunlar belirtilmiştir:

"Partimiz DEH ile ilişkileri çok uzun zamandır sorunludur. DEH hakkında yaptığımız değerlendirmeler bu platform içerisinde hiçbir zaman tartışılmamış ve hatta DEH Komitesiyle de tartışılmamıştır. Buna karşın DEH'e yaklaşımlarımız öteden beri bilinmektedir. DEH, esasen benimsediğimiz bir platforma sahiptir; içinde yer almayı doğru bulduğumuz bir perspektife ve yapılanmaya sahip olarak kurulmuştu. DEH deklarasyonuna ilişkin eleştirilerimizin önemli bir kısmını korurken belli meselelerde biz görüş değiştirmiş bulunuyoruz. Bilindiği gibi, partimizin DEH deklarasyonuna yönelik en ciddi eleştirisi 'MZD' ve ikincil olarak da 'Komintern' sorunudur. Partimiz zaten 1993'te MLM'yi kabul ederek ve bunu daha iyi kavrama sürecine girişle birlikte, bu sorunu pratik olarak aşmış bulunuyor. Ancak bu alandaki asıl zaafımız DEH'in amacına ve hedeflerine uygun ve aynı zamanda Partimizin enternasyonal faaliyete, Komünist Partilerle ortak faaliyetler yürütmeye yeterli önemi verememiş olmamızdır. Komite'den gelen mektuba 15 yıldır cevap veremeyişimiz önemli bir eksiklik olarak karşımızda durmaktadır. Ancak bu, DEH ile ilişkilerimizin zayıf olmasının, DEH Komitesinin Partimize yaklaşımlarındaki olumsuzlukların nedeni olarak gösterilemez. Bu bağlamda, DEH Komitesiyle ilişkilerimizin niteliğini açığa çıkartan, Komitenin Partimize ilişkin görüşlerini kamuoyuna sunmasına neden olan bir röportaj aracılığıyla kamuoyuna sunduğumuz DEH hakkında yaptığımız kısa belirleme bu süreçte önem taşımaktadır. Çünkü, DEH'e karşı yükümlülüklerimizi yerine getirmediğimiz, eleştirilerimizi kendileriyle yeterince tartışmadığımız halde ilişkileri daha da zedeleyici belirlemeleri kamuoyuna sunmak yerinde bir tutum olmamıştır. Evet DEH'e ve

esas olarak da DEH Komitesine önemli eleştirilerimiz vardır. Enternasyonal çalışmalar konusunda DEH Komitesini pragmatist, pasif, kimi devrim mücadelesine zarar verici pratiklere sahip bir çizginin uygulayıcısı olarak görüyoruz. Buna karşın DEH'ten ayrılmak gibi bir politikamız yoktur. DEH, içinde kardeş Parti kabul ettiğimiz Komünist Partilerini barındıran, üzerinde yükselebileceğimiz bir temele ve içinde kalarak mücadele yürüteceğimiz niteliklere sahip bir harekettir. DEH içinde kalarak enternasyonal faaliyete katkılarımızı büyütme devam edeceğiz. DEH Komitesini, doğru bir anlayışla hareket etmesi için zorlayacağız. 1995 ile birlikte geliştirmeye çalıştığımız pratik esas olarak doğrudur ve bu doğru çizgi etrafında DEH içinde veya dışında MLM kabul ettiğimiz veya yakın bulduğumuz Partilerle ilişkilerimizi sürdürmeye ve geliştirmeye devam edeceğiz. Röportajda belirttiğimiz 'yeni bir enternasyonal' hedefimiz doğrudur ve bu hedefin yaratılmasında eleştirilerimizle birlikte ve politikamızı etkin hale getirerek mevcut DEH yapılanmasının içinde yer almaya devam edeceğiz.”

Bundan bir süre sonra da 6. MK-SB toplantısında şu karar alınmıştır.

“Enternasyonal faaliyete ilişkin görevlerimiz genel olarak 5. toplantıda belirlenmişti. Ancak, bu toplantı sonrasında bu alana ilişkin belirlediğimiz görevler henüz hayata geçirilmeye başlanmamıştır. Görevlerin yerine getirilememesinin nedeni politikalarımızla ilgili değildir. Alandaki kadrolarımızın konumlanamaması ile ilgilidir. Bu nedenle politikamızda bir değişiklik, bir yenilik olmayacaktır. Politikamızın Parti tarafından daha net anlaşılmasına ve kavranmasına ihtiyaç vardır. Enternasyonal Bürodaki yoldaşlarımız bu meseleyi, önemi nedeniyle en kısa zamanda sonuçlandırmak üzere çalışmalarını hızlandırmalıdır.”

“Enternasyonal faaliyetimizde sorun olan en önemli mesele DEH örgütlenmesi ve DEH-KOM ile olan ilişkilerimizdir. DEH deklarasyonuna ilişkin eleştirilerimiz hakkında DEH-KOM'un mektubunun cevaplandırılması gerektiği açıktır. Bunun birinci nedeni, DEH üyesi olarak bu sorumluluğu taşıyor olmamızdır. İkinci neden eleştirilerimizin bir kısmının değişmiş olmasıdır. Üçüncü neden enternasyonal faaliyete ilişkin yapmak istediklerimizin maddi temelinin oluşması için bunun gerekli oluşudur.”

“Partimizin enternasyonal faaliyetteki yönelimi-

nin doğru olduğu konusunda netiz. DEH-KOM ile kendimizi tartışmak yerine enternasyonal faaliyeti tartışmamız gerekmektedir. DEH-KOM son mektubunda meselenin özüne yine Partimizi, tarihini, sorunlarını vs. koymaktadır. Bunların olması yanlış değildir. Ancak mektuptaki bu içerik ön açıcı, birlik zeminini güçlendiren bir içerik değildir. Bunlara yanıt vereceğiz. Yanıtımızın özünü enternasyonal faaliyet oluşturacaktır. DEH-KOM mevcut haliyle enternasyonal faaliyetin önünü açan bir çalışma içinde değildir, kanımızca bunun tersi bir yaklaşımı vardır. DEH-KOM partilerin iç sorunlarını tartışma konusu yaparak, bunlarla yetinerek asli görevlerinin tartışılmasını engellemektedir. Amacımız asıl olarak DEH-KOM'un bu tarzının değişimini sağlamaktır. Bunun için DEH-KOM'u oluşturan Partilerin enternasyonale bakış açılarının sorgulanması, sorgulatılması gerekiyor. Bu anlayışlarla ileriye gidemeyeceğimiz açıktır. DEH ile ilişkilerimizi bitirmiyoruz. Politikamızın hedefi bu değildir. Hedefimiz DEH'in içinde bulunduğu çözümsüzlüğe, belirsizliklere son vermektir. Bu çözümsüzlüğün ve belirsizliğin başında DEH-KOM vardır. DEH ile DEH-KOM'u bir ve aynı değerlendirmiyoruz. Bizim için esas olan bu ikisi arasındaki ilişkinin çözümlenmesidir.”

“DEH-KOM ile çelişkilerimizin çözümü için ilişkilerimizin olumlu olduğu Komünist Partilerle enternasyonal faaliyette güçlü bir ortaklık sağlamalıyız. Bu partilerin enternasyonal faaliyete ilişkin değerlendirmelerinin bilinmesi ve katkılarının hedefimize uygun planlanması gerekmektedir. Mesela DEH üyesi olmayanların anlayışlarının netleşmesini sağlamak zorundayız. DEH üyesi olanların ise DEH-KOM ile ilişkilerinin, değerlendirmelerinin sorgulanması ve netleştirilmesi zorunludur. Tüm Komünist Partilerin DEH ile ilişkilerini sorgulamalarını sağlamak gerekmektedir...”

Bundan sonrasında ise DEH üyeliğimize son verildiğini öğrendik. Bu süreç aynı zamanda partimizin uzun zamandır gerçekleştirmediği 7. Konferansın hazırlıklarının olduğu süreçti. 2. OPK'dan kısa bir süre sonra önderlik kademelerinde önemli kayıplar verdik ve uzun süre ciddi düzeyde örgütsel kriz yaşadık. Bunun düzeltilmesi için 7. Konferans oldukça önemliydi ve örgütsel yeteneklerimiz önemli oranda zayıflamışken bu önemli görev ile karşı karşıyaydık. Çalışmalarımızın merkezine koyarak 7. Konferansı gerçekleştirdik.

7. Konferans DEH üyeliğimize son verilmesi kararını yanlış bir karar olarak nitelendirdi. Konferans aynı zamanda DEH’i komünistlerin birliğinin en ileri örgütlenmesi olarak görmeye devam ettiğinin altını çizmiştir.

Kısacası, partimizin sözü geçen MK-SB röportajında yanlış bir söylem olarak geçen “DEH’ten kopmak şarttır” biçiminde bir yaklaşımı yoktur. Bu söylem amacımı aşan, hedefi bulanıklaştıran, gerçek niyeti önemli derecede zaafa uğratan bir söylemdir. DEH-KOM hakkındaki belirlemelerimiz bizim bu söylemimizi haklı çıkarmaz. Röportajdaki bu açıklamamızın taşıdığı yanlışlık ve bu söylemin ilişkilerimize vermiş olduğu zarar nedeniyle tüm DEH üyelerine ve DEH-KOM’a özeleştiri veriyoruz.

Bu ifadenin bütün içindeki yeri şudur: Bilindiği gibi partimiz enternasyonal alandaki çalışmalarında DEH-KOM ile önemli sorunlar yaşamıştır ve bu sorunlar çözülememiştir. DEH-KOM’a yönelik ciddi eleştirilerimiz söz konusudur. Bunları DEH-KOM bilmektedir. Biz “DEH-KOM tarzını, ilişkilerdeki yıpratıcı tutumunu düzeltmedikçe, bu konularda DEH üyesi partilerin doğru bir yaklaşım geliştirerek DEH önderliğine müdahale edemediği durumda, komünistlerin birliğini sağlayacak yeni bir oluşum ile birlikte DEH’ten kopuş şarttır” diyoruz. Yoksa, mevcut durumda, bizlerin yetersizliği esasken ve müdahalede gerekenlerin yapılmadığı durumda bunu savunmuyoruz. DEH’in şu anki teorik temelini, sahip çıktığı ideolojik duruşu, Marksizm-Leninizm-Maoizm bayrağını hedefleyen, bunlara itiraz içeren bir yaklaşımdan çok, DEH-KOM’un yönetim anlayışını, DEH üzerindeki anlam veremediğimiz hegemonyacı tarzını hedefleyen bir yaklaşımımız vardır. Eleştirilerimizi esasen korumakla birlikte röportajda partimizin bütün süreçteki yetersizliği, müdahalesizliği göz ardı edilmiştir. Bu nedenle de yanlış yapılmıştır. Amacın DEH’ten kopmak olmadığı, bu içerikte bir beyanda bulunulmadığının tüm açıklıkla bilinmesini istiyoruz. DEH’ten atılma gerekçelerinden biri olarak bu gerekçenin doğru olmadığını teyit etmenizi bekliyoruz.

Yoldaşlar, biliyoruz ki üyeliğimize son verilmesinin gerçek nedeni röportajdaki açıklamalar değildir. Buna rağmen bunun önemli olduğunu, en azından partimizin görüşlerinin, yaklaşımının doğru anlaşılması açısından önemli olduğunu düşünüyoruz. Röportajdaki amaç DEH-KOM’un partimize yönelik yanlış tutumunun niteliğini göstermek ve DEH’in

yönlendirmeler sonucunda önemli yanlışlar yaptığını, partimizin bu yanlışlara karşı olduğunu açıklamaktır. DEH-KOM ile ilgili belirlemelerimiz geçerliliğini korumaktadır. Komitenin partimize yaklaşımını genel olarak olumsuz buluyor ve eleştiriyoruz.

DEH-KOM ile ilişkilerimizdeki zaafı bugün öne çıkarmayı doğru görmüyoruz. Birincil sorun bizim deklarasyona, Uluslararası Komünist Hareketin bugün için en ileri örgütlülüğü olan DEH’e yaklaşımlarımızdır; buna paralel olduğu ölçüde DEH-KOM’un partimize sunduğu “eleştiri mektubunda” konu ettiği sorunlardır.

Bilinmelidir ki, partimiz komitenin hem önceki mektubunu, hem de son mektubunu değerli, olması zorunlu tartışmaları, belirlemeleri, uyarımları içerdiğini kabul etmektedir. Bu mektuplara bugüne kadar yanıt veremeyişimizin nedeni önemsiz, değersiz görmemizden değil, bunu yapacak yeterliliği gösteremememizden kaynaklıdır. Partimizin yaşadığı bir dizi önemli sorunun, örgütsel kayıpların, önderliğinde yaşadığı aksamaların bu yetersizlikte etkileri olmakla birlikte asıl sorun partimizin genel olarak sorunlarını kavrayış düzeyidir; mektuplara yanıt veremeyişimizin kökeninde bu sorun yatmaktadır. Buna karşın mektuplarınızın, özellikle de son mektubunuzun ve partimizle kurduğunuz ilişkinin geliştirici olmadığını belirtmek istiyoruz. Buna kimi yanıtlarımızda değineceğiz, ancak bu süreçte bunlar üzerinden bir tartışma yapma niyetlisi değiliz.

PARTİMİZİN DEH İLE İLİŞKİLERİ SORUNU

Yoldaşlar,

Sizlerin de belirttiği gibi önceki mektubunuz partimiz tarafından ele alınabilmiş, tartışılabilmiş, bir sonuca eritirilebilmiş değildir. Tartışmanın başladığı zamandan bugüne kadar partimizin yaşadığı iç sorunlar, DEH ile olan tartışmaları gerilere itmiş, birçok kadromuz, üyemiz ve daha sonraları önderlikte yer alan yoldaşlarımız bu tartışmalardan esas olarak bihaber kalmışlardır. Konferanslarda gündeme alınmasına karşın hazırlık yapılamadığı için bir sonuç elde edilememiştir. Çok uzun bir zamandan sonra bu mektupla birlikte partimizin konu hakkındaki görüşlerini yansıtmış olacağız. Bu genel duruma karşın, bu konuda partimize yaklaşımınız subjektiftir, onay veremeyeceğimiz bir özelliكتedir. DEH ile aramızdaki sorunların parti kitesinden gizlendiğini iddia ediyor-

sunuz ve son mektubunuzu da parti kitlesine dağıtmamız yönünde bir çağrıda bulunuyorsunuz. Bununla yetinmiyor, partimizden darbe girişimi ile kopan ve farklı bir parti olarak varlığını sürdüren “darbecileri” bizlerle kıyaslıyor ve onları bizlerin bir parçası olarak görmeye devam ettiğinizi ilan ediyorsunuz.

Yoldaşlar, her şeyden önce bilmek zorundasınız ki, partimizin DEH ile sorunlarını gizlemek gibi bir yönelimi olmamıştır. Birçok sorundaki yetmezliğimiz gibi bu sorunda da parti içi tartışmalar boyutunda zayıf kaldığımız doğrudur. Ancak, sorunların gizlendiği tespiti ve bu tespitten hareketle yaptığınız çağırımı, hatta “güçlü” bir parçanız olduğunu bizlere deklare ettiğiniz MKP’nin bu mektubu kitlelere yayınlamasına yön veren tutumunuzu asla kabul etmiyoruz. Bu tutumu hem subjektivizm hem de iç işlerimize müdahale olarak değerlendiriyoruz. Az çok partimizin yaşadığı süreçleri, kimi politik ve örgütsel krizleri bilen biri bu iddialardan önce başka olasılıkları dikkate alır ve bu konuda daha dikkatli davranmayı seçerdi. Varılan noktada hiçbir önemi kalmadığı halde bu tutumunuzu doğru bulmadığımızı belirtmek isteriz.

Partimiz bugün hem önceki mektubunuzdan, hem son mektubunuzdan ve olabildiğince tartışmalardan haberdardır. Bununla birlikte henüz tartışmalarını, bahsi geçen sorunlar hakkındaki görüşlerini olgunlaştırmış değildir. Tüm DEH üyeleri emin olmalıdır ki, partimizin çabası Uluslararası Komünist Hareket karşısındaki bu süreci olgunlaştırmak ve olumlu bir şekilde sonuçlandırmak yönünde olacaktır.

Burada bu konudaki üslubunuza, yaklaşımınıza sinmiş olan, şimdiki adı MKP ile ilişkimiz hakkındaki yargılarınıza da değinmeyi gerekli görüyoruz.

Yoldaşlar; 1987 yılındaki DABK ayrılığının temelleri konusunda bilgi sahibi olduğunuzu biliyoruz. Yine 1994’teki ayrılık hakkında da bilgi sahibi olmanız gerekir. Biz bu iki ayrılığa da partimizin tavrının haklı olduğunu, kopanların yanlış bir parti anlayışı ile hareket ettiklerini savunuyoruz. Parti anlayışındaki yanlış duruşun bu grubu/partiyi partimizin bir parçası olmaktan çıkarmış olduğunu kavramanız gerekiyor. DEH üyeliğimize son verdiğiniz kararda MKP ile birleşmemizi de karar altına almanız sizlerin soruna tepeden inmece yaklaşımını, sürecimizi, değerlendirmelerimizi hiçe saydığınızı göstermektedir. En azından neden ayrılık yaşandığına dair kesin bir tavır geliştirdikten sonra bu tür değerlendirmeler yapma-

nız daha yerinde olurdu. Bütün bunlardan da öte bu konuda karar almak DEH’e düşmezdi. DEH bu türden kararların altına imza atmaktan imtina etmelidir. Koşulların objektif tahlilinden mahrum böylesi önemli kararların zararlı sonuçlarına defalarca tanık olunmuştur. Açıktır ki bu türden kararlar, kim tarafından önerilirse önerilsin ya da kim tarafından dayatılırsa dayatılsın, sonuç olarak ilgili partilerin sorumluluğunu taşıyacaktır; hiçbir şekilde DEH ve benzeri platformlar oluşabilecek, özellikle olumsuz sonuçlar karşısında herhangi bir sorumluluk taşımayacaklardır. Tıpkı her ülkenin devriminin sorumluluğunun o ülkedeki komünistlerin omuzlarında olması gibi... DEH bu bilinçle hareket etmeliydi ve üyeliğimize son verdiği bir kararda bunu konu etmemeliydi.

Partimizin MKP hakkındaki değerlendirmesi üzerinde bir tartışma mümkün olabilir; bu konuda sizlerle görüş alışverişinde bulunabiliriz; ancak bu konuda karar alma ve sonucu belirleme hakkını size veremeyiz. Sizlerin de böylesi haklar kullanmanızı asla onaylamayız.

MKP, oluşumu itibarıyla partimizdeki darbe girişiminin bir ürünüdür. İki farklı parti oluşumuzun nedeni darbe girişimine yol açan anlayışta gizlidir. Öncesi DABK olarak açığa çıkan bu anlayışın varlık zemini partimizin bir parçası olarak değerlendirilemez. Yine belirtmekte fayda olacağını düşünüyoruz; son mektubunuzun kitlelere yansıtılması ile birlikte TKP(ML) MK-SB imzalı bir açıklama da bu mektuba önsöz olarak yazılmıştır. Bu açıklamada darbe ile birlikte yaşananların üstü örtülmüş ve ayrılık gerekçesi olarak “Stalin Gerçeği” belgesi öne sürülmüştür. Bu düpedüz bir aldatmacadır. Partimizde o gün yaşananların bu belge ile hiçbir ilgisi yoktur. Sözde partimize maledilen bu belgedeki “yarı-hocacılık” darbe girişiminde ve bu girişime karşı verilen mücadelede tartışma konusu olmamıştır ve partide bundan kaynaklı bir saflaşma da yaşanmamıştır.

Mektubunuzda bu iddiaya belli oranda hak verdiğinizi görüyoruz. Bu açıklamaya ihtiyaç duymamızın nedeni sorunlarımızın doğru anlaşılmasını sağlamaktır. Yoksa, ne MKP’nin ne de siz yoldaşlarımızın eleştirilerini görmezden gelmeyi amaçlıyoruz.

MAOİZM

Geçen uzun zaman içerisinde DEH deklarasyonu ile ilgili görüşlerimizde önemli değişiklikler olmuştur. Bunlar esasa ilişkindir. Birinci ve en önemli nokta

MZD ile ilgili yaklaşımımızdır. Bildiğiniz gibi DEH'in partimize olumlu etkilerinin sonucu olarak partimiz deklarasyon nezdinde MZD formülasyonunu ret ettiği halde 1993'te gerçekleştirdiği 1. Olağanüstü Parti Konferansı'nda (5. Konferans) Marksizm-Leninizm-Maoizm bilimini rehber edindiğini açıklamıştır. Maoizm'i bilimin en üst aşaması olarak formüle etmiş ve "Maoizm savunulmadan Marksizm-Leninizm savunulamaz" tezini kabul etmiştir. Bu nedenle Deklarasyona yönelik bu eleştirimiz ortadan kalkmıştır. Bununla birlikte belirtmek gerekir ki deklarasyona ilişkin ilk tavrı takılan 2. Merkez Komitesi, oportünist bir önderlik olarak 3. Konferansta mahkum edilmiştir. 2. Merkez Komitesinin bu konudaki yaklaşımı yanlıştır. Bu yanlışlık Maoizm hakkında öteden beri gelen yanlış ve eksik yaklaşımlarımızın ürünüdür. Yoldaş İbrahim Kaypakkaya, partimizin kuruluşuna ön ayak olduğu dönemde Mao Zedung'un öğretilerine, onun proletarya bilimine katkılarına, dünya proletaryasına yol gösteren ışıklı yoluna kayda değer vurgular yapmasına ve partimizin temel ilkelerinde bu öğretileri son derecede ustaca kullanmasına karşın bu mesele o süreçte sonuçlandırılmamıştı. Sonrasında, partimizin önderlik kademelerinde aldığı kayıplar, genel seviyesindeki önemli gerilemeler nedeniyle, Maoizm partimiz tarafından büyük oranda kavranamamıştır. Bu kavrayışsızlık politik çalışmalarında çok açık olarak görülebilmektedir. Hem 1. MK ve hem de 2. MK partiye önderlik etmede esas olarak başarısız kalmışlardır. Bizim bütün bu dönem boyunca Maoizm'in partimiz tarafından kavrandığına dair bir belirlememiz yoktur. Aksine konferanslarda alınan kararlar önderlikleri oportünist olarak mahkum etmiştir.

Yoldaşlar, parti tarihimiz hakkında bugüne kadar derli toplu bir inceleme, tartışma yapabilmemiş değiliz. Fakat, mektubunuzda değindiğiniz ve hak verdiğimiz şu tespitiniz üzerinde durmak gerektiği açıktır:

"MLM benimsemesini, partiniz, kendisinin MLM'den sapmaların özeleştirisini yapma üzerinde sağlamca temellendirmeyi, bu hatalardan bilinçli bir kopuş sağlamayı amaçlayıp gerçekleştirmedi. Hatta en son resmi parti tarihçenizde (25. Kuruluş Yıldönümünde Partimizin Şanlı Başarılarına Selam Olsun. Temmuz 1997, HS Enternasyonal Konferansı'nda 1998'de dağıtılan belgede) partinizin uzun bir dönem ML-MZD veya MLM'yi kendisine rehber ideoloji olarak kabul etmeyi ret etmiş olduğunun en ufak bir iması bile yoktur. Gerçekten de 2000 senesi başlarında bi-

zimle yapılan bir toplantıda temsilcinizin görüşü 'Partimizin hiçbir zaman MZD veya Maoizm ile bir sorunu olmadı. Mesele Mao'nun katkılarının sadece nasıl adlandırılacağı hakkında bir yanlış anlayıştan ibaretti' şeklindeydi." (Sayfa 20)

Öncelikle sözü geçen belge partimizin "en son resmi parti tarihçesi" değildir. Bu belge 6. MK önderliğinde hazırlanmış, o dönem önderliğimizin zaafiyetlerini de barındıran, bununla birlikte parti iradesinin "resmi parti tarihçesi" olarak değerlendirmediği bir propaganda broşürüdür. Belirttiğiniz eksikliğin bu propaganda broşüründe olduğu doğrudur ve son konferansımızla örtüşmeyen yaklaşımların da olduğunu belirtmek gerekir. Size bu konu hakkında kesin olarak belirteceğimiz durum şudur: Bu belgedeki görüşler de dahil olmak üzere, partimiz, tarihinin bütünlüklü bir tahlilini henüz yapmış değildir. Bu görev önümüzde durmaktadır. Bu nedenle de bu belgeyi partimizin resmi tarihçesi olarak değerlendirmeniz yerinde olmamıştır. Bizce "resmi parti tarihçesi" parti iradesinin (kongre) karar altına alması gereken ve bütün bir tarihi konusu yapan bir çalışmanın ürünü olmalıdır. Her konferansımızın gündemi bugüne kadar bir önceki konferans ve sonrasını değerlendirmeniz konusunu yaptığı için bu içerikte bir çalışmamız olmamıştır. 2. OPK'da da bu içerikte bir konu gündem olarak ele alınmamış ve bir sonuca ulaşılmamıştır. Dolayısıyla bu belge parti iradesinin incelediği, sonuçlandırdığı bir belge olmaktan uzaktır. Eleştirilerinizde bu kitabı temel almış olmanız yanıltıcı bir dizi sonuca neden olmuştur. Temsilcimizin görüşleri hakkında ise "Partimizin hiçbir zaman MZD veya Maoizm ile bir sorunu olmadı" biçimindeki ifade haricinde genel yaklaşımımızı içermektedir. Temsilcimizin sizlere yaptığı açıklama genel olarak şudur:

Partimizin Başkan Mao'nun bilime yaptığı büyük ve nitel katkılar, destekler noktasında görüşü aynıdır. Farklı olan şudur. Eskiden biz MLM formülasyonunu çağ tespiti ekseninde ele alıyorduk. Bu bakımdan Başkan Mao'nun katkılarını çağ tespitinden kaynaklı MLM olarak değil, ML-MZD olarak formüle ediyorduk. Ancak 1. OPK'da bunun bilimsel olmadığını, aynı çağda bilimin nitel sıçrama yapabileceğini ve bu isimlendirmenin bu nitel katkıları ifade etmede bir zayıflık teşkil ettiği gerçekliğinden hareketle Partimizin MLM formülasyonunu kullanmasını daha doğru bulduk.

Evet, partimiz İbrahim Kaypakkaya yoldaşın ölü-

münden sonra her düzeyde önemli gerilemeler yaşadı. 1. Konferans ile birlikte yeniden toparlanan partimizde ideolojik birçok mesele yeterince aydınlatılmamış, o süreçteki savunma düzeyimiz açısından MZD, partinin kumandasına oturtulamamıştır. Bunun sonuçları kısa zamanda görüldü ve parti toparlanma sürecini tamamlayamadan bir kez daha gerileme sürecine girdi. Bu süreç kimi yetersiz müdahalelere karşın devam etti ve 2. MK oportünizmi ile birlikte hat safhaya ulaştı. Bu süreçlerde MZD'nin partimiz tarafından ret edilmesi -çağ tespitlerine dayandırılmakla birlikte- esasta Mao Zedung'un katkılarının kavranamaması ile açıklanmalıdır. Sorunun esasta bu olduğunu sonraki değerlendirmelerde de görmek mümkündür; MZD kabul edildiği halde Mao yoldaşın katkıları hakkında yeterli bir bilinç geliştirilememiştir. 1993 yılında Maoizm'in kabul edilmesi bizleri bir adım daha ileri taşımış olmakla birlikte bu sürecin tamamlandığı halen iddia edilemez. Maoizm'in kabul edilmesinden sonraki konferanslarımızda bu yönde bir adım atılabilmiş değildir. Belirttiğiniz gibi, partimiz açısından Maoizm'in de kabul edilmesiyle birlikte tarihin yeni bir bakış açısı sunması gerekirken, tarihimizin genel sunuluşunda şimdiye kadar Konferanslarımızın belirlemeleri ile sınırlı kalmıştır. Tarihimizi incelerken esas olarak Maoizm kavrayışımızı sorgulamak gerektiğinin ve bunu yapmakla yükümlü olduğumuzun bilincindeyiz. Ancak tekrar ifade etmek gerekir ki, bunu yapana kadar Konferanslarımızın aldığı kararlar ışığında hareket edeceğimiz bilinmelidir. Konferanslarımız partimizin iradesini temsil eder; yanlışları ancak parti iradesi düzeltir; gelişimi ancak parti iradesi ile sağlayabiliriz.

Sonuç itibarıyla, "Maoizm savunulmadan Marksizm-Leninizm savunulamaz" tezini kabul ettikten sonra, DEH Deklarasyonuna yönelik MZD'den hareketle getirdiğimiz oportünizm eleştirisinin bizdeki oportünizmin ürünü olduğu bir gerçektir. Ancak, bizlerin bu noktada olması henüz partimiz tarihinin bu merkezli bir incelemeden geçirildiği anlamına gelmemelidir. Partimiz bu görevini yerine getirmiş değildir; bu konuda yapılması gerekenler vardır. Bunun sonucu olan değerlendirmelerimize yönelik eleştirilerinizi bu nedenle, partimiz bu konuda bir karar alana kadar yanıtlamayacağız.

Son mektubunuzda da Maoizm hakkındaki görüşümüzü 25. yıl broşürü üzerinden eleştirmişsiniz. Mao yoldaşın sosyalizmin ekonomi politikğine yaptığı kat-

kıyı, bu sahadaki muazzam gelişmeyi inkar ettiğimizi iddia ediyorsunuz. Partimiz açısından bu eleştiri esas olarak doğru değildir. Aksine partimiz Mao Zedung yoldaşın en değerli katkılarından biri olarak sosyalizmin ekonomi politikğine yapmış olduğu katkıyı gösterir. Yine, partimiz Stalin yoldaşın bu alanda başardıklarını da görmezden gelmez; sorunun Stalin ve Mao'nun kıyaslanması derekesine düşürülmesini ise eleştirir. Stalin yoldaşın sosyalizmin ekonomi politikği hakkında hatalı yaklaşımlar geliştirdiği doğrudur; partimiz bunu da inkar etmez.

Mao yoldaşın kavradığı biçimiyle sosyalizmde sınıf düşmanlarının esas olarak nerede oldukları hakkında partimiz "tam da komünist partisinin içinde oldukları" konusunda açık bir bilgiye sahiptir; bunu defalarca yayın organlarında ifade etmiştir. "Revizyonist Karargahları Bombalayın" sloganının öneminin altını defalarca çizmiştir. Şimdi siz, bir belgeden hareketle Mao yoldaşın bu gerçekten eşsiz katkısını inkar ettiğimizi iddia ediyorsunuz. Bunu söylemek için partimiz hakkında hiç bilgi sahibi olmamanız ya da kasıtlı olarak belli belgelerden hareketle partimize karaçalma gafletinde bulunmanız gerekiyor.

Mao yoldaşın sosyalizmde sınıf mücadelesi, sosyalizmin ekonomi politikği hakkındaki katkıları, sürecin temel çelişkisi ve diğer çelişkileri, bunların nasıl ele alınacağı, bu konuda özellikle Büyük Proleter Kültür Devrimi ve bu devrimin derslerinin evrenselliği üzerine son mektubunuzdaki genel belirlemeleri partimiz kabul etmekte, savunmakta ve propaganda etmektedir.

Bununla birlikte, özel olarak değindiğiniz ve bir ölçüde önem verdiğimiz için Mao yoldaşın öncülleri ile ilişkisi hakkında da bir iki şey belirtmek gereklidir. Yoldaşlar, partimizin, sizlerin savunduğu biçimiyle Maoizm özgülünde "sadece devamlılığı değil kopuşu" savunmadığı doğrudur. Bunun eleştirisini yaptıktan sonra "*Ancak, Mao'nun Stalin yoldaşla aynı düzeye konulabileceği konusunda hemfikir değiliz. Marksizm-Leninizm-Maoizm esas olarak Marks, Lenin ve Mao tarafından geliştirilmiştir. MLM'nin geliştirilmesine ilişkin Marks Lenin ve Mao'nun merkezi rolünü vurgulamak için, üç (Marks, Lenin ve Mao) artı iki (Engels ve Stalin) formülünden söz etmek daha doğrudur. Marksizm-Leninizm-Maoizm'in, Marks-Lenin-Stalin'den sadece bir adım ileri olduğu görüşünde de değiliz. Elbette, Mao, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'den öğrenmeden Marksizm'i geliştiremezdi. Fakat,*

Marksizm'i yoldaş Stalin'den uzağa doğru bazı adımlar atmadan geliştirmesi de mümkün olmazdı. ... Biz sadece devamlılığı değil kopuşu da vurguluyoruz. Başka bir deyişle Maoizm bazı çok önemli meselelerde Stalin'i devam ettirmediği için de gelişmiştir" diyor-sunuz son mektubunuzda. Burada kullanılan kavramların önemli olduğu açıktır. Ancak "bir adım ileri olmak" "uzağa doğru bazı adımlar atmak", "devamlılık" ve "kopuş" gibi kavramların içeriği hakkında tartışma ihtiyacı duyduğumuzu belirtmek isteriz. Partimiz, Mao Zedung yoldaşın bilime yaptığı katkıların, onu nitel olarak geliştirdiğini, bunu daha önce Lenin yoldaşın da gerçekleştirdiğini, Marks yoldaşın da bilimin kurucusu olduğunu kabul etmekte, savunmakta ve propaganda etmektedir. Bu konuda herhangi bir karaçalmayı mazur görmüyoruz. Ancak, Mao yoldaşın nitel katkılarını "Stalin yoldaştan uzak adımlar atması"na bağlamak, bunu özellikle belirtmek bizler için uygun değildir; partimize göre Stalin yoldaş hatalarına rağmen esasta doğru bir çizgi izlemiştir. Marksizm-Leninizm'i sürdürmüş, uygulamış, belli alanlarda geliştirmiş, bu şanlı bayrağı dalgalandırmayı başarmıştır. Mao yoldaş "ondan uzak adımlar atmak"tan çok onun çizgisini kavramış ve devam ettirmiştir ve kesinlikle bu çizginin doğru, yanlış tüm yanlarıyla kavranmasından ötürü, Marksizm-Leninizm'i özümsemiş olmasından ötürü bilimi bir ileri aşamaya, şimdiki doruk noktasına taşıyabilmiştir. Bilimin nitel olarak bir ileri taşınmış olması elbette bunu gerçekleştirenin ismi ile anılır ve nitel gelişme bilimsel literatürde "kopuş" olarak da ifade edilir. Ancak sizlerin bunu hangi maksatla kullandığınız çok önemli. Biz Marksizm-Leninizm ile Marksizm-Leninizm-Maoizm'in aynı şey olmadığını, Marksizm-Leninizm-Maoizm olarak bilimin artık başka bir aşamaya gelmiş olduğunu savunuyoruz. Marksizm-Leninizm demeyi bu nedenle yeterli görmüyor ve yine aynı nedenle "Maoizm savunulmadan Marksizm-Leninizm" savunulamaz diyoruz. Bu söylem kendi içinde Maoizm'in savunulması için, kavranması için Marksizm-Leninizm'in savunulmasının, kavranmasının zorunluluğunu da içerir. Buradan hareketle Marksizm-Leninizm sahasında bir usta olan, Marksist-Leninist olup bilime katkılar sunan, onu geliştiren Stalin yoldaşın da savunulmasının, kavranmasının zorunluluğuna da işaret ediyoruz. "3 artı 2" formülasyonu eğer "Marksizm-Leninizm-Maoizm" kavramı ile ortaya konan ve bilimsel gelişmeleri Marks, Lenin ve Mao yoldaşlarda

somutlayan tavra ilişkin ise, bu içerik olarak doğrudur. Ancak bilimin gelişimini açıklarken bilimin nesnel sürecini, bu nesnel süreçteki belirleyici düzeyde önemli şahsiyetleri görmezden gelmemeliyiz. Engels ve Stalin yoldaşların bilimin gelişimindeki paylarını, bilimin kitlelere mal olmasındaki etkin çabalarını, bilimi uygulamadaki duruşlarını özellikle ilan etmekten yanayız. Tavrımızı bu yönde belirliyoruz. Bu yüzden partimiz üç değil beş ustadan bahsetmeye devam etmektedir. Bu Mao yoldaş ile Stalin yoldaşı aynı düzeyde ele almak değildir; her ustanın yeri birbirinden ayrı ve her biri eşsizdir. Partimiz Marksizm-Leninizm-Maoizm'i savunurken beş ustayı da bayraklaştırır; bunu, Engels ve Stalin yoldaşın hatırı sayılır katkılarını, olmazsa olmaz olduklarını teyit etmek için yapar; halk kitlelerine beş ustanın yolundan gittiğimizi ilan etmek için yapar. Mao yoldaşın katkılarının ayırıcı özellikleri de bilimin isimlendirilmesinde, layık olduğu muhteşem yerde kendini bulmaktadır. Bu yaklaşımımızın içinin boşaltılmasını, Mao yoldaşın bilimi yeni bir aşamaya getirmiş olduğunu inkar etmiş olmamıza yorumlanmasını kabul etmiyoruz.

Burada çok yoğun bir biçimde işlediğiniz yarı-hocacılıktan, partimizdeki bu "güçlü" eğilimden de bahsetmek gerekiyor. Partimiz uzun zamandır bu içerikteki bir tartışmanın uzağındadır. Kendi içinde söz konusu eğilim gibi farklı eğilimler de taşımıştır ya da taşıdığı belirtilebilir. Nihayetinde partimizden "darbeciler" de çıktı ve bugün "güçlü bir parça"mız olarak MKP adıyla DEH'in ve DEH-KOM'un üyesi durumundalar. Partimizin dışında kalan bu partinin varlığı nasıl ki partimizdeki farklı fikirlerin varlığına işaret ise benzerleri de tabi ki mümkündür. Bunun yansımaları da elbette pratiğimize bir şekilde yansyacaktır. Ancak bunların varlığı partimizi bunlarla eşit kılmaya vardırılamaz. Partimiz güçlendikçe, sınıf mücadelesinde ileriye doğru adımlar attıkça, teorik olarak donanımını geliştirdikçe pratiğine yansıyan MLM dışı görüşleri de yok oluştüreceklerdir. Biz bu konularda yeterli olmadığımızı defalarca ifade ettik, son konferansımızda da bunu açıkladık. Bu yüzden yarı-hocacılık hakkındaki genel değerlendirmenizi partimiz açısından uygun, yeterli ve doğru bir incelemenin ürünü olarak değerlendirmiyoruz. Eleştirilerinizin, uyarılarınızın bizim için kesinlikle bir önemi var; ancak bu türden tespitlerinizin gerçek bir önemi yok. Bunlar esas olarak subjektif, tek yanlı bilgilenmenin ürünü olan değerlendirmelerdir.

STALİN TARTIŞMASI

Partimizin bir diğer önemli eleştirisi Deklarasyondaki Stalin yoldaş ile ilgili değerlendirmelere yöneliktir. Stalin yoldaşın sosyalizmin ekonomi politikğine katkıları hakkında 2. MK raporu DEH Deklarasyonunu eksiklikleri nedeniyle eleştirmektedir. Kanımızca bu eleştiri önemli ölçüde haklıdır. 2.MK'nın eleştirisindeki Maoizm'i savunmamaktan kaynaklı zafı durum kabul ettiğimiz bir şey olmakla beraber, belli ölçüde DEH-KOM mektubunda da teslim edilen bir haklılık vardır: “Çünkü, ‘Stalin ve Komintern çizgisi o gün de Marksist-Leninistti, bugün de.’ Bu tavır, başka şartlarda değerli olabilirdi; çünkü Deklarasyon’un işaret ettiği gibi, Stalin’in büyük bir Marksist-Leninist usta olduğu ve Üçüncü Enternasyonal’in UKH mirasında önemli bir yer işgal ettiği doğrudur.” (DEH-KOM’un rapora yanıt belgesinden) Ki Maoistler açısından Stalin esas olarak savunulmaktadır; bunun tersi kuşkusuz ki oportünizm olacaktır.

Yoldaş Mao'nun Stalin yoldaşa eleştirilerine katılmakla birlikte, partimiz deklarasyondaki belirlemeleri Mao yoldaşın eleştirilerine tümüyle uygun bulmamaktadır. Stalin yoldaşı savunmamız ile ilgili “hocacılık” tespitini de yerini bulmayan bir tespit olarak değerlendiriyoruz; nasıl ki sizlerin Stalin yoldaşa yönelik eksik değerlendirmenizi “Troçkizm” olarak tanımlamak yanlış olacaksa...

Enver Hoca'nın Stalin savunuculuğu Mao yoldaşa düşmanlık zemininden gelmektedir. Yoksa Hoca'nın Stalin yoldaşı savunduğu ya da savunabildiği iddia edilemez. Enver Hoca birçoklarının yaptığı gibi Mao'yu Stalin yoldaşın tam karşısına koymuştur ve Mao savunuculuğunu anti-Stalincilik olarak göstermiştir. Bizler Stalin yoldaşı esas olarak Mao yoldaşla birleştiriyoruz; çünkü gerçek olan budur. Mao yoldaş bunu defalarca belirtmiştir. Sizlerin de bunu temel aldığınızı biliyoruz. Bu nedenle Stalin yoldaşı savunmamızı “yarı-hocacılık” biçiminde algılamamızı ret ediyoruz. Enver Hoca'nın Stalin yoldaşın hatalarını etkin bir şekilde kullanması, bunları Marksizm-Leninizm-Maoizm düşmanlığına malzeme yapması bizleri sadece daha dikkatli davranmaya yöneltmelidir; Stalin yoldaşın eksik bir değerlendirmesine değil...

Tartışmamızın kendisi bu değildir, buna da dönüşmemelidir. Tartıştığımız ve bizim deklarasyonda eksik olduğunu belirttiğimiz konu sosyalizmin ekonomi politikğine Stalin yoldaşın katkılarıdır. Stalin yoldaşın hataları nasıl tanımlanmalıdır; nasıl açıklanmalıdır; en

önemlisi de hangi yönleri kavranmalı ve savunulmalıdır? Tartışma konusu olan budur.

Sosyalizmde sınıf savaşımı ve proleter kültür devrimleri konusunda ifade ettikleriniz partimizin de savunduğu görüşlerdir. Mao yoldaş, bu katkıları ile sosyalizmin ekonomi politikğini mükemmel bir şekilde geliştirmiş ve Sovyet sosyalizminin ve dolayısıyla Stalin yoldaşın hatalarını da bu katkıları ile tamamen açığa çıkarmıştır. Sosyalizmin ekonomi politikği konusunda esas katkı Mao yoldaşa aittir.

Ancak, Stalin yoldaşın Sovyet sosyalizmi ile gerçekleştirdikleri de asla görmezden, inkardan gelinmemelidir. 1963 yılında Mao yoldaş önderliğinde belirtildiği gibi “Stalin, Lenin'in ölümünden sonra, SBKP'ye ve Sovyet halkına, içteki ve dıştaki düşmanlara karşı azimle savaşmada, dünyadaki ilk sosyalist devletin korunması ve pekiştirilmesi ve tarımın kolektifleştirilmesi çizgisinin savunulmasında, sosyalist dönüşümde ve sosyalist inşada kazanılan büyük başarıları önderlik etti.” Stalin yoldaşın hatalarına “büyük değişim” yıllarında da özel vurgu yaptığımız halde doğru olan ve ilan edilmesi gereken bu gerçeği belirtmekten imtina ediyorsunuz. Oysa, bize göre revizyonist akımların saldırılarını da gözeterek, esas olarak sosyalist ekonomi politikğin tecrübelerine yaklaşım açısından bu belirlemenin öne çıkarılması gerekmektedir.

Mao yoldaş şöyle der:

“Yoldaş Stalin Marksizm-Leninizm teorilerinde kapsamlı, devir açan gelişmelerin mimarıydı ve Marksizm'i ileri doğru yeni bir aşamaya götürdü. Yoldaş Stalin kapitalizmin düzensiz gelişmesi yasası üzerine Lenin'in teorisini ve sosyalizmin önce tek bir ülkede zafere ulaşabileceği teorisini yaratıcı bir biçimde geliştirdi. Yoldaş Stalin yaratıcı bir şekilde kapitalist sistemin genel bunalımının teorisine katkıda bulundu. Sovyetler Birliği'nde komünizmin kuruluşu teorisine katkıda bulundu. Sömürge ve yarı sömürge ülkelerde devrim teorisine katkıda bulundu. Yoldaş Stalin gene yaratıcı bir biçimde parti örgütlenmesi üzerine Lenin'in teorisini geliştirdi.”

Partimiz, Mao yoldaşın Stalin yoldaş hakkında esasa ilişkin ortaya koymuş bu görüşünün doğru olduğunu savunmaktadır. Deklarasyonda sunulan biçimiyle Stalin yoldaş hataları ile öne çıkarılmakta ve bu da yanlış bir yönelimi doğallığında taşımaktadır. Ki, bu da Stalin yoldaş şahsında MLM'ye yönelik saldırıları hafife almak anlamına gelecektir.

Deklarasyona yönelik bu değerlendirmelerimizi sunduktan sonra, Deklarasyona yönelik önceki eleştirimizin de düzeltilmesi gerektiğini belirtelim. Çünkü, belirgin eksikliği görmesine karşın 2. MK esas olarak hatalı bir tutum sergilemiştir. Stalin yoldaşı savunmak adına, onun hatalarını önemsiz gören bir yaklaşımı savunmuştur. Stalin yoldaşın Mao yoldaş tarafından tam ve doğru olarak eleştirildiği konusunda sizlerle aynı düşünceyi taşıyoruz. 2. MK 5. toplantısında alınan karar Stalin yoldaşın hataları konusunda eksik ve dolayısıyla yanlış bir yaklaşım taşımaktadır. Mao yoldaşın Marksizm-Leninizm'e nitel katkılarının yeterince kavranmadığı durumda bu konuda hata yapmak elbette kaçınılmaz olmaktadır. Stalin yoldaşın hatalarını kavramak için Mao yoldaşın kavranması tayin edici karakterdedir. Maoizm'i bilimin en üst aşaması olarak savunması ile birlikte Partimizin deklarasyona yönelik tespitlerinin bir geçerliliği esas olarak kalmamıştır.

Deklarasyonun da belirttiği gibi Stalin yoldaş zıtların birliği yasasını kavrayamadı ve hataları da bundan kaynaklıdır. Her şeye rağmen vurgulamak gerekir ki, Stalin yoldaşın hataları onun katkılarını, Ekim Devrimi'nde, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin inşasında dünya proletaryasına önderlik ederken gösterdiği ve bize öğrettiği burjuvaziye karşı amansız ve net savaşımını küçültmeye ya da gözden kaçırmaya varmamalıdır. Bu konuda özellikle hassas davranmak Marksist-Leninist-Maoistlerin görevi olarak idrak edilmelidir. Deklarasyonun bu konuda yeterli dikkati göstermediğini düşünmekteyiz.

“Bizce AEP çizgisini böyle bir değerlendirme hem yanlış, hem de tehlikelidir. Çünkü, AEP çizgisinin diğer modern revizyonistlerle ortak temeli sadece burjuva ideolojisi değil, aynı zamanda ML'in en temel noktalarda tıpkı diğer revizyonist akımlar gibi revize edilmesidir. Bunlara örnek olarak sosyalizmde sınıflar ve sınıf mücadelesi sorununda, demokratik devrim, devrimin yolu ve sınıfların mevzilenmesi vb. en temel konularda bunlar da diğer Kruşçev, Teng modern revizyonistleriyle aynı tezleri savunmaktadırlar. Diğer bir sorun ise, bunların UKH'nin hata ve eksikliklerini dogmatik bir şekilde savundukları ve esas niteliklerine bunun damgasını vurduğu şeklindeki tespit ise, bugünkü AEP çizgisi ile Stalin ve Komintern çizgisini özleştirmeye açık kapı bırakır ki, bu da tehlikeli olur. Çünkü, Stalin ve Komintern çizgisi o gün de ML idi, bugün de. AEP'in çizgisi ise modern revizyonist-Troçkist kırması bir çizgidir.”

2. MK'nın 5. toplantı raporunda DEH-KOM'un eleştiri konusu yaptığı belirlemelerden biri de bu alıntı içindedir. 2. MK'nın Stalin yoldaş hakkındaki değerlendirmesindeki yanlışlara kaynaklık eden noktayı yukarıda belirttik. DEH üyesi partiler bu konudaki görüşümüzün değişmiş olduğunu kabul edeceklerdir; çünkü Maoizm kavrayışı bunu içerir. Buna rağmen biz, 2. MK'nın yukarıdaki alıntıda ortaya koyduğumuz görüşünün haklı olduğunu belirteceğiz. Bu doğru belirlemelerin arkasında DEH-KOM'un eleştiri konusu yaptığı eksik ve yanlış yaklaşım olsa da Enver Hoca'nın niteliği konusunda, onun Stalin ve Komintern'in hatalarını tekrarlamasını esas neden olarak göstererek olumsuzlamak yanlışlara yol açar. 2. MK'nın *“diğer modern revizyonistlerle ortak temeli sadece burjuva ideolojisi değil”* ifadesindeki kaba yanlışı (nihayetinde “tüm ML'in en temel noktalarda... revize edilmesi” de burjuva ideolojisinin bir ürünüdür; ondan farklı bir ideolojinin değil) göz ardı ederek belirtmek gerekir ki Enver Hoca, Stalin yoldaşın, Komintern'in çizgisini izlememektedir, onu sadece dogmatik bir şekilde yinlememektedir; onun çizgisini belirleyen esas olarak Stalin yoldaşın hataları değildir. Stalin yoldaşın hatalarından kopmak ile Stalin yoldaşın takip ettiği çizgiden kopmak bir ve aynı şey olamaz. Bu durumda Mao yoldaşın belirttiği *“hataları yüzde otuzdur”* belirlemesinin içerisindeki, Stalin yoldaşın çizgisinin esasta doğru olduğu tespitini inkar etmiş oluruz. Deklarasyon Stalin yoldaşı ret etmiyor; onun büyük bir Marksist-Leninist olduğunu açıklıkla ifade de ediyor. Ancak, bu ifadeler tartışma konusu olan belirlemelerde değerini yitiriyor. Stalin yoldaş hakkında revizyonistlerin birçok yalan söylediğini, onu çarpıttığını ve ona saldırdığını görmezden gelmeyelim; Stalin yoldaşa ölçsüz derecede hatalar mal edilerek ve en önemlisi de Stalin yoldaşı halkların gözünde küçük düşürerek başkalarının da buna katılmasını sağlamaya uğraştıklarını bilmeli ve duyarlı davranmalıyız. Bizim 2. MK'dan alıntıladığımız görüşü doğru bulmamızın nedeni budur. Buna gereken duyarlılık DEH üyesi partiler tarafından gösterilmelidir.

Oysa istediğimiz bu duyarlılık yerine, DEH-KOM aracılığıyla kardeş partiler 2. MK raporuna yanıt verirken partimizi, bu konudaki yaklaşımından dolayı *“Enver Hoca'yı çürütmeyi ret etmek”*le suçlamaktadır. 2. MK şahsında partimize yönelik bu suçlama esas olarak yanlıştır; kabul edilemezdir. Partimiz Enver

Hoca'yı, çizgisini esas olarak çürütmüş ve ret etmiştir. Stalin yoldaşın hataları konusunda taşınan eksiklik bu gerçeği inkar etmenize neden olmamalıdır. Son mektubunuzdaki "Enver Hoca'nın doğumunun kutlanması" meselesi ise, bizce basit bir sorundur. Enver Hoca'nın kitle yayın organımızın bir sayısında doğumunun kutlanmış olması Partimizin onu savunduğu anlamına gelmez; Marksizm-Leninizm-Maoizm düşmanı birinin, revizyonist bir şahsiyetin doğumunun kutlanmasını haklı olarak eleştirirken ipin ucunu, önceki eksik yaklaşımınızdan kaynaklı kaçırdığınızı düşünüyoruz. Hatta, Enver Hoca'ya kısmen, sizlerin son mektubunuzda belirttiğiniz ve eleştirdiğiniz biçimiyle "bir zamanlar komünistti" görüşünden hareketle sempatinin olması dahi eleştirinizi haklı çıkarmaz. En fazla bu konuda reflekslere yerleşmiş bir duyarlılığın partimizin bütününde oturmadığını iddia edebilirsiniz, ki Enver Hoca konusunda böyle bir iddianın parti bütünümüz açısından doğru olmadığını özellikle belirtmek isteriz. Enver Hoca partimiz açısından kimliği çok açık bir revizyonisttir.

"Onlar 'o gün de Marksist-Leninist idi, bugün de' şeklinde formülasyonun kendisi, çürütülmesi gereken dogmatik düşünce tarzının bir örneğidir. Sanki Marksizm-Leninizm, devrimci pratik içerisinde sürekli gelişmesi gereken, hatalarının durmadan değerlendirilip düzeltilmesi gereken, yaşayan bir bilim değilmiş gibi." DEH-KOM'un bu eleştirisine yukarıda değindiğimiz yaklaşım temelinde hak veriyoruz. 2. MK'nın bu belirlemesi esas itibarıyla zaaflıdır. Bugün Stalin yoldaşın çizgisini olduğu gibi savunmak, kendimizi bununla sınırlamak bilimin Maoizm aşamasına gelmiş olduğunu inkar etmektir. Stalin yoldaş büyük bir Marksist-Leninist olduğu halde bugün için aşılmıştır. Bugün Marksist-Leninist olan Maoizm'dir. Tekrarlamak gerekirse eğer, Maoizm savunulmadan; Mao yoldaşın nitel katkıları kavranmadan Marksizm-Leninizm ve dolayısıyla Stalin yoldaş da savunulamaz.

Stalin yoldaş hakkında 2. MK'nın yaptığı belirlemeler onu Mao yoldaşa rağmen savunma çabasını, yanlısını içermektedir. Bu konudaki eleştiriler anlamlı ve doğrudur. Bu konuda yanlış bir hat izlendiği bizim için de açıktır. Mao yoldaş bizleri Stalin yoldaşın hataları konusunda uyarılmış ve bu hataları bilimin gelişimini de başararak düzeltmiştir. Stalin yoldaşın bu hataları kısmen gördüğü, ancak tümüyle göremediği ve kavrayamadığı bilinen bir gerçektir. Stalin yoldaş

Mao yoldaşa rağmen savunulamaz; ancak Mao yoldaş kavranabildiği oranda Stalin yoldaş savunulabilir. Bunu kesin ve net olarak belirtmek ve kavramak gerekir. Bununla birlikte diyoruz ki DEH deklarasyonunda Stalin yoldaşın yeri siliktir; Stalin yoldaş neredeyse sadece hataları ile anılmakta ve bu hatalar onu belirlemiş gibi aktarılmaktadır. Bu da onun büyük Marksist-Leninist olduğu gerçeğini gölgelemektedir. Ona yönelik bilinçli olarak yapılan saldırılar düşünüldüğünde, bu durum niyet bu olmasa da ister istemez Stalin yoldaşa ve onun şahsında Marksizm-Leninizm-Maoizm bilimine yönelik bir "bumerang işlevi" halini almaktadır. Bunun düzeltilmesi gerekir.

Son mektubunuzda da "Stalin Gerçeği" makalesi üzerinden oldukça "ciddi" eleştiriler getirdiğinizi görüyoruz. İşin ilginç tarafı şu ki; bu makaleyi olduğu gibi partimize malederken, bunu eleştiren makaleyi tümüyle ret ettiğimizi var sayıyorsunuz. Oysa partimiz bu iki makale üzerinden bir tartışma yaşamamıştır. O zaman için partimiz böyle bir gereksinim duymamıştır; çünkü parti içi bir darbe gerçekleşmiştir, esas olan da bu konu hakkında takımlan tavrı olmuştur. Ki doğru olan da budur. Kim tarafından kaleme alındığından bağımsız olarak, Stalin Gerçeği makalesinin oportünist MKP ile birlik halindeyken yayımlandığını ve hiç ilgisi olmadığı halde partimizin yaşadığı darbe sürecine denk geldiği gerçeğini rahatlıkla görmezden gelmeniz bizim açımızdan kuşkulu bir tavidir. Parti içi karmaşanın had safhada olduğu bir zamanda gerçekleşen bu tür olguların değerlendirilmesinde dikkatli davranmak gerektiğini düşünüyoruz. Partimizin bu iki makale üzerinden yaptığı bir tartışma da olmamıştır. Buna bir de "darbeci"lerimizin mektubunuza önsöz ekleyerek bu makaleyi neredeyse "ayrılık" gerekçesi göstermesi eklendiğinde, aldatmaca olduğunu daha önce belirttiğimiz tablo tamamlanıyor: Yarı-hocacı partimiz Stalin yoldaşın hatalarını olduğu gibi savunarak, Mao'yu benimsemeyerek içindeki Maoistlerden arındı! MKP de bunun bir ürünüdür!!!

Hayır yoldaşlar, bunlar gerçek değil. Partimizde yanlış fikirler savunan, Mao yoldaşın katkılarını özümsemeyen yoldaşlarımız mutlaka vardır; partimizin bu konuda yeterli bir donanım elde edemediğini söyleyebiliriz; ama sözü geçen makale ve buna yanıt veren makale partimizdeki "darbe sürecinin" parçası değildir. "Stalin Gerçeği" makalesi de partimizin görüşlerini tam olarak içeren bir belge olarak nitelendi-

rilemez. Stalin yoldaş hakkında ve dahası Maoizm hakkındaki tartışmalarımızı bu makaleler üzerinden yapmayı doğru bulmuyoruz. Sizlerin yıllar sonra partimize yönelik “olumlu” yönde etki yapmak üzere kaleme aldığımız mektupta bu makaleden hareket etmeniz, kesin hükümler beyan etmeniz ve dolayısıyla bunun üzerinden yanıtlar istemeniz niyetinizi ele veriyor. Ve tabii bu mektubun bir süre sonra MKP tarafından kitlelere sunulması da ret ettiğimiz bu tablonun kaçınılmaz imzası oldu.

Yoldaşlar, partimizin 1993’te Maoizm’i benimsemesi elbette bu konudaki öteden beri savunduğumuz ve sizler tarafından eleştirilen görüşlerimizin tümünden değiştiği anlamına gelmiyor ve Maoizm ile ilgili partimizde esaslı bir tartışmanın yaşanmadığını, partimizin bütününde bu konuda henüz fikir ayrılıklarının söz konusu olduğunu ve olabileceğini de bilmeniz gerekiyor. Sizlerin sahip olduğu bilginin derecesini bilmiyoruz; fakat, bu konunun devrim mücadelesine paralel gelişebileceğini görmemiz gerekiyor. Sağlam bir parti inşa edemediğimiz gün gibi ortada. İdeolojik savruların partimizdeki gücü de az çok fark edilebilmektedir. Sizlerin yaşadığımız onca sorundan sonra meseleyi sözü geçen makalelere indirgemeniz ya hakkımızdaki bilgi yoksunluğunun ya da yanlış yönlendirilmenizin ürünüdür.

SÖMÜRGE VE YARI-SÖMÜRGELEDEKİ DEVRİMCİ GÖREVLER ÜZERİNE

Yarı-sömürge ve sömürgelerde devrimin yolu konusunda 2. MK 5. toplantısının Mao’nun katkılarını yadsıdığı doğru değildir. Deklarasyonu yanlış bir biçimde (Lenin ve Stalin yoldaşa değinilmesi gerektiği) eleştirdiği halde 2. MK’nın sözünü ettiğiniz içerikte bir yanlışlığı olduğu söylenemez. Buradaki yaklaşım Mao yoldaşın katkılarını sözde abartmamak amacı taşımaktadır ve doğru değildir. Fakat, deklarasyonun savunulması adına DEH-KOM’un sunduğu yaklaşım da yerinde ve doğru bir yaklaşım değildir. Her şeyden önce belirtilmelidir ki, 2. MK 5. toplantı raporu, deklarasyonda ortaya konulan birçok konuya “doğru bulunduğu” için değinmemiş ya da açıklama getirmemiştir. Mao yoldaşın devrimin üç silahı hakkında ortaya koyduklarına raporun vurgu yapması ve bunun içinde cepheye özel olarak yoğunlaşması deklarasyondaki eksikliği gösterme amacı taşımaktadır. DEH-KOM burada esas olarak yanlış bir tartışma yapmaktadır. DEH-KOM şunu iddia etmektedir:

“Rapor, Mao’nun uzun süreli Halk Savaşı, kızıl siyasi iktidar, şehirlerin kırlarından kuşatılması öğretilerinden salğından kaçır gibi kaçırarak, TKP/ML önderliğine göre Deklarasyon’un Mao’nun öğretilerinden saptığı bir öğeyi tartışmaktadır. Rapor’a göre, Mao’nun ‘Demokratik Devrim’ teorisine temel katkıları, üç silahın Proletarya Partisi, Devrimci Ordu ve Birleşik Cephenin formüle edilmesi idi. Rapor’un bu bölümünde, ilk iki silahtan bir daha hiç söz edilmekte ancak Birleşik Cephe konusuna ilişkin oldukça geniş tartışmalar yapılmaktadır.”

2. MK önderliğinin Halk Savaşını kavramadığını ve Türkiye’de Halk Savaşına önderlik edemediğini belirtmek sanırız gerekli değildir. Buna rağmen, bu tartışmada 2. MK “Mao’nun uzun süreli Halk Savaşı, kızıl siyasi iktidar, şehirlerin kırlarından kuşatılması öğretilerinden salğından kaçır” gibi bir tutum içinde değildir. Bu kapsamdaki bir tartışma gerçeği çözümlenmekten uzak olduğu için sonuç alıcı da değildir. 2. MK’nın tartışma konusu yaptığı şey, deklarasyonda önemli derecede yanlış ele alındığını belirttiği cephe konusudur. Tartışmalarda amacın ne olduğu görülmelidir; subjektif değerlendirmeler yapmamaya özen gösterilmelidir. DEH-KOM bu konuda gereken dikati göstermekte zayıf davranmıştır.

Yoldaşlar, partimiz yarı-sömürge ve sömürge ülkelerde devrimlerin ancak Halk Savaşı yolu ile gerçekleşebileceğini her zaman belirtmiş ve savunmuştur. Halk Savaşını Mao yoldaşın bilimsel sosyalizme en değerli katkılarından biri olarak değerlendirmekteyiz; denebilir ki bu teori olmadan devrimleri başarmak mümkün değildir. Bunlar açık olarak vurgulandığı için tartışma konusu değildir; deklarasyonda bu konuda ortaya konulanlar doğrudur...

Sömürge ve yarı-sömürgelerde görevlerimizin açıklandığı bölümde deklarasyonda ortaya konanlar genel olarak doğrudur; fakat yetersizdir. Deklarasyon devrimin karakterini, düşman sınıfları açıklarken devrimden çıkarı olan sınıflara kısmen değinmekte; bu konuda açık ve net bir açıklama yapmamaktadır. Bununla birlikte Komünist Partinin öncü rolüne vurgu yapmışsa da, deklarasyon yarı-sömürgelerde kızıl siyasi iktidarlar kurma görevine neredeyse hiç değinmemiştir; ve tabii ki bunun için bir şart olan halk ordusuna da. Parti ve ordu, nerede, nasıl ve hangi mücadele içinde inşa edilecektir; bu konudaki görevlerimiz nelerdir? Bunlar hiç ele alınmıyor. Oysa kızıl siyasi iktidarın şartları içinde yarı-sömürgelerdeki asıl

Devrimden çıkarı olan sınıf ve tabakaların belirlenmesindeki eksiklik, Halkın Birleşik Cephesinde milli burjuvazinin yeri konusunda ortaya konan muğlak yaklaşımla birlikte deklarasyonda belirgin bir zaafa neden olmaktadır.

eksiklik parti ve ordudur. Bunlara vurgu yapmak; komünistler için asıl eksik olan şeyi belirlemek ve görevleri buna uygun ifade etmek açısından gereklidir. Kızıl siyasi iktidarlar için diğer şartları (kitle temeli, iktisadi bakımdan yeterli kaynak, askeri harekâta elverişli arazi) barındıran bölgelerde parti ve ordu inşa edildiğinde kızıl siyasi iktidarlar inşa edilebilir. Kuşkusuz ki Mao yoldaşın ve tüm devrimci mücadele deneyimlerinin de gösterdiği gibi parti sadece buralarda inşa edilmeyecektir, ama esas olarak buralarda ve silahlı mücadele içinde inşa edilecektir. Bunun açıklanması, görevlerin açıklandığı yerde özel bir önem taşımaktadır.

Devrimden çıkarı olan sınıf ve tabakaların belirlenmesindeki eksiklik, Halkın Birleşik Cephesinde milli burjuvazinin yeri konusunda ortaya konan muğlak yaklaşımla birlikte deklarasyonda belirgin bir zaafa neden olmaktadır. Kuşkusuz milli burjuvazi hakkında belirleme yaparken, bu sınıfın sonuna kadar tutarlı olamayacağını, güçlü olanın yanında yer alma özelliğini, hiçbir zaman bir bütün olarak davranamayacağını belirtmek gerekir. Ama demokratik halk devrimindeki yerleri “olsa da olur, olmasa da” biçiminde ifade edilmemelidir. Komünist Partinin görevlerinden bahsediyoruz; o halde halkın birleşik cephesinin işçi-köylü temel ittifakı üzerinde inşa edildiğini ortaya koyduktan sonra, milli burjuvazinin (birincil olarak, elbette sol kanadının) devrimin gelişmesine paralel halkın birleşik cephesine kazanılması gereğine de işaret etmek gerekir. Bu komünistlerin bir görevidir, hangi derecede başarılı olacağı ayrı bir sorundur; ama başarılmasının gereği vurgulanmalıdır. Demokratik Halk Devriminin milli karakteri nedeniyle milli burjuvazinin bir kesimi için bunun pekala mümkün olduğu da, en azından tarihi tecrübelerden hareketle görülmelidir. Biz halkın birleşik cephesi içinde milli burjuvazinin (özellikle de sol kanadının) bulunacağını, bulunması gerektiğini, bunun komünistlerin bir görevi olarak kavranması gerektiğini savunuyoruz. Bu, hiçbir şekilde Komünist Partinin öncü rolünün

yadsınmasına neden olmaz, yine hiçbir zaman demokratik halk devrimi için işçi-köylü temel ittifakının belirleyici rolünü yadsımaya götürmez, yine, milli burjuvazinin devrimdeki rolünü abartmaya neden olmaz. Halkın Birleşik Cephesi’ne devrimden çıkarı olan kesimlere proletaryanın önderlik etmesinin bir aracı olarak bakmak gerekir ve milli burjuvazinin devrimden çıkarı vardır; bu da onun bir kanadını proletarya ile devrimin gelişmesine paralel hareket etmeye götürür. İbrahim Kaypakkaya yoldaşın çok net belirttiği gibi:

“Birleşik cephenin esas yönü proletarya ve köylüler, tali yönü ise milli burjuvazidir. Milli burjuvazi ile birleşik cepheyi kabul etmek, onu çelişmenin esas yönü kabul etmek anlamına gelmez. Cepheyi gerçekleştirme mücadelesinde Marksist-Leninistler, esas olarak işçi-köylü ittifakını gerçekleştirmeye çalışırlar; ona ağırlık verirler. Burjuvazi ile ittifaka ise ikinci derecede ağırlık verirler.”

2. MK eleştirisindeki “stratejik” rol, milli burjuvazinin genel olarak ikili özelliğini gözardı etmektedir. Cephe kurulduğunda içinde milli burjuvazi yer alsada dahi, bu, onun orada sürekli kalacağını göstermez; aksini düşünmek cepheyi milli burjuvaziye bağlı hale getirir. Bu konuda DEH-KOM’un eleştirisi esas yanıyla doğrudur.

Kısacası bu bölüme yönelik eleştirimizden hareketle, deklarasyonda kimilerine değinilen şu esaslara özel dikkat etmek gerektiğini savunuyoruz: Sömürge ve yarı-sömürgelerde feodalizme karşı mücadeleyle, emperyalizme karşı mücadele birbirine bağlıdır. Demokratik halk devriminin özü toprak devrimidir. Toprak devrimi, proletarya önderliğinde halk savaşı yoluyla başarıya ulaşır. Proletarya partisi, yoksul ve orta köylülere dayanarak köylük bölgelerde silahlı mücadeleye girişmeli, buralarda kızıl siyasi iktidarlar inşa etmeli, kızıl siyasi üsler uzun süreli halk savaşı içinde genişletilmeli, buralardan büyük şehirler kuşatılmalı ve en sonunda büyük şehirler de ele geçirilerek ülke çapında genel ayaklanmayı sağlayarak siyasi iktidar ele geçirilmelidir. Proletarya partisi ve halk ordusu, bu uzun süreli savaş içinde adım adım inşa edilmelidir. Yine bu uzun süreli savaş içinde, feodalizme, emperyalizme ve komprador kapitalizme karşı, bütün halk sınıflarının, işçi sınıfının, köylülerin, şehir küçük-burjuvazisinin ve milli burjuvazinin birleşik cephesi gerçekleştirilmelidir. Bu birleşik cephe, ancak işçi sınıfı önderliğinde, işçi-köylü temel ittifakı üye-

rine kurulabilir. Halk savaşının zaferiyle ülke çapında kurulacak iktidar, proletarya önderliğinde halk diktatörlüğü olacaktır. Demokratik halk diktatörlüğü gerçekleştikten sonra, önderliği elinde tutan proletarya, yoksul ve aşağı-orta köylülerle birleşerek, durmaksızın proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirmeli ve sosyalizmin inşasına girişmelidir.

Yine deklarasyonun eleştirdiğimiz ve önemli gördüğümüz bir yanlışlığı da emperyalizmin yarı-sömürge ülkelerde kapitalizmi geliştirmesi hakkındaki yaklaşımıdır.

“Sonbahar 1980 Ortak Açıklaması şuna işaret ediyordu: ‘emperyalizmin, tahakküm altında bulunduğu ülkelere kapitalist ilişkilerin önemli unsurlarını sokma şeklinde inkar edilemez bir eğilimi vardır. Belirli bazı bağımlı ülkelerde kapitalist gelişme o denli ileri gitmiştir ki, onları yarı-feodal olarak karakterize etmek doğru değildir; onları, feodal ya da yarı feodal üretim ilişkilerinin önemli unsurları ya da kalıntıları ve de bunların üst yapıdaki yansımaları hala var olmasına rağmen, kapitalizmin hakim olduğu ülkeler olarak adlandırmak daha doğru olur.’”

“Böyle ülkelerde bu koşulların somut bir tahlili yapılmalı ve (devrim) yolu, görevleri, karakteri ve sınıf güçlerinin mevzilenmesi ile ilgili olarak gerekli yargılar çıkarılmalıdır. Her halükarda, yabancı emperyalizm devrimin hedeflerinden biri olarak kalmaktadır.” (DEH deklarasyonundan)

Belirli bazı bağımlı ülkeleri, emperyalizme bağımlı kapitalist gelişmenin bir sonucu olarak “feodal ya da yarı feodal üretim ilişkilerinin önemli unsurları ya da kalıntıları ve de bunların üst yapıdaki yansımaları hala var olmasına rağmen, kapitalizmin hakim olduğu ülkeler olarak adlandırmak daha doğru olur” tespitine, komprador kapitalizmin yarı-feodalizmi tasfiye etmiş olduğu fikrini içermesi nedeniyle katılmıyoruz. Bir ülkenin kapitalist ülke olarak adlandırılması için o ülkenin yarı feodalizmden beslenen, onun üzerinde yükselen komprador kapitalizmi yıkması gerekir. Bağımlı kapitalizm yarı-feodalizmi, yarı-feodalizm ile halk yığınları arasındaki çelişki belirleyici öge olmaktan çıkaramaz. Bize göre yarı-feodal bir ülkede bağımlılık ilişkisi o ülkede yarı-feodalizmin belirleyiciliğinin tasfiyesine yol açmaz. Bu, her ne sebeple olursa olsun emperyalizmin çürümüş ve asalak karakterini yadsımak anlamına gelir. Söz konusu ülkelerin Yunanistan, Portekiz, İspanya olduğu bilinmektedir. Ve bu ülkelerde kapitalist üre-

tim tarzının hakim olduğu doğrudur. Bunun nedeni bağımlılık ilişkilerinin sonucu olarak kapitalist gelişmenin çok ileri derecelere varması değil, öteden beri barındırdıkları kapitalist unsurların emperyalizme rağmen, kimi özel şartların da etkisiyle gelişmiş olmasıdır. Kapitalist gelişme emperyalizm sayesinde değil, ancak ona rağmen sağlanmıştır. Bunun özel bir incelemesi gereklidir; o ülke komünist partileri bunu yapmıştır ya da yapmalıdır. Ancak temel teorik tezlerin yadsınması anlamına gelen Deklarasyondaki açılım yanlıştır.

Bu yanlış yaklaşım yıllar önce önderimiz Kaypakkaya yoldaşın emperyalizme ilerçilik misyonu biçen ülkemizdeki kimi akımlarla tartışmasını hatırlatmaktadır. Deklarasyonda ifade edildiği gibi, o zaman da kimi akımlar ülkemizdeki kapitalist gelişmeden hareketle Türkiye’nin kapitalist bir ülke olduğunu iddia etmişler ve yarı-feodal üretim ilişkilerinin önemli unsurlarının ya da kalıntılarının ve de bunların üst yapıdaki yansımalarının varlığına karşın kapitalizmin hakim üretin tarzı olduğunu savunmuşlardır. Bu yaklaşımı şiddetle eleştiren İbrahim Kaypakkaya yaklaşımımızı şöyle formüle etmektedir:

“Sanki emperyalizm, ‘sömürsünü artırmak için’ bilerek ve isteyerek kapitalizmi geliştirmekte ve feodal ilişkilerde çözümlere yol açmaktadır! Oysa, kapitalizmin gelişmesi ve feodal ilişkilerin kısmen çözülmesi, emperyalist sömürünün işleyişinin tabii, kaçınılmaz ve kendiliğinden doğan sonucudur. Emperyalizmin, sömürü ve talan amacıyla ihraç ettiği sermaye, kendiliğinden feodal ilişkilerde kısmi bir çözülmeye de yol açmaktadır.”

“İşin öteki yüzü ve asıl yüzü ise şudur: Emperyalist ülkeler, geri kalmış ülkelere sermaye ihraç ederken, buralarda demiryolları vs. inşa ederken, yüksek faiz bedellerini, düşük toprak fiyatlarını, düşük ücretleri, ucuz hammaddeleri düşünmektedirler ve onların asıl amacı, bütün toprakların ve hammaddelerin rakipsiz sahibi olmak, buraları sömürgeleştirmek, emekçi halkları köleleştirmektir. Emperyalizmin asıl karakteri ve amacı budur...”

“Bu nedenlerle, emperyalizmin kapitalizmi geliştirdiği ve feodalizmi çözdüğü yolundaki revizyonist-Troçkist iddialardan kendimizi kesin ve kalın çizgilerle ayırmalı, emperyalizmin geri kalmış ülkelerde oynadığı asıl rolün ülkeleri sömürgeleştirmek, halkları köleleştirmek, bütün varlığını talan etmek, siyasi bakımdan, komprador burjuvazinin ve toprak

ağalarının gerici diktatörlüğünü pekiştirmek, desteklemek ve sağlamlaştırmak, emekçi köylüleri daha da mülksüzleştirerek sefaletin kucacağına atmak yönünde işlediğini belirtmeliyiz...”

“Komünist devrimcilerin ve devrimci kitlelerin (özellikle köylü kitlelerinin) şu noktada tereddüdü asla olmamalıdır: Büyük toprak mülkiyeti rejimi, toprak köleliği sisteminin hepsini silip süpüren devrim tarafından parçalanıp atılmalıdır. Feodalizmi bütün temelleri ile ve tamamı ile yıkmak ancak bu şekilde mümkündür. Kararsız ya da devrim düşmanı orta burjuvazinin ve özel olarak varlıklı köylülerin bocalamalarının etkisiz hale getirilmesi, işçi sınıfı ile köylü kitesinin devrimde hakim rol oynaması, ancak bu şekilde mümkündür. ‘İşçi sınıfının hakiki ve temel görevi olan ‘toplumu sosyalist temel üstünde yeniden kurmak’ için en elverişli şartları yaratmak imkanı’ ancak bu şekilde doğar.”

Yaklaşımımızın özü budur. Deklarasyonda eklektik bir şekilde yer alan bu yaklaşım “emperyalizmin, tahakküm altında bulundurduğu ülkelere kapitalist ilişkilerin önemli unsurlarını sokma şeklinde inkar edilemez bir eğilimi vardır. Belirli bazı bağımlı ülkelerde kapitalist gelişme o denli ileri gitmiştir ki, onları yarı-feodal olarak karakterize etmek doğru değildir; onları, feodal ya da yarı feodal üretim ilişkilerinin önemli unsurları ya da kalıntıları ve de bunların üst yapıdaki yansıması hala var olmasına rağmen, kapitalizmin hakim olduğu ülkeler olarak adlandırmak daha doğru olur” şeklindeki ele alışla ret edilmiştir. Yarı-feodal üretim ilişkilerinin önemli unsurları ya da kalıntıları (“yarı-feodalizmin kalıntıları” ifadesinin muğlaklığı, kavramdaki yanlışlık bir yana) ve de bunların üst yapıdaki yansımalarının varlığından bahsetmek zaten yarı-feodal üretimin egemenliğinden bahsetmektir. Bunları sıraladıktan sonra, bunlara rağmen “kapitalizmin hakim olduğu”ndan söz etmek yanlıştır. Kuşkusuz kapitalizmin egemenliği pre-kapitalist ilişkilerin, üretim tarzlarının tümünden ortadan kalkmış olduğu anlamına gelmez. Ancak, yarı-feodalizmi belirleyen unsurlara rağmen kapitalist üretim tarzının hakimiyetinden söz etmek de doğru değildir. Bunun da ötesinde bu sürecin nedeni olarak “emperyalizmin, tahakküm altında bulundurduğu ülkelere kapitalist ilişkilerin önemli unsurlarını sokma şeklinde inkar edilemez bir eğilimi”nden söz etmek, daha sonra eleştirilen Troçkist yaklaşımın bir yansımasıdır. Kapitalizmin hakim olduğu bağımlı ülkelerdeki kapi-

talist gelişmeyi “emperyalizmin inkar edilemez kapitalist ilişkilerin önemli unsurlarını bu ülkelere sokması”na bağlamanın MLM’nin temel tezlerinde bir yeri var mıdır? Emperyalizmin “inkar edilemez” eğilimi komprador kapitalizmi geliştirir ve bu, ulusal kapitalizmin engellenmesine, baskı altına alınmasına, gelişiminin kösteklenmesine neden olur. Emperyalizmin inkar edilemez eğilimi feodalizmle ittifak kurması, girdiği ülkelerdeki yerli sanayiye bağımlı hale getirmesi, talancı bir ekonomiyi, komprador kapitalizmi geliştirmesidir. Bu nedenle bu inkar edilemez eğilimin belirli bazı bağımlı ülkelerde kapitalizmi oldukça ilerlettiğini, dolayısıyla bu ülkelere yarı-feodal değil, kapitalist ülke demek gerektiğini savunmak yanlıştır.

Yine, bu bölümdeki “yabancı emperyalizm” kavramı yanlıştır. Bu kavramın çeviriden kaynaklı bir sorun taşıdığını düşünmekle birlikte, emperyalizmin “yabancı” olarak adlandırılmasının anlamsız olduğunu düşünüyoruz. Emperyalizm, doğası gereği yabancıdır, yerli emperyalizm zaten olamaz. Bu konuda farklı bir tutumunuz olduğunu sanmıyoruz; fakat deklarasyondaki bu ifadenin düzeltilmesi gerektiği de açıktır.

FAŞİZME KARŞI BİRLEŞİK CEPHE ve KOMİTERN

2. MK’mızın deklarasyonda eleştiri konusu yaptığı konulardan en önemlilerden biri de budur. Elbette, yine Mao yoldaşın katkılarının yetersiz bir savunusu bu eleştirilere de sinmiştir. Bunun sonucu olarak deklarasyon kimi yerde hatalı değerlendirilmiştir. Ancak, 2. MK’nın eleştirilerinin önemli bazı kısımlarının DEH-KOM mektubunda yanlış ele alındığını da vurgulamak gerekir.

“Maurice Thorez, TKP/ML önderliği tarafından, üstelik tek bir uyarı sözcüğü dahi sarfedilmeksizin, saygın bir otorite olarak aktarılıyor” diyor DEH-KOM mektubunda. Yoldaşlar, Thorez’in Komintern’deki konumu hakkında sanırız bir tartışma yapmak gerekmiyor burada; hakeza Komintern’in 7. Kongre’sinde tuttuğu yer hakkında da tartışmanın bir anlamı yok. Ne yazık ki Komintern’in 7. Kongre’sinde Thorez faşizm hakkında rapor sunan, konuşma yapan bir lider durumundaydı. Biz, Thorez’in revizyonist yolu seçmesinin, ünlü bir revizyonist olmasının bu konumunu ret etmeyi getiremeyeceğini düşünüyoruz. 2. MK Komintern’in faşizm sorununa

nasıl yaklaştığını ortaya koymak için Thorez'den alıntılar yapmak durumunda kalmış, her kim bu konuda bir araştırma yapmaya kalkışsa ve Komintern'in yaklaşımlarını incelese yapmak zorunda kalacağı şey benzerdir. Thorez hakkında bir uyarı yapmanın bir gereği var mıdır bilmiyoruz. Ya da 2. MK içinde Thorez'i içten içe savunan, bu ünlü revizyoniste "saygın bir otorite" olarak bakan yoldaşımız var mıydı onu da bilmiyoruz. Ancak rapordaki belirlemelerden yola çıkarak bu sonuca varmak, en azından kaba bir yaklaşımdır.

Bu böyle olduğu halde 2. MK'nın sunduğu Komintern'in faşizm hakkındaki belirlemelerine yönelik bir açıklama, tartışma yapmıyorsunuz.

Komintern'deki hatalar ile Komintern üyesi partilerin hatalarını aynı görmemek gerekir. Birçok üye partinin kendi bağımsız rotasını çizemediğini biliyoruz. Bunda kuşkusuz Komintern'in de ciddi hataları var; ama Komintern'in bu konudaki hatalarına rağmen üye partiler kendi rotalarını çizebilmeliydiler; Mao yoldaşın yaptığı gibi. Faşizm meselesinde de kimi parti ve önderlerin yanlış tutumlarını Komintern'in söz konusu belirlemesine mal etmek hatalı olacaktır. Hatta denebilir ki, Komintern'in faşizm konusundaki bariz hata ve de eksikliği 7. Kongre'deki bu belirlemelerden ileri gelmiyor, bu belirlemelerin yapılamadığı önceki dönemden geliyor. 7. Kongre bir anlamda doğru bir çizgiye gelmenin adımını atıyor. Bunun pratikte ne kadar başarılı olduğu her ülke açısından değerlendirilmeye muhtaçtır. Ancak, nihayetinde faşizmin dünya çapında tecrit edilmesinde, engellenmesinde ve yenilmesinde komünistlerin önemli bir yere sahip olduğu, Stalin yoldaşın etkin bir misyona sahip olduğu kuşku götürmez bir gerçektir. Bunda Komintern'in yerini ihmal etmek ya da zayıflatmak takdir edilir bir davranış olmayacaktır.

Bu konuda deklarasyon esaslı bir uyarıyı içeriyor:

"Bu dönemde bile Komünist Enternasyonal sınıf düşmanlarına karşı milyonlarca işçiyi harekete geçirmiş ve işçi sınıfının en değerli evlatlarının ilham verici bir enternasyonalizm örneğiyle kanlarını akıttığı faşizme karşı İspanya'daki mücadele için Enternasyonal Tugay'ları örgütlemek gibi, gericiliğe karşı kahramanca mücadelelere önderlik etmiştir."

Peki bu uyarı, üç sapma eleştirisi ile birlikte ele alındığında yeterli midir? Hayır. Komintern'in içinde sözü geçen sapmaların varlığından bahsedilebilir. Sözü edilen üç sapma kimi komünist partilerinde ve

hatta bazı Komintern belgelerinde bulunabilir ve hatta bulunmaktadır da. Ancak 7. Kongre'nin komünist partileri üzerindeki derin etkisinden söz edip de bu üç sapmaya vurgu yapmak, bu ciddi hataları 7. Kongre'ye mal etmek anlamına gelir. Buna katılmıyoruz.

Bizce faşizmi "emperyalist ülkelerde tekelci burjuvazinin en gerici kısmının rejimi" olarak tanımlamak "tekelci burjuvazinin bir kesimini ilerici olarak görme şeklindeki tehlikeli, reformist ve pasifist eğilime kapıyı açık" bırakmış olmaz. Bu eleştiri zayıf ve yanlış bir eleştiridir. Kuşkusuz bu belirlemeyi yanlış ele almak, diğer temel tezlerden koparmak, temel tezleri tümüyle gözardı ederek yorumlamak hatalı yaklaşımlara yol açar ve bir kısım tekeli burjuvaziye ilerici görmeye neden olabilir; ama söz konusu temel tezlerin Komintern çizgisinde olmadığı iddia edilebilir mi? Komintern'in temel tezlerinde tekeli burjuvazi ve bunların iktidarları hakkında ortaya konulan herkesin bilgisi dahilindedir. Bunları görmezden gelmek, faşizm tahlilindeki bir belirlemeden yola çıkarak olası sapmalardan söz etmek doğru bir eleştiri yöntemi değildir. Bunları belirtirken tüm Komintern üyelerini, liderlerini bu sapma olasılığından muaf gördüğümüz (Thorez dahil) sanılmasın.

Buradaki ele alışı düzeltilmesi gerekir. Bizim tespitlerimize göre Komintern 7. Kongresi burjuva demokrasisi ile faşizm arasındaki farkı mutlaklaştırıyor; ikisinin kaynağı hakkında net belirlemeler yapıyor; ikisinin burjuva diktatörlüğünün biçimleri olduğunu belirtiyor vs. Deklarasyondaki eleştiri bu anlamda yanlıştır. Faşizm hakkındaki tezlerin yetersiz olduğu, birçok ülke açısında bu tezlerin geliştirilmesi gerektiği, ortaya çıkışı ve gelişimi boyunca faşizme karşı verilen mücadelede kimi sol ya da sağ hataların yapıldığı; Komintern'in bütün sürecinde bunlara rastlanabileceği belirtilebilir. Çünkü bunlar doğrudur.

Emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfı içindeki bölünme konusunda 2. MK'nın esaslı bir eleştirisi bulunmamaktadır. Bu konuda Komintern'in hatalı belirlemeleri ise ekonomik kriz yorumundan kaynaklıdır. Bu hatalı belirlemeler emperyalizmin niteliği hakkındaki bir sapmadan ileri gelmemektedir. 1929 bunalımının emperyalist ülkelerde neden olduğu sonuçlardan hareketle yapılan tespitlerin abartılı olduğunu belirtmek daha doğrudur. Zaten DEH-KOM'un Dimitrov yoldaşın yaptığı alıntı da bunu göstermektedir; başka bir şey değil. İşçi sınıfı içindeki bölünmenin emperyalizm var oldukça emperyalist

ülkelerde kesinlikle var olacağını belirtmek doğrudur. Komintern'in Dimitrov yoldaş tarafından savunulan belirlemesi bu gerçeği gözardı etmiştir.

2. MK bu konuda ileriki bölümde şunları belirtmektedir: “*Deklarasyonda vurgulandığı gibi istisnasız tüm emperyalist-kapitalist ülkelerde ‘emperyalizmden yarar gören ve gönüllü olarak onun çıkarlarına hizmet eden, büyük, iyice yerini tutmuş ve etkili bir işçi aristokrasisi mevcuttur. Bu kesim 1. ve 2. emperyalist paylaşım savaş dönemlerinde çok açık biçimleriyle görüldüğü gibi emperyalist devletlerin sadık koruyucuları olarak, çoğu zaman işçi sınıfının siyasi iktidar mücadelesini bastırmada tayin edici rol oynamışlar ve oynamaktadırlar.*” (5. toplantı raporundan)

2. MK bundan sonra emperyalist ülkelerde komünistlerin görevleri hakkında deklarasyona eleştirilere başlamaktadır. Sonra değineceğimiz bu konudan önce, görülebileceği gibi bu kısımda yoruma açık kalmayacak şekilde Lenin yoldaşın belirttikleri savunulmaktadır. Deklarasyon ile aynı yaklaşım benimsenmektedir. İşçi aristokrasisi ile sosyal demokratların veya faşistlerin etkisi altında bulunan işçiler karıştırılmamaktadır; aksine ayrılmaktadır. DEH-KOM ise Komintern sorunundaki eleştirilere yanıt verirken bunların partimiz tarafından karıştırıldığını iddia ediyor. 2. MK'nın bunları raporda ayırdığı açık; ve deklarasyondaki “işçi sınıfı içindeki bölünme”ye doğru olarak değişiyor. Yine deklarasyondaki belirlemenin de içinde olan, faşizmin ya da sosyal demokrasinin etkisi altında kalan işçilerin kazanılması politikasının hayali değil, objektif gerçekliğe uygun olduğuna vurgu yapıyor.

Buradan çıkacak sonuç şudur: 2. MK, Komintern'i yanlış eleştirilerden korumak adına, “işçi sınıfı içinde bölünme ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan kutuplaşmaya şifa bulunmasının maddi temelini oluşturduğunu savunan bir tez” eleştirisinin netleştirilmesi gereğinden bahsetmesi ve devamında Komintern'i üç noktadan savunması işçi sınıfı içindeki bölünmeyi anlamamasından ya da iki farklı kesimi karıştırmasından kaynaklı değildir. 2. MK, Komintern'in Deklarasyon'da söz konusu edilen hatasını görmemektedir. İçine girmediği bir tartışma hakkında, Komintern'in savunacağımız kimi yaklaşımlarını sıralamaktadır. Oysa 2. MK'nın sıraladığı genel doğrular “işçi aristokrasisinin burjuvaziyle sınıf işbirliği politikasının elverişliliği konusundaki görüşlerini düzel-

tecekleri” hatta, Dimitrov yoldaşın o zamanki tespitiyle “giderek düzelttikleri” tezini haklı çıkartmaz. Deklarasyonda bu konudaki eleştiri doğrudur. Ancak, belirttiğimiz gibi DEH-KOM eleştirisi sorunu ortasından yakalamıyor ve yanlış bir eleştiri getiriyor.

Komintern'in hatasız olduğunu iddia etmek kesinlikle doğru değildir ve 2. MK değerlendirmelerinde “eleştirilere karşı” konduğu için onu hatasız gördüğü gibi bir sonuç çıkartılmamalıdır. Fakat bu konuda bir açıklama yapmayarak 2. MK kendini zanlı durumuna düşürmüştür.

2. EMPERYALİST PAYLAŞIM SAVAŞI VE ULUSLARARASI KOMÜNİST HAREKETİN ÇİZGİSİ

Yoldaşlar, 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı sürecinde Komintern'in ve Stalin yoldaşın hataları hakkında partimizin yaptığı özel bir belirleme bulunmamaktadır. Genel olarak bugüne kadar 3. Enternasyonal çizgisinin partimiz tarafından savunulmasından hareketle, Mao yoldaşın eleştirilerinin değerlendirilmediği ve bir sonuca erştirilmediği belirtilebilir. Buna karşın Mao Zedung yoldaşın öğretilerinin savunulması, Çin Devriminin doğru bir çizgi izlediğinin özel olarak belirtilmesi, Komintern'i oluşturan diğer birçok partinin izlediği hattın ise savunulmaması, bizi, deklarasyondaki belirlemelere partimizin esasta katıldığı sonucuna götürmektedir. 2. MK raporunda özel bir değerlendirmenin bulunmaması, daha önce de belirttiğimiz gibi Maoizm'in kavranmamasının bir sonucudur. Stalin yoldaşa ve Komintern'e yönelik eleştirilere karşı çıkmakla yetinen 2. MK bu konuda yanlış hattını devam ettirmiştir.

DEH-KOM ilk mektubunda “*Komintern'in o dönemde yaptığı bazı hatalarla ilgili, örneğin, farklı çelişkilerin ‘eklektik bir şekilde birleştirilmesi’ gibi bazı doğru ve önemli gözlemlerde bulunmasıdır. Deklarasyon, faşist olmayan büyük güçleri ‘devrilmeleri gereken emperyalist’ olarak göstermeme yönündeki ‘güçlü eğilim’den, ya da örneğin ‘müttefik emperyalist güçlerin hakimiyeti altındaki sömürgelerde kurtuluş mücadelelerinin geri bırakıldığından*” söz ettiğini ve bunlara 2. MK tarafından karşı çıkıldığı sonucuna varmaya zorlandığını belirtmektedir. Bu konularda farklı bir yaklaşımımız söz konusu değildir.

Fakat 2. MK'nın eksikliğini belirttiği ve sizlerin de “savunma hakkınız vardır” dediğiniz konuda “2. Dünya Savaşındaki baş çelişkinin, Hitler Alman-

Komintern'in hatalı yaklaşımlar barındırdığı ve hatta Stalin yoldaşın kimi yanlış yönlendirmelerde bulunduğu doğru olmakla beraber, bu durum birçok Komintern üyesi partinin izlediği yanlış rotayı açıklamaya yetmez.

ya'sının saldırganlığına karşı Sovyetler Birliği'nin savunulması mücadelesine dönüştüğü" görüşünü savunmaktayız. Bunun önemli olduğunu da özellikle belirtme ihtiyacı duyuyoruz. Elbette, 2. MK'nın eleştirisi konusu yaptığı ölçüde olmasa da bu görüşü savunmamak Sovyetler Birliği savunusunun önemini azaltır; biz, şimdi bu eleştirimizi şu ifadelerle tamamlıyoruz: Bu görüş savunulmadan da Sovyetler Birliğinin savunulması gerektiği görüşü deklarasyonda belirtildiği gibi savunulabilir. Bu konuda deklarasyonda önemli bir eksiklik, zaaf oluştuğunu belirtmekle yetiniriz. Tartışması ayrıca yapılabilir bu konuyu geçiyoruz.

"ABD Komünist Partisi, savaş sırasında (revizyonist) bir 'siyasi kuruluş'a açmak için dağıtılmıştı? Ya da Hindistan'daki komünistlerin Britanya İmparatorluğuna karşı mücadelesi, savaş sırasında terk edilmişti? (Burjuva) demokrasisinin restorasyonunun en iyi nihai amaç olarak sunulduğu ve komünistlerin savaştan sonra kitlelerin silahsızlandırılmasına yardım ettikleri, işgal altında bulunan Avrupa'daki, örneğin Fransa'daki direniş hareketlerine ne demeli?" gibi sorular tartışılan konunun açıklığa kavuşturulmasında yetersiz sorulardır. Herhangi bir şekilde söz konusu oportünist ve teslimiyetçi politikaların Komintern'in genel siyasi çizgisine maledilemeyeceği bizim için açıktır. Bu sorulara bu politikaların savunulması temelinde bir yaklaşım göstermeyeceğimiz de açıktır. Komünist Partilerin izledikleri genel siyasi hat ile Komintern'in genel siyasi hattı birebir ele alınmamalıdır. "Bu gerçeklerin hepsi konuyla alakasız mı, yoksa belki de TKP/ML'nin böylesi sapmaların kökenleri konusunda ciddi bir tartışmadan sakınmak için çok faydalı bulduğu 'tarihsel tesadüf'ün bir başka örneği mi bunlar" biçimindeki soruya ise elbette Komintern'i oluşturan partilerin izledikleri hat Komintern'in genel çizgisinden tümüyle kopartılamaz diyebiliriz. Ancak, bu partilerin girdikleri hattı Komintern'in oluşturduğu da iddia edilemez. Bu içerikte bir tartışma hataların kim tarafından işlendiği sorusuna ki-

tilenir, ki bu da deklarasyonun içeriğine denk düşmez. Biz Komintern'i oluşturan partilerin birçoğunun hatalı bir rota izlediklerini kabul ediyoruz; bu partilerin hatalı çizgilerinin bütünüyle Stalin yoldaşa maledilmesini ise eleştiriyoruz. Stalin yoldaşın uluslararası komünist harekete önderlik ederken yaptığı hatalar bu partilerin çizgisini açıklamaya yetmez. Büyük bir Marksist-Leninist olan Stalin yoldaşın, doğrularının dahi savunulmaması bu partilerin esasta neyi takip ettiklerini anlamak için bir ipucu olmalıdır. 2. MK'nın deklarasyondaki doğru belirlemelere katılım göstermemiş olması savunduğumuz bu genel tutumdan kaynaklıdır.

Bu konuda belirtilecek esas açıklama Mao yoldaşa ait olan ve deklarasyonda yer alan şu belirlemedir: "(SSCB ile Britanya ve Fransa arasındaki) böyle bir uzlaşma, kapitalist dünya ülkeleri halklarının aynı şekilde davranıp, kendi ülkelerinde uzlaşmalarını gerektirmez."

Yine bu tartışma ile ilgili olarak, "sosyalist devletin müdafaası ile dünya devriminin genel ilerleyişi arasındaki ilişkinin" ÇKP tarafından doğru ele alındığını ve ÇKP politikasının doğru olduğunu özel olarak belirtmek gerekir. Çin Devrimi'nin Komintern'e rağmen savunulması, Stalin yoldaşın kimi yanlış yönlendirmelerine karşı durulması savunulması gereken doğrulardır.

Biz buradan şu sonuca varılması gerektiğini savunuyoruz: Bu demektir ki Komintern'in hatalı yaklaşımlar barındırdığı ve hatta Stalin yoldaşın kimi yanlış yönlendirmelerde bulunduğu doğru olmakla beraber, bu durum birçok Komintern üyesi partinin izlediği yanlış rotayı açıklamaya yetmez. Mao önderliğinde ÇKP bunu açık olarak kanıtlamış ve izlenmesi gereken hattı göstermiştir, üstelik (burası önemli) Komintern'in genel hattını da savunarak. Aynı genel hat Çin'de devrime engel olmamıştır... "Mao, 'faşizme karşı uluslararası birleşik bir cephe'nin gerekliliği konusunda Stalin ve Komintern liderleriyle görüş birliğinde" (DEH-KOM mektubundan) olduğu halde, bu Çin Devriminin ertelenmesini gerektirmemiştir; burjuvazi ile bir uzlaşmaya götürmemiştir.

EMPERYALİST ÜLKELERDEKİ GÖREVLER ÜZERİNE

2. Merkez Komitemiz, işçi aristokrasisi ile sosyal demokratların ya da faşistlerin etkisi altındaki işçileri karıştırmamakla beraber, işçi aristokrasisi ile en yok-

sullar işçiler arasındaki kesimler hakkında deklarasyonu eleştirmektedir. Raporda bu kesimlerin devrimdeki rollerinin deklarasyonda küçümsendiği belirtilmektedir. Yukarıda Komintern hakkındaki tartışmada göstermiştik ki, Merkez Komitemiz bunu belirtirken Lenin yoldaşın belirlemesini dikkate aldığımızı, onu savunduğunu ortaya koymaktadır. Emperyalist ülkelerde devrimin kitle tabanı hakkında, temel gücün saptanması konusunda 2. MK deklarasyonu şöyle eleştirmektedir: “*Lenin’in deyimiyle ‘barış’ döneminde soyulmaya razı olan işçi sınıfının, Deklarasyonun deyimiyle ‘büyük sayıda işçi, bazen işçilerin çoğunluğunu teşkil eden kesim’in proletarya devriminde oynayacağı rol küçümsenmekte, devrimin temel ve ana gücü olduğu gerçeği reddedilmektedir. Göreceli refah döneminden hareketle yapılan bu değerlendirmeye göre, göreceli istikrara bağlı olarak kapsamı değişen ve farklı emperyalist ülkelerde farklı bileşenlerden oluşan işçi sınıfının göreceli refah dönemindeki yoksul kesimi, proletarya partisinin sosyal tabanı olarak görülmektedir.*” (5. toplantı raporu)

Yoldaşlar, açıktır ki 2. MK, deklarasyonda ifade edildiği şekliyle “işçilerin iki kesimi arasında, emperyalizmden işçi aristokrasisi gibi yararlanamadıkları halde, uzun bir göreceli refah döneminden etkilenmiş bulunan ve olağan zamanlarda devrimci ruh hali içinde olmayan büyük sayıda işçi, bazen işçilerin çoğunluğunu teşkil eden bir kesim”den bahsetmektedir. Eğer bu konuda bir karışıklık olmadığı açıksa –ki açıktır- DEH-KOM’un eleştirilerinin esas ögesi kaybolmaktadır. Tartışma 2. MK’nın iddiasının haklı olup olmadığına gelmektedir. Yani “deklarasyonda, işçi sınıfı içindeki bölünmeden yanlış sonuçlar çıkarıldığı” iddiasına.

Tartışılan konu, gelişmiş ülkelerdeki işçi sınıfının yaşam koşullarının “eskisi gibi yönetilmek istemelerine” hangi derecede etkide bulunduğunu saptamaktır. Bu ise, genel olarak her emperyalist ülkenin kendi somutunda ve her dönemin kendi şartlarında saptanabilir. Görevlerimiz bölümünde emperyalist ülkelerde izlenecek yolun saptanması ve devrimin temel ve ana gücü olarak işçi sınıfının gösterilmesi esasen yeterlidir. Kuşkusuz işçi sınıfı içindeki ayrılığı ve bu konudaki genel Leninist yaklaşımı da vurgulamak gerekecektir; bu saptama komünistlerin işçi sınıfının aristokratlaşmış, gericileşmiş, burjuvazi ile uzlaşmış ve onun payandası haline gelmiş kesimlerle işçi sınıfının diğer kesimleri arasındaki çelişkiye önem ver-

mesi gereğine işaret eder. Elbette, Komünist Partisi en devrimci kesimlerle birleşmeyi ve adım adım toplumun çoğunluğunu kazanmayı amaçlayacaktır ve buna göre hareket edecektir. Ancak deklarasyonda, en çok potansiyel taşıyan kesim dışında kalanlar arasında “çalışma yürütmeyi ihmal etmemekle birlikte” diye bir daraltılmış görev saptamasında bulunmak yerinde değildir. “İşçilerin en çok potansiyel taşıyan devrimci kesimlerine” dayanmak ve çalışmalarını esas olarak burada yoğunlaştırmak diğerlerinin “ihmal edilmemesi ile birlikte” ele alınmasını getirmez. Bu yaklaşım işçi sınıfının çoğunluğunu kazanma mücadelesini, bu asli görevi göreceli refah dönemlerinde silikleştirmektedir. “Sadece kriz süreçlerinde, devrimci durumun kendiliğinden gelişme evrelerinde işçi sınıfının çoğunluğunu kazanabiliriz” yaklaşımı komünistlerin çalışmalarını belirlememelidir. Komünistler devrimci durumun oluşması sürecinde de aktif bir mücadele içinde olurlar. Bu nedenle işçi sınıfının çoğunluğunu kazanma mücadelesi her zaman diri olmalıdır. Ağırlığın hangi kesimlere verileceğini belirlemek ile birlikte, diğer kesimlere yönelik çalışmalar da aksatılmadan, siyasi çalışmanın bütünlüğü içinde yürütülmelidir.

Bu bölüm ile ilgili daha kapsamlı bir tartışmaya ihtiyaç olduğu açıktır. Emperyalist ülkelerdeki devrimci mücadelenin -sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki durumla ilişkisi çok önem taşımakla birlikte koşulları ve yürütülecek çalışmanın içeriği hakkında yeterli bir donanımın henüz yaratılmadığı açıktır. Bizim tartışmamız bunun sadece bir parçasıdır. Bu ülkelerde komünist hareketin önemli derecede yetersiz olduğu açıkken tartışmayı dar alanlara hapsetmek uygun bir çözüm yolu değildir. Bu bölümdeki 2. MK eleştirisinin yetersiz bir değerlendirmenin ürünü olduğu açıktır.

DÜNYA KOMÜNİST HAREKETİNİN GEÇMİŞİNE İLİŞKİN

Partimizin deklarasyondaki “*üçüncü enternasyonal tarihinin başlarında, bazı komünist partilerinde devrimci olmayan durumlara ilişkin hatalı ‘kitle partileri’ kavramları ve ekonomist sapmalar belirdi. Bu eğilim güçlendi ve komünist hareket içinde, diğer ve son derece tehlikeli, emperyalist ülkelerde burjuva ulusal çıkarların baş pehlivanlığını yapma eğilimleri ile birlikte, iman erkani haline gelmiştir*” ve “*ML güçler, Lenin’in önderliği altında yoğrulup şekillen-*

dirilmiş olan 'Ekim Yolu'ndan çok, komünist partilerin 1930'lardaki olumsuz tecrübelerine dayanan bir çalışma yolu benimsediler" belirlemelerinin yeterli açıklamayı içermediği, bu nedenle de yanlış anlayışlara malzeme olabileceği hakkında bir görüşü bulunmaktadır. Partimizin de ihtiyacını hissettiği bir tartışma konusu olduğu için ayrıca bir değerlendirme yapamayacağız. Bu belirlemelerin genelde doğru özellikler taşıdığını belirtelim.

Bu konu hakkında 2. Merkez Komitemizin yaptığı "darbeci eğilim" eleştirisinin haksız bir eleştiri olduğunu ayrıca belirtme ihtiyacı duyuyoruz. Nihayetinde tüm üye partilerin kendi görüşlerini, itirazlarını, şerhlerini ifade etme hakkına, olanağına sahip olduğu bir durumda bu içerikte bir eleştiri uygun değildir. Sadece incelenmesi gereken ve karmaşık bir dizi ayrıntıyı içeren konular hakkında genel belirlemeler yapmanın doğru olmadığı iddia edilebilir ki, bahsi geçen konu görüş belirtilmesi gereken bir konu olduğu için deklarasyonda bu biçimde de olsa değinilmesi yanlış değildir.

MLM'LERİN İDEOLOJİK, SİYASİ VE ÖRGÜTSEL BİRLİĞİ ÜZERİNE

MLM'lerin siyasi ve örgütsel birliği sorunu, belirtildiği gibi önceki süreçten kalma sorunların sıkı bir değerlendirmesini gerektirmekle birlikte uzun vadeli bir görev durumundadır. "Aşırı merkezileşme"nin vardığı nokta Stalin yoldaşın belirlediği ve Mao Zedung yoldaş tarafından da kabul gören ve desteklenen Komintern'in feshedilmesi olmuştur. Bu önemli bir tecrübe, ulaşılan önemli bir sonuç olarak kavranmalıdır. Devrimlerin aldığı karmaşık biçimler ve MLM'nin "somut koşulların somut tahlili" ilkesine dayanmasından hareketle "demokratik merkezîyetçilik" konusu bu birliğin belirleyici tartışma konularından biri olmaya devam etmektedir. Görüşümüz deklarasyondaki belirlemenin mevcut için yeterli olduğudur.

2. MK'nın bu bölümdeki Mao Zedung yoldaş ve ÇKP ile ilgili belirlemeleri gerçeğe aykırıdır. Komünistlerin uluslararası birliğini sağlamada Mao Zedung yoldaşa getirilen eleştiri dahi tartışma konusu olabilecekken, Kruşçev modern revizyonistlerine karşı yürütülen ideolojik, siyasi mücadelenin hatalı olduğunun belirtilmesi; Mao yoldaşın ve ÇKP'nin Kruşçev revizyonizmine karşı açıkça takdir edilmesi gereken mücadelesinin "birlik kaygısıyla dar sınırlar

lar içinde tutuldu" biçiminde eleştirilmiş olması partimiz açısından oldukça olumsuz bir tutum olmuştur. Biz, Mao yoldaşın Kruşçev modern revizyonizmine karşı verdiği mücadeleyi, gerçek komünist partilerini revizyonist partilerden koparan bu mücadeleyi, birçok ülkede komünist partilerinin oluşmasını ve gelişmesini sağlayan bu çabaları sadece takdir edebiliriz; bunun en küçük bir küçümsenmesi dahi Komünist Harekete büyük bir haksızlık olacaktır.

2. MK bu bölümde esaslı duyarlılığını şu cümlelerde ifade etmiştir: "Ama burada sorun yeni tip enternasyonal Komintern'e olumsuz yanlarının eleştirisi temelinde sahip çıkıp çıkmayacağı sorunudur. Yani kendisini Komintern'in mirasçısı ilan edip etmeyeceği sorunudur." Bu konuda deklarasyonun yeterli açıklamaları vardır ve Komintern'in mirasçısı olduğunu vurgulamaktadır. Bazı eleştirilerin yetersizliğini, eksik anlamalara açıklığını belirtmekle birlikte DEH deklarasyonunun böyle bir sorun ile karşı karşıya bulunduğu fikrini doğru bulmuyoruz. 2. MK'nın gösterdiği duyarlılık yanlış temellere dayanmaktadır.

Birinci mektuptaki partimizin belirlemelerine eklenmiş olan şu ifadenin de düzeltilmesi gerekmektedir: "Birçok ülkede olduğu gibi, 3. Enternasyonal'in bir parçası olan 'Komünist Partisinin' tarihi devrimci olmaktan çok uzaktı ve TKP/ML önderliğinin kendi tahliliyle... 1972'den beri artık Marksist-Leninst bir güç değildi." Burada söz konusu olan parti TKP'dir. TKP Komintern üyesiydi ancak Kaypakaya yoldaşın değerlendirmelerinde TKP, kurucusu Mustafa Suphi ile birlikte 14 yoldaşın Mustafa Kemal'in talimatıyla katledilmesinden sonra revizyonistlerin eline geçmiştir. Kaypakaya TKP/ML'yi kurduğunda TKP'nin ilk dönem devamcısı olduğunun altını çizmiş ve TKP'nin 50 yıllık revizyonist çizgisine de bir darbe vurulduğunu ilan etmiştir. Bu anlamda TKP'nin Mustafa Suphi yoldaş önderliğindeki dönemini partimiz ML değerlendirdiği halde ondan sonrasını ML değerlendirmemektedir ve dolayısıyla "1972'den beri artık M-L olmaktan uzaktı" biçiminde bir değerlendirmemiz de bulunmamaktadır. Partimiz TKP'yi Mustafa Suphi yoldaşların katledilmesinden sonra revizyonist bir parti olarak görmekte, değerlendirmektedir.

Sonuç olarak:

Yoldaşlar, geldiğimiz noktadan hareketle 2. Merkez Komitemizin yaptığı değerlendirmelerin önemli

derecede eksiklikler ve yanlışlıklar içerdiğini kabul ediyoruz. Hakeza buna dayanarak DEH'e karşı taşıdığımız, taşımamız gereken sorumluluğu yerine getiremediğimizi de açıklıkla ifade ediyoruz. Bu konuda özellikle birinci mektubunuzdaki eleştirilerin yerini bulan, haklı eleştiriler olduğu gerçeğini gördüğümüzü bilmenizi isteriz. Son mektuptaki birçok eksik, yanlış ve amaca uygun olmayan değerlendirmeyi ise bu mektuba bağlı olarak gelişebilecek ilişkide ele almayı daha uygun buluyoruz.

Bununla birlikte deklarasyonda hemfikir olmadığımız noktalara da burada değindik. Bunların tartışmaya muhtaç olduğu açıktır. Partimiz bunları kendi içinde de tartışacaktır. Bu mektup ile birlikte hemen yeniden DEH'in üyesi olamayacağımızı biliyoruz, bunu beklemiyoruz da; bunun bir süreç sorunu olduğunu kabul ediyoruz. Deklarasyonun "oportünist" tanımlanmasını hak eden yönleri olmakla birlikte kabul edilebilir olduğunu savunuyoruz. Deklarasyonun Stalin konusundaki zaaflarının, belirttiğimiz temelde giderilmesi, yine yarı-sömürge ve emperyalist ülkelerde belirtilen görevlerin tamamlanması gerekmektedir ve deklarasyon komünistlerin birliği ve bu birliğin geçmişi hakkında tartışmaya muhtaç özellikler taşımaya devam etmektedir. Bunlara karşın deklarasyon, daha sonra tamamlanan eksiklikleri ile birlikte savunulması gereken bir belgedir.

DEH-KOM'a yönelik eleştirilerimiz devam etmektedir. Son mektubunuzda bu sorunu esas olarak değerlendirmeyen, kendi sorumluluğunu kapatan ve partimizin uluslararası alandaki çalışmalarını haksızca eleştiren tutumunuza yönelik ayrıca bir değerlendirme yapmaya, sizlerle bu konuda görüş alışverişi içinde olmaya gerek olduğunu görüyoruz. DEH üyeleri tarafından genel olarak şunların bilinmesini bugün için yeterli sayıyoruz: Partimizin bu konuda eksik, hatalı tutumları olabileceğini kabul ediyoruz ve bunları düzeltmek yönünde tavır alacağız. Bununla birlikte, iddia ettiğiniz gibi, farklı nedenlerle DEH üyesi olmayıp partimiz ile güçlü ilişkileri olan kardeş partilerle olan birlikteliğimiz DEH karşıtı bir rotada olmamıştır ve olmayacaktır. Bu konuda hedef olarak bizim politikalarımızı gösterdiğinizizi biliyoruz; diğer kardeş partilere yönelik böyle bir iddia içinde olduğunuzu sanmıyoruz. Bizim bu partilerle ilişkimiz DEH'in sahip olduğu zeminden farklıdır ve ona alternatif olma özelliği

yoktur. DEH dışında güçlü bağlar kurmamız ve bu bağları daha da güçlendirmek yönündeki çabalarımız DEH üyesi olsak da sürecektir. Bunu DEH'in amacıyla, zeminiyle çelişkili görmüyoruz. Bu yanlış algılamaya ya da yorum partimizin DEH ile ilişkisinin sorunlu olmasından, daha doğrusu DEH-KOM ile ilişkilerimizin kötü olmasından ileri gelmektedir. Diğer kardeş partilerle ilişkilerimizin "DEH karşıtı" görünmesinin, algılanmasının nedeni budur. Ancak ne bu partilerin ne de bizlerin böylesi bir anlayışı olmamıştır.

DEH dışında ona alternatif olamayacak birlikler içinde yer aldık; ancak bu birlikleri hiçbir zaman MLM'lerin birlik zemini olarak görmedik. Anti-emperyalist, geniş birlikler içinde yer alarak, bu birlikleri olumlu yönde etkileme çabasında olduk. Bunun bir gereklilik olduğunu düşünüyoruz. Bu alandaki çalışmalarımızın DEH karşıtı olarak görülmesini doğru görmüyoruz ve aynı zamanda buraları MLM'lerin birlik örgütlenmeleri olarak görmediğimizi -bir tekrar olsa da- bilmenizi istiyoruz.

Belirttiğimiz gibi, bunların tartışması ayrıca yapılmalıdır. Bu konuları DEH ile aramızdaki sorunların sadece uzantıları olarak ele alabiliriz; sorunun kendisi olarak değil.

Yoldaşlar, bu mektubun partimiz ile DEH arasındaki ilişkinin düzelmesine vesile olacağını umuyoruz. Partimiz, DEH'in kuruluş sürecindeki katkılarını sahiplenmek ve bu oluşumun sağlıklı ve daha gelişkin bir niteliğe kavuşma sürecine dahil olmak niyetindedir. Bunun için karşılıklı olarak yapmamız gereken ilk şey iki tarafın da sorun kabul ettiği şeyleri sağlıklı bir biçimde ve sağlıklı bir ortamda tartışmaktır. Açıktır ki bunun için kullanmamız gereken araç birincil olarak birebir yapılacak görüşmelerdir. Mektubumuz üzerinden yapacağınız değerlendirmenin ilk önce böyle bir ortamda ele alınmasını ve özellikle bu biçimdeki bir ilişkinin geliştirilmesinin üzerinde durulmasını talep ediyoruz. Sizlerin de DEH ile partimiz arasındaki ilişkiyi düzeltmek kaygısı ile hareket edeceğinizi umarak bu yönde tavır almanızı bekliyoruz. Partimiz bunun için gerekli şartlara ve anlayışa sahiptir. DEH üyesi kardeş partilerin de bu anlayışa sahip olduğunu biliyoruz.

Tüm devrimci duygularımızla, sorunlarımızın üstesinden gelecek olmanın coşkusuyla...

Mart 2005

HİNDİSTAN KOMÜNİST PARTİSİ (MAOİST)'TEN BİRLEŞİK NEPAL KOMÜNİST PARTİSİ (MAOİST)'E AÇIK MEKTUP

Hindistan Komünist Partisi(Maoist), Nepalli Maoistlere Haziran 2009 tarihinde bir açık mektup göndererek Nepal devriminde gelenen süreçte NKP(M)'nin kimi konulardaki ideolojik-politik çizgisini eleştirmiştir. Tüm ülkelerdeki Maoist devrimcileri de bu tartışmada yer almaya davet etmektedirler. Biz de bu mektubu ülkemiz Maoistleri ile devrimci, ilerici kamuyona taşımayı sorumluluk bilerek yayımlıyoruz.

Sevgili Yoldaşlar!

Ülkeniz Nepal'deki son gelişmeleri ilgiyle takip ediyoruz. NKP(M)'nin Nisan 2008'de Kurucu Meclis seçimlerinde en büyük parti olarak çıkmasıyla ve bazılarının halk karşıtı, feodalizm-emperyalizm ve Hint yayılcılığı yanlısı geçmişinin bilindiği çok sayıda partiyle koalisyon hükümeti kurmasıyla birlikte Hindistan'da ve dünyada devrimci kampta Partiniz NKP(M)'nin Nepal devrimini ilerletmek için izlediği yol, strateji ve taktikler üzerine ideolojik-politik bir tartışma ortaya çıktı. Medyada ayrıca Parti önderliğinin partinin ismini "Maoist" kelimesini çıkartarak değiştirdiği önerisi üzerine haberler çıkmakta. Tüm bunlar, özellikle 10 yıl süren halk savaşının ardından seçimle iktidara gelen ve bazıları Nepal kitlelerinin öfkesini kazanan katı gericilerin de arasında bulunduğu hükümeti kuran NKP(M)'nin izlediği ideolojik-politik çizgi üzerine daha derinlikli bir tartışmayı acil kılmaktadır.

Maoist devrimcilerin NKP(Maoist)'in MLM'nin temel özellikleri ve büyük Marksist öğretmenlerin öğretileri ile uyumlu olmayan, proletarya enternas-

yonalizmi; yarı-feodal yarı-sömürge ülkelerde devrimin aşamaları ve alt aşamaları, devlet ve devrim üzerine Leninist anlayışı kavrama; Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın yarı-feodal yarı-sömürge ülkelerinde parlamenter demokrasinin doğası; stratejide katılık taktikte esnekliğin anlamı ve bunlarla bağlı birçok konuda çizgi ve politikalar üzerine tartışmaya ihtiyaç vardır. Ayrıca partinizin 21. yüzyılda demokrasi veya çok partili demokrasi, Prachanda Yolu, Güney Asya Sovyet Federasyonu, birleşim teorisi vb. konularda MLM'nin yaratıcı uygulandığı adı altında ortaya koyduğu bazı özel konular da bulunmaktadır.

Marksizm'in dogma olmadığı, eylem kılavuzu olduğu doğrudur. Marksizm'i yalnızca kelime anlamıyla takip eden ancak ruhunu anlayamayan Marksist-Leninist devrimciler, Lenin'in "somut koşulların somut tahlili Marksizm'in yaşayan ruhudur" öğretilerini kavrayamazlar. Bu dogmatikler MLM'yi kendi ülkelerinde devrimin somut pratiğine uygulamazlar ve bunun sonucunda sorumlu oldukları ülkelerde devrimde gerçek bir ilerleme yapamazlar. Dogmatizm kesinlikle Marksist-Leninist hareketler

için bir zehirdir ve bu nedenle dogmatizme karşı mücadele Komünist Parti'nin ideolojik mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Ancak, dogmatizme karşı mücadele adı altında Uluslararası Komünist Hareket'te (UKH) ciddi sapmalar oldu ve bu sapmaları genellikle daha da geliştirdiler veya en azından eşit derecede tehlikeli olarak sağ sapma ve revizyonizm çukuruna düştüler. Marksizm'in yaratıcı uygulaması adı altında komünist partiler sağ oportünizme, burjuva çoğulcu Eurokomünizme, azgın bir anti-Stalinizm'e, anarşik post-modernizme ve açıkça revizyonizme battılar. Stalin yoldaşın aramızdan ayrılışının ardından Sovyetler Birliği'nde devlet iktidarının ve SBKP önderliğinin gaspını izleyen dönemde UKH içinde ortaya çıkan en büyük tehlike sağ tehlike veya revizyonizmdi.

Mao yoldaş ve diğer gerçek devrimciler UKH içinde ve aynı zamanda ÇKP'de revizyonizme ve reformizme karşı kararlı bir ideolojik-siyasi mücadele yürütmek zorunda kaldılar. Ancak Mao yoldaş ve dünyanın dört bir yanındaki diğer Marksist-Leninist devrimciler revizyonizme karşı mücadele etmelerine karşın günümüz dünyasında geçici olarak kazanan ve UKH içinde hakimiyet kuranlar revizyonistlerdi. Nepal'deki devrimin somut pratiğine MLM'nin yaratıcı uygulaması üzerine ideolojik-politik tartışma Lenin yoldaş döneminden bu yana verilen enternasyonal mücadelenin doğru kavranışına bağlıdır.

Ancak dogmatizme karşı mücadele adı altında ciddi sapmalarla karşılaşmaktayız. *“Dogmatizme karşı savaş”* çok sayıda Maoist devrimci arasında moda bir cümle haline gelmiştir. Onlar Lenin ve Mao'nun “zamanı geçen” ilkelerinden bahsetmekte ve 21. yüzyılın dünyasına uygun şekilde MLM'yi “yeni koşullarda” geliştirmekten bahsetmektedirler. Bazıları bu çabalarını MLM'yi “zenginleştirmek ve geliştirmek” olarak “yol” veya “düşünce” olarak açıklamakta ve bu şekilde sorumluluk duydukları ülke devrimiyle ilgili düşüncelerin kaçınılmaz şekilde “evrensel karakter”e veya “evrensel önem”e sahip olduğunu öne sürmektedir.

Ve bu çaba içinde birey olarak önderler yüceltilmekte ve hatta “hatasız” konuma çıkartılabilmektedir. Bu tarz yüceltme, parti komitelerinin ve partinin bir bütün olarak kolektif işleyişine hizmet etmemektedir ve “hatasız önderin” kendisinin belirlediği çizginin sorgulanması oldukça güç olmaktadır. Böylesi durumlarda, bırakalım kadroları, MK için dahi dev-

rimin çıkarlarına aykırı olduğu çok net olsa da temel strateji ve taktiklerdeki veya ideolojik-politik çizgideki ciddi sapmalara karşı mücadele etmek oldukça zor olmaktadır. Yol veya düşünce adı altında gelişen “birey kültürü” önderin kendisine, çizgiden saptığı takdirde bir dokunulmazlık sağlamaktadır.

Partilerimiz HKP(Maoist) ve NKP(Maoist) uzun süredir kardeşçe ilişkilere sahiptir, geçmiş 1980'lerin sonlarına, Partinin şu anki önderliği Nepal'de revizyonist partinin içinde parlamenter çizgi izlerkenki döneme kadar gitmektedir. Önderliğimizin revizyonizme karşı başlattığı mücadeleyi, revizyonist çizgiden net kopuşunu ve Şubat 1996'da halk savaşını başlatışını ilgiyle ve coşkuyla takip ettik.

Aynı zamanda, Nepal'de devrimi desteklerken, NKP(M)'nin anlayışında ve pratiğinde gözlemlediğimiz hataları ve ayrıca yanlış anlamalardan ve kavramalardan doğabilecek sapmaları gösterdik. **Ancak hiçbir zaman iç işlerini ilgilendiren siyasi-örgütsel konulara ve Partiniz içindeki parti içi mücadeleye müdahale etmedik.** Ancak talep olduğunda veya ideolojik ve politik olarak ciddi sapma tehlikelerini hissettiğimizde kardeş, devrimci parti olarak önerilerimizi çok sayıda ikili görüşmede sorumlu olan üst düzey delegasyonlarımız yoluyla veya mektup olarak MK'nıza ilettik. Yalnızca Partiniz bazı konularda MLM'den sapma şeklinde ideolojik-siyasi konumunu açıkladığında veya partimizin çizgisi ve pratiği hakkında çeşitli dönemlerde Başkan Prachanda tarafından açık yorumlar yapıldığında veya uluslararası forumlarda polemik çağrısı yapıldığında Partimiz açık ideolojik-politik tartışmalara katılmıştır. **Bu açık tartışmalar 2001'den bu yana proletarya enternasyonalizmi ilkelerine uygun olarak yoldaşça ve sağlıklı şekilde ele alınmıştır.**

Fakat bugün daha derin bir tartışmaya ve Partinin teori ve pratiğiyle, Nepal'deki halk savaşı üzerine edindiğiniz deneyimlerin senteziyle ve olumlu-olumsuz derslerle günümüz dünyasındaki Maoist devrimcilerin genel bir değerlendirme yapmasına ihtiyaç vardır. Bu Açık Mektup'u Partinize sizle ve dünya çapında Maoist devrimci kampla polemik yapmak için gönderiyoruz. Nepal devriminin gelişimi esnasında emperyalizm ve proleter devrimler çağında ve aynı zamanda günümüz dünyasında Maoist devrimcilerin izleyeceği strateji-taktik anlayışımızı ilgilendiren ciddi gelişmelerin yaşanması, aynı zamanda MLM'den ciddi sapmaların olması nedeniyle bu

adıma ihtiyaç vardır. Bu nedenle bunlar artık sadece partinizi ilgilendiren iç meseleler değildir.

Dahası, bu tartışma revizyonistlerin ve aynı zamanda Hindistan gerici egemen sınıflarının Hindistanlı Maoistlerin Nepalli Maoistlerden öğrenmesi ve en sonunda “sosyalizme ve komünizme silahlı mücadele ile ulaşma saçmalığını” anlaması gerektiği üzerine yaptıkları saldırgan propaganda nedeniyle de acildir. Hindistan’da devamlı parlamenter demokrasinin en güçlü savunucuları olarak hareket eden revizyonistler; vaazlar vermekte, Naksalbari isyanı günlerinden bu yana yönetimde oldukları yerlerde sosyal faşist zehirli dişlerini açmakta, kitlelerin öfkelerini barışçıl kanallara akıtarak güvenlik vanası işlevi görmekte ve kitleleri depolitize etmek ve hareketsiz bırakmak, militan hareketleri yok etmek için kötü ünlü görevlerini yerine getirmekte, bu nedenlerle Hint egemen sınıflarına ve emperyalistlere, “*halk demokrasisine ve sosyalizme barışçıl yol*” adı altında hizmet etmektedirler. Bu revizyonistler makaleler yazarak en sonunda Nepalli Maoistlerin de doğru yola geldiğini iddia etmekte ve Hintli Maoistlerden gözünü açarak, “*gerçekleşmesi mümkün olmayan siyasi iktidarı kurşunla ele geçirme hayalini*” bırakmaları ve bunun yerine Nepal’deki meslektaşları gibi oyla bu hedefe ulaşma çabasına girmeleri için çaba harcamasını istemektedir.

Ciddi olarak umuyoruz ki NKP(M)’nin MK’sı ve Parti üyeleri bu ideolojik-politik tartışmaya ilgi gösterecekler ve rehber teorimiz MLM temelinde doğru devrimci konumu alacaklar ve dünya devriminin zengin deneyimlerinden çıkan derslerden yararlanacaktır. Ayrıca umuyoruz ki, dünya genelindeki Maoist devrimciler bu tartışmaya katılacak ve dünya proleter devrimini ilerletirken dünya proletaryasının deneyimlerini zenginleştireceklerdir.

Bu noktada üzülerek söylüyoruz ki, Nisan 2008 seçimlerinin ardından MK’nızla karşılıklı görüşme önerimize cevap vermediniz. Aralık 2008’e kadar MK’nızdan 1 Mayıs’ta bunun için gönderdiğimiz mektuba cevap dahi alamadık. Dahası emperyalizme, özellikle de Amerikan emperyalizmine ve Hindistan yayılcılığına karşı Güney Asya’nın anti-emperyalist ve Maoist güçlerinin birleşik mücadelesini sürdürmek için CCOMPOSA’nın toplantısını yapma önerisine de cevap alamadık. En sonunda Aralık 2008’de Enternasyonal Bölümünüzden mektup aldık

ve 2 delegasyonun toplantısı gerçekleşti ve Partinin güncel gelişmeler ve farklı konularda duruşunuzu aktaran materyaller sayesinde SB’imiz detaylı bir tartışma yaptı ve dünya devrimi deneyimleri ve Nepal ile günümüz dünyasında güncel durum ve MLM temelde sonuçlar çıkardı.

Öncelikle, Nepal’de devrimi ilerletmek için önemli konularda içinizde önemli parti içi tartışmaların yaşanmasından memnunuz. Parti içindeki bu mücadele, anın ihtiyacı olarak uzun dönemdir, en azından Parti önderliğinizin “*tazyyla ava çıkmak ve hare* (çok hızlı koşan Afrika tavşanı-çn) *ile koşmak*” talihsizliğine kapılıp Kralı devirme ve monarşiyi yıkma hedefi için gerici, feodal, komprador siyasi partilerle ittifak yaptığı ve aynı zamanda Nepal’de devrimin “nihai saldırıya” veya isyana geçmesinden bahsederken bir ihtiyaçtı. Hatta daha öncesinde partinizin, 21. yüzyılda demokrasi veya çok partili demokrasi, Güney Asya Sovyet Federasyonu kavramları ile Stalin değerlendirmesi, birleşim teorisi vb. proleter olmayan duruşları da ciddi polemik konularıdır.

Partimiz bu konuları 2002’den bu yana özellikle de 2006’da yayınlarında ve sözcülerimizin röportajlarında ele aldı. Ayrıca devlet ve devrim sorununda, PLA (Halk Kurtuluş Ordusu)’nın Birleşmiş Milletler’in gözetiminde kamplara yerleştirilerek silahsızlandırılması ve hareketsizleştirilmesinde, iki ordunun birleşmesinde, CYL’nin (Genç Komünistler Birliği) pasifize edilmesinde, üs alanlarının ve 10 yıllık halk savaşının büyük kazanımlarının dağıtılmasında, Hint yayılcılığına karşı tavizci siyasette ve diğer konularda Marksist olmayan duruşlara vurgu yaptık. Ancak bu ciddi konularda sizin tarafınızdan bir tartışma yaşanmadı. Bu nedenle en sonunda bazı konularda içinizde parti içi tartışmaya başlanması cesaretlendirici bir işarettir.

Son 3 yıldır Partinizin izlediği tehlikeli yoldan sonra, Parti saflarınız tehlikeli reformist konumu ve bunların yarattığı tehlikeli sonuçları gözden geçirecek ve Prachanda yoldaşın başkanlığındaki Parti önderliği tarafından izlenen devrimci olmayan çizgi düzeltilecektir. Özgür ve açık yürekli şekilde, Parti önderliği tarafından izlenen ideolojik-siyasi çizginin ve MLM’nin temel ilkelerinden, “*MLM’nin yaratıcı uygulaması*” adı altında sapılmasının gözden geçirilmesi, Nepal’de devrimi nihai zafere taşıyacak, doğru çizginin geliştirilmesini sağlayacaktır.

Doğru devrimci çizginin Partiniz içinde ciddi, sürekli bir ideolojik-politik mücadele ile yeniden oluşturulacağına güvenimiz tamdır. **Bu noktada, Partinizle kendisinden koptuğunuz Mohan Bikram Sing'in Mashal'ı arasındaki sözde birlik konusunda, derin hoşnutsuzluğumuzu belirtmek isteriz.** Sağcılığı kanıtlanmış grupla bu tarz bir birlik Nepal'de devrim davasını ilerletmeye yardımcı olmayacak, tersine Partiyi revizyonizm ve reformizm yoluna daha fazla taşıyacaktır. "İkinin bir olması" anlayışına uygun olan bu birlik NKP(B) veya şu an adlandırıldığı gibi "BNKP/Maoizm-Mao Düşüncesi" reformistlerin ve sağ oportünistlerin elini güçlendirecektir.

Şimdi Nepal devriminin gelişimi esnasında öne çıkan ciddi meseleler ve reformist sapmalar üzerinde duracağız. İlginçtir ki MLM'den sapmalardan bazıları Partiniz tarafından "MLM'nin zenginleştirilmesi ve geliştirilmesi" olarak adlandırılmakta, "Prachanda Yolu" olarak özetlenmektedir.

21. YÜZYIL DEMOKRASİSİ ÜZERİNE

Partiniz, "çok partili demokrasi kararı(nı) stratejik ve teorik bir ilerleme" olarak benimsemekte ve bunun Hindistan'daki mevcut koşullara bile uygulanabileceğini iddia etmektedir. Siz buna evrensel bir önem atfetmektesiniz ve bunun MLM'nin gelişiminde bir ileri sıçrama olduğunu iddia ediyorsunuz. Dolayısıyla bütün proletarya partilerinin, bu sözde "MLM'nin zenginleştirilmesi"ne açık bir şekilde karşı çıkmaları gerekmektedir.

NKP(M) önderliği içerisinde, demokrasi, **kavramsal bir problem olarak** 2003'le birlikte ortaya çıkıyordu. 2003 yılında gerçekleştirilen Parti MK Plenumu'ndan, "21. yy'da demokrasinin gelişimi üzerine" başlıklı bir rapor geçmişti. Söz konusu raporda, siz, "feodalizme ve dış emperyalist güçlere karşı olan bütün siyasi partiler arasında barışçıl bir rekabet" in mümkün olabileceğini iddia etmekte ve "Feodalizme ve dış emperyalist müdahalelere karşı olduğu müddetçe, belli bir anayasal düzende çok partili rejim varlığını sürdürebilmelidir" demektesiniz.

İkili görüşmelerimizde ise barışçıl rekabetin devrim sonrası dönemde mümkün olacağını, öncesinde mümkün olamayacağını belirtmektesiniz. Ancak daha sonra, kaçamak ve müphem ifadeler kullanarak, işçi sınıfının iktidarı ele geçirmesinden önce de bunun uygulanabileceğini söylemeye başladınız. SPA

(Yedi Parti İttifakı) ile yaptığımız on iki maddelik anlaşmadan sonra ise, yüz seksen derece dönüş yaparak Partinizin, komprador feodal partilerle yarışmaya hazır olduğunu ilan ettiniz! Bu tür partilerle barışçıl rekabet yoluyla geliştirmeye çalıştığınız demokrasi, nasıl bir demokrasidir, anlam vermek güç!

Prachanda yoldaş 2006'da *The Hindu*'ya verdiği röportajda şöyle diyordu: "Biz parlamentodaki partilere, hepsiyle barışçıl bir rekabete hazır olduğumuzu söylüyoruz." Buradaki kelimeler ne rastgele ne de yanlışlıkla kullanılmıştır. NKP(M) lideri açık ve dolaysızca, burjuva-feodal partilere, kendileriyle barışçıl mücadeleye hazır olduklarının teminatını vermektedir. Ve çok partili demokrasiye ilişkin bu kararı, stratejik ve teorik bir ilerleme olarak nitelendirerek Prachanda yoldaş, ilerisi için tehlikeli bir tez ortaya koymuş olmaktadır.

Ve bu tez şu anlamlara gelmektedir: devrim yoluyla alaşağı etmek yerine hakim sınıf partileriyle barış içinde bir arada yaşamak; göstermelik parlamento seçimlerinde emperyalizmin veya dış gericiliğin yardakçılığını yapan hakim sınıf partileri dahil olmak üzere bütün diğer partilerle barışçıl rekabet; sosyalizmin inşası sürecini objektif olarak belirsiz bir tarihe ertelemek; kitlelerin geri kalmışlığından istifade eden komprador-feodal gerici güçlerin iktidara gelmesinin önünü açmak ve demokrasi ve milliyetçilik adı altında hanedanın ve yabancı gericiliğin veya burjuva ve küçük burjuva güçlerin etkili dönüşünün yolunu açmak, onların, toplumun kazanılmış haklarını gasp etmelerine, toplumu sosyalist yönelimden alıkoyarak kapitalist yola yönlendirmelerine neden olmak... Her şey bir yana, Prachanda yoldaşın çok partili demokrasiye biçtiği anlam halk içerisinde, burjuva demokrasisi ve burjuva anayasacılığı konusunda bilinç bulanıklığı ve yanılsamaların oluşmasına neden olmaktadır.

Mao yoldaş şöyle işaret etmektedir ki: "Özgürlük ve demokrasiyi soyut bir kavrayışla ele alıp talep edenler demokrasiyi bir sonuç olarak değerlendirmektedir, bir araç olarak değil. Demokrasi bazen bir sonuç-amaç olarak gözükür, fakat aslında o sadece bir araçtır. Marksizm öğretmiştir ki, demokrasi politik alana ait, üstyapısal bir unsurdur. Son tahlilde, demokrasi, ekonomik temele göre şekillenir. Özgürlük de aynı doğrultuda şekillenir. Dolayısıyla demokrasi ve özgürlük mutlak değil, görecelidir ve bunlar belirli tarihsel koşullarda meydana gelir ve gelişirler."

Gerçek demokrasiye, emperyalizme ve feodalizme karşı (hem altyapısal, hem de üstyapısal) ısrarlı ve hedefinden şaşmaz bir mücadeleyle, Yeni Demokratik Devrimin ödevleri yerine getirilerek ulaşılabilir. Özgürlük, bireysel düzeyde, Marks'ın da ifade ettiği gibi, "zorunlulukların tanınmasıdır"; politik düzlemde ise, bizi emperyalist sisteme bağlayan zincirlerin parçalanmasını gerektirmektedir.

Partiniz, 20. yüzyılın devrim ve karşı devrimlerini inceleyerek; olumlu ve olumsuz deneyimlerinden dersler çıkartarak 20. yüzyıl devrimlerinden bir senteze ulaştığını ifade etmektedir. Peki, ne gibi dersler çıkarılmıştır ve Maoistler; Endonezya, Şili, Nikaragua, El Salvador ve diğer ülkelerdeki çözüm ona parlamenter demokrasilere "komünistler" in dâhil olmasından ne gibi dersler çıkarmalıdır? Eğer partiniz 20. yüzyılı doğru bir şekilde tahlil etmişse, yukarıda adını verdiğimiz ülkelerdeki yoldan mı yürüyecektir? O halde, bir yandan 21. yüzyıl demokrasi konseptiniz ve çok partili rekabet, diğer yandan halk savaşını terk etmeye yönelik uygulamalarınızdan yola çıkarak, yukarıda adı geçen ülkelerdeki revizyonist partilerin yolundan gittiğiniz çıkarımını yapmak yanlış olmayacaktır.

2006 yılında, teorik yayın organımız olan *People's War* (Halk Savaşı)'nda, **seçimlere katılmanın faydasızlığından** bahsederek bunun hâkim sınıflara nasıl bir destek olduğunu açıklayan bir makale yayımladık. Ve biz orada şuna işaret ettik:

"Ve hatta bir Maoist Parti seçimler yoluyla iktidara gelse ve ordusunu eski devletin ordusuyla birleştirse dahi bir askeri darbeyle devrilebilir ve bu ordu mensupları, gerici güçler tarafından katledilebilir, Parti lider ve kadroları elimine edilebilir... Ve şayet parti, parlamenter oyunun bir parçası olmak isterse, bu oyunun kurallarına riayet etmek durumunda kalacak ve anti-feodal, anti-emperyalist politikaları özgürce yürütemeyecektir. Bu durumda bile, bağımsızlığından söz edilen yargı bile parlamenter oyunun bir parçası olarak kabul edilmelidir ve bu organ, seçimler yoluyla iktidara gelen Maoist Partinin reform girişimlerini engellemeye çalışacaktır."

"Dahası, yargı gibi bazı başka bağımsız kuruluşlar olacaktır ki bunlar emperyalizm tarafından desteklenmektedir: Seçim komisyonu, insan hakları komisyonu ve medya ile çeşitli sanatsal-kültürel ve hatta dinsel kuruluşlar ve benzeri. Şayet birisi çok

partili demokrasiye bağlılık taahhüdünde bulunuyorsa, bahsettiğimiz bu kuruluşları da desteklemekten kaçınmaz. Bunların çoğu farklı yollardan, alttan alta karşı-devrim için çalışabilirler. Kimse batıdan gönderilen ajanların, Doğu Avrupa, hatta eski Sovyetler Birliği ülkelerine sızma ve devirme girişim ve eylemlerini unutamaz."

Partiniz, 2003 yılında yayımlanan 21. yüzyıl demokrasisine ilişkin belgede proletarya partisinin devlet iktidarını aldıktan sonraki dönemde oynayacağı rolü doğru bir şekilde izah etmektedir:

"Deneyim kanıtlamıştır ki, devlet iktidarı ele geçirildikten sonra, Partinin bazı önder ve kadroları devlet işleriyle meşgul olmaya başladıktan sonra, fiziki çevrenin de etkisiyle Partinin hızlıca bürokratik, kariyerist ve lüks sınıflar derekesine düşmesi güçlü bir ihtimal olarak ortaya çıkar. Aynı oranda Parti, daha resmi bir hale gelir ve kitlelerden uzaklaşma tehlikesi daha yoğun bir hal alır. Bu gidişat son hadine ulaştığında karşı-devrimci sürecin işlemeye başlaması kaçınılmazdır."

Karşı-devrimci tehlikeyi engellemek için, örgütsel mekanizma ve sistem ileriye taşınmalı; parti, proletarya ve emekçi sınıfların hizmetinde, denetiminde ve uyanıklığında olmalıdır; iki çizgi mücadelesi ve sürekli devrim teorilerinin gerektirdiği budur. Bunun için herkesin iki çizgi mücadelesine dâhil olmasını garanti edecek bir mekanizmanın oluşturulması oldukça önemlidir. Parti önder ve kadrolarından belirlenmiş bir bölüm, sürekli bir biçimde halk kitleleri içinde çalışırken, diğer bir bölüm devlet işlerine yoğunlaşmalıdır; bir süre sonra yeni bir iş bölümü ile görev değişikliğine gidilmeli, bu bölümler yer değiştirmelidir. Böylece, parti bir bütün olarak genel halk kitleleri ile daha sıkı bir şekilde ilişkilenecek olacaktır."

İşte yukarıda bahsi geçen bu rolün üstlenilmesi, hali hazırda partiniz, emperyalizmle aşağılık bir ilişki içerisinde bulunan feodal, komprador sınıf temsilcileriyle iktidarı paylaşıyorken muazzam bir önem arz etmektedir. Başka bir açıdan bu önemli bir görevdir: Partinin bazı önder ve kadrolarının kitleler arasında çalışması, halkın sorunlarını çözmesi ve halkı düşman sınıfların acımasız saldırılarına karşı koruması. Buna rağmen, parti önder ve kadrolarının çoğunun, kitleleri baskı altında tutmanın bir aracı olan devlet idaresine koşturulmaları şaşırtıcıdır ve bu asla kitlelerin istemlerini temsil eden bir yol değildir.

YARI-SÖMÜRGE YARI-FEODAL ÜLKELERDE DEVRİMİN YOLU ÜZERİNE: FÜZYON (BİRLEŞİM) TEORİSİ

Bu mesele, muzaffer Çin Devriminden beri çokça tartışılan bir mesele olma özelliğini korumaktadır. 1960'ların başlarında, SBKP ve ÇKP arasında geçen Büyük Polemik'te, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki ülkelerde devrimin yolu meselesi ÇKP tarafından ısrarla savunulmuştu. 1995'te NKP(M) MK'sının onayladığı bir belge, Nepal'in özgünlüklerini analiz ettikten sonra uzun süreli halk savaşı stratejisini doğru bir şekilde formüle etmekteydi:

“Ülkenin bütün özgünlüklerinin tahlil edilmesiyle ortaya çıkan sonuç, açık bir şekilde göstermektedir ki, Nepal'de silahlı mücadelenin hızlı bir şekilde yükselerek ayaklanma yaratması ve düşmanın bozguna uğratılması mümkün değildir. Bununla birlikte, Nepal'de sistematik olarak geliştirilen bir silahlı mücadeleyle bunu tam anlamıyla gerçekleştirmek mümkündür. Ortaya çıkan sonuç açıktır ki, Nepal için bu silahlı mücadele, kırlardan şehirlerin kuşatılmasını öngören uzun süreli halk savaşı stratejisi olarak kabul edilmelidir.”

Fakat 2001'de gerçekleştirilen Parti II. Ulusal Konferansı, Nepal'deki halk savaşı deneyimini değerlendirdikten sonra, **farklı karakterdeki ülkelerde uygulanabilen, farklı türde iki stratejinin kaynaştırılması teorisini** ileri sürmekteydi. NKP(M) II. Ulusal Konferansı'ndan hemen sonra, Prachanda yoldaş imzasıyla yayımlanan bildiride şöyle denmekteydi:

“Bilim ve teknolojideki hızlı ilerleme, bilhassa elektronik sahada ulaşılan ileri düzey, her ülkede ve dünyada devrimin ileriye taşınması için tamamen yeni bir modeli de beraberinde getirmiştir, yukarıdaki analizler doğrultusunda da bu model uzun süreli halk savaşının ve genel silahlı ayaklanma stratejilerinin kaynaştırılması olmaktadır.”

Daha açık bir şekilde, “geçmişteki proleter devrimler üzerine şekillenen bir model, değişen dünya şartlarına rağmen, geçmişteymişçesine uygulanamaz” denilirken, Nepal için halk savaşı ve genel ayaklanma stratejilerinin kaynaştırılmasının somut metodolojisi ortaya konmuştur. Her ne kadar NKP(M), 2001'deki iddialarını, Nepal'de yürütülen halk savaşının beş yıllık deneyimine dayandırıyor da, bu deneyim söz konusu iddiaları tanıtlamaya muktedir olmamaktadır. Bilakis, beş yılda ulaşılan

düzyer ve elde edilen başarılar, ancak halk savaşı stratejisinin haklılığına işaret etmektedir.

1980 sonrası dönemde dünyada hâsıl olan değişiklikler, hele ki, sosyo-ekonomik yapılarında öz olarak nitel bir değişimin gerçekleşmediği Hindistan ve Nepal gibi ülkeler göz önünde bulundurulduğunda, basit nedenlerle farklı nitelikteki iki stratejinin “**kaynaştırılarak**” birleştirilmiş “**yeni**” bir stratejinin oluşturulmasına cevaz vermemektedir. Nepal ve Hindistan gibi geri kalmış ülkelerde, Maoist Uzun Süreli Halk Savaşı Stratejisi, devrimin gelişim sürecinde, şehirlerde ayaklanma taktiklerinden yararlanılmasını asla reddetmemiştir. Çin Devriminde bunu görmek mümkündür. Doğrusu, II. Dünya Savaşı sonrası değişim, özellikle kentsel nüfusun muazzam artışı ve bununla beraber emekçi sınıfın kentlerde yoğunlaşması bu taktiklerin kullanılmasını daha da önemli hale getirmiştir. Bu ülkelerde faaliyet yürüten Maoist güçler, bu soruna önemle eğilmeli ve Maoist Uzun Süreli Halk Savaşı Stratejisinin bir parçası olarak şehirlerde ayaklanmanın hazırlığı içerisinde de olmalıdır. Ancak bu, “**eski**” ve “**alışıldık**” olan Halk Savaşı Stratejisi etiketi altında, iki stratejinin “**kaynaştırılması**” anlamına gelmemektedir.

NKP(M)'in 2005 MK Plenumu'nda, “(U)zun süreli halk savaşı stratejisinin 21. yüzyılın ihtiyaçlarını karşılayacak düzeye ulaştırılmasını kararlaştırmıştır. Özellikle, birkaç on yıldır farklı ülkelerde yürütülen halk savaşlarının engellerle karşılaştığı ya da stratejik saldırı aşamasına ulaşıldıktan sonra, emperyalizmin dolaysız müdahalesi ve **topyekûn** karşı saldırısı ve saldırının ‘uzun süreli savaş’ olarak gerçekleştirilmesiyle tasfiye olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, şayet devrimciler, ne pahasına olursa olsun halk savaşının ‘uzun süreli’ yönüne takılıp kalırlarsa, emperyalizmin ve gericiliğin oyununa gelmiş olurlar. Dolayısıyla, proletaryanın askeri bakımdan geliştirilmesinin zorunluluğuna değinen ‘Prachanda Yolu’nun son önerisi uzun vadede oldukça önemlidir. Şu noktaya dikkat edilmelidir: Şimdi, başarılı bir şekilde yürütülerek stratejik saldırı aşamasına ulaştırılmış olan, daha ileriye taşınması ve korunması hedeflenen halk savaşının somut deneyimlerinden hareketle bu öneri sağlam bir temele sahiptir.” (The Worker-İşçi, Sayı 10, Sayfa 58)

Böylece, devrimin yolu meselesi, NKP(M)'nin 2001'de ileri sürdüğü “füzyon” teorisine yönelik tartışmalarla birlikte yeniden gündeme girmiştir. Me-

Politik-askeri strateji sizin iddia ettiğiniz gibi yeni bir şey değildir. Devrimci partiler salt askeri strateji ile devrimin zafere ulaştırılacağını düşünmezler. Politik strateji ve taktikler, bir Maoist Partinin toplam Strateji ve Taktiklerinin önemli bir parçasıdır.

sele, sadece Nepal'deki halk savaşının muhtevasıyla sınırlandırılmadığından, her yerdeki devrimciler için önem arz etmektedir, **çünkü NKP(M) kendi füzyon teorisine evrensel bir karakter vermeye kalkışmaktadır.** Ve bunu şöyle teorize etmektedir: “Bugün, silahlı ayaklanma ve uzun süreli halk savaşı stratejilerinin iç içe geçirilmesi elzem bir hal almıştır: Bunu yapmadan gerçek bir devrimin başarılması hiçbir ülkede mümkün gözükmemektedir.” (Büyük İleri Atılım..., Sy. 20).

Ayrıca, “Devrimci savaşın teorik bir kavramı olarak, iki stratejinin kaynaştırıldığı bu füzyon teorisi evrensel öneme sahiptir” iddiası da ileri sürülmektedir: “Uzun süreli halk savaşı ve ayaklanmayı kaynaştırarak geliştirilen bu teori evrensel bir nitelik kazanmasından dolayı özel bir anlama sahiptir.” 26 Aralık 2006 tarihinde, “21. Yüzyılda Emperyalizm ve Proleter Devrim” üzerine gerçekleştirilen bir uluslararası seminere sunduğu belgede NKP(M), 2003'teki tezlerini yinelemiştir, yalnız çok önemli bir değişiklik:

“(V)ardığımız sonuca göre bizim taktiklerimizi dayandırdığımız ve savunduğumuz bu özel model sosyal yapıda yeni çelişkilerden bahsetmiyor ve kendi oluşturduğumuz kesin bir taslak model ileri sürmüyor”,

“Bütün bu ideolojik ve politik etkenleri hesaba kattığımızda, partimiz en başından beri eşzamanlı olarak kitleleri, kırık alanlarda gerilla savaşına ve şehirlerde ayaklanmalara seferber etme ilkelerini ortaya koyarken, politik ve askeri saldırılarda bulunmuştur. En başından beri, herkes fark edebilir ki, partimiz uzun süreli halk savaşının bütün gidişatında ayaklanmacı taktikleri birleştirme yoluna gitmiştir. Bizim devrimci sürecimizi farklı kılan, ne tam olarak Mao'nun Çin'de yaptığına, ne de Lenin'in Rusya'da yaptığına benzemesidir. **İnanıyoruz ki, ülkemizde bu kadar kısacık bir sürede halk savaşını bu kadar ge-**

liştirmek bizim başarımızdır ve bunun arkasındaki nedenlerden biri de bizim kendimizi herhangi bir modele bağlı kılmamızdır. Özcesi, bizim pozisyonumuz, daha önce gerçekleşmiş bir devrimi tekrar etmek değil, geliştirmektir.”

“Nepal'de halk savaşının başlamasının üzerinden takriben beş yıl geçtikten sonra, 2001 yılında gerçekleştirdiğimiz II. Ulusal Konferans'ta halk savaşının deneyimleri özetlenerek, partimiz uzun süreli halk savaşı ve ayaklanmacı taktikleri bazı yönleriyle harmanlamanın/birleştirmenin zorunluluğunu uygulayan bir politik-askeri çizgi geliştirdi. 2006'daki Kami Danda mitingine gelirken, **partimiz. on yıllık halk savaşının bütün deneyimlerini özetleyerek stratejiyi yeniden geliştirmiş ve halk savaşının, güçlü halk hareketlerinin, müzakerelerin ve diplomatik manevraların dengeli bir ardışıklık dahilinde gerçekleşmesiyle Nepal Devriminin zafere ulaştırılabileceği tespit edilerek politik-askeri stratejide bir senteze varmıştır.** Bizce, enternasyonal proleter ordunun devrimci bir müfrezesi, NKP(Maoist) 'in bu sentezi diğerleri kadar faydalı olacaktır.”

Her ülke kendisine has özgünlüklere ve bu özgünlükleri göz önüne alarak stratejisini ve taktiğini ortaya koyacak devrimcilere sahiptir. 20. yüzyılda dünya, başarılı olmuş iki devrim modeline tanıklık etti. Rusya'da silahlı ayaklanma ve Çin'de uzun süreli halk savaşı modelleri... Açıktır ki, hiçbir devrim bir diğerinin tıpatıp kopyası olamaz. Bununla birlikte, objektif koşullardaki temel benzerlikler, söz konusu ülke için bir modeli öne çıkarabilir ve o ülke koşulları, o modeli kendisine mahsus kılar. **Devrimciler, herhangi bir ülke için, bu modellerden birinin veya diğerinin toptancı bir mekaniklikle uyarlanması gerektiğini ileri sürmezler.** Strateji ve taktik belirlenirken, somut koşullarına bağlı olarak farklılık arz eden ülkenin yapısına bağlı olmak esastır. Fakat genel prensip, şüphesiz, yoldaş Mao'nun da berrak bir şekilde açıkladığı gibidir:

“Silah zoruyla iktidarın alınması, sorunun savaşla çözümlenmesi, işte bu bir devrimin merkezi görevi ve doruk noktasıdır. Fakat ilke aynı kalırken (bütün ülkeler için), uygulamada proletaryanın partisi değişen koşullara uygun olarak değişik yollar bulacaktır.”

Politik-askeri strateji sizin iddia ettiğiniz gibi yeni bir şey değildir. Devrimci partiler salt askeri strateji ile devrimin zafere ulaştırılacağını düşünmezler. Po-

Ülkenin yüzde seksenini kontrol etme düzeyine geldikten sonra öne çıkan görev, kitle temelini ve siyasi iktidar organlarını pekiştirmek, Halk Kurtuluş Ordusu'nun kuvvetini artırmak ve üs alanlarımızın ortasında kalan düşman merkezlerini imha etmek olmalıdır.

litik strateji ve taktikler, bir Maoist Partinin toplam Strateji ve Taktiklerinin önemli bir parçasıdır. Yoldaş Mao, her zaman bu yöne büyük önem vermiş, Halk Kurtuluş Ordusu'nun muazzam gücüne rağmen meseleye salt askeri açıdan yaklaşmamıştır. Asıl düşmanları izole etmek, bütün anti-emperyalist anti-feodal güçlerle birleşik cepheyi inşa etmek, işçi sınıfını ve diğer emekçi kitleleri kentlerde ve düzlük alanlarda örgütlemek, Mao önderliğindeki ÇKP'nin ve bugün birkaç Maoist partinin olmazsa olmaz gündemleridir. Bu partilerin dokümanları kuşkuyla yer vermeyecek derecede bu gerçeği ispatlamaktadır.

Dolayısıyla, problem, kentsel alanlarda çalışmaya önem verilmemesinden ya da politik stratejideki eksiklikten kaynaklanmamaktadır, ancak yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde uygulanmakta olan politik stratejinin özünde kentsel alanlara nazaran köylük alanlara öncelik verilmektedir. Eğer, temel görev olan devlet aygıtının, özellikle de ordu ve diğer silahlı kuvvetlerin parçalanması, politik strateji ve taktikler adı altında geri plana atılırsa; eğer, ne olursa olsun denilerek, birleşik cepheyi idame ettirmek adına, proletaryanın sınıf çıkarları ve baskı altındaki halkın çıkarları pahasına düşmana tavizler verilirse, işte o zaman asıl problem baş gösterir. NKP(M) on yıl süren halk savaşı içerisinde büyük kazanımlar elde etti, 2005'le birlikte ülke topraklarının yüzde 80'ini kontrolü altına almayı başardı. Lakin bu gerçek bile Uzun Süreli Halk Savaşı Stratejisini değiştirmeye veya etkisini azaltmaya muktedir değildir, hatta bu politik stratejiye öncelik verilmesinin teminatıdır.

Ülkenin yüzde seksenini kontrol etme düzeyine geldikten sonra öne çıkan görev, kitle temelini ve siyasi iktidar organlarını pekiştirmek, Halk Kurtuluş Ordusu'nun kuvvetini artırmak ve üs alanlarımızın ortasında kalan düşman merkezlerini imha etmek olmalıdır. Kuşkusuz, bu görev meşakkatli bir görevdir ve partililer ve halk arasında karşı konulamaz bir acil zafer umudu karşısında, müthiş bir kararlılık ve sabır isteyen bir görevdir. Halk Savaşı'nın "uzun süreli"

özü tam olarak anlaşılmazsa, stratejik saldırı aşamasında ciddi hatalar meydana gelebilir.

İlk ortaya atıldığından sonraki beş yılda değişiklikler geçiren füzyon teorisi, 2006 ile birlikte gerici partilerle barışçıl rekabetin, halk demokrasisi ve sosyalizme barışçıl geçişin teorisi olmuştur. Halk savaşı ve ayaklanmanın kaynaştırılmasından müteşekkil Prachanda'nın eklektik teorisi uzlaşmaların ve diplomatik manevraların bir formülasyonundan ibarettir. Bu değişikliğin önemli nedenlerinden biri, günümüz dünyasının içinde bulunduğu durumun hatalı değerlendirilmesi ve emperyalizmin yeni-sömürgecilik biçiminin yerini global devlet biçimine bıraktığı yönündeki tespittir.

Yukarıda bahsedilen belgede şöyle denmektedir: *"Emperyalizmin karakterinde öz itibariyle bir değişiklik söz konusu değildir fakat parti belgelerinde ifade ettiğimiz gibi emperyalizm süreç içinde yeni biçim ve görünüm kazanmıştır. Başlangıç dönemindeki emperyalizm değişmiş ve yeni-sömürgecilik biçimi eski biçimin yerini almıştır. Şimdi de yeni-sömürgeci biçim, bir global devlet biçimine ve görünümüne kavuşmuştur. Hâliyle, emperyalizmin biçiminde meydana gelen bu değişim, devrim yolunun saptanmasında göz ardı edilemeyecek niteliktedir."*

"Global devlet" konusundaki bu tespit, emperyalistler arası çelişkileri geri plana atması ve emperyalizmi bir bütün, homojen olarak ele almasıyla diyalektiğe aykırıdır. Bu formülasyon ilk kez, SPA (Yedi Parti İttifakı) ile gerçekleştirilen ittifaktan sonra, 2006 Aralık sonlarına doğru partiniz tarafından ileri sürülmüştü. Aslında, SPA ile yaptığımız 12 maddelik anlaşma, komprador-feodal gerici partilerle iktidarı paylaşarak geçici hükümetin bir parçası olma kararımız, Kurucu Meclis seçimlerine katılmanız ve önderliğiniz altında ve yeniden gerici güçlerle birlikte hükümeti kurmanız ve bu partilerle barışçıl rekabetin teorisini yapmanız-işte bütün bunlar, partinizin emperyalizme ilişkin değerlendirmesinden ve global devlet biçimine ilişkin tespitinden kaynaklanmaktadır.

1912'de Karl Kautsky tarafından savunulup da Lenin yoldaş tarafından çürütülen ultra-emperyalizm tezine benzeyen böylesi bir değerlendirme doğru olmamakla birlikte barışçıl mücadele ve halk demokrasisi ile sosyalizme barışçıl geçiş gibi hükümlere yol açabilmektedir. Füzyon teorisi nihai olarak barışçıl geçiş teorisine neden olmuştur! Şimdi ortada ne halk savaşı ne de ayaklanma

vardır, var olan meclis partileriyle barışçıl mücadele içerisinde, seçimler yoluyla iktidarı almaktır!!

NKP(M)'nin bütün kadroları ve önderliği artık en azından, yoldaş Prachanda'nın Nepal'deki devrimin yolu ile alakalı yanlış ve eklektik formülasyonunun özünde yatan reformist ve sağ oportünist tehlikenin farkına varmalıdır. Son derece geri kalmış, nüfusunun yaklaşık olarak % 90'ı köylük bölgelerde, yarı-feodal ilişkilerle eli kolu bağlı yaşayan yarı-feodal, yarı-sömürge bir ülke için böylesi eklektik bir füzyon teorisi ileri sürmek gerçekten trajiktir. Bu Maoist Uzun Süreli Halk Savaşı Stratejisine karşı bir istihza, yoldaş Mao'nun temel öğretilerine karşı bir yadsımadır. Prachanda'nın füzyon teorisi MLM'den ciddi bir sapmadır ve partiyi uzun süreli halk savaşına hazırlamak yerine, parti içerisinde çabucak bir devrime ilişkin kafa karışıklığı ve yanılsamalar yaratmaktadır.

“PRACHANDA YOLU” ÜZERİNE

Geçtiğimiz yedi yıl içinde Prachanda Yolu üzerine belgelerinizde, makalelerinizde ve görüşmelerinizde çok yazı yazdınız. Bu aynı zamanda Nepal halk savaşının ilk yıllarında partinizle ikili görüşmelerimizde de tartışma konusu olmuştur.

Özel olarak delegasyonunuz tarafından sorulduğunda ve ikili görüşmelerimizde tavrımızı, kişisel bir kült oluşturmanın Partiye ve devrime uzun dönemde yardımcı olmayacağını söyleyerek ifade etmiştik. Hindistan'da Çaru Mazumdar yoldaş dönemindeki deneyimlerimizden bahsetmiş ve kişilere kör bir inançla bağlanmama yönlü tavsiyemizi iletmiştik. Kesin görüşümüz *izm, yol, düşünce* vb.lerinin pratikte kanıtlandıktan ve net bilimsel temelleri ortaya çıktıktan sonra uzun bir süreç içinde ortaya konulmasıdır. Nepal'de halk savaşında yalnızca bazı önemli zaferler elde edildiği için yeni bir *yol* veya *düşünce*den bahsetmenin aceleci bir tutum olacağını ifade etmiştik. MLM'yi *Prachanda Yolu* biçiminde “*zenginleştirdiğiniz ve geliştirdiğiniz*” düşüncesi ve ona “*evrensel*” bir karakter atfetmeniz ikna edici değildir.

Bir yandan bunu Nepal'in somut şartlarına MLM'nin yaratıcı bir uygulaması olarak ifade edip diğerlerine bunun evrensel geçerliliğe sahip olmadığı konusunda güvence verirken, öte yandan MLM'nin ileri doğru geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi olarak gösterme çabası içindediniz. Belgelerinizde şöyle ifade edilmektedir:

“*Prachanda Yolu, NKP(Maoist)'in tarihsel İkinci Ulusal Konferansında büyük Halk Savaşının beş yıllık zengin deneyiminin ideolojik bir sentezi olarak tanımlanmıştır. Parti konferansta Prachanda Yolu'nu, uluslararası koşullarla ulusal görünüm, evrensel yerellik, bütün ile parça, genel ve özel arasındaki diyalektik, birlikten ayırmaz şeklinde ele almakta ve Nepal devriminin deneyimlerinin sentezinin proleter dünya devrimine ve proletarya enternasyonalizmine hizmet edeceği şeklinde kavramaktadır.*” (Büyük İleri Atılım: Tarihin Kaçınılmaz İhtiyacı)

Prachanda Yolu'nun gelişimini teorik olarak şöyle açıklamaya çalışmaktasınız:

“*Prachanda Yolu'nun gelişimi üçüncü aşamasına doğru ilerlemektedir. Bu aşamalar şöyle ifade edilebilir: NKP(Maoist)'in 1995'deki Üçüncü Genişletilmiş Toplantısı'nda kabul edilen Nepal devriminin siyasi ve askeri çizgisi ilk aşamadır; NKP(Maoist)'in 2001'deki tarihsel İkinci Ulusal Konferansı'nda ele alınan Büyük Halk Savaşı'nın beş yıllık zengin deneyiminin ideolojik sentezi ikinci aşamadır ve bu konferanstaki gelişim süreci de üçüncü aşamadır. MLM'nin kavranışıyla birlikte Prachanda Yolu, (MLM'nin) savunuluşu uygulaması ve gelişimi sürecinde ilerlemektedir ve bu kavram devrimci teorinin gelişimi sürecinde özel bir uluslararası önem taşımaktadır.*”

Partiniz Prachanda yoldaşın ideoloji, diyalektik materyalizm, siyasi ve askeri çizgi ile çok sayıda konuda katkılarını listelemektedir. Ancak belgeleri ve NKP(Maoist)'in önderlerinin yazılarını okuduktan sonra halen bu alanlarda Prachanda yoldaşın formülasyonlarında gerçek anlamda **yeni** nasıl bir gelişim sağladığı net değildir.

MLM'nin Nepal koşullarına yaratıcı uygulaması ve MLM teorisinin “*21. yüzyılın koşullarında*” zenginleştirilmesi ve geliştirilmesi adı altında Partinizin ve önderi (orijinali: “*it's chief*”, şefi -çn) Prachanda yoldaşın ileri sürdüğü çok sayıda formülasyon Lenin ve Mao yoldaşların temel öğretilerini reddetmektedir. Bunu tekrar tekrar dogmatizmin günümüz koşullarında devrimi ilerletmenin önündeki esas engel olarak ifade ederek meşrulaştırmaya çalışmaktasınız. Örneğin, MK üyesi Basanta yoldaş şöyle yazıyor:

“*Başkan Prachanda yoldaş önderliğindeki Partimiz, 20. yüzyılda Lenin ve Mao tarafından yapılan emperyalizm analizinin 21. yüzyıldaki mücadelede*

NKP(M)'nin diğer komprador-feodal partilerle parlamenter seçimler süreciyle idareyi eline aldığı devletin sınıf karakteri nedir? NKP(M) yarı yolda durmuşken devrimi nasıl tamamlayacak?

Maoist devrimcilere, doğru strateji ve taktikleri geliştirmede bilimsel bir rehberlik edemeyeceğine inanmaktadır.” (“Prachanda Yolu’nun Uluslararası Boyutu”, Worker, Sayı 10, Sayfa 84)

2005 Kasım’ındaki MK Plenumu’ndaki belgeniz, küreselleşen emperyalizmin nasıl Lenin ve Mao’nun bazı analizlerini “geride bıraktığı” ve bunları uygulamamanın “geçersiz ve zamanı dolmuş olduğunu” ifade etmektedir: “(E)mperyalizmin 1. Dünya Savaşına kadarki gelişimi rekabetçi kapitalizm döneminde Marks ve Engels’in Avrupa’da devrim üzerine bir dizi analizini geride bıraktıysa, günümüzün küreselleşen emperyalizmi de Lenin ve Mao’nun emperyalizmin stratejisi ve proleter hareketler üzerine bazı analizlerinin geride kalmasına sebep olmuştur.”

Lenin ve Mao’nun emperyalizmin stratejisi ve proleter devrim üzerine analizlerinin nasıl geride kaldığı net değildir. Yazılarınızda, NKP(M) açısından Lenin ve Mao’nun analizlerinin geçersizliğini gösterme veya 20. yüzyıldaki emperyalizm analizlerinin, nasıl 21. yüzyılda mücadele eden Maoist devrimcilerin doğru strateji ve taktikleri oluşturmaya bilimsel bir rehberlik sağlayamayacağı konusunda da doyurucu bir temellendirme veya analiz bulunmamaktadır.

“Prachanda Yolu” kavramının tam anlamıyla çiçek açmasından sonra her yerdeki Maoist devrimciler açısından şu an netleşen konu aslında Lenin ve Mao’nun Prachanda ve NKP(M) için reformist ve sağ oportünist formülasyonları ileri taşımada engel haline geldikleridir. Devlet ve devrimin ile emperyalizm ve proleter devrimin Leninist anlayışından vazgeçmeye ihtiyaç bulunmaktadır. Mao’nun yeni demokrasi ve iki aşamalı devrim teorisini denize atma, Uzun Süreli Halk Savaşı yolunun yerine halk savaşıyla ayaklanmayı birleştiren eklektik teorisini yerleştirme ve son olarak Mao yoldaşın kararlılıkla savaştığı Kruşçev’in eski revizyonist çizgisini ileri sürme ihtiyacı duyulmaktadır. “Prachanda Yolu” en sonunda Lenin ve Mao’nun temel öğretilerini

rini reddeden bir teoriye dönüşmüştür ve bunun Kruşçev’in barışçıl geçiş tezinden bir farkı olmadığı anlaşılmaktadır.

NEPAL’DE DEVLETİN KARAKTERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE DEVRİMİN TAMAMLANMASI İÇİN OLASILIKLAR

Öncelikle, NKP(M)’nin diğer komprador-feodal partilerle parlamenter seçimler süreciyle idareyi eline aldığı devletin sınıf karakteri nedir? NKP(M) yarı yolda durmuşken devrimi nasıl tamamlayacak? NKP(M)’nin seçim aracılığıyla ellerine düşen iktidarın doğası üzerine anlayışı nedir? Bu iktidarı kullanarak Nepal’deki toplumsal sistemde temel, devrimci bir değişim getireceğini düşünmekte midir? Radikal bir değişime dışıyla tırnağıyla karşı çıkan gerici, sömürücü sınıfları temsil eden partilerle ittifak içindeyken toplumun radikal dönüşümü ve yeni demokratik Nepal’in inşasını NKP(M) nasıl planlamaktadır?

NKP(M) eski devlet mekanizması -ilke olarak eski bürokrasiyle ve eski daimi orduyla- proletaryanın elinde bir araç olarak mevcut yarı-feodal yarı-sömürge sosyal sisteme radikal bir değişim getirebilecek mi? Devrimci PLA ile gerici Nepal Ordusu’nun önerilen bütünleşmesi ile oluşacak yeni ordunun sınıf karakteri nedir? Nepal’de yönetimdeki koalisyonun esas ortağı olan NKP(M) yeni bütünleşmiş Nepal Ordusuna halk yanlısı bir karakter kazandırabilir mi? Şayet Maoistler diğer temel müttefiklerinin desteğini kaybedip iktidarı kaybederlerse yeni bütünleşen ordunun -ki çoğunluk dilimi eski gerici ordudan gelecektir- gerici güçler tarafından Endonezya ve Şili’de olduğu gibi Maoistleri katletmek için kullanılmayacak mı?

Bu soruları özellikle son 3 senedir sürekli olarak açıklamalarımızda, röportajlarımızda, diğer yazılarımızda, ikili toplantılarda ve mektuplarda MK’nıza sormaktayız. Sizi Leninist devlet ve devrim anlayışından ciddi şekilde saptığımız için uyarıyor ve diğer ülkelerdeki devrim deneyimlerinden bahsediyoruz. 2006 Kasım’ındaki açıklamasında MK’mız, Maoistler geçici hükümetin parçası olsa veya seçimlerle iktidara gelse de eski devletin gerici karakterini yenemezler veya yeni Nepal’i eski temel üzerinde inşa edemezler vurgusunu yapmıştır.

“Nepal’de Maoistlerin geçici hükümetin bir parçası olmasını sağlayan anlaşma sömürücü egemen sınıflara ve emperyalistlere hizmet eden devlet me-

kanizmasının gerici karakterini değiştiremez. Devlet ya sömürücü sınıfların ya da proletaryanın elinde bir araç olabilir fakat birbirine karşıt bu iki sınıfa birden hizmet edemez. Bu Marksizm'in temel ilkesidir ve devlet aygıtı yıkılmadan toplumsal sistemde hiçbir temel değişim mümkün olamaz. Yukarıdan yapılan reformlar, demokratik bir yeni anayasanın vereceği izlenimin aksine veya Maoistler hükümetin önemli bir bileşeni de olsalar sömürücü sosyal sistemde niteliksel bir değişim getiremez. Yeni Nepal'in mevcut devleti parçalamadan inşa edilebileceğini düşünmek büyük bir yanılısamadır."

Partiniz KM'de (Kurucu Meclis) tek büyük parti olarak ortaya çıkınca ve eski düzeni temsil eden diğer partilerle ittifaka giderek hükümet kurmaya çalışırken MK'mız adına 24 Nisan 2008'de yaptığımız açıklamada uyarılmıştık: "(R)adikal devrimci programı sürdürmenin bir ve en garantili yolu geniş kitlelerin siyasi sınıf bilinçlerini yükseltmek, onları sınıf mücadelesine seferber etmek, onların gerici sınıf güçlerine ve sömürücülere karşı silahlanmasını ve eğitimi sağlamak ve uzun dönemli sınıf ve kitle mücadelesinin sonucunda elde ettikleri kazanımları korumaktır."(...)

"Unutulmamalıdır ki, seçimle iktidara gelen bir hükümetin kazanımları oldukça sınırlı olacaktır. Bu tür bir rejimin korunması çok sayıda ciddi konuda uzlaşmacı bir tutum almaya bağlıdır. Bu nedenle Maoist hükümetin toplumun veya ekonominin radikal yeniden yapılandırılması olasılığını abartmak yanılısama yaratacağı ve Partinin sınıf mücadelesini sürdürme imkânı ve yeteneği azalacaktır."

Yine, MK'nıza 1 Mayıs 2008'de gönderdiğimiz mektupta şunları vurguladık: "(M)evcut devleti parçalamadan sistemin radikal yapılandırılmasının mümkün olmadığı, Marksizm'in temel bir ilkesidir. Kararnamelerle ve yasalarla 'yukarıdan' yapılan uygulamalarla sistemde gerçek değişiklikler yapmak imkânsızdır. Gerçekte, Nepal anayasasını yoksuldan ve ezilenden yana yazmak da oldukça gayret isteyen ve sert bir mücadeleyi gerektiren bir meseledir."

"Günümüz koşullarında bir devrimci gerileme ihtimalini küçümsemekten ve kayıtsız kalmaktan daha tehlikeli bir şey yoktur. Seçimler aracılığıyla iktidara gelen bir hükümetin kazanımlarının oldukça sınırlı olduğu akıldan çıkarılmamalıdır. Toplumun veya ekonominin Maoistler önderliğinde bir hükümet tarafından radikal dönüşümünün gerçekleşmesi ihtimaline

bel bağlamak illüzyondur ve Partinin sınıf mücadelesini sürdürme yeteneği ve olanağını azaltmaktadır."

Monarşiye karşı mücadele konusunda Partimizin duruşu geçmişte net şekilde birçok kez ifade edilmiştir. Örneğin Parti Genel Sekreterimiz Nisan 2007'de BBC tarafından gönderilen sorulara cevabında şöyle demiştir: "Gerçek kavga, Nepal'in geniş kitleleri üzerinde feodal-emperyalist baskı ve sömürünün sembolü olan Gyanendra ve monarşiyle değildir. Feodal güçleri, emperyalistleri, Hint büyük sermayesini ve yerli kompradorları kovmadan yalnızca Gyanendra'yla yetinmek Nepalli kitlelerin hiçbir sorununu çözmeyecektir. Ve bu ancak halk savaşını kararlılıkla nihai zafere kadar sürdürmekle mümkündür. Ülkeyi de facto yöneten bu gerici güçlerin koltuğuna hiçbir parlamento dokunamaz."

Bu nedenle feodalizme karşı mücadelenin monarşiye karşı mücadele olmadığı netleşmelidir. Monarşi, esas yanı yarı-feodal toprak ilişkilerinde olan, yarı-feodal yarı-sömürge sistemin bir parçasıdır. Hindistan'da Rajas ve Maharaja'nın gücü onlarca yıl önce ellerinden alındı ancak kırsaldaki yarı-feodal temel yıkılmadı. Devlete dair doğru değerlendirme gerçekte Partiniz tarafından SPA ile ittifaka gitmeden 2 yıl önce yapılmıştı. NKP(M)'nin Başkanı Prachanda yoldaş tarafından yazılan "UML Hükümeti: Kriz içindeki feodalizm ve emperyalizmin yeni koruyucusu" adlı makalede bu berrak şekilde şöyle anlatılmıştı:

"Marksizm, tarihsel materyalist bilimsel bakış açısı temelinde devlet iktidarı hakkında mistik ve idealist açıklamalara sert şekilde saldırmakta ve sınıf mücadelesinin reddedilmez maddi deneyimleri ile onun bir sınıfın diğerini ezmek için kullandığı silaha başka bir şey olmadığını ilan etmektedir. **İki karşıt sınıfı aynı anda temsil eden bir devlet iktidarı ne tarihte mümkün olmuştur ne de gelecekte olacaktır.** Marksizm, tüm reform ve sınıf uzlaşmacılığından burjuva ikiyüzlülüğü olduğu için nefret eder. Devlet iktidarı ya farklı biçimlerde proletaryanın diktatörlüğüdür ya da sömürücü sınıfların diktatörlüğüdür. **Bu ikisi arasında hareket eden bir iktidarı hayal etmekten başka bir aptallık olamaz."**

"Devlet özel bir güç örgütüdür: bazı sınıfları ezmek için örgütlü şiddettir" diyerek Lenin'den alıntı yapan Prachanda yoldaş, haklı olarak şu soruyu soruyor: "UML hükümetin bir parçası olduktan sonra devlet iktidarı şiddet örgütü olmaktan vaz mı geçe-

BNKP(M)'nin temel bir Marksist-Leninist kavram olan proletarya diktatörlüğü anlayışında da ciddi bir sorun bulunmaktadır.

cek?” Ve Lenin’den alıntı yaparak iki kuruma, bürokrasiye ve daimi orduya dokunmadan halk yanlısı hiçbir hükümetin neden oluşturulamayacağını açıklamaktadır: “Devlet mekanizmasının en karakteristik iki kurumu bürokrasi ve daimi ordudur.”

Prachanda yoldaş doğru şekilde şu vurguyu yapmaktadır: “Devlet iktidarının iki temel bileşeni olan bürokrasinin ve daimi ordunun yöneliminde hareket eden hiçbir hükümet halk yanlısı olamaz.” UML hükümetinin gerici karakterini açıklarken Prachanda yoldaş, Marksizm’in ünlü önermesini ifade etmektedir: “Burjuva parlamentarizmin özü olan birkaç yılda bir yönetici sınıfın hangi üyelerinin halkı ezeceği kararını vermek, yalnızca parlamenten anayasal monarşilerde değil aynı zamanda en demokratik cumhuriyetlerde de geçerlidir.” (Lenin, Devlet ve Devrim)

Bu, altı yıl önce 2003’te halk savaşı hızlı sıçrayışlarla ilerlerken yazılmıştı. Fakat bu temel teorik formülasyonlar NKP(M) Nisan 2008 seçimlerinden tek büyük parti olarak çıktığında nasıl değişmiştir? Şimdi bizler size, sizin UML iktidara geldiğinde ona sorduğunuz aynı soruyu soruyoruz. “Gerici devlet iktidarının sınıfsal karakterinde, değişen Nepal’e ait bir özgünlük var mıdır?” Komprador-feodal partilerle ittifak halinde hükümet kurarak ve eski devlet aygıtıyla devrimci sosyal değişim getirme çabası içinde olmayı taktik olarak kimse açıklayabilir mi? Bunun Kruşçev’ce ileri sürülen “sosyalizme barışçıl geçiş”e benzer bir devrim yolu olmadığı mantıklı şekilde açıklanabilir mi?

2008 Nisan’ında seçim zaferinin ardından NKP(M) önderlerinin çeşitli vesilelerle yaptıkları açıklamalar bizlere PKI’nın (Endonezya Komünist Partisi) Başkanı Aidit tarafından önerilen revizyonist “iki yönlü devlet”, “halk yanlısı yön” ve “halk karşıtı yön” teorisini hatırlatmaktadır. Aidit’e göre “Endonezya’da bugünkü önemli sorun diğer ülkelerde olduğu gibi devlet iktidarını parçalamak değil halk yanlısı yönünü güçlendirmek ve sağlamlaştırmak, ... halk karşıtı yönünü elimine etmektir.” Bu barışçıl dönüşüm “yukarıdan ve aşağıdan devrimci eylemle”

başarılacaktı, değişimi elde etmek için bir yandan çeşitli devlet organlarının bileşimini değiştiren yukarıdan devrimci uygulamalar ve öte yandan kitleleri “canlandırmak, örgütlemek ve seferber etmek” gerekmekteydi.

Ayrıca Partinizin birçok konudaki duruşu Nepal’de devrimci değişimi getirecek temel gereklilikleri de yok etmektedir. Bunlar içinde en önemlisi PLA’nın iki yılı aşkın süredir BM gözetiminde kamplardaki sanal katliamı, halk savaşı içinde ezen ve baskı kuranlardan halk tarafından elde edilen toprak ve mülkiyetin geri iadesi, Genç Komünistler Birliği’nin dağıtılması, emperyalizmle, Hint yayımlağıyla ve Nepal’de devrimin diğer düşmanları ile uzlaşılmasıdır.

Prachanda yoldaş; “Partinin modus operandi paramiliter gençlik birimi YCL dağıtılacak ve parti tarafından el konulan kamusal ve özel binalar, fabrikalar ve diğer mülkiyetler ilgili sahiplerine iade edilecek.”, “Parti tarafından kurulan paralel devlet birimleri (halk savaşı sırasında kurulan devrimci hükümet biçimleri) de aynı şekilde dağıtılacak ve bu anlaşmalar mümkün olan en kısa zamanda gerçekleştirilecek” güvencesini vermektedir. Bu uygulamaların yalnızca tek bir anlamı olabilir: Nepal’in en iyi oğul ve kızları olan 13 binden fazla kahraman şehidin bedelleriyle kurulan devrimci halk iktidarının ve 10 yıllık halk savaşının kazanımlarının yok edilmesi.

Tüm bunlara ek olarak, BNKP(M)’nin temel bir Marksist-Leninist kavram olan proletarya diktatörlüğü anlayışında da ciddi bir sorun bulunmaktadır. Lenin yoldaşın da belirttiği gibi gerçek komünistleri diğerlerinden ayıran kriter yalnızca sınıf mücadelesini kabulle sınırlanmamakta, aynı zamanda proletarya diktatörlüğünü kurma sorununu kabul etmeyi de içermektedir. MLM bize bu hususun, geri ülkelerde, proletarya önderliğinde, işçi-köylü ittifakı temelinde tüm anti-emperyalist anti-feodal sınıfların ortak diktatörlüğü olan Yeni Demokratik Devlet’in kurulması sorunuyla ilgili olduğunu göstermektedir. BNKP(M)’nin hiçbir belgesinde sömürücü sınıflar üzerinde diktatörlükten bahsedilmemektedir.

NEPAL’DE DEVRİMİN AŞAMASI ÜZERİNE

NKP(M), temel belgelerinde, Nepal’de devrimin günümüzdeki aşamasını “yeni demokratik” olarak doğru şekilde değerlendirmiş ve devrimin bu aşama-

sının tamamlanması için programını deklare etmiştir. Ancak Baburam Bhattarai yoldaş tarafından Mart 2005’de yazılan bir makalede ve Kasım 2004’teki 13 maddelik mektupta yukarıdaki yeni demokratik aşamaya yönelik anlayış esaslı şekilde değişmiş, Nepal devriminin “**demokratik cumhuriyet alt aşamasından**” geçtiği ilan edilmiştir. “*Sosyalizme ve komünizme yeni demokratik cumhuriyet yoluyla ulaşmak isteyen devrimci demokratik güçlerin samimi sözüne bağlı olarak burjuva demokratik cumhuriyet konusunda, NKP(Maoist) Nepal özgünlüğünde demokratik cumhuriyet alt aşamasına olan tarihsel gereklilik konusunda ilkeli duruşunu birçok kez net şekilde ifade etmiştir.*”

Partimiz, yayın organımız People’s War’daki makalede şu tespitte bulunmuştur: “*Cumhuriyet ve otokratik monarşiyi devirme talebinin yanlış olduğunu hiçbir Maoist söylemez. Benzer şekilde, belirli bir anda esas düşmana karşı ona karşı olan tüm güçlerle birleşik cephe kurmaya da kimse karşı çıkmaz. Belirtmeye gerek yoktur ancak böylesi bir birleşik cephe doğası gereği tamamen taktikseldir ve hiçbir koşulda devrimin yolunu ve yönelimini belirlemez, belirlememelidir. NKP(M)’nin teorileştirmesindeki sorun otokrasiye karşı mücadeleyi YDD’nin alt aşaması olarak ele alması ve daha da kötüsü alt aşamanın, devrimin yolunu ve yönelimini hâkim hale gelip belirlemesidir.*”

Partinin silahlı mücadelenin öncesinde çizdiği YDD’nin stratejisi ve programı, devrilecek sınıflar ve hatta devrimin ilerlemesine temel olan somut sınıf analizi şimdi Nepal devriminin sözde alt aşamasının ihtiyaçlarına bağımlı hale getirilmiştir. Bu, kıyruğun köpeğe yön vermesi gibidir. Burjuva demokratik cumhuriyet alt aşaması her şeyi belirleyen faktör haline gelmiştir. Bu, sınıf savaşını kendi içine almış, uzun süreli halk savaşı stratejisini feshetmiş, Nepal devriminin yolu veya yolunun en önemli stratejisi olarak, burjuva-feodal partilerle siyasi rekabet veya çok partili demokrasi getirmiştir.”

Monarşiye veya krala karşı mücadele NKP(M) önderliği için nihai hedef haline gelmiştir. YDD, sosyalizm ve komünizm kavramları ikincil konuma itilmiş ve “*krala karşı alt aşama mücadelesi*” karşılığında bir yana bırakılmıştır. Gerçekte, bu anlayış Prachanda yoldaş tarafından yapılan çok sayıda açıklama ve röportajda da, Nepal’de halk savaşı, stratejik saldırı aşamasında ciddi zorluklarla karşılaştığında ve

son saldırı beklenen sonuçları vermediğinde, kendisi tarafından ifade edilmişti. Örneğin 2006’da BBC ile yaptığı röportajda Prachanda yoldaş eski devleti parçalamaya gerek kalmadan oluşacak Yeni Nepal hakkında konuşmaktadır:

“Nepal halkının cumhuriyete doğru ilerleyeceğine ve barışçıl yollarla Nepal’i yeniden inşa edeceğine inanıyoruz.”, “Beş yıl içinde Nepal güzel, barışçıl ve ilerici bir ulus halini alacaktır.”, “Beş yıl içinde milyonlarca Nepalli güzel bir gelecek ve Nepal’i dünyada cennet haline getirmek için ilerlemeye başlayacaktır.” Dahası, seçilen demokratik cumhuriyetin Nepallilerin sorunlarını çözeceğini de ileri sürmektedir!! : “*Kurucu meclis seçimleriyle Nepal’de demokratik cumhuriyetin kurulacağına inanıyoruz. Ve bu Nepallilerin sorunlarını çözecek ve ülkeyi daha ilerici bir yola sokacaktır.*”

Kasım 2006’da İtalyan gazetesi L’Espresso ile yaptığı röportajda Prachanda, Nepal’i İsviçre gibi burjuva cumhuriyetine dönüştürmeyi içeren Nepal’in geleceği üzerine vizyonunu daha da ilerletmektedir. “*On yıl içinde tüm senaryoyu değiştireceğiz, ülkeyi refah içinde yeniden inşa edeceğiz. 20 yıl içinde İsviçre gibi olacağız. Bu benim Nepal için hedefimdir.*” Ve yukarıdaki Nepal’in dönüşümüne ulaşmak için yabancı yatırım kullanmayı düşünmektedir. “*Yabancı yatırımcıları kabul edeceğiz, dışarıdan gelen sermayeyi Nepal’in iyiliği için kullanacağız.*”

Bu satırlar burjuva ulusalcı fikirlerden ileri gitmemektedir ve proleter sınıf bakış açısından yoksundur. Nepal burjuva cumhuriyet olduktan sonra nasıl “*dünyadaki cennet*” olacaktır? Sözde demokratik cumhuriyet kurulduktan sonra “*Nepallilerin sorunları nasıl çözülecektir?*” Prachanda neden Nepal’i sosyalist bir cennet yerine burjuva İsviçre’ye dönüştürmenin hayalini kuruyor? Hatta ne üzücüdür ki, Prachanda yoldaş, gelecek 20 yıl için hedefini açıklarken Parti içinden hiçbir ses çıkmamaktadır. Gerçekte, Prachanda ve Partinin diğer önderlerinin benzeri açıklamaları KM seçimlerinin ardından artmıştır. Partinin yönelimi ve programı halk cumhuriyetinden öte burjuva demokratik cumhuriyeti kurmak ve sağlamlaştırmaktır.

Halk Savaşı’ndaki makalede şöyle ifade etmiştik: “Nepal (burjuva) demokratik cumhuriyet olduktan sonra kendisini emperyalizmin pençelerinden kurtarabilecek midir? NKP(M) gerçekten ‘Yeni Nepal’i inşa sürecinin barışçıl yolla ilerleyeceğini’ dü-

şünmekte midir? Ve dünya tarihinde barışçıl yeniden inşa sürecine dair tek bir örnek var mıdır? Dünya devrim tarihi, proletarya iktidarı ele geçirdikten sonra dahi onlarca yıl, kimi zaman kanlı ve şiddetli şekilde sert bir sınıf mücadelesinin sürdüğünü göstermemekte midir? O zaman Prachanda yoldaş Nepal'in barışçıl yeniden inşasını nasıl düşünmektedir?

“SPA içindeki partiler gerçekten Nepal’de emperyalizme ve feodalizme karşı mücadele etmekte midir? NKP(M)’nin seçimlerde siyasi rekabet yapmak istediği burjuva-feodal partileri yeneceği konusunda bir garanti ve Nepal’in emperyalizmin ve Hint yayımlıcağının pençesine yeniden düşmemesi için bir güvence mi vardır? Kurucu Meclis seçimleri bir kez yapıldıktan ve Nepal cumhuriyet olduktan sonra işçi sınıfı partisinin değil de partilerin karışık (orijinali: hotch-potch, bir çeşit türlü yemeği -çn) ittifakı halindeki egemen sınıf partileriyle NKP(M) önderliğindeki işçi sınıfı ittifakının, ülkenin kendisini feodalizmden ve emperyalizmden kurtaracağına ve ‘güzel, barışçıl ve ilerici bir ulus’ halini alacağına inanabilecek kadar nasıl saf olunabilir?”

Aynı alt-aşama anlayışı, Kasım 2006’da Maoist sözcü Krishna Bahadur Mahara tarafından Yedi Parti İttifakı ile Maoistler arasındaki paktın feodalizm sona erene kadar veya en azından on yıl süreceğinin ilan edilmesinde de görülmektedir. Bu nedenle Prachanda yoldaşla NKP(M)’nin diğer önderlerinin çeşitli röportajlarından net şekilde anlaşılmaktadır ki, sosyalizme ve komünizme ulaşma hedefiyle acil görev olarak yeni demokratik devrimi tamamlama Maoist pozisyonundan, seçimlerle “çok partili demokrasinin kuruluşu ve eski devlet yapısı içinde barışçıl araçlarla toplumsal dönüşümü sağlama”ya kayılmıştır. Bu da devletin ve aynı zamanda devrimin aşaması üzerine Marksist-Leninist anlayışa aykırı bir iddiadır.

KOALİSYON HÜKÜMETİ ÜZERİNE

Nepal’de feodal, komprador egemen sınıfların sınıf çıkarlarını temsil eden keskin gerici partilerle geçici koalisyon hükümeti kurma önerisi Partiniz tarafından, Mao yoldaş önderliğindeki ÇKP’nin Çin halkının düşmanı Çan Kay Şek’le Japonya’ya karşı Direnme Savaşı süresince önerdiği koalisyon hükümeti örneğinde olduğu gibi tarihsel deneyimlerden alıntı yapılarak savunulmaktadır. Ancak Prachanda yoldaş önderliğindeki NKP(M)’nin anlayışı ve pratiği Mao yoldaş önderliğindeki ÇKP’nin o dönemki

hedeflerinin tamamen karşıtıdır.

Prachanda yoldaşın kendisi Nepal’de 1991’deki ara seçimlerden sonra UML önderliğinde kurulan koalisyon hükümeti örneğinde olduğu gibi burjuva-feodal partilerle ittifak halinde kurulan koalisyon hükümetlerinin halk karşıtı karakterini açıklamıştır. Rusya’da çarı yıkan 1917 Şubat Devrimi’nin ardından burjuva demokratik hükümete Menşeviklerin katılımı ile paralellik kurmuştur. Lenin yoldaştan alıntı yaparak, “UML Hükümeti: Kriz içindeki feodalizm ve emperyalizmin yeni koruyucusu” adlı makalesinde şöyle yazmaktadır:

“Kapitalistler sınıf mücadelesi ve siyasette diğer herkesten daha örgütlü ve daha deneyimlidir, diğerlerinden daha hızlı şekilde ders çıkartmaktadır. Hükümetin konumunu umutsuz gördüklerinde onlarca yıldır, 1848’den bu yana olduğu gibi diğer ülkelerdeki kapitalistlerin yaptığı gibi işçileri aptallaştırma, bölme ve zayıflatma yöntemlerine başvurmuşlardır. Bu tarz ‘koalisyon’ hükümeti, burjuvazinin üyelerinden ve sosyalizmden dönenlerden oluşan kabine, olarak bilinmektedir.” (Lenin, Devrimin Dersleri’nden)

Ayrıca ilginçtir ki Partiniz, UML koalisyonunun gerici hükümetini Rusya’nın tarihsel deneyimini hatırlatarak azarlamaktadır ve gerçekten de Lenin yoldaş Çarist aristokrasinin düşüşünün hemen ardından burjuva demokratik hükümeti şu sözlerle azarlamaktadır: “Çarist gericiliğe karşı mücadelenin çıkarları için yeni hükümeti desteklemek gerektiğini işçilere kim söylüyorsa (ki bu Potresovs, Gvozdyovs, Chkhenkelis ve bununla birlikte kaçamak şekilde Chkheidze) işçiler için haindir, proletaryanın davası için ve barış ve özgürlük davası için haindir. Gerçekte bu yeni hükümetin elleri ve ayakları emperyalist politikalarca emperyalist sermaye tarafından bağlanmıştır.” (Lenin: Uzaktan Mektuplar)

Rusya’da çarist aristokrasinin düşüşü ve muzaffer burjuva demokratik devrim döneminde Lenin yoldaşın yukarıda bahsettiğimiz gözlemlerine hayat verme konusunda yanlış olan nedir? İlk olarak, bu ikisi karşılaştırılmaz, (çünkü) Rusya’da yaşanan burjuva-demokratik devrimken Nepal’de gerçekleşen (hareket -çn) sadece kralı yerinden etmiş, yarı-feodal yarı-sömürge sosyo-ekonomik temeli değiştirmemiştir. **Üzerinde esas olarak durduğumuz konu koalisyon hükümetinin NKP(M) tarafından diğer egemen sınıf partileriyle oluşturulup oluşturulmaması değildir, bunun PLA’nın hareketsizleşti-**

Silahları saklamak ve PLA savaşçılarını BM gözetimindeki kamplarda tutmak, 10 yıllık halk savaşı sürecinde elde edilen kazanımları, çok partili demokrasi adı altında yok etmektir.

rilmesi ve Üs Alanları'nın yıkılışı pahasına yapılmasıdır. Bu çok önemli ve anahtar meseleyi biraz daha inceleyelim.

ÜS ALANLARININ DAĞITILMASI VE PLA'NIN SİLAHSIZLANDIRILMASI ÜZERİNE

Herhangi bir devrimin merkezi sorunu iktidarın silahlı güçlerce ele geçirilmesidir. Yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde iktidar önce kırsalın geri kalmış alanlarında üs alanları inşa edilerek kurulur, ardından kentler kuşatılır, şehirlerde isyanlar örgütlenir ve en sonunda ülke çapında zafer elde edilir. Bu nedenle üs alanlarının ve halk ordusunun önemini vurgulamaya gerek bulunmamaktadır. Bu iki yön her devrimde zafer için vazgeçilmezdir ve hiçbir koşulda pazarlık amacıyla müzakere edilemez.

MK'mız sizlerle üst düzey görüşmelerde bu konuları henüz siz geçici hükümet, KM seçimleri ve monarşiye son verme üzerine planlarınız üzerinde çalıştığınız dönemden bu yana tartışmaktadır. Bizlere üs alanlarından vazgeçilmeyeceği ve PLA'nın silahsızlandırılmayacağı konusunda güvence vermişsiniz. Ancak neticede her ikisini de yaptınız ve hatta emperyalist bir kurumu -Birleşmiş Milletler- da PLA'nın silahsızlandırılmasını gözlemlenmeye davet ettiniz.

2006 Kasım'ında MK'mız; NKP(M), PLA'yı silahsızlandırma ve savaşçıları kışlalarda tutma önerisi yaptığında bir açıklama yayımladı: *"Yeni Nepal ancak gerici devleti parçalayarak oluşabilir! PLA'nın silahlarının BM'nin gözetiminde saklanması kitlelerin silahsızlandırılmasına yol açacaktır!!"* Açıklamada şöyle uyarıyorduk:

"Halk ordusu silahlarının kamplarda tutulması üzerine yapılan anlaşmanın tehlikeli sonuçları olacaktır. Bu hareket Nepal ezilen kitlelerinin silahsızlanmasına ve 10 yıllık halk savaşının ve büyük bedeller uğruna elde edilen kazanımların tersine dönmesine neden olacaktır..."

"Dünya devriminin tüm deneyimleri tekrar tekrar

göstermiştir ki halk ordusu olmadan halkın iktidara sahip olması mümkün olamaz. Emperyalizmi ve gericiileri silahlı kitlelerden daha çok korkutan bir şey yoktur ve bu nedenle onları silahsızlandıracak anlaşmalara memnuniyetle katılacaklardır. Gerçekte, kitleleri silahsızlandırmak sınıflara bölünüşten bu yana egemen sınıfların temel hedefidir. Silahsız kitleler tarihte kanıtlandığı gibi katliamlara başvurmadan çekinmeyen gerici sınıflar ve emperyalistler için kolay kurbanlardır. Dünya proletaryasının bir müfrezesi olan HKP(M) MK, NKP(M)'yi ve Nepal halkını silahları saklama anlaşmasının büyük tehlikesine karşı uarmakta ve acı tarihsel deneyimler ışığında taktiklerini yeniden gözden geçirmeye çağırılmaktadır..."

"Biz ayrıca NKP(M)'den bir kez daha Nepal'de devrimin stratejik yönelimini açıkça değiştiren mevcut taktiklerini yeniden düşünmelerini ve Nepal hükümetiyle yapılan ve gericilerin saldırıları karşısında halkı savunmasız bırakan, PLA'nın silahlarının saklanması için yapılan anlaşmadan çekilmelerini talep ediyoruz."

Medya, özellikle de BBC tarafından gönderilen sorulara 2007 Nisan'ındaki cevabında Genel Sekreterimiz Ganapathy yoldaş şu vurguyu yapmaktadır:

"Anlaşmanın en tehlikeli yanı, PLA'nın silahlarının saklanması ve savaşçıların kamplara yerleştirilmesiyle silahsızlandırılmasıdır. Bunun kitleleri silahsızlandırmaktan ve onları ezenlerin insafına bırakmaktan başka bir anlamı yoktur. Ne emperyalistler ne de büyük komşuları olan Hindistan ve Çin, Nepal'deki sosyo-ekonomik sistemde temel bir değişime izin vermeyeceklerdir. Maoistlerin halk savaşı veya parlamento yoluyla çıkarlarına zarar vermesini edilgen şekilde izlemeyeceklerdir. Bu nedenle Maoistler çok partili demokrasi adı altında parlamentoya girerek feodal ve emperyalist sömürüye son veremezler. Ya sistemin içine dahil olacaklar ya da mevcut egemen sınıflarla iktidar paylaşımı siyasetine son vererek iktidarı ele geçirmek için silahlı devrimi sürdürecekle. Budist bir orta yol bulunmamaktadır. Burjuvazinin icat ettiği oyun için kural koyamazlar."

Silahları saklamak ve PLA savaşçılarını BM gözetimindeki kamplarda tutmak, 10 yıllık halk savaşı sürecinde elde edilen kazanımları, çok partili demokrasi adı altında yok etmektir. İlk büyük sapma NKP(M)'nin SPA ile monarşiyi yıkma adına Üs Alanları'nı yıkma, PLA'yı hareketsizleştirme ve

seçimlere katılma konulu anlaşmasıyla ortaya çıktı. **Bu çizgi MLM'den ve Uzun Süreli Halk Savaşı kavramından tam anlamıyla bir sapmadır.** Bunu meşrulaştırmak için NKP(M), Mao yoldaş önderliğindeki ÇKP'nin Çan Kay Şek'in KMT'si ile birleşik cephe kurup koalisyon hükümeti çağrısı yapmasını örnek göstermektedir. ÇKP'nin bu çağrısı yaptığı doğrudur. Ancak bir diğer doğru da hiçbir zaman Üs Alanları'ndan vazgeçmeyi ve Kızıl Ordu'yu silahsızlandırmayı önermemesidir.

Ve bu sayededir ki ÇKP, Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı'ndan güçlenerek çıkmıştır. Üs alanları ve Kızıl Ordu sayesinde bağımsız gücü nedeniyle diğerlerine taleplerini dikte ettirebilmiştir. Ve Çin'in çıkarları doğrultusunda hareket etmeyi reddedip, emperyalistlerle işbirliği içinde komünistlere saldırınca, ÇKP KMT'yi izole edebilmiş, Üs Alanları ve Kızıl Ordu'yu hızlı şekilde büyütmüş ve Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı'ndan kısa bir süre sonra devrimin zaferini elde edebilmiştir. Sonuç olarak ÇKP, KMT'ye Birleşik Cephe'yi önermekle büyük kazanım elde etmiştir. Ancak NKP(M), büyük bir seçim zaferi elde etse de yerel düzeydeki halk hükümetlerini, üs alanlarını dağıtarak ve halk ordusunu silahsızlandırarak büyük bir stratejik kayba uğramıştır.

PLA'nın silahlarının saklanmasıyla yönelik anlaşmadaki bir madde gülünçtür. Buna göre PLA'nın sakladığı silah sayısı kadar Nepal Ordusu da saklayacaktır! Bu madde ile PLA tamamen silahsızlanırken gerici ordu bozulmadan kalmaktadır!! Tüm yapacağı bazı silahlarını saklamak olacaktır. Neden NKP(M) önderliği bu saçma ama daha önemlisi tehlikeli koşulu kabul etmiştir? Sonuçlarını hesaba katmayacak bir saflık mı mevcuttur? **Bunun nedeni olarak ancak Parti'nin merkezi önderliğinin halk savaşından uzak durmayı ve yeni Nepal'i inşa için çok partili demokrasinin barışçıl yolunu tercih ettiğini söyleyebiliriz.** Prachanda yoldaş bunu anlaşılır bir şekilde röportajlarında, konuşmalarında ve çeşitli vesilelerle dile getirmektedir.

Şimdi Prachanda yolu NKP(M)'yi veya yeni adıyla BNKP(M)'yi, PLA'yı ve kırsaldaki devrimci halk iktidarını büyük bir tehlikeye sokmakta ve gerici partilerin, Hint yayılmacılarının ve emperyalistlerin insafına terk etmektedir. Kendisini ve geniş kitlelerin çıkarlarını gerici sınıfların ve emperyalistlerin saldırıları karşısında iktidarsız bırakmaktadır. Dayanabileceği bir üs

alanı ve gerici darbe ve saldırılara karşı savaşabileceği bir ordusu bulunmamaktadır.

Dahası Maoistlerin önderliğindeki hükümetin kuruluşunun ardından PLA artık NKP(M)'nin yönetimi altında değildir. Hattikhori PLA'da, 8. PLA günü ve Halk Savaşı'nın 14. yıldönümü sebebiyle konuşan Prachanda yoldaş PLA'nın değişen rol ve sorumluluğunu net bir şekilde şöyle ifade etmektedir:

“Siyasi partiler arasında yapılan anlaşmalara ve geçici anayasasının ruhuna uygun olarak en önemli sorun PLA'nın Birleşik NKP(M)'nin doğrudan önderliği altında olmayacağıdır: PLA, AISC'nin (Ordu Bütünleştirme Özel Komitesi) doğrudan önderliği altında olacaktır. Teorik olarak PLA zaten böyledir. Uzun dönem bağımsız sürdüreceğiz, bu başka bir şeydir. Ancak PLA ahlaken ve teorik olarak Birleşik NKP(M)'nin önderliği altında artık olmayacaktır. Yasal devlet iktidarı ve geçiş dönemi koşullarında PLA, AISC'nin önderliğini tanıyacaktır ve emirlerini yerine getirecektir. PLA, AISC kuruluhi beri legal olarak devletin bir parçasıdır.”

Bugün Nepal'de tuhaf bir durum vardır. Eski Nepal Kraliyet Ordusu Nepal'de mevcut devlet iktidarının koruyucusu olmaya devam etmektedir, aynı zamanda PLA da pasif izleyicidir. Hint yayılmacılarının ve ABD emperyalistlerinin desteği ile gerici komprador-feodal partilerle ordu birleşerek darbe yaparsa Maoistler ne yapacaktır? Veya Endonezya tarzı bir kan banyosu komünistler için gericilerce organize edilirse, PLA'yı hareketsiz ve silahsız bırakınca Maoistler kendilerini nasıl savunacaktır? Biz bu soruları Prachanda yoldaş iki ordunun birleşmesi önerisini sunduğundan bu yana soruyoruz. Bu, devrimin önemli, temel sorusuna bir cevap alamadık. Cevaplamaktan kaçınarak ve eklektik bir tutum sergileyerek Partiniz Nepal'in ezilen halkının geleceğini büyük bir tehlikeye sokmaktadır.

NKP(M)'NİN HİNT YAYILMACILIĞI ANLAYIŞI ÜZERİNE

Prachanda, Hindistan'a resmi ziyareti sırasında JD(U), Milliyetçi Kongre, Samajwadi Partisi, RJD, LJP vb. komprador-feodal partilerle ve aynı zamanda Sonia Gandhi, Digvijah Singh, LK Advani, Rajnath Singh ve Murali Manohar Joshi gibi bazı BJP önderleri ile resmi olmayan samimi görüşmeler yapmıştır. Belki de stratejisi faşist BJP ile parlamento seçimle-

SPA ile 12 maddelik anlaşmanızdan sonra Hint yayılcılığınaya karşı mücadelede körleşme başlamış ve en sonunda önderliğinizin Hint egemen sınıflarını methettiği ve rehberliğini aldığı bir aşamaya gelinmiştir.

rini kazanabilme ihtimali nedeniyle iyi ilişkiler geliştirmektir. Hindistan ziyareti boyunca yaptığı vurgular en hafifinden Hint yayılcılığının Nepal'e yönelik tehlikesini düşük göstermeye ve Hint devletin karakterine yönelik yanılısaya yaratmaya neden olmaktadır. Ve daha da kötüsü, seçimleri kazandıktan sonra Hindistan'ı değerlendirişindeki bu u dönüşü ile oportünizmini göstermektedir.

Bu tutum, Nepal'in "sorunsuz ve barışçıl" dönüşümündeki rolünü öne çıkarması, Delhi'de NKP(M) ile SPA arasında toplantı ayarlaması ve sekiz partinin krala karşı ortak cepheye harekete geçişini sağlaması nedenleriyle Hindistan'ı methetmesinde görülmektedir. Babari Mescidinin yıkılması, Müslümanlarla Hıristiyanlara yönelik toplu saldırılar ve Gujarat'taki soykırımdan sorumlu olan Rajnath Singh'in Hindu faşist partisiyle görüşmesinde Prachanda, iki ülkenin ortak kültürel mirasından ve Ayodhya'dan (Hindistan'ın kuzeyinde yer alan ve Hinduların yedi kutsal kentinden biri olan şehir -çn) bahsetmektedir.

Manmohan Singh'i kucaklayarak **Nepal'de yeni anayasayı yazmada Hindistan'ın yardım etmesi için ricada bulunmaktadır! Bu hem Nepal hem de Hindistan halkına büyük bir hakarettir ve Nepal'in egemenliğinin Hint egemenlerince teslim alınmasına neden olacaktır.** Kendisi partimizin Hint Anayasası ve onun halk karşıtı, emperyalizm yanlısı sınıfsal içeriği konusundaki duruşunu bilmektedir. Buna rağmen, Nepal Anayasası'nın yazılmasında Hint egemenlerinin yardımını almayı tercih etmektedir!! **Bu yalnızca pragmatizm değildir, aynı zamanda ML duruştan net bir kopuştur ve hatta bahsini ettiği ulusalcılığın ruhuna da karşıdır.**

Hint yayılcılığ ve onun Güney Asya'daki rolü konusunda doğru, objektif değerlendirmede hataya düşmenin sonuçları bölge ülkelerindeki devrimleri de etkileyecektir. NKP(M)'nin 2006'da SPA adıyla anılan komprador-feodal partilerle anlaşana kadar Hint yayılcılığınaya yönelik doğru bir anlayışı vardı. Tabii ki, Hindistan'la ABD emperyalizmi arasındaki çeliş-

kileri abartma ve NKP(M)'nin bu iddia ettiği çelişki-lerden yararlanma çabası gibi bazı sorunlar vardı. Parti delegasyonumuz sizi Hint yayılcı egemen sınıflarının oyununa düşme tehlikesi konusunda uyar-mış ve Hindistan'daki çeşitli gerici sınıf partilerinin liderleri ile özellikle de BJP ve Kongre ile samimi ilişkiler yürütmenize karşı çıkmıştır.

Fakat Nepal devriminin çıkarları için çelişki-lerden yararlanma adı altında ilişkilerinizi sürdürmeye devam ettiniz. Biz sizi tersi yönde gelişmelerin hayat bulacağı konusunda uyardık ve geline aşamada siz değil Hint egemen sınıfları sizin yumuşak yaklaşımınızdan yararlanarak önderliğiniz dâhil saflarınızı etkiledi. Hindistan'ın karşı-devrimci istihbarat örgütü RAW (Araştırma-Analiz Örgütü) ve Hindistan'daki çok sayıdaki gerici siyasi partinin liderleri NKP(M)'nin saflarında yanılısamalar ve ideolojik karmaşa yaratmak için oldukça aktifken, parti önderliğiniz bu gerici güçlerle yakın ilişkilerini sürdürmektedir. Bu güçlerin etkisinin boyutunu ve devrime verdiği zararı; çok kez önderliğinizin, iki parti ve CCOMPOSA'nın açıklamalarındaki Hint yayılcılığınaya karşı sert ifadelerin çıkartılmasını istemesinde görmekteyiz.

Ancak, bu sapmalara karşın, bütünlüklü olarak 2005'e kadar Partilerimiz ve Güney Asya'daki diğer Maoist partilerle birlikte Hint yayılcılığınaya karşı kolektif bir mücadele mevcuttu. CCOMPOSA da zaten Hint yayılcılığınaya karşı mücadele etmek ve Güney Asya'daki devrimleri ilerletmek için birliği sağlayıp kolektif çabayı gösterme hedefleriyle oluşturulmuştu. Fakat SPA ile 12 maddelik anlaşmanızdan sonra Hint yayılcılığınaya karşı mücadelede körleşme başlamış ve en sonunda önderliğinizin Hint egemen sınıflarını methettiği ve rehberliğini aldığı bir aşamaya gelinmiştir. NKP(M)'nin önderliğine ve tüm saflarına Hint yayılcılığınaya karşı duruşunuzu gözden geçirmeniz ve net bir duruş takınmanızı öneriyoruz. Devletler arası diplomatik ilişkiler proletarya enternasyonalizmi ilkesine karşı gelmemelidir.

PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ ÜZERİNE

NKP(M) önderliğinin bir başka ciddi sapması da proletarya enternasyonalizmi ilkesini terk etmesi; CCOMPOSA ile Hint yayılcılığınaya ve ABD emperyalizmine karşı mücadeleyi ertelemesi; tamamen milliyetçi bir yaklaşımı, diğer ülke ve partilerle iliş-

kilerinde pragmatizmi benimsemesidir. Biz bu eğilimi, gelişiminin ilk aşamasında burjuva sınıfın radikal milliyetçiliği veya sol milliyetçiliği olarak açıklayabiliriz. Bu, ulusal burjuvazinin milliyetçiliğidir. Prachanda yoldaş sınıfsal içeriği ve sınıfsal perspektifi aşındırmakta, burjuva demokrasisini halk demokrasisi ile karıştırmakta ve tüm oportünist ittifakları Nepal'in çıkarları olarak meşrulaştırmaktadır. Stratejik hedefimiz olan Yeni Demokratik Devrim'den ayrılan herhangi bir taktik oportünizmle sonlanmaktadır.

Bu, büyük Marksist öğretmenlerin öngördüğü proletarya enternasyonalizmi ilkesine aykırıdır ve MLM ideolojisine karşıttır. Bu duruş ilerletmeyecek, tersine Nepal kitlelerinin çıkarlarını zedeleyecek, uzun dönemde Nepal'in egemenliğini mahvedecek, içeride Nepal'deki gerici partiler ve dışarıda Hint yayılmacılığı hakkında yanılısama yaratacaktır. ML partilerin dünya çapında emperyalizme, özellikle de ABD emperyalizmine karşı birleşik mücadele ihtiyacını yavaş yavaş yok etmektedir.

Siyonist İsrail terörist devleti Gazze'de vahşi bir saldırganlıkla hareket ederken ve yüzlerce Filistinliyi katlederken Venezüella ve Bolivya hükümetlerinin dahi cesaret edip yaptığını Maoistler önderliğindeki bir hükümetin yapmaya cüret edememesi büyük bir paradokstur. Daha kötüsü ise NKP(M) önderliğinin, Amerikan emperyalistlerinin "iyi kitabı"na girebilmek için yaptığı uğraşlardır. Amerikan emperyalistlerinin desteğini alabilmek için NKP(M) önderliğinin bir kısmı partinin isminden "Maoist" takısını kaldırmayı dahi önermiştir. NKP(M)'nin kararlı bir anti-emperyalist ve Hint yayılmacılığı karşıtı yaklaşıma girmesi; emperyalizm ile gericiyi zayıflatmak için dünya çapında diğer güçlerle yakın ilişkiler kurmak için çalışmasına vakit kalmamıştır. **Ancak NKP(M) önderliği tarafından izlenen Sağ Oportünist Çizgi'ye karşı kararlı bir mücadeleyle devrimci çizgi yeniden kurulabilir ve Nepal Devrimi tamamlanabilir.**

MLM ideolojisinde kavrayış eksikliği, "çabuk zafer" anlayışı, halk savaşının bir dizi başarısıyla gelişen Nepal'de devrimin yoluna ilişkin eklektizm, günümüz dünyasındaki değişime yönelik yanlış bir değerlendirme ile emperyalizm ve proleter devrim çağının doğasında niteliksel bir değişim olduğu sonucuna varılması ve tüm savaş içinde bazı savaşlarda geçici yenilgileri zafere dönüştürebilecek stratejik

bakış açısındaki yetersizlik, NKP(M)'nin duruşunda sarsılmaya ve sağ oportünizme kaymasına sebep olmuştur. Nepal'de halk savaşında dönüm noktası NKP(M) önderliğindeki PLA'nın 2005'in ikinci yarısında düşman istihkâmlarını yıkmada başarısız olması ve ciddi kayıplar vermesiyle ortaya çıktı.

2005 MK Plenumu, "*Uzun süreli HS stratejisi 21. yüzyılın ihtiyaçları dikkate alınarak ileriye doğru geliştirilmeli*" kararını almıştır: "*Özellikle, on yıllardır görülmüştür ki emperyalizmin müdahaleci isyan karşıtı savaş stratejisini "uzun savaş" olarak geliştirmesinden bu yana farklı ülkelerde başlatılan uzun süreli HS, stratejik saldırı aşamasına ulaştıktan sonra engellerle karşılaşmakta veya tasfiye olmaktadır. Şayet devrimciler mekanik şekilde her koşulda HS'nin 'uzun süreli olmasına' takılırlarsa; savaş, emperyalizm ve gericilerin elinde oyuna dönüşecektir.*" (Worker, Sayı 10, Sayfa 58)

Bu nedenle NKP(M)'nin günümüzdeki çıkmazı ve devrimin strateji ve yolunu değiştirmesinin nedeni kendi temel belgelerinde ilan ettikleri siyasi çizgide ve Uzun Süreli Halk Savaşı yolunda kararsızlıktır. Nepal'de devrimin günümüzdeki aşaması ile stratejisi/yolu, kuruluş belgelerinde doğru şekilde formüle edilirken, halk savaşının 5. yılında strateji konusunda kafa karışıklığıyla karşılaşmıştır.

Halk savaşının ilk birkaç yılındaki zaferler serisi Parti önderliğinin beklentisinin dışındaydı. Bu zaferler Parti önderliğinde nihai zaferin yakın zamanda elde edileceği yanlış düşüncesinin oluşmasına sebep oldu ve bu zaferleri getiren Uzun Süreli Halk Savaşı stratejisini sadık şekilde uygulamak yerine, birleşim teorisi gibi yalnızca Nepal devrimi için değil dünya devrimi için de yeni stratejiler geliştirmeye başladılar. Kralın öncülüğündeki Nepal egemen sınıflarının emperyalistlerden ve Hint yayılmacılığında destek alabileceği hesaba katılmadan kısa sürede Kathmandu'nun ele geçirebileceği beklentisine girildi ve ayrıca emperyalistlerle Çin ve Hindistan gibi büyük ülkeler arasındaki çelişki abartıldı.

Prachanda yoldaş tarafından sunulan ve Mayıs 2003'te NKP(M) MK tarafından kabul edilen "*Günümüz Koşulları ve Görevlerimiz*" başlıklı belgede şu değerlendirme yapılmaktadır:

"*Dünya emperyalizmi özellikle de Amerikan emperyalizmi günümüz koşullarında eski devlete doğru dan yardım etmeseydi Nepal devrimi bugün çok daha ileriye, görece daha rahat şekilde Partinin tarihsel*

Şayet NKP(M) Uzun Süreli Halk Savaşı (USHS) stratejisini derinlikli şekilde anlarsaydı yabancı askeri müdahale durumunda süreci nasıl ele alacağı ve savaşı ulusal savaşa çevirme ve devlet iktidarını savaş içinde ele geçirme konularında netliğe sahip olurdu.

İkinci Ulusal Konferansı'nda sentezlediği düşünce, strateji ve taktiklerle daha farklı şekillerde ulaşabildi. Amerikan emperyalizminin 11 Eylül olaylarının ardından sözde teröre karşı savaş deklarasyonuyla Nepal Halk Savaşına karşı müdahaleci faaliyetlerini artırmak için ünlü saray katliamı ile en vahşi ve faşist feodal unsurları başa getirmesi gibi faaliyetleri Nepal devrimini etkilemiştir.

Net ve deneyimle söyleyebiliriz ki eski feodal devlet ve kraliyet ordusu, Amerikan askeri danışmanlarının planlama, yapı, eğitim ve yönetim gibi 'sıkıyönetim' sonrası dönemde doğrudan katılımı olmasaydı ve Amerika dahil yabancı gerici güçlerden finansal ve askeri yardım almasaydı, Nepal'de eski çürük feodal devletin Halk Savaşı karşısında bugüne kadar ayakta kalması mümkün değildi."

Eylül 2005'de *Times of India* ile yaptığı görüşmede Prachanda yoldaş, "ABD, Hindistan ve İngiltere Nepal'in 'sallanan' feodal yöneticilerine askeri yardım yapmasaydı partimiz Kathmandu'yu ele geçirmiş olacaktı" demiştir. NKP(M) ve Prachanda yoldaş açısından Nepal'de devrimin, emperyalist müdahaleye karşı savaşmadan muzaffer olacağını beklemek iyi niyetli bir düşünce değil midir? Her ülkenin iç işlerine müdahale etmek emperyalizmin özünde ve doğasında vardır. Diğer ülkelerin Nepal'in sallantıdaki gerici yöneticilerine askeri destek sunmadan zaferi elde etmeyi hayal etmek romantizmdir.

Bu nedenle, bütün devrimler için doğal olan tüm bu faktörlerin sonucunda Nepal'de halk savaşı; stratejik denge aşamasında, büyük zaferlere ve kırsalda devrimci iktidar organlarının oluşturulmasına karşın tıkanmıştır. Ağustos 2004'de stratejik saldırı aşamasına ulaştığını iddia etse ve bir yıl sonrasında özetlenen saldırı aşamasının ilk planı başarılı şekilde uygulansa da anlaşılmıştır ki şehir merkezlerini ve Kathmandu'yu yakın gelecekte ele geçirmesi mümkün değildir.

"Çabuk zafer" değerlendirmesi mümkün görünmüyordu. Geniş kırsal alanı kontrol ederken genel silahlı isyan veya Rus modeli silahlı ayaklanma ile Çin modeli uzun süreli halk savaşını birleştirme veya sözde birleşim teorisini uygulama imkânı yoktu. 2001 Eylül'ünde NKP(M) tarafından oluşturulan Birleşik Devrimci Halk Konseyi'nin (BDHK) merkezi düzeyde yeni demokratik halk iktidarı organı haline gelmesi veya yakın gelecekte buna ulaşması da mümkün değildi.

NKP(M)'nin uzun süreli halk savaşı kavramından sapması veya kısa sürede zafer beklentisi; düşmanı aralıksız süren bir savaşla yorma, kendi gücünü artırma ve düşmanı yenip devlet iktidarını uygun bir zamanda yıkacak uzun dönemli hazırlık yapmayı düşüncelerine engel olmaktadır. Hatalı şekilde, savaşın uzamasının gerici ve emperyalist güçlerle Hindistan ordularının askeri müdahalede bulunması ihtimali nedeniyle, devrimci güçler için daha zorlu ve uygunsuz koşullar yaratacağı düşünülmüştür.

NKP(M), emperyalizmle karşı karşıya geldiğinde ve dünyanın diğer ülkelerinde güçlü devrimci hareketler yokken Nepal gibi küçük bir ülkede zafer ihtimali konusunda kuşkuya düşmeye başlamıştır: "Günümüz koşullarında Çin'de kapitalizmin restorasyonu ile birlikte sosyalist bir devlet bulunmamaktadır. Nesnel koşullar uygun hale geldiği halde proletaryanın önderliğinde güçlü bir devrimci hareket de ilerlememektedir ve **dünya emperyalizmi halka her yerde yaralı bir kaplan gibi saldırırken Nepal gibi özel jeo-stratejik şartlara sahip küçük bir ülkede merkezi iktidarı devrim yoluyla ele geçirip zaferi kazanmak mümkün müdür?** Bugün Parti'nin önündeki en önemli soru budur. Cevap yalnızca Marksizm-Leninizm-Maoizm'de bulunabilir ve Nepal devriminin geleceği buna bağlıdır."

Şayet NKP(M) Uzun Süreli Halk Savaşı (USHS) stratejisini derinlikli şekilde anlarsaydı yabancı askeri müdahale durumunda süreci nasıl ele alacağı ve savaşı ulusal savaşa çevirme ve devlet iktidarını savaş içinde ele geçirme konularında netliğe sahip olurdu. Fakat USHS'nı anlamadaki yetersizlik ve çabuk zafer isteği, partiyi, iktidara geçici hükümetle gelmek ve sözde çok partili demokratik cumhuriyet için seçimlere katılmak gibi çok tehlikeli bir kestirme yola sokmuştur. Bu nedenle, **eski devleti kesin şekilde parçalama, proleter devleti kurma (yarı-feodal yarı-sömürge Nepal'in somutluğunda demokratik**

halk devleti), ve toplumla tüm baskıcı sınıf ilişkilerinin radikal dönüşümü yoluyla sosyalizme ilerleme şeklindeki Marksist-Leninist anlayışı hayata geçirmek yerine, mevcut devleti seçilmiş kurucu meclis ve burjuva demokratik cumhuriyet yoluyla reforme etme yolu seçildi. Kırsalın önemli kısmında de facto iktidar elindeyken bu konuma gelmek aslında büyük bir trajedidir.

Şubat 2006'da kendisi ile röportaj yapan *The Hindu*'dan gazetecinin sorusuna Prachanda'nın verdiği cevap, "silahlı mücadele yoluyla devrimi zafere ulaştırmanın imkânsızlığı" konusunda varılan sonucu net şekilde ifade etmektedir. Kararın, NKP(M) tarafından "iktidarı silahlı mücadele ile ele geçirmenin imkânsızlığını" kabul etmek anlamına gelip gelmediği sorusuna "RNA'nın (Kraliyet Ordusu) gücü ve uluslararası topluluğun muhalefeti nedeniyle monarşiyi devirmek için yeni mücadele biçimlerine ihtiyaç vardır" biçiminde cevap vermektedir. Prachanda yoldaş Partisinin bu sonuca ulaşmada üç şeyi dikkate aldığını söylemektedir: "Günümüz dünyasında siyasi ve askeri dengenin özgünlüğü, 20. yüzyılın deneyimleri ve ülkenin özgün durumu -sınıfsal, siyasi ve iktidar dengesi."

Haklı şekilde Nepal komünist hareketindeki reformist düşüncüyü değerlendirdiğiniz makalede şu sözlere yer vermişsiniz: "Nepal komünist hareketinde sağcı düşünce hakimdir, Yeni Demokrasi'yi strateji olarak kabul eder fakat taktik olarak reformizmi ve parlamentarizmi takip eder, böylece pratik taktiksel kazanımlar uğruna stratejiyi feda eder ve strateji ile taktiklerin karşılıklılığını reddeder. Bu düşünceye karşı bizler strateji ile taktik arasındaki diyalektik ilişkiyi anlamaya özel önem vermeli ve stratejiye yardım eden taktikler belirlemeliyiz."

Şimdi ise Partiniz bu sağcı düşünce tarzının kurbanı haline gelmiştir ve Yeni Demokrasi'yi strateji olarak kabul etmesine karşın reformizm ve parlamentarizmi izlemektedir. NKP(M) hangi taktikleri kabul ederse etsin en çok karşı çıkılabilir yanı bu taktiklerin 21. yüzyıldaki devrimler için model olması gerektiğini düşünmenizdir. Lenin ve Mao tarafından emperyalizm ve proleter devrimlerinin başlangıç döneminde geliştirilen ideolojilerin günümüz emperyalist döneminde geçersiz ve geride kaldığını ileri sürmektesiniz. Ve bu nedenle "esas görevimiz MLM'yi 21. yüzyılda geliştirmek ve yeni proleter stratejiyi geliştirmek" iddiasında bulunuyorsunuz.

Fakat NKP(M)'nin öne sürdüğü sözde "yeni" taktiklerde yeni olan nedir? Stalin yoldaşın ölümünün ardından Sovyetler Birliği'nde Kuruşçevci kliğin ileri sürdüğü argümanlardan farkı nedir? Dogmatizme veya ortodoks komünizme karşı mücadele adı altında NKP(M) sağ oportünist çizgiye yerleşmektedir.

Yoldaşlar!

Bugün tüm dünya 1930'ların Büyük Buhra-nı'ndan bu yana en kötü ekonomik krizden geçmektedir. Amerikan emperyalizmi merkezinde olsa da tüm ülkeler sosyal ve siyasal patlama tehdidi içeren krizin içine çekilmektedir. Bu olağanüstü koşullarda her ülkedeki Maoist devrimci güçler krizin yarattığı uygun nesnel koşulları doğru şekilde değerlendirerek gücünü artırabilir ve sorumlu olduğu ülkede devrimde büyük ilerlemeler sağlayabilir. Fakat ne yazık ki Nepal'deki Maoist Parti Nepal halkının karşılaştığı hiçbir temel sorunu çözemeyecek olan veya Yeni Demokrasi ve sosyalizmin temel programını elde edemeyecek olan ülkedeki gerici, halk karşıtı güçlerle görüşme ve hükümete katılma yolunu seçti. Prachanda yoldaşın bu barışçıl yolu şimdiden Partiyi ve PLA'yı karanlık bir tünele sokmuştur.

MK'mız BNKP(M) önderliği ve saflarından; Yedi Parti İttifakı'na katılması, geçici hükümetin parçası olması, KM seçimlerine girmesi, komprador-feodal partilerle hükümet oluşturması, üs alanlarını dağıtıp PLA'yı ve YCL'yi hareketsizleştirmesi, proleterya enternasyonalizmi ilkesinden sapması, emperyalizme özellikle de Amerikan emperyalizmine ve Hint yayımlacılığına yönelik yatıştırma politikasını kabul etmesinden bu yana Partinin izlediği yanlış reformist çizgiyi kapsamlı bir şekilde yeniden gözden geçirmesini talep etmektedir.

Tüm bunlar MLM'den ciddi sapmalardır ve yalnızca statükocuları güçlendirecek ve kriz içindeki emperyalizme yardım edecektir. Bunlar aynı zamanda devrimci kitlelerde kafa karışıklığı yaratacak, devrimci kampı zayıflatacak; gerici güçlerle emperyalizme, Maoist devrimcilere ve komünizme ideolojik saldırıda bulunmaları için imkan verecektir.

Nepal'de Maoistlerin zaferi veya en azından ülkedeki Üs Alanları'nın daha da güçlendirilmesi, Güney Asya'da yeni koşulların gelişmesini sağlayacak ve sosyalizme doğru ilerleyen yeni demokratik Nepal, bölgedeki devrimci güçler ve aynı zamanda tüm anti-emperyalist, gerçek yurtsever ve demokratik

güçler için odak noktası, bir hareket merkezi olacaktır. Dünya sosyalist devrimi davasını güçlendirerek devrimci mücadeleleri ve ulusal kurtuluş mücadelelerini desteklemede ve dünya çapında anti-emperyalist cepheyi güçlendirmede önemli bir rol oynayacaktır.

MK'mız Kasım 2008'deki ulusal konvansiyonunuzdaki kafa yoruşu; Prachanda yoldaş ve Mohan Baidya yoldaş tarafından sunulan iki belgeden, Parti önderlerinin çeşitli yayınlardaki değişik yazılarından takip etmektedir. Parti içi mücadele parti yaşamında cesaret verici ve olumlu bir gelişme olsa da daha derinlikli, daha sert ve kararlı bir ortamda yürütülmesi oldukça önemli ve hayatidir, böylece Parti kadrolarının inisiyatifi ortaya çıkar ve doğru devrimci çizgi tüm Partinin kolektif katılımı ile oluşturulur.

Şimdi Prachanda yoldaş tarafından yönetilen hükümet Hint egemen sınıflarının, Amerikan emperyalizminin ve yerli gericilerin emriyle, UML ve diğerlerinin desteğini çekmesi sonucu yıkıldı. Parti önderliği, gericilerin dışarıdan ve çevreden nasıl yönettiğini ve Genelkurmay Başkanının Başbakan tarafından görevden alınmasına nasıl engel olduğunu daha iyi anlamalıdır. Bu Nepal'deki Maoistlere açık bir uyarıdır ve seçilmiş hükümetin emperyalizmin ve Hint yayılmacılarının istekleri dışında her istediğini yapamayacağını göstermektedir.

En azından şimdi seçim oyununa gitmenin yararsızlığını anlamalı, sınıf mücadelesini inşa etmeli ve halk savaşını kırsalda ilerletmelidir. PLA savaşçılar için hapisane niteliğinde olan BM gözetimindeki kamplardan çıkarılmalı, çeşitli düzeylerdeki devrimci halk iktidarı organları yeniden inşa edilmeli, üs alanları geri alınıp güçlendirilmeli ve gerilla savaşı, kitle ve sınıf mücadelesi ülke çapında geliştirilmelidir. Halkın gerçek iktidarına ulaşmak için kestirme bir yol yoktur. Şayet parti önderliği tarihin bu kritik döneminde halk savaşını sürdürmekten geri durursa ve şu anki sağcı oportünist çizgiyi sürdürmede ısrar ederse, tarih günümüz önderliğini Nepal devriminin yıkımından sorumlu tutacaktır.

Yoldaşlar,

Partinizin büyük ve şanlı bir devrimci geleneği vardır. Hindistan'ın ve tüm Güney Asya'nın ezilen kitleleri Halk Savaşında attığınız tarihsel sıçramalardan ve ülkenizin kırsalında Üs Alanları'nın kurulmasından yoğun şekilde etkilenmiştir. Devrimci

hareketiniz stratejik saldırı aşamasına ulaştığında tüm devrimci kamp, daha devasa adımlarla ilerleyerek iktidarı ele geçirmeniz ve gerçek Yeni Demokratik Devleti kurmanız beklentisine girdi.

Fakat ne yazık ki bu kritik dönemde Partinizin önderliği Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ilkelerinden sapmaya başladı ve ülkenizin egemen sınıfları ve Hint yayılmacıları ile uzlaşma yoluna girdi. Yavaş yavaş Partinizin önderliği uzun süreli halk savaşının tarihsel gelişiminin rüzgarını atarak ve değerli yaşamlarını Nepal'de devrim için veren 13 bin kahraman şehidin büyük fedakarlıklarına ihanet ederek revizyonist ve sınıf işbirlikçi bir yolda ilerlemeye başlamıştır.

Partinizin büyük devrimci geleneği sayesinde Partiniz önderliğinin sizi sürüklediği bu uçurumdan çıkacağımıza güvenimiz tamdır; bu revizyonist duruş ve pratiklerden çıkacak, bir kez daha MLM'yi kavrayıp ülkenizin somut şartlarına yaratıcı şekilde uygulayacak, Halk Kurtuluş Ordusu'nu yeniden inşa edecek, Üs Alanları'nı ve devrimci iktidarın organlarını yeniden kuracaksınız.

Bu sayede bu yanlış çizgi ve pratiklerden kurtularak dünya genelinde ve özellikle Hindistan'daki gerçek MLM güçlerle kardeşçe ilişkileri yeniden geliştireceğinize, ilk adım olarak Yeni Demokratik Devlet ile buradan devamla sosyalizmi ve komünizmi kuracağımıza güveniyoruz. Bu tarihsel adımda Partimiz ve MK'sı proletarya enternasyonalizminin gerçek ruhuyla her türlü yardımı yapacaktır. Bu aşamada Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin esas sloganlarından olan şu slogana büyük ihtiyaç olduğunu hissediyoruz: *“Sınıf mücadelesini hiçbir zaman unutma; kendinle mücadele et, revizyonizmi reddet; revizyonizmi değil Marksizm'i uygula.”*

Ülkelerimiz ve halklarımız sıkı tarihsel ve kültürel bağlara sahiptir; ortak düşmanımız Hindistan yayılmacılığıdır. Partilerimiz inişlerle ve çıkışlarla on yıllardır sıkı ilişkilere sahiptir ve CCOMPOSA gibi ortak cepheleştirmektir. Bunların partilerimizi ilkeli bir temelde bağlayacağına eminiz. Ülkenizde devrimin ilerlemesi Hindistan'da devrimin ilerlemesi için önemli bir bağlantıya sahiptir. Geçmiş deneyimlerinizden öğreneceğinize ve büyük ileri atılımlar gerçekleştireceğinize inanıyoruz.

Devrimci selamlar
HKP(Maoist)
20 Haziran 2009

TARİHİ DERSLER IŞIĞINDA KOMÜNİST PARTİLERDE İKİ ÇİZGİ MÜCADELESİ -2-

NKP(Maoist), iki çizgi mücadelesi konusunda iki temel konuya referans vermektedir. Bunlardan ilki Halk Savaşının her türlü gerici, reformist, revizyonist akıma karşı mücadelede belirleyici yeriyken diğeri Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin yarattığı ders ve deneyimlerden kendi özgünlüklerinden yararlanabilmektir.

NEPAL

Nepalli Maoistlerin belgelerinde iki çizgi mücadelesi oldukça önemli bir yere sahip. Devrimin ilerlemesinde ve derimin öncü gücü olan partinin güçlenmesinde iki çizgi mücadelesine sürekli ve verimli şekilde hayat verilmesi gerekliliğine ve parti içi demokrasinin önemine özel vurgular yapılmakta, her tarihsel dönemde ve toplantıda parti üye ve kadrolarının sürece dahil edilmesi için parti önderliği tarafından özel bir çaba gösterilmektedir.

NKP(Maoist), iki çizgi mücadelesi konusunda iki temel konuya referans vermektedir. **Bunlardan ilki Halk Savaşının her türlü gerici, reformist, revizyonist akıma karşı mücadelede belirleyici yeriyken diğeri Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin yarattığı ders ve deneyimlerden kendi özgünlüklerinden yararlanabilmektir.** Halk Savaşının ikinci yılında partinin İngilizce yayın organı **Worker Dergisinin** Mayıs 1998 tarihli 4. sayısında makalesi yayımlanan **Prachanda yoldaş, onlarca yıldır parti içinde süren gevezeliğe karşın gerilla savaşının ilk**

iki yılının partinin devrimci dönüşümünde muazzam etki yarattığına değinmektedir. Prachanda yoldaş, partinin devrimci dönüşümünde ve gelişiminde, aynı zamanda partinin ideolojik birliğini güçlendirmede ve duygusal birliği sağlamada, ayrıca ülke gerçekliğine dair Partinin ideolojik-politik uyanıklığını geliştirmede, proleter devrimci kültürü güçlendirmede ve feda ruhunu yükseltmede Halk Savaşının önemli rol oynadığına vurgu yapmaktadır.

Lenin'in de dediği gibi artık buz kırılmıştır. Prachanda yoldaş "**Halk Savaşıyla, getirdiği ideolojik mücadele sorunları**" adlı makalesinde savaşın başlamasıyla beraber parti ve hareket içinde eski çelişkilerin çözüldüğünü ve yenilerinin karşısına çıktığını belirtmektedir. Savaşın başlamasının ardından parti içinde bazı kadroların artık önemli olanın savaşı yükseltmek olduğunu, ideolojik mücadelenin arka planda kalması gerektiği üzerine düşünceler öne sürdüğünü ancak bunun yanlış olduğunu yazmakta ve şöyle devam etmektedir: "*Gerçek olan halk savaşının zaten ideolojik mücadelenin bir sonucu olduğudur ve halk savaşının kendi gelişimi her dakika sert, yoğun ve*

Prachanda Nepal reformizminin en belirgin özelliğini anlatırken onların “strateji belirlerken Everest Zirvesine çıktıklarını, taktik belirlerken ise Hint Okyanusunun seviyesine indiklerini” ifade etmektedir.

kapsamlı ideolojik mücadeleyi gerekli kılmaktadır.” Savaş, ideolojik mücadeleyi ertelemeyi değil, bu mücadeleye daha aktif katılımı şart koşmaktadır.

Halk Savaşının fırtınasıyla beraber Nepalli Maoistler düne kadar, barış zamanında dost olarak bildiklerinin, savaşla beraber oportünistlere ve düşmana dönüştüğünü, ancak barış zamanında siyaset içinde yer almayan, önem verilmeyen binlerce yeni devrimci savaşçının savaşla beraber gerçek karakterlerine büründüklerini ifade etmektedirler. Tüm dengeler artık değişmiştir.

Halk Savaşı devrimci fikirlerin gelişimi ve yayılması için nesnel şartları geliştirmektedir, ancak bunun otomatik şekilde oluşacağını iddia etmek de doğru değildir. Çünkü fikirler bilinçli bir çaba ile geliştirilir. Dahası halk savaşı daha bilinçli bir ideolojik ilerlemeyi de şart koşmaktadır. **Marks, Lenin ve Mao devrimci savaşların yalnızca düşmanı yok etmediğini aynı zamanda içimizdeki pisliği de temizlediğini vurgulamaktadırlar.** Eğer Halk Savaşını yalnızca düşmanı yok etmek olarak algıyorsak içimizdeki pislikleri dışarı atamayız ve bu durumda dış düşmandan önce iç düşman bizi yenilgiye uğratır.

Nepalli Maoistler aynı zamanda Halk Savaşını geliştirmede **Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin (BPKD)** ders ve kazanımlarından yararlanmanın partinin renginin değişmemesi, devrimci yönünü geliştirilmesi, baskıya ve bölünmelere karşı direnç göstermesi için gerekli olduğunu açıklamaktalar. BPKD başlangıç noktasıdır. Devrimin önderi olan partiyi fiziksel ve ideolojik olarak korumak ve kitlelerle ilişkisini geliştirmek için BPKD’nin öğretilerinden başka bilimsel bir yöntemin olmadığını savunmaktalar.

Diyalektik materyalizmin de belirttiği üzere parti zıtların birliğidir ve parti var oldukça karşıtlar arası mücadele de devam edecektir. Sınıf mücadelesi geliştikçe parti doğal olarak gelişecektir ancak partinin devrimci niteliğini koruyabilmesi, geliştirebilmesi ve revizyonizmle oportünizmle

karşı çıkabilmesi açısından **kendi içinde ve dışında mümkün olan en üst düzeyde ve sürekliliğini sağlamış demokrasiyi işletmesi** şarttır. Nepalli Maoistler açısından kadroların yanı sıra emekçi kitlelerin de partinin iç işlerine en üst düzeyde müdahale edebilmeleri partiyi revizyonizme karşı korumanın güvencesidir. Dolayısıyla büyük halk devriminin gerçekleşmesinde partinin üstüne düşen rolünü yerine getirmesi açısından kadrolar ve kitleler arasında bilinçleri yükselterek onların oportünist “karargahları bombalamaları” çağrısını yapmak gereklidir.

Prachanda yoldaş **“Nepal Halk Devriminde İdeolojik Sapma Sorunu”** adlı makalesinde her siyasi akım gibi oportünizmin ve reformizmin de ekonomik üretim ve yaşam biçimiyle ilişkisi olduğunu, KP içinde oportünizmin temel kaynağının küçük burjuva üretim tarzı olduğunu belirtmektedir. Nepal’de küçük burjuvazinin yaygın olduğuna vurgu yapan Prachanda yoldaş, sistemin bu sınıfın ikili karakterinden yararlandığını eklemektedir. Bunlara ek olarak Nepal’de reformizmin güçlü oluşunda Hindistan “özgürlük mücadelesi”nin pasifizminin ve Hindu dininin kültürel etkilerinin de etkin rol oynadığını belirtmektedir.

Prachanda Nepal reformizminin en belirgin özelliğini anlatırken onların “strateji belirlerken Everest Zirvesine çıktıklarını, taktik belirlerken ise Hint Okyanusunun seviyesine indiklerini” ifade etmektedir. Stratejileri yeni demokratik devrim olsa da taktikleri burjuva liberalizmdir. Prachanda yoldaş ayrıca reformistlerin parti içi iki çizgi mücadelesi ile dışındaki sınıf mücadelesi arasındaki diyalektik ilişkiyi kuramadıklarını ve birlik-beraberlik adı altında uzlaşmayı tercih ettiklerini eklemektedir.

Prachanda yoldaş söz konusu makalede proleter devrimin hiçbir yerde sert bir ideolojik mücadele olmadan başarıya ulaşamayacağını belirtmekte ve Nepal Devriminin zaferi için revizyonizm zehrinde kurtulmanın şart olduğunu eklemektedir. **Lenin yolundaşın da belirttiği gibi modern revizyonizme karşı mücadele yalnızca teorik tartışmalarla olmaz, ideolojik mücadele ile birlikte esas olarak sınıf mücadelesinin yükseltilmesi devrimin ilerlemesi için şarttır.** Ancak 50 yılı aşkın süredir Nepal komünist hareketine aşılana ve yüzlerce dürüst insanı zehirleyen revizyonizmle mücadele kolay bir mesele değildir. Çünkü halkın Marksizm diye kendilerine 40 yıl boyunca öğretilenin reformizm olduğunu anlaması zaman alacaktır.

Bu mücadelede Halk Savaşının belirleyici öneme değinen Prachanda yoldaş savaşın başlamasıyla ve kitlelerin büyük bir inisiyatif ve feda ruhuyla savaşa katılmasıyla beraber eski ve yeni tüm revizyonistlerin gerçek sınıf karakterlerinin deşifre olduğunu ve emperyalist ve feodal propagandalara destek veren ve ondan medet uman tavırları ile gerçek yüzlerinin açığa çıktığını eklemektedir.

Worker Dergisinin Ekim 1999 tarihli 5. sayısında yer verilen Merkez Komite Genişletilmiş Toplantı kararlarında da devrimin esas silahı olan partiyi düşman komplolarından ve özellikle sağ revizyonizmden korumak için parti önderliğini güçlendirmek ve merkezileştirmek gerektiği üzerinde durulmakta ve bunun yolu olarak da iki çizgi mücadelesinin uygulanmasının hayati olduğu vurgulanmaktadır.

Proleter önderliğin sağlanmasında iki çizgi mücadelesinin önemine değinirken NKP (Maoist) MK, Uluslararası Komünist Hareketin deneyimlerini değerlendirmekte ve **UKH içinde iki çizgi mücadelesinin önderlik için mücadele tarihi olduğunu eklemektedir.** Birinci Enternasyonal'den BPKD'ye kadar MLM'ler anarşizme, sekterizme ve esas olarak sağ revizyonizme karşı proleter sınıfın önderliği için mücadele etmiştir. Bunun sonucunda revizyonistler ve sağ işbirlikçiler sınıf mücadelesinden kaçıp düşmanın kucağına atlarken gericilerin söylemlerine sarılmaktan başka yol bulamamıştır. Bu nedenledir ki Bakunin Marks'ı "diktatör", Kautsky Lenin'i "komplocu ve dogmatik", Troçki ve Kruşçev Stalin'i benzer ifadelerle ve modern revizyonistler Mao'yu "savaş yanlısı, kişi kültü yanlısı" olarak itham etmektedir. Benzer şekilde reformistler kendilerini Lenin zamanında Marks'ı, Mao'nun zamanında da Marksizm-Leninizm'i savunma adı altında gizlemektedir. Reformizmin asıl amacı ise önderliği ideolojiden, politikadan ve programdan, kadroları önderlikten ve kitleleri partiden yalıtılmaktır.

Worker Dergisinin Şubat 1997 tarihli 3. sayısında yayımlanan makalede Nepalli Maoistler onlarca yıldır reformist çalışma tarzının hakim olduğu Nepal'de devrimci ve silahlı mücadeleyi yürütmede karşılaştıkları sorunların daha rahat anlaşılması açısından Nepal devrimci hareketinin tarihinden örnekler vermektedirler. Buna göre 1949'da kurulan **Nepal Komünist Partisi**, Nepal için anti-emperyalist ve anti-feodal Yeni Demokratik Devrimi ve devrimin

yolu olarak Halk Savaşını belirlemiş olsa da partinin önderlikleri yıllarca çeşitli reformist çalışmalara imza atmışlar ve konuşmaktan ve egemen sınıflarla uzlaşmaktan başka bir iş yapmamışlardır. 1955'te de yalnızca barışçıl mücadele yapma kararını almışlardır. Özellikle 70'li yıllarda kendiliğinden silahlı ayaklanmalar veya silahlı mücadeleyi başlatma amaçlı partiden ayrılan küçük fraksiyonlar da önderliklerinin yetersizlikleri sebebiyle istikrarlı bir mücadele yürütememişler ve bir süre sonra dağılmışlardır.

Bu dönemde Nepal'de köylülerin tarihi Jhapa silahlı ayaklanması ve Uluslararası Komünist Hareket içinde ÇKP ile SBKP arasındaki polemiklerin etkisiyle Partinin 4. Kongresi'nde gerçek devrimcilerin devrimci sloganlarla silahlı mücadelenin kaçınılmazlığı ve siyasi iktidar için harekete geçme çağrısı yapmaları önemli bir etki yaratmıştır. Devrimcilerin reformizmle mücadelesi sonucunda sonrasında **NKP (Maoist)** adını alan **NKP (Birlik Merkezi)** 1991'deki Birlik Kongresi ile kurulmuş ve Nepal devrimci hareketinin tarihinde ilk kez MLM perspektifle Yeni Demokratik Devrimi gerçekleştirmek için uzun süreli halk savaşı yürütme konusunda net bir politik çizgi belirlemiştir. Ancak alınan kararın pratiğe uygulanışı konusunda sağ tasfiyeciler kesiminin engel olması sebebiyle bu klik partiden 1994 Mayıs'ında atılmış ve devrimci çizginin güçlenmesiyle beraber Mart 1995'te yapılan Partinin Üçüncü Merkezi toplantısı ile detaylı bir siyasi-askeri politika ve halk savaşının stratejisi ve taktikleri üzerine bir program ilan edilmiştir. **Dolayısıyla Nepal proletaryasının öncü partisi yıllar süren parti içi mücadelede ve sınıf mücadelesinde çelikleşerek büyük bir atılım gerçekleştirmiş ve 13 Şubat 1996'da Halk Savaşını başlatmıştır.**

Halk savaşının başlaması Nepal Komünist Hareketinde kutuplaşmayı da geliştirmiştir. Savaşa bakış devrimciyle reformisti birbirinden ayırmada güvenilir bir test olmuştur. Savaş aynı zamanda partinin sınıfsal yapısında ve üye bileşiminde de önemli bir değişime sebep olmuş, parti hatalarının, zayıflıklarının bedelini kanla ödemiştir.

Nepalli Maoistler şu gerçeği özellikle vurgulamaktadır. **Gerilla savaşı başladıktan sonra süreç ilerleme ve gerilemeyle, zafer ve yenilgiye savaşın yasalarına göre sürer, ancak bir kez isyan bayrağı kaldırıldıktan sonra bayrak sonuna kadar kararlılıkla indirilmeden havada tutulmalıdır.** İsyana bayrağını indirmek halka ve MLM teoriye ihanettir.

TÜRKİYE PRATİĞİ

Lenin dünyayı ezilenlerin lehine değiştirme mücadelesinde partinin önemini ve irade birliğini şu cümlelerle ifade ediyor. “*Proletaryanın iktidar mücadelesinde örgütten başka hiçbir silahı yoktur.*” Devamla “*işçi sınıfının öncü gücü örgütünde yatar. Örgüt olmaksızın proletarya hiçbir şey gibidir. Örgüt olduğunda ise her şeydir.*” Bu değişmez yaklaşımı Çin gerçeğine uyarlayan Mao Zedung ise “*Eğer devrim olacaksa, mutlaka devrimci bir parti olmalıdır. Devrimci bir parti olmadan, Marksist-Leninist devrimci teori üzerinde ve Marksist-Leninist devrimci tarzda inşa edilmiş bir parti olmadan emperyalizmi ve uşaklarını alt etmede, işçi sınıfına ve geniş halk kitlelerine önderlik etmek imkansızdır*” diyor.

Stalin yoldaş da partinin tarihsel önem ve gerekliliğini toparladığı görüş ve tecrübelerini özetlerken partinin öneminden şu sözlerle bahsetmektedir. “*Parti işçi sınıfının öncü müfrezesi*”, “*proletaryanın savaş kurmay heyeti*”, “*parti proletaryanın sınıf örgütünün en yüksek biçimi..*”, “*proletarya iktidarının aleti olarak parti*”, “*proletarya, diktatörlüğünü kurmak ve devam ettirmek için partiye muhtaçtır. Parti, proletarya diktatörlüğünün bir aletidir.*”

Tüm bunların anlamı partinin devrim mücadelesinde kitlelerin öfkelerinin bir merkeze toplanması ve hedefe sevk edilmesi anlamına gelir. Kendiliğinden hareketlerin başarıya ulaşmamasındaki en büyük sorun kitlelerin öfkelerinin bilinçli bir harekete ve en önemlisi de bilinçli ve hedefleri belirlenmiş bir örgütlülüğe dönüştürülememesidir. Parti tüm bunları tersine çeviren ve iktidarı bu savaşla kazanan örgütlü ve bilinçli bir merkezi önderlik anlamına gelir. Bunu başarmak için kendi içinde eylem ve söz birliğine sahip olması temel şarttır. Bu olmadan ilerlemesi ve başarıya ulaşması mümkün değildir.

Ve tam da bu noktada Stalin yoldaş “*hiziplerin varlığı ile bağdaşmayan irade birliği olarak parti*”den bahis eder. Ve devamla “*Birliğinden ve demir disiplininin gücü alan bir parti olmadan proletarya diktatörlüğünü kurmak ve devam ettirmek olanaksızdır. Ama bütün parti üyelerinin irade birliği olmadan hareket birliği olmadan, partide demir disiplin düşünülemez. Kuşkusuz ki bu, partide fikir savaşımına yer olmadığı anlamına gelmez. Tam tersine, demir disiplin, eleştiriye ve fikir savaşımına engel olmak şöyle dursun, partinin bağrında eleştiriye ve fikir savaşımını gerektirir.*” der. (Leninizm’in İlkeleri, Stalin, Sol Yay, Sf: 90)

Bunların Türkiye’deki Proletarya Partisi’yle bağlantısı şudur; Parti’nin kuruluşunu takip eden kısa bir süre sonra kurucu önderin düşman tarafından esir alınması ve katledilmesini takip eden zaman içinde yenen diğer darbelerle birleşen güç kaybı ve ardından gelen merkezi öndeliğin kaybı Proletarya Partisini 1. Yenilgi olarak adlandıran sürece sokmuş ve bu sürecin çıkışını takip eden yıllarda ise KK (Koordinasyon Komitesi) olarak ifade edilen hizip ortaya çıkmıştır. Bu dönemin en önemli özelliği, partinin hizipler konusunda teorik bilgi ve birikimi olmasına rağmen, kendi bünyesinde yaşadığı bir tecrübenin olmamasından kaynaklı, KK hizbinin başını çeken kadrolarına güvenmesi ve partinin bir an önce bölgesel dönemden çıkarak merkezi yapıya kavuşması ve sınıf mücadelesindeki yerini alması özlemiyle sınırlı parti üye, kadro ve taraftarlarının parti önderliğini ele geçiren KK hizbine karşı uyanık davranamamalarıdır.

Daha ilk toparlanma hamlesinde Proletarya Partisi’ni tartışılır bir kulvara sokmaya çalışan KK hizbinin, daha sonra AB olarak tarihe geçecek bir başka hizbi, grup olarak partiye alması (ki bunun başı çeken unsurla ilgili Kaypakkaya tarafından hiçbir zaman partiye almayın sözleri mevcuttur) bu hizbin uzun vadeli planları olduğunu ve partiyi tamamen gasp ederek kendi revizyonist görüşleriyle şekillendirme hesapları içinde olduklarını gösteriyor.

KK hizbinin yarattığı tahribat, verdiği zarar ve savunduğu görüşler Proletarya Partisi’nin 1978 yılında yaptığı 1. Konferansta değerlendirilerek tarihe şöyle geçti; “*(...) Ancak yeniden merkezileşme yolunda atılan çok olumlu bir adımdı. Ancak yeniden merkezileşme yolunda atılan bu olumlu adım üzerinden uzun bir zaman geçmeden, partimiz bu kez de içten saldırıya uğradı. Yeniden inşa döneminde partimizin içine sızan bazı döneç unsurlar merkez içinde bir darbe hareketine giriştiler. Daha sonra Koordinasyon Komitesi (KK) adı ile anılan burjuva hizbi bir darbe ile parti yönetimini 1974 sonlarında ele geçirdi. (...) daha sonra 1976 Nisan’ında partiye karşı açık bir tasfiye hareketine giriştiler. Çıkardıkları bir yazı ile partimizin sosyo-ekonomik yapı tespitinin yanlış olduğu, buna bağlı olarak devrimin yolu konusunda da yanlış görüşler savunulmuş olabileceği (!), partinin çizgisinin ML olmadığı; ve TKP(ML) ’nin zaten bir parti olmadığı ML olma yolunda ilerleyen bir hareket (!) olduğu; partimizle THKO(ML), THKP-C-ML arasında nitel*

bir fark olmadığı” görüşlerini açıkça savunmaya başladılar.

Onların bu tasfiyeci görüşlerine karşı önce Proletarya Partisi'nin bir bölge teşkilatında açık mücadele başladı. Bu mücadele kısa zaman içinde diğer bölgelere de sıçradı. 1977 yılının başlarında, partinin çalışma yaptığı hemen bütün bölgelerde saflar belirginleşti. Tasfiyeci hizip ile proletarya partisi arasındaki örgütsel bağ da kesinlikle koparıldı. (...) Bu dönemde partiye, “*KK'nın niteliğine uygun unsurlar; dönekler, hizipçiler, bir yığın burjuva doldurulmuştur. 'KK' kendisi gibi bir hizip olan AB hizbini, bu hizip, özeleştirici adını verdiği bir yazıda partimizin temel görüşlerini ret ettiği halde, grup olarak partiye almıştır. 'KK' döneminde izlenen kadro siyaseti, kadroları yalnızca merkezin verdiği emirleri yerine getiren memurlara dönüştüren, kadroları inisiyatiften yoksun bırakan bir kadro siyaseti izlemiştir. (...)*

Bütün bunları yapan 'KK' 1976 Nisan'ından sonra partiyi tasfiye çalışmasını açık planda sürdürmeye başladığı zaman, kendi sorumlusu olduğu bütün bu olumsuzlukları kadrolara göstererek 'bu kadar ağır hatalar yapan bir partinin ML bir parti olamayacağı açıktır' demagojisine başvurmuştur. 'KK' hizbinin bu tavri ve daha sonraki gelişmesi ile partimiz içine sızmış ve amacı başından beri partiyi tasfiye etmek olan bir burjuva hizbi olduğu; sorumlu olduğu bütün olumsuzlukları partiyi tasfiye amacı ile bilinçli olarak yaptığı ispatlanmıştır.”

Bu hizip çok geçmeden kendi görüş ve varolma siyasetini partinin görüşlerinin tam reddi üzerine oturarak geliştirdi. Parti içinde iken “sol” lafazanlıkla kadro ve üyeleri etkilemeye çalışan KK hizbi, koptuktan sonra tamamen sağ bir noktaya demirledi. Kemalizm hayranlığı, toplu ayaklanma ve süreç içinde Mao'yu redde varan görüş ve düşünceleriyle tamamen İbrahim yoldaşın görüşlerinden koparak kendi kulvarında yürümeye başladı. “*TKP(ML) Hareketi*” ismini kullanan bu hizip, daha sonra kendi içinde de birçok parçaya bölündü. Bu hizip en önemli söylemlerinden biri olan “*TKP(ML) ile THKO ve THKP-C arasında nitel bir fark yok*” görüşüne sonra da “sadık” kalarak, THKO'yu savunanlar olmasa da, THKP-C kökeninden gelen bir grup olan TKİH Halkın Yolu ile birleşerek bugünkü MLKP oldu.

KK hizbiyle parti arasında dönemin kendisinden kaynaklanan çok ciddi siyasi ve ideolojik tartışmalar yaşandı. Ancak parti kadro, üye ve sempatanları

partiyeye sahip çıkarak bu hizbin gerçek niyetini ortaya çıkararak partiyi sahiplendi ve 1. Konferans'a taşıdı. Şubat 1978 tarihinde 1. Konferans'ını gerçekleştiren Proletarya Partisi, ileriye yönelik tarihsel bir adımı böylece atmış oluyordu. Bölgesel dönemden merkezi yapıya kavuşan partinin, sınıf mücadelesi içinde sıçrama yaratması ve devrime önderlikte, iradi olarak müdahale etmesinde, kendi içindeki iradenin de büyük bir önemi ve payı olduğu gerçeği hiçbir zaman inkar edilmedi. Kendi içinde demokrasiyi esas alan parti, bu ilkedan hiçbir zaman taviz vermedi. Tüm üye, kadro ve sempatanların haklarını korumasını bilen bir parti olarak, en zor şartlarda bile bu ilkeyi uygulayarak bugünlere geldi. 1978 1. Konferans öncesinde de aynı demokratik yöntemi uygulayan parti merkezi olarak seçilen delegelerle konferansını gerçekleştirerek sınıf mücadelesinin kendisine yüklediği misyonla hareket etti.

1. Konferans'ın hemen öncesinde yaşanan bu tartışmalarda, daha sonra adını YHF (Yeni Hizipçi Faaliyet) olarak parti tarihine geçecek bir oluşumla mücadele etmek zorunda kaldı. Bu hizip parti içinde çok etkili olmasa da, KK hizbinin alt edilmesinin hemen ardından filizlenmesi, parti içinde yeni bir tartışma yarattı. Marmara Bölgesi'nde bir etki alanı ile sınırlı olan YHF hakkında 1. Konferans'ın aldığı karar ise Proletarya Partisi tarihine şu sözlerle geçecekti: “*Hakkında idari tedbir alınan iki kişi için yapılan hizipçi faaliyet tespiti doğrudur. JÖBK bu kişilerden savunma istemeli, bu kişilerin savunması alındıktan sonra haklarında partiden ihraç ya da kesin ihraç kararı alınmalıdır.”*

Bu karara bağlı olarak hareket eden MK, görevlendirdiği parti komitesi üzerinde bu hizip faaliyeti içinde bulunanları uyarak, partiye zarar vermekten vazgeçmelerini isteyerek, varsa farklı görüşleri bunu parti içinde kendilerine tanınan demokratik bir çerçevede kullanmalarını söyleyerek ikna etmeye ve özeleştirici vermeye çağırdı. Konferans esnasında da bir yanlışlık ve haksızlık yapılmaması için, konferansta sorun ele alınarak tartışılmış, YHF'nin “Konferansa” başlıklı mektupları okunarak buna göre karar verilmiş ve bu hizbin başını çeken “*bu kişilerin eleştirileri yapıcı değil, yıkmaya yöneliktir. JÖBK ve ÖK şahsında partimizin bütününü hedef alan bir anlayışın ürünüdür*” denilerek yine de kazanıcı yaklaşılması istenmiştir.

Bu hizbin temel çıkışı ise, “*konferansın yapılma-*

sının 'TKP/ML'yi yeni bir tasfiyeci sürece" sokma iddiasıdır. Yapılan görüşmeler ve tartışmalar sonucunda Ekim 1978'de MK, konuya ilişkin partiye yaptığı açıklamayla bu hizbin geldiği aşamayı şöyle açıklıyordu. "*Partimizin durumu ile ilgili bir ikinci mesele ise, parti konferansının hemen öncesinde bir bölgemizde ortaya çıkmış olan Yeni Hizipçi Faaliyet'ti (YHF) Komünist Sayı 1'de bu hizip faaliyetleri hakkında parti 1. Konferansında alınan karar ve Merkez Komitesinin bu karar doğrultusundaki girişimleri anlatılmıştı. Parti konferansının ve merkez komitesinin tavrı karşısında YHF bu kararları tanımadığını, örgütsel ayrılığını bir kez daha ilan etti.*

4 sayfalık bir açık mektup ile tutumlarını, merkez komitesinin ortaya çıktığı üst bölgedeki sorumlu yoldaşların yürüttükleri mücadele, diğer yandan YHF içinde bulunduğu alt bölgedeki yoldaşların ilkeli ve sorumlu tavırları ve YHF'ye karşı tavır almaları YHF'nin tecrit olmasına yol açtı. YHF'nin diğer bölgelerde yürütmeye çalıştığı hizip faaliyeti ise, yine yoldaşların partiye sahip çıkan ve parti birliğini gözetilen tutumları neticesinde boşa çıkartıldı. Bu gelişmelerin karşısında YHF'in başını çeken bir arkadaşı, kendisi ile yapılan görüşmelerde niyeti ne olursa olsun objektif olarak hizipçilik yaptığına ikna oldu ve ilişkilerini dağıtıp onlara tekrar partiye öz eleştirileri ile birlikte geri alınmaları için başvurmalarını söyledi. Kendisi de aynı yolu tuttu. Böylece bu hizip faaliyeti 1-2 iflah olmazın dışında tümüyle dağıldı."

Bu hizbin etkilerinin kırılmasından sonra parti içinde 1. Konferansı takip eden tartışmalar devam etti. Parti içinde örgütsel sorunlardan kaynaklı ve kişilerin kendisini dayattığı girişimlerin uç vermesiyle tek tek hizip faaliyetlerine yönelik girişimler olduysa da bunlar pek etkili olmadan parti tarafından dağıtıldı.

En silik hiziplerden biri de parti tarihine **Kurtuluş Yolu** olarak geçen hizip olmuştur. İstanbul bölgesinde ve daha çok öğrenci gençlik içinde etkili olmaya çalışan bu hizbin de temel çıkışı partinin mevcut görüşlerinin hedef alınmasıydı. Yayınladıkları birkaç broşürle yayın faaliyeti dışına çıkamayan bu hizbin kitle içinde etkili olması söz konusu değildi. Proletarya Partisi'nin o döneme kadar çıkan hiziplerden çıkardığı derslerle birleşen yönü bu hizbin kısa dönemde etkisiz hale gelmesini sağladı. Kısa bir ömrü olan bu hizbin içinden, yaptıkları yanlış görerek özeleştiri verip dönenlerin dışında, hizip başının

hiçbir iddiasının kalmaması ve mücadeleden uzaklaşmasıyla Kurtuluş Yolu hizbi de tarihin sayfaları içine bir not olarak düşmekten öteye gidemedi.

Proletarya Partisi tarihi göstermiştir ki, parti dışında sorunları halletmek mümkün olmamıştır. Çok iddialı ortaya çıkan birçok unsur, süreç içinde erimiş gitmiş ya da bırakmayı açıktan söylemedikleri için önce hizip faaliyetinde bulunmuş, kısa bir süre sonra da sessizce köşesine çekilerek mücadeleden tamamen kopmuşlardır. İddia sahibi olduğunu söyleyen hiziplerden biri de GKK (Geçici Koordinasyon Komitesi)'dir. GKK hizbinin temel çıkışı 1. MK'nın sağ sapmasına karşı idi. 1. Konferans'ta seçilen MK, ilk başlarda esas olarak MLM bir hatta idi. Partiyi toparlamada ve ileriye taşımada büyük bir çaba sarf edildi.

Partinin kitleleşmesinde, diğer oportünist ve revizyonistlere karşı ideolojik mücadelede ileriye atılan adımları, 1. MK silahlı mücadele ve parti içi diğer sorunlarda atamadı. 12 Eylül Askeri Cuntası bağırarak geliyorum demesine karşın, 1. MK gerekli öngörüye sahip olmadığı için parti hazırlıksız yakalandı. Devrimci mücadelenin ivme kazandığı, halk kitlelerinin devrimci harekete ve partiye yönelimlerinin olduğu bir durumda 1. MK silahlı mücadele için çaba harcayacağına, parti içinde yeni tartışma ve kaosa yol açan tartışmalar başlattı. 4. toplantısıyla tam olarak sağa kayan 1. MK, ülkede barışçıl mücadelenin esas olduğunu savunmaya, gerilla savaşına hazırlık dönemini ileri sürmeye başladı. Bu tezler ve bakış açısı parti içinde tartışmaları ve 1. MK'ya karşı ciddi tepkilerin doğmasını da beraber getirdi.

İşte tam da bu aşamada Mayıs 1980'de GKK yayınladığı 16 sayfalık bir yazıyla partiye cepheden bayrak açtı. GKK'nın başını çeken unsurların sağlıklı ve partiyle örgütsel anlamda ciddi sorunlarının bulunması ise bir başka sorundu. Görünürde "haklı bir karşı çıkış olsa da" yöntem ve sorunu partiyle halletme, tartışma platformundan kaçarak aceleci, benmerkezci bir bakış açısıyla partiyi düze çıkaracaklarını sanan bu hizbin söylem ve pratiklerinin de bir ve aynı olmadığı çok kısa bir süre içinde anlaşıldı. Parti tarihine adı "kır kaçkınları" olarak geçen GKK hizbi tam da adına uygun davrandı.

1. MK'yı silahlı mücadelede ısrarlı olmamakla suçlayan ve bunun için cepheden bayrak açan bu kır kaçkınları hizbi, birkaç kafadarla Dersim'e yaptık-

12 Eylül 1980 darbesi ülke coğrafyası üzerine bir karabasan gibi çöktü. Devrimci hareket, cuntaya hazırlıksız yakalandı. Faşist cunta, toplumun birçok muhalif kesimini ezerken bundan devrimci hareket de nasibini aldı.

ları silahlı “çıkartmayla” bir ay bile dayanamayıp soluğu tekrar şehirlerde aldılar. Şehirlerde yapılan ve Proletarya Partisi’nin askeri çizgisiyle uzaktan yakından ilgisi olmayan eylem çizgisiyle birkaç bakkal ve esnafı soyan bu hizip artıkları, “silahlı mücadele” verdiklerini sanıyor ve hayat onları her defasında gerçeklere vuruyordu.

12 Eylül Askeri Cuntası birçok hareketi olduğu gibi GKK hizbini de pençesine alarak eritti. GKK, 12 Eylül döneminde hapisanelerde (ki bunların tamamına yakını İstanbul hapisanelerinde kalıyordu) uzun bir dönem varlıklarını korumaya ve devam ettirmeye çalıştı. Ancak hayat onların bu yanlış ve parti yıkıcılığını af etmiyordu. GKK’nın başını çeken esas iki unsur düşman cephesine geçerek hainleşti. Ve nihayetinde GKK 1983’lerin sonunda tüm hapisanelerde bulunan devrimci yapılara ve örgütlere yayımladıkları bir bildiriyle kendilerini feshettiklerini belirterek Proletarya Partisi’nin saflarına döneceklerini açıkladı. Fesh olayından sonra tek tek özelleştiri yapanlardan durumu değerlendirilerek kabul edilenler ve bireysel kalanların dışında, özelleştiri verdikleri halde verdikleri zarardan dolayı saflara alınmayanlar da oldu. Ve böylece GKK tarihi karşıarak yok olup gitti.

12 Eylül 1980 darbesi ülke coğrafyası üzerine bir karabasan gibi çöktü. Devrimci hareket, cuntaya hazırlıksız yakalandı. Faşist cunta, toplumun birçok muhalif kesimini ezerken bundan devrimci hareket de nasibini aldı. Türkiye devrimci hareketinin yenilgiyle tamamlanan bu dönem, aynı zamanda ülkemizde gericilik ve irtica yılları oldu. Cunta tüm cephelerden, ekonomik, siyasi, ideolojik olarak saldırırken, davadan dönmeler, ideolojik savruluşlar da ciddi tahribat yarattı. Tam da böylesi bir dönemde parti bir yandan cuntaya karşı mücadele ederken, diğer yandan da kendi iç görevlerini yerine getirmek için yoğun bir uğraş içine girdi.

Bu, Proletarya Partisi’nin 2. Konferans’ının hazırlanmasıydı. Konferansın temel konuları silahlı mü-

cadele ve uluslararası alanda yaşanan “Mao ve çizgisine sahip çıkma” meselesi olarak şekillendi. AEP’nin başını çektiği Mao Zedung’u reddetme tartışmalarına 1. MK’nın yalpalayan tavrına karşı, Proletarya Partisi cesaretli bir şekilde ama ciddi kavrayış eksiklerine karşı Mao Zedung yoldaşı sahiplenilen tavrıyla 2. Konferans’a taşındı. 2. Konferans’ın cunta şartlarında ve tam da mücadelenin en kızgın alanında yapılması ise başka bir başarıydı. Konferansta canlı ve ciddi tartışmalar yaşandı. Bu konferans tarihe özetlenmiş biçimiyle şöyle geçti:

“Konferansın gündem maddelerinin hemen tümünde iki çizgi mücadelesi sürdü. Parti çizgimize inançsızlığı ile meşhur revizyonist-Troçkist kırması çizgi, tartışılan her konuda çoğunlukla mahkum edildi. Konferansta karar haline gelmeyen diğer birçok temel meselelerde kısaca görüş belirtildi. Revizyonist-Troçkist çizgi savunucuları, ‘ülkede kapitalist üretim ilişkileri hakimdir, baş çelişme komprador burjuva-toprak ağalarının iç içe geçtiği yarı-feodal sistemle halk yığınları arasındaki çelişmedir. Bir başka deyişle yerli gericilikle halk yığınları arasındaki çelişme, baş çelişmedir. Kırların esas, şehirlerin tali olması ilke değildir. Meselenin böyle ele alınışı mekaniktir. Mücadele neredeyse orada almalyız. Halk savaşı askeri bir stratejidir. Tüm sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkeler için genelştirilmemelidir’ görüşlerini savundular.

Bunlara karşı çoğunluk partinin görüşlerinin doğru olduğunu savundu. Kısacası getirilen görüşler eski oportünist, o bıkırtıcı türkülerin tekrarıydı. Konferansta ilk gündem maddesi olarak 57-60 Deklarasyonları’nın tartışılmasına başlandı. Bu gündem maddesinde YD temsilcileri bu belgelerin özü itibarı ile oportünist olduğunu savundular. ML’ler ise bu belgelerin özü itibarı ile ML olduğunu ve neden ML olduğunu kararda görüldüğü gibi ortaya koydular. Ayrıca YD’nin bu belgeleri revizyonist olarak değerlendirmesinin Mao Zedung’u inkar etmek için bir ön adım olduğunu da savundular.” Parti içindeki yarı-Troçkist çizgi savunucuları mahkum edilerek “Mao savunulmadan Marksizm-Leninizm savunulamaz” şiarı hakim kılındı. Konferansın başarıyla tamamlanıp seçilen MK’nın göreve başladığı dönemde, konferansta siyasi yenilgiyi hazmedemeyen yarı-Troçkist Yurtdışı Hizbi konferans sonrasında yurtdışında ayrılığını ilan etti. Utangaçça Hocacılığı savunan ve Mao’yu usta görmeyen, sosyalizmde sınıflar ve sınıf

mücadelesine, Mao'nun öğretilerine sırtını dönen bu hizip, adını “**Bolşevik Partizan**” olarak koydu.

Proletarya Partisi tarihine Yurtdışı Mülteci Hizbi olarak geçen “Bolşevik Partizan” grubu, ilk başlarda yurtdışında kadroların ezici çoğunluğunu saflarında tuttu. Ancak yapılan müdahaleler ve açık tartışmalar sonunda yurtdışı hizbinin etkisi de çok geçmeden kırılarak, kadro ve taraftarların tekrar Proletarya Partisi saflarına dönmesi sağlandı.

Yurtdışı Mülteci Hizbi de diğer hizipler gibi, halkın deyimiyle sözünün eri olamadı. Dediklerinin arkasında durmadı. Büyük sözler ettiği halde düşmana en küçük bir yönelime girmede. Yaşamlarını sürdürdükleri yurtdışında, sürekli olarak “arayış” içinde oldular. “Yazıp çizmeleri” bir türlü bitmedi. Tanrı arayıcıları gibi aradılar, fakat tanrıların bir türlü bulamadılar. Birkaç senede bir kurdukları hayali partilerle “Türkiye ve Kürdistan halklarının” kurtarıcıları olma iddiasında oldular! Fakat bir türlü mücadelenin sıcaklığı içinde olmadılar. Gerçekler, bu hizbi de hayatın kenarına iterek silikleştirdi.

Bu dönemden sonraki gelişmeleri ve çıkan hizipleri anlayabilmek ve partinin geçirdiği evreyi kavrayabilmek için 2. Konferans sonrasını iyi değerlendirmek gerekiyor. Yurtdışı Mülteci Hizbi'nin alt edilmesinden sonraki gelişmeleri şöyle özetleyebiliriz. Yine parti belgelerinde bu dönem şu şekilde özetlenmiştir: “2. Merkez Komite üyeleri çok geçmeden düşman tarafından ya yakalandı ya da çatışma ve işkencede düştü. Partimiz ikinci genel sekreteri olan Süleyman Cihan 1981 yılında düşmana esir düştü. Yoğun işkenceye tabi tutulan parti genel sekreterimiz, Kaypakkaya'nın işkencede 'ser ver, sır verme' komünist tavrını sürdürerek düşmana en küçük bir sır vermemiştir. (...)

2. Konferansın seçtiği MK kısa sürede birçok üyesini kaybetti. Bu tarihten sonra MK atamalarla güçlendirilmeye çalışıldı. Ancak bu (2. MK 5. Toplantısı sağ sapmanın teorik olarak sistemleştirildiği ve parti içinde çok ciddi tartışmaların yaşanarak, merkezi önderliğe duyulan güvensizliğin de had safhaya çıktığı dönem oldu -yn) kez parti çizgisinde sağ sapmaya düşüldü ve gerilla savaşında gerilemeye gidildi. 1980 askeri darbesinden sonra parti güçlerimizin önemli bir bölümü yurtdışına taşınmıştı. Tecrübeli ve yetkin yoldaşlarımızın birçoğu cezaevinde bulunuyordu. Parti önderliği esas olması gereken alana değil, yurtdışına yerleşmişti. Parti

önderliğinin sağ-oportünist çizgiye sapmasıyla özellikle Dersim Bölgesi'nde gelişen ve ciddi boyuta varan askeri bakış açısının, dogmatizmin, sekterizmin tohumları 2. MK'nın örgütsel olarak ciddi darbeler aldığı 1982-83 yılları sonrası (atıldı).”

Tarihimize 2. MK çizgisi olarak geçen anlayışın tam karşısı olan sol çizgi partiyi adeta yeni bir uçuruma doğru sürüklüyordu. Güvensizlik, inançsızlık ve yeni arayışlar, bu dönemde parti içine sirayet etmiş ve parti sınıf mücadelesinin gerisinde kendi iç sorunlarıyla boğuşan bir konumda kalıyordu. Cuntanın yoğun baskı ve sindirme yıllarında onca badireyi atlatarak silahlı mücadelede ısrarlı davranan ve 12 Eylül Askeri Cuntası döneminde genel bir karşı koyuş yokken, Proletarya Partisi'nin ülke kırlarından verdiği silahlı karşı koyuşla umut olduğu bir süreçte ve en önemlisi de parti güçlerinin toparlandığı, 3. Konferans gibi tarihi bir oturma hazırlanırken parti içinde sağ ve sol çizgilerin partiye verdiği zararın etkileri bugünlere taşınan sürecin başlangıcı oldu.

1986'ya gelindiğinde Proletarya Partisi adeta yeni bir bölünmeyle karşı karşıya bırakıldı. Hapishaneden çıkan yoldaşların duruma müdahale eden çabalarıyla Dersim'de sorunu alt etmeye gidip 3. Konferans oturumunu gerçekleştirmek için yaptıkları görüşmeler sırasında, düşmanın aldığı bir ihbar sonucu 7 delegenin katledilmesiyle parti çok büyük bir kaosa sürüklendi. DABK'ın MK'yı tanımama tavrını resmileştirmesi, sorunu iyice çıkmaza sokarak, konferansın ertelenmesini gündeme getirdi. Tüm çaba DABK'ın konferansa dahil edilerek partiden kopmasını engellemekti.

Bu tartışma döneminde DABK başka bir dayatmayla Proletarya Partisi karşısına çıktı. Bu dayatma konferansın yeri ile ilgiliydi. Düşmanın tam bir bilgiye sahip olduğu ve her an yeni bir operasyon yapmaya hazırlandığı koşullarda konferansın nerede olacağı dayatmasını getiren DABK, elinde bulundurduğu silahlı gücü partiye karşı bir koz olarak kullanarak kendisini dayatma tavrını sürdürüyordu. Adı konmamış bir cepheden bayrak açma tavrına karşı parti birliğini koruma, salt askeri bakış açısıyla mücadele etme ve “biz 2. MK ile aynı masaya oturmayız” gibi parti içinde demokrasiyi tamamen ortadan kaldıran ve iki çizgi mücadelesini ret eden bu bakış açılarının etkilerinin kırılması için yoğun bir çaba sarf edildi.

Ancak DABK, bir türlü ikna olmuyor ve kendi

doğrularında ısrarlı davranıyordu. Tüm çabalara rağmen ikna olmayan DABK'ın tavrına dur denerek 3. Konferans hazırlıklarına devam edildi. Bu tartışmaların devam ettiği dönemde, 1987 yılında yurtdışında bir başka hizipçi faaliyet bayrak açtığını ilan etti. Kendisine "Maoist Parti Merkezi" adını veren bu hizip, yarı-Troçkist, Kautsky'nin görüşleriyle harmanlanmış uyduruk teorileriyle ortaya çıkarak Proletarya Partisi'ne kafa tutmaya çalıştı.

Yaman Mao'cular(!) olarak ortaya çıkan bu hizip, Mao'nun ve Kaypakkaya'nın tüm tezlerini ret ederek Troçkizm'den esinlenen görüşlerini yeni görüşlermiş gibi dayatıyordu. Halk Savaşı, yarı-sömürge kavramı, baş çelişki, sınıfların mevzilenmesi ve devrimdeki rolleri, uluslararası hareketi değerlendirme ile Proletarya Partisi'nin mevcut görüşlerini redde dayanan uydurma teoriyle, bir gecede devrim yapma, saatlerin sayılı olduğu savaşlar çıkarma gibi orijinal(!) görüşleriyle kendilerini avutup, partiyi oyalamaya çalıştılar. 1987'nin başlarında yurtdışıyla sınırlı olan bu hizip, bırakın söylediklerine sahip çıkmayı, kısa sürede silinip gitti.

DABK'ı ikna çabaları sonuç vermeyince Proletarya Partisi 3. Konferansı Ekim 1987 tarihinde gerçekleştirilerek bu döneme nokta kondu. 3. Konferans, tarihi bir adım olarak kısa sürede parti güçlerini toparladı ve gerilla savaşında ısrarlı davranarak silahlı güçlerin yeniden tesisine girişti. Önemli bir güç toparlayan 3. Konferans, DABK'ı yeniden kazanma adına onun partinin bir gücü olduğunu kabul etti. Okun sivri ucunu sağ oportünizme yöneltirken, sol sapmaya karşı yeterli bir mücadele yürütemedi. Bunda DABK'ın partinin bir gücü olarak tespit edilmesinin büyük rolü vardı.

3. Konferansın başarıyla tamamlanmasının ardından atılan olumlu adımlarla partinin ayakları üzerine dikilmesi için yoğun bir uğraş ve çaba sarf edilirken, 2. MK'cular olarak kendilerini ifade eden bir grup kendisini dayattı. Görev kabul etmeyen, 3. Konferans kararlarını kabul etmeyen birçok unsur, yeni bir engel olarak parti içinde boy vermeye başladı. Her fırsatta Proletarya Partisi'ni iç sorunlarla uğraştıran ve adeta parti içinde ayrı bir güçmüş gibi hareket eden bu kesim, sadece yurtdışı ile sınırlıydı.

Proletarya Partisi'nin tüm iyi niyetli çabalarına rağmen, önemli görevler teklif edilen ve hatta önderlikte bile yer alan bu kesim, parti düşmanlığında ısrar ediyordu. Ve nitekim 1989'da partiye açıktan bayrak

açarak hizipçiliklerini ilan ettiler. Yurtdışında çıkan bu hizip kendisine "Devrimci Partizan" adını koydu. Yeni bir mülteci hizip olarak oraya çıkan "Devrimci Partizan" partinin tüm görüşlerinin geçersiz olduğunu ilan etti. Halk savaşı, iki devrim iki strateji, parti anlayışı, sosyo-ekonomik yapı, sınıfların tahlili konularında bilinen ve tekrardan öteye geçmeyen görüşlerini "Genel Hat Üzerine" adlı bir broşürde toplayarak dağıttılar.

Türkiye'de buldukları birkaç kafadarla (ki bu unsurlar da önceden partiyle sorunları olan ve çoğu 1988 yılında İstanbul Metris Hapishanesi'nde yayın organı çıkarmaya başladılar. En iddialı hiziplerden biri olarak kendisini ilan eden "Devrimci Partizan" da diğer hiziplerin akıbetinden farklı bir sona ulaşmadı. Kendi söylediklerine kendileri inanmadılar. Birbirlerine girdiler, hepsi birbirini suçlamaya başladı. Türkiye deyince bu teorinin en keskin savunucuları içinde bir iki kişi dışında kimse sıcak mücadeleye yanaşmıyordu. Devrimci mücadeleyi bırakmaya bir bahane gerekiyordu. Bunu bulmuşlardı ve partiye karşı bayrak açarak da bunu siyasi bir kılıfa büründürerek yaptılar.

Proletarya Partisi içindeyken, hiçbir görüşleri engellenmeyen ve üstelik DABK'ın "bunlar konferansa katılmasın" dayatması getirdiği dönemde parti, farklı görüşlerine rağmen "konferansa katılmak haklarıdır" diyerek azınlığın tüm haklarını garanti altına alırken, bu unsurlar ayrılık ilan ediyorlardı. Ve nihayetinde bu hizip kendi söylediklerini bir yana bırakarak, devrim diye bir sorunlarının kalmadığını ilan edip 1992 yılında kendilerini feshettiler. Kendi saflarında bulunanları serbest bıraktılar. Dağılan bu hizip içinde yanlış yaptıklarını gören ve hala içinde devrimci duygular taşıyanların bir kısmı Proletarya Partisi'ne, bir kısmı da dönemin DABK saflarına geçti.

Bu hizip de kendi görüşlerinin parti dışına çıkarak hakim olacağını sandı. İnançsızlıkları önce kendilerineydi. Parti görüş ve pratiği ise sadece bir perdeydi. Bunun böyle olduğu süreç içinde ve hizbin kendisini feshetmesiyle ispatlanmış oldu. Ve bu hizip de diğer hizipler gibi partiyi bir süre uğraştırmaktan başka bir iş yapmadı. Ve dağılıp gitti.

Proletarya Partisi 4. Konferans'ını Ekim 1991'de yaptı. Bu konferansın en önemli özelliği 3. Konferans'ta seçilen önderliğin çok az bir kayıpla partiyi 4. Konferans'a taşınması oldu. DABK 3. Konferans'tan

sonra elinde bulundurduğu askeri güce güvenerek partinin hiçbir atılım yapamayacağı ve tekrar gelip kendilerine teslim olunacağını hesabı içine girdi. Fakat bir şeyi hesaplamamıştı; o da Mao'nun ortaya koyduğu “*doğru politika her şeyi yaratır*” ilkesi idi. Proletarya Partisi 3. Konferans sonrasında çok ciddi atılım ve açılımlar yaptı. Kırsal alanda yaratılan gerilla grubuyla kısa sürede DABK'nın askeri gücüne yakın bir güç oluşturdu. Gerilla savaşını ele alış ve gelişimi konusunda yeni açılımlar yaptı. Şehirlerde işçi sınıfı içindeki örgütlenmesi ve güç toplaması elle tutulur bir seviyeye geldi. Gençlik örgütlenmesi kağıt üzerinden çıkarılarak kitlesel bir güç olma yolunda ciddi adımlar atıldı.

4. Konferans'ın toplandığı dönem dünyada önemli gelişmelerin yaşandığı bir süreçti. Bir yandan emperyalistlerin Yeni Dünya Düzeni açılımı, bir yanda Gorbaçov'un başını çektiği Perestroika ve Glasnost politikalarıyla Rusya'nın dağılma sürecine girmesinin getirdiği “sosyalizm öldü” naralarının tekrar tekrar söylendiği ve kitlelerin bu türkülerle etkilenmeye çalışıldığı, milliyetçiliğin hızla yayıldığı bir dönemde toplanan 4. Parti Konferansı'nın tüm bunlara ideolojik bir açılım getirerek devrimde ve silahlı mücadelede ısrarlı davranması, tarihi bir adımdı.

4. Konferans, 1987 yılında ayrılan, partinin bir gücü olarak gördüğü DABK'la birlik kararı aldı ve bunun için bir komisyon kurdu. Nasıl bir birlik olacağı ve DABK'ın salt askeri bakış açısı ve parti anlayışı fazlaca sorgulanmadan, DABK bu konularda eğitilmeden ve dönüştürülmeden alınan birlik kararının yanlışlığı ve partiye verdiği zararlar daha sonra görülecek ve parti büyük yaralar alacaktı. Birlik kararı doğrultusunda parti DABK'la Nisan 1992'de birleşti.

Birlik gerçekleştiği halde DABK parti içinde kendi grup özelliğini koruyarak hareket etti. Birlik kararının parti kamuoyuna açıklanmasından sonra yurtdışında DABK şeflerinin önderliğinde bir ay boyunca birlik boykot edildi. Parti sancılı ve zor bir sürece girmişti. Bu zor sürecin 1. Olağanüstü Parti Konferansı'yla (OPK) atlatılabileceği hesaplandı. Mayıs-Haziran 1993'de 1. OPK gerçekleştirildi. 1. OPK'nın iki önemli sacayağı vardı. 1- İdeolojik alanda Mao Zedung Düşüncesi yerine Marksizm-Leninizm-Maoizm'in kabul edilerek karar altına alınması 2- Ordu tüzüğü'nün kabul edilmesi ve parti tüzüğü'nde bazı değişikliklerin yapılması. Bunun ya-

nında Türkiye ve dünyadaki gelişmeler ve silahlı mücadelenin ele alınması tartışılarak konferans sonuçlandırıldı.

1. OPK'da 1987 ayrılığı ve DABK'ın tutumu, bu konunun hassaslığı göz önünde tutularak tartışılmadı ve bu tartışma kongreye bırakıldı. 1. OPK'da DABK tam bir blok olarak hareket etti. Tüm gündemlerde birlikte hareket eden DABK'ın tavrı 1. OPK'yı bölünmeyle yüz yüze getirdi. 1. OPK sonrasında DABK, grupçu tarzını ve parti içinde ayrı bir güç olarak hareket tavrını hiçbir zaman elinden bırakmadı. Görev bölüşümü sonrasında askeri komisyonda çoğunluğu elinde bulunduran DABK kökenli kadrolar, her fırsatta Proletarya Partisi'ne meydan okumaya ve tehditler savurmaya başladılar.

Parti kökenli MK üyelerinin düşmana esir düşmesini fırsat bilen DABK'çılar askeri komisyon üzerinden hizip faaliyeti örgütlemeye başladı. Askeri Komisyon Toplantısında, bu niyetlerini açıkça ilan ettiler. 1. OPK'da tartışılan parti içi bir kararı deşifre ederek bunu partiye karşı kullanmaya başladılar. Proletarya Partisi'nin tüm iyi niyetli çabası sonuç vermedi ve 18 Nisan 1994 tarihinde partiye darbe yapıldı. Proletarya Partisi'nin darbeyi fark etmesi ve iradenin ezici çoğunluğunun bu darbeye tavır almasıyla, darbeci tasfiyeci hizip partiye cepheden bayrak açtığını ilan etti.

Darbeci hizip; tüzük ihlali, parti anlayışı, parti içinde iki çizgi mücadelesi, sekte ve salt askeri bakış açısının hakim olduğu bir hatta gelip demirlemişti. En olmadık saldırılar ve çirkince yöntemlerin yanı sıra, partinin tüm sırları deşifre edildi. Parti kadro ve üyeleri, darbeci hizip sayesinde düşman tarafından bilinir hale geldi. Parti güveni ve prestiji darbeci hizip tarafından ayaklar altına alındı. Devrimci ahlak normları bir yana bırakılarak, tehditler, ölüm kararları, fiziki saldırılar darbeci hizbin başvurduğu yöntemler oldu.

Parti tarihinde onca hizip ve ayrılımlar olmasına rağmen bu dönem kadar örgüt sırlarının ifşa edildiği, tüm parti yazıların ellerde dolaştığı, kadro ve üyelerin deşifre olduğu başka bir dönem yaşanmamıştır. Tüm bunları darbeci hizip yapıyor ve kendilerini ispatlamaya çalışıyordu. Elleri bulunan parti silahları ve gasp ettikleri paralarla övünen darbeci hizip, silaha tapan çizgisi ve pratiğiyle, çok geçmeden birbirine düştü. Darbede başı çeken klik başları ajan ilan edildi ve tümüne yakını öldürüldü. Adına “Kardelen

Proletarya Partisi, darbe ve darbe sonrasında ortaya çıkan hiziplere rağmen Haziran-Temmuz 1995 tarihinde 2. OPK'sını başarıyla tamamlayarak bir kez daha merkezi yapısını oluşturarak sınıf mücadelesinde yerini alıyordu.

Hareketi” verdikleri kendi içindeki bu operasyonun “tamamlanmasından” sonra, “bakın içimizdekileri temizledik, gelin birlik yapalım” kararıyla Proletarya Partisi'nin kapısını çaldılar.

Darbeci hizbin partiye cepheden bayrak açmasıyla başlayan sürece parti bir müddet sonra nokta koyarak, parti birliğinin tesisi ve 2. OPK'yı örgütlemeye girişti. MK çoğunluğunun iradeyi yitirmesinden dolayı, sürece nasıl müdahale edileceği noktasında parti iradesine başvuruldu. Parti iradesi bunu KÖK (Konferans Örgütleme Komitesi) olarak ifadelendirdi. İrade KÖK'e devredildi. KÖK, 2. OPK'nın örgütlenmesi ve konferans gündemi üzerinde tartışmalar yaparak ilerken, parti içinde sağ bir çizgi boy vermeye başladı. Yaşanan sorunlar karşısında dirayetli olmayan ve kaçmanın bir yolunu arayan bu kesim kendilerine “Oluşumcular” adını verdi.

Tüm çabaları 2. OPK'nın yaptırılmamasıydı. Buldukları mevkiileri kötüye kullanarak, ellerinde bulunan ve konferans için ayrılan hiçbir şeyi partiye teslim etmek istemiyorlardı. Nitekim; partiye cepheden bayrak açmalar, darbeci hizip için bulunmaz bir fırsattı. Çarşaf çarşaf yazılar yazıp yorumlar yapan darbeci hizip, partinin dağılma sürecine girdiğini ve “hayatın kendilerini ispatladığını” teorilerini yapıp hayal dünyasında gezinirken, parti bir kez daha ve kararlıca önüne çıkan bu engeli de aşarak 2. OPK'ya doğru ilerliyordu. “Oluşumcu” hizip ve parti dönemleri mücadelenin kendilerine zor gelmesi ve süreci karşılama cüret ve kararlılığı göstermeyerek çekip gittiler. Büyük laflar ettiler, fakat ona paralel cürete sahip olamadılar ve çok geçmeden silinip her biri kendi köşesine çekildi.

Proletarya Partisi, darbe ve darbe sonrasında ortaya çıkan hiziplere rağmen Haziran-Temmuz 1995 tarihinde 2. OPK'sını başarıyla tamamlayarak bir kez daha merkezi yapısını oluşturarak sınıf mücadelesinde yerini alıyordu. 2. OPK sırasında “Oluşum” hizbinin devamı niteliğinde olan ve 2. OPK iradesiyle “Konferans Kaçkını Suçlular Güruhu” olarak adlan-

dırılan bir kesim ne pahasına olursa olsun 2. OPK'yı yaptırmak istemedi. Ne kadar yalan ve dalavere varsa konferansın önüne süren ve bununla da yetinmeyip konferans iradesini silahla gasp etmeye çalışan bu suçlular güruhuna cevabı yine parti iradesi verdi. Tüm ikna uğraşına rağmen kaçmayı kafalarına koyan bu hizip nihayet konferans esnasında çekildi. Konferansın bitmesiyle kendilerine “(TKP/ML- Birlik)”! adını veren bu hizip de sözlerinin arkasında durmadı. Kısa sürede eriyip giden bu hizip de, partiye zarar vermekten ve düşmana objektif olarak hizmet etmekten başka bir işe yaramadı.

İKİ ÇİZGİ MÜCADELESİNDE YÖNTEM SORUNU

1) İki Çizgi Mücadelesinde Demokrasi Sorunu

Komünist partilerde iki çizgi mücadelesinde yöntem sorunu can alıcı sorunlardan birdir. Amaç parti içinde yürütülen fikir mücadelesinde doğru fikirleri hakim kılarken, yanlış yapmamak, yıkıcı ve bölücü-lük yapılmadığı müddetçe demokrasi sorununu elden bırakmamak, azınlığın haklarını korumak ve böylece partiyi ilerletmektir. Komünist partilerde iki çizgi mücadelesinde izlenecek yol ve alınacak tedbirler, dönemin şartlarına göre değişim içerebilir. Sosyalist bir ülkede izlenecek yol ile daha devrim aşamasında iken izlenecek yol arasında farklılıklar elbette vardır.

Bu ilkesel anlamdaki bir değişim değildir. Sadece dönemin şartlarına göre izlenmesi gereken yöntemdir. Sosyalizmde Parti içindeki yanlış çizgilere karşı kitleleri seferber etmek, sorunu kitlelere mal etmek önemlidir. Bu, devrim öncesi parti tabanını seferber etmekle eş değerdedir. Sosyalizmde kitleleri parti içindeki sorunlara yöneltmek, revizyonist çizgilere karşı kitleleri harekete geçirmek önemlidir. Çin'de ÇKP bunu bir çok defa uygulayarak revizyonist çizgilere karşı kitleleri uyarmış ve politik uyanıklığı sağlamıştır. Liu Şao-Çi'nin revizyonist çizgisine karşı ÇKP'nin kitleleri revizyonizme karşı seferber etmesi önemli bir yer tutar.

Liu Şao-Çi'nin sosyalizmin inşası döneminde nasıl bir revizyonist çizgi izlediğini yukarıda ana hatlarıyla belirtmiştik. Mücadele, 1957 sonrasında kitlelerin tartışmalara katılmasıyla önemli bir aşamayı temsil eder. Geniş halk kitlelerinin duvar gazeteleri ve açık tartışmalarda revizyonist çizgiye karşı seferber edilmesiyle, ÇKP içindeki yeni burjuvaziye karşı

halk kitlelerinin tavır almaları sağlanır. 1962 yılının Eylül ayında yapılan ÇKP 8. MK 10. Toplantısı bu bakımdan büyük bir öneme sahiptir. Bu toplantı kitlelerin ÇKP önderliğinde revizyonizme karşı yeni bir saldırıyı ve karşı koyuşu ifade eder.

Mao Zedung bu toplantıda bütün halk kitlelerine; “*Sınıf mücadelesini asla akıldan çıkartmayın*” çağrısında bulunarak, Çin ve dünya komünist hareketinin tecrübelerini toparlayarak, sosyalizm boyunca sınıf mücadelesinin devam ettiğini vurgulayarak, “*Doğru fikirler nereden gelir*” adlı ünlü makalesini kaleme aldı. Bunu halka mal ederek halkın da tartışmalarda yer almasını sağladı. Bu, iki çizgi mücadelesinde bir yöntem sorunuydu. Mao Zedung sorunu sadece parti içinde dar bir insan grubuyla revizyonizme karşı savaş açma yerine, parti önderliğinde geniş halk kitlelerini seferber ederek revizyonizmin halk içindeki köklerini kurutmak istiyordu.

Nitekim Mao Zedung’un revizyonizme karşı yaptığı çağrı yankısını buldu ve geniş halk kitlelerinin Liu Şao-Çi’nin hakimiyeti altında bulunan Pekin Operası, Balesi ve Senfonik Müzik gibi ideolojik alanlara hücumu geçmesini sağladı. Revizyonist sanata karşı işçilerin, köylülerin ve askerlerin içinden birçok halk sanatçısı boy vermeye başladı. Aynı zamanda bütün ülkede sosyalist eğitim seferberliği başladı. Liu Şao-Çi, gasp ettiği mevkilerden saldırıya geçtiyse de, Mao’nun sorunu kitlelere mal etmesiyle revizyonizm her yerde deşifre edildi.

1965 yılında Mao yeniden harekete geçti. “Hay Ruy’un Görevden Azledilmesi” adlı tiyatro eserinin eleştirilmesini başlattı. 1966 yılında Liu Şao Çi, bu eleştiriye karşı “Şubat Tezleri”ni gündeme getirdi. İki çizgi mücadelesi kızıştıkça Liu Şao-Çi Çin’deki revizyonistlerin başı haline geldi ve Mao, Liu Şao-Çi için “*Çin’in Kruşçev*”i tabirini kullandı. Ve 16 Mayıs 1966 yılında yayımlanan bir genelgeyle Mao, partiyi Kruşçev gibilerine karşı uyanık olmaya davet etti. Böylece Çin’de Büyük Proleter Kültür Devrimi başlamış oldu.

Mao, “*Burjuva Karargahları Bombalayın*” çağrısıyla Liu Şao-Çi’nin bütün yüzünü açığa çıkarttı. Büyük Proleter Kültür Devrimi, Çin’de ikinci devrim niteliğindedi: “*Bazıları şöyle sorular soruyorlardı; Liu Şao-Çi ve bir avuç çetesi proletarya diktatörlüğü altında iktidarın bir kısmını gasp ettiklerine göre, Başkan Mao’nun onların mevkilerinden alınmaları için bir emir vermesi yetmez miydi? Niçin böyle me-*

totlar kullanıyordu? Tecrübeler, azletme metodunun birçok kere kullanıldığı halde meseleyi çözemediğini ispatlıyor. Bu, sadece birkaç kişinin mevkiinden azledilmesi için yapılan bir devrim değildi. Üstyapı alanında yapılan büyük bir devrimdi bu. Liu Şao-Çi sadece bir çizgiye sahip olmakla kalmıyordu; aynı zamanda bu revizyonist siyasi çizgiye hizmet eden örgütsel bir çizgiye de sahipti. Sayısı hiç de azımsanmayacak birçok birimde önderlik, Marksistlerin ve geniş işçi ve köylü kitlelerinin elinde değildi. Liu Şao-Çi kliği ancak, kitleler karanlıkta kalan yanlarımızı aydınlığa kavuşturmak üzere açıkça etrafta bir şekilde ve aşağıdan yukarıya doğru seferber edildikleri takdirde temizlenebilirdi.”

İster ileri kapitalist bir ülkede olsun, isterse yarı-feodal bir ülkede olsun devrim sonrasında, demokratik devrimi ve sosyalist devrimi yaşatmak, planlı bir ekonomiye geçmek, kültürel olarak ilerlemek, halkın sosyalist bilinçle donatılmasından geçer. Ülkenin yeni kuşaklarının geleceği tamamen buna bağlıdır. Devrim sonrasında iktidarın alınmasıyla işlerin bitmeyeceği bilinmektedir. Devrim sonrasında kitleleri ikna etmek sadece idari tedbirlerle olmaz. Sosyalizmde kimin kazanacağını daha belli olmadığı tarihi tecrübesi geriye dönüşlerle birlikte büyük bir hazine olarak durmaktadır.

Mao Zedung yaşadığı tecrübelerden damıtarak şu sonuca varmaktadır “*Peki, sosyalist ülkelerde sınıflar var mıdır? Sınıf mücadelesi var mıdır? Şimdi sosyalist ülkelerde sınıfların var olduğunu ve sınıf mücadelesinin de şüphesiz var olduğunu kesinlikle söyleyebiliriz. Lenin şöyle demişti; ‘İhtilalin zaferinden sonra uluslararası alanda burjuvazi var olduğu için, ülke içinde burjuva kalıntıları var olduğu için, küçük burjuvazi var olduğu ve sürekli olarak burjuvazi yarattığı için, ülke içinde devrilmiş olan sınıflar, gelecekte uzun bir zaman için varlığını sürdürecekle ve hatta geri dönüş girişiminde bulunabileceklerdir’ Avrupa’da, İngiltere ve Fransa gibi ülkelerde burjuva devrimlerinin birçok inisi ve çıkışı oldu. Feodalizmin yıkılmasından sonra, birçok geri dönüş ve tarihi zikzak meydana geldi. Böyle geri dönüşler sosyalist ülkelerde de mümkündür. Bunun bir örneği, işçilerin ve köylülerin ülkesi olmaktan çıkıp, gerici milliyetçi unsurlar tarafından idare edilen bir ülke haline dönüşerek niteliğini değiştiren ve revizyonist olan Yugoslavya’dır. Ülkemizde bu konuyu gerçekten derinlemesine kavramalı ve incelemeliyiz.*

Komünist partilerde demokrasi temel bir sorundur. Demokrasinin olmadığı bir komünist partisinin ilerlemesi, parti içinde kadrolara güven vermesi, fikir mücadelesinin demokrasinin tanıdığı sınırlar içinde uygulanması olamaz.

Sınıfların uzun zaman var olmaya devam edeceğini kabul etmeliyiz. Ayrıca, sınıf mücadelesinin de var olmaya devam edeceğini kabul etmeliyiz.” (Mao Zedung, Seçme Eserler, Cilt IV, Sf: 283)

Şunu vurgulamak gerekir ki, parti içinde iki çizgi mücadelesi aynı zamanda KP’lerde yaşanan demokrasi sorununa da bir cevap niteliğindedir. Farklı fikirler ve değerlendirmeler parti içinde yaşanan demokrasi sorunuyla yakından ilintilidir. Eğer demokrasi olmasaydı KP’lerde iki çizgi mücadelesinin yaşanması da mümkün olamazdı. Bu demokrasi sayesinde ki, farklı fikirler ortaya atılabilmekte, muhalefet oluşmakta ve hatta bazen MLM görüşlere baskın gelen çizgiler parti içinde hakim hale gelebilmektedir.

İki çizgi mücadelesi KP’leri ilerletmek ve yeni fikirlere varmak, eksik olanları görmek, yanlış fikirlerle karşı doğruları hayata getirmek açısından da önemli bir yer tutmaktadır. Mao, 12 Nisan 1944 yılında parti içinde yaşanan iki çizgi mücadelesinden çok önemli sonuçlar çıkartmaktadır. Bu sonuçlar bugün açısından da önemli bir yer tutmaktadır. Mao Zedung “Sağ ve Sol Sapma” broşüründe bu konuda şunları söylemektedir.

“Geçen kıştan beri, Partimizin kıdemli kadroları, Parti tarihindeki iki çizgiyi incelemekteler. Bu inceleme, pek çok kıdemli kadronun, politik düzeyini büyük ölçüde yükseltmiştir. Yoldaşlar, inceleme sırasında, birçok sorular ortaya çıkartmışlar ve Merkez Komitesi Politik Bürosu, bunların önemlilerinden bir kısmı üzerinde sonuçlara varmıştır. Bu sonuçlar aşağıdadır: 1) Tarihsel deneyimimizi nasıl bir tutum benimsememiz gerektiği sorunu üzerine: Merkez Komitesine göre, kadroları Parti tarihinde ortaya çıkan sorunlar üzerinde tam bir ideolojik açıklığa kavuşturmak, aynı zamanda eskiden hata işleyen yoldaşlar üzerine karara varırken, yumuşak bir politika uygulamak gerekir.(.) 2) Bütün soruları tahlil ederek incele; her şeyi reddetme.”(Sağ ve Sol Sapma Üzerine, Mao Zedung, Aşama Yay., Sf: 7)

Komünist partilerde demokrasi temel bir sorundur. Demokrasinin olmadığı bir komünist partisinin ilerlemesi, parti içinde kadrolara güven vermesi, fikir mücadelesinin demokrasinin tanıdığı sınırlar içinde uygulanması olamaz. Demokrasi sınırsız bir kavram değildir. Stalin fikir mücadelesi yapıp sona erdikten sonra, yapılması gerekenin ortak kararlara uymak, katılmadığımız kararları yerine getirmek, olarak tanımlar. Parti içinde yıkıcılık ve bozgunculuğun demokrasi kisvesi altında yürütülmesine müsaade edildiği takdirde partinin ilerlemesi mümkün olamaz.

KP’lerde demokrasi sorunu savaş yıllarında farklılıklar kazanabilir. Demokrasi ve özgürlük mutlak şeyler değildir, görelidir. Demokrasi, merkezizetçilik ve disiplin iç içedir. Hepsi bütünü birer parçasını meydana getirirler. Çelişmeli oldukları kadar birlik halindedirler de. Demokrasi olmadan parti gelişemez, ancak disiplin olmadan da parti ilerleyemez. Merkezizetçiliğin ağır basması KP’lerin çok istedikleri bir durum değildir. Ancak Savaş ve iç savaş dönemlerinde partinin hızla kararlar alması ve uygulaması için demokrasiye belli sınırlar getirmesi doğaldır. Bu dönemler merkezizetçiliğin ağır bastığı dönemlerdir. Bunun sürekli hale getirilmesi kabul edilemez.

2) Komünist Partilerde Olağanüstü Dönemler Ve Demokrasi Sorunu

Devrim öncesi ve devrim sonrasında ülkenin ya da partinin içinden geçtiği kritik bazı dönemler olabilir. Kadro ve yöneticilerde, devrim yapılmışsa kitlelerin düşüncelerinde kuşku ve güvensizlikler olabilir. Bu düşüncelerin tümünün maddi zemini ve beslendikleri bir ideolojik yön mutlaka vardır. Bu gibi durumlarda bunu yasaklamak ya da idari tedbirlerle tartışmaların önünü kesmek daha büyük sorunları birlikte getirebilir. Bunun birçok örneğini biliyoruz. Sovyetler ve Çin buna örneklerdir.

Büyük Proleter Kültür Devrimi öncesi ÇKP içinde uzunca bir tartışma yapılmış, MLM’ye aykırı düşünceler kadrolar ve halk içinde tartışılarak zararlı görüşler açığa çıkartılmıştır. Keza Sovyetlerde de benzer dönemler yaşanmıştır. Bunun bir örneği de 1923 sonrası ülkede yaşanan zorluklar, halkın ihtiyaçlarının giderilememesi, köylülerin içinde bulunduğu ekonomik durum karşısında Troçki başta olmak üzere 12. Parti Kongresi’nden sonra yaratılan yeni muhalefetin parti içinde girişmiş olduğu bozgunculuktur.

Bunlar, Sovyetler’de yeni bir ekonomik buhranın

geleceğini ve bunun önlenmesi için de parti içinde kliklerin ve grupların serbest bırakılmasını istiyorlardı SBKP tarihi bu konuda şunları dile getiriyor “Troçkistler, her iki muhalif belgeyi-Kırkaltılar’ın programını ve Troçki’nin mektubunu- bölgelere ve parti örgütlerine gönderdiler, bu konuda parti üyeleri arasında görüşmeler yapılmasını istediler.

Onlar, partiyi bir tartışma açmaya çağırıyorlardı.

Böylece, tıpkı Onuncu Parti Kongresi’nden önce sendikalar konusundaki anlaşmazlık sırasında olduğu gibi, Troçkistler, partiyi genel bir tartışma açmaya zorluyorlardı.

Parti ülkenin ekonomik yaşamına ilişkin çok daha önemli sorunlarla uğraşmakta olmasına karşın, bu çağrıya karşılıkta bulundu ve tartışmayı açtı.

Tartışmaya partinin tümü katıldı. Savaşım, oldukça sert nitelik gösterdi. En zorlu savaşım Moskova’da yürütülüyordu, Troçkistler, her şeyden önce Başkent örgütünü ele geçirmek için uğraşıyorlardı. Ama tartışma troçkistlere hiçbir yarar sağlamadı; yalnızca onların gözden düşmelerine yol açtı. Troçkistler, Moskova’da olsun, Sovyetler Birliği’nin öteki yerlerinde olsun tam bir yenilgiye uğradılar.” (Bolşevik Parti Tarihi, Bilim ve Sosyalizm Yay, Sf:331-332)

3) Partinin Oportünist Öğelerden Arınması Sorunu

Partinin çelişmeli bir birlik olduğu açıktır. Fikir mücadelesi olmadan bir komünist partisinin ilerlemesi ve doğrulara ulaşması mümkün değildir. Parti içinde çelişkiler uzlaşır çelişkilerdir. Buna karşın belli dönemler çelişkilerin uzlaşmaz bir hal aldığı da ayrı bir gerçektir. Stalin, “hiziplerin varlığıyla bağdaşmayan irade birliği olarak parti” derken tam da bu uzlaşmaz çelişkiyi anlatır. Devamla şunların altını çizer: “Birliğinden ve demir disiplininin gücü alan bir parti olmadan proletarya diktatörlüğünü kurmak ve devam ettirmek olanaksızdır. Ama bütün parti üyelerinin irade birliği olmadan hareket birliği olmadan, partide demir disiplin düşünülemez. Kuşkusuz ki bu, partide fikir savaşımına yer olmadığı anlamına gelmez. Tam tersine, demir disiplin, eleştiriye ve fikir savaşımına engel olmak şöyle dursun, partinin bağrında eleştiriye ve fikir savaşımını gerektirir.” (Leninizm’in ilkeleri, Stalin, Sf: 90)

Stalin uzlaşmaz çelişkilerin parti içinde boy vermesinden sonra, “parti kendisini oportünist öğelerden arındırarak güçlenir” tezini geliştirerek bu

sonucu ortaya koymuştur. Bu tez farklı fikirlerin ortaya çıkmasıyla partinin kendisini bunlardan hemen arındırması, farklı fikirde olanlara “ya bu fikirlerden vazgeç ya da partiyi terk et” anlamında değildir. Eğer bu fikirler uzlaşma yoluyla halledilecek sorunlarsa parti bunu kendi içinde yapacağı tartışmalarla çözer.

Bu konuda Mao Zedung sorununun felsefi yönünü şu şekilde ortaya koymaktadır. “Ne var ki, karşıtların her mücadelesinin koşullarını somut olarak incelemeli ve yukarıda tartıştığımız formülü her şeye gelişigüzel bir biçimde uygulamamalıyız. Çelişme ve mücadele evrensel ve mutlaktır, ama çelişmeleri çözmeye yöntemleri, yani mücadele biçimleri çelişmelerin niteliğindeki farklılıklara göre değişir. Bazı çelişmeler açık karşıtlıkla belirlenir, bazılarıysa açık karşıtlıkla belirlenmez. Şeylerin somut gelişmesine bağlı olarak, ilk başta uzlaşmaz olmayan bazı çelişmeler uzlaşmaz çelişmelere, ilk başta uzlaşmaz olan bazı çelişmeler de uzlaşabilir çelişmelere dönüşür.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, sınıflar var olduğu sürece, komünist partisi içinde doğru fikirler ile yanlış fikirler arasındaki çelişmeler sınıf çelişmelerinin parti içindeki yansımalarıdır. Bazı sorunlarda bu çelişmeler ilk başta uzlaşmaz bir biçimde belirmeyebilir. Ama sınıf mücadelesinin gelişmesiyle birlikte bu çelişmeler de büyüyebilir ve uzlaşmaz duruma gelebilir. Sovyetler Birliği Komünist Partisinin tarihi bize şunu gösteriyor: Lenin ve Stalin’in doğru fikirleri ile Troçki, Buharin ve diğerlerinin yanlış fikirleri arasındaki çelişmeler ilk başta uzlaşmaz bir biçimde ortaya çıkmadılar, ama daha sonra uzlaşmaz duruma geldiler. Buna benzer durumlar Çin Komünist Partisinin tarihinde de vardır. Partili yoldaşlarımızdan birçoğunun doğru fikirleri ile Cen Du-siu, Çang Guo-tao ve diğerlerinin yanlış fikirleri arasındaki çelişmeler de ilk başta uzlaşmaz bir biçimde ortaya çıkmamışlardı, ama daha sonra giderek uzlaşmaz bir hale geldiler. Bugün partimizde doğru fikirler ile yanlış fikirler arasındaki çelişme kendini uzlaşmaz bir biçimde göstermiyor ve hata işlemiş yoldaşlar hatalarını düzeltebilirlerse uzlaşmaz bir hale gelmeyecektir. Bu nedenle Parti bir yandan hatalı fikirlere karşı ciddi bir mücadele yürütmeli, öte yandan da hata işlemiş olan yoldaşların hatalarını kavramaları için onlara fırsat tanımalıdır. Bu durumda bu yoldaşlara karşı aşırı mücadele hiç kuşkusuz doğru olmaz. Ama hata işlemiş olanlar hata-

Parti içinde çizgilerin uzlaşmaz hale geldiği ya da parti içinde disiplinin tanınmadığı, kararların boşa çıkartıldığı dönemlerde partinin oportünist öğelerden arınması, komünist partisinin en demokratik hakkıdır.

rında diretir ve hatalarını daha da arttırırlarsa, bu çelişmenin uzlaşmaz bir çelişmeye dönüşme ihtimali vardır.” Mao Zedung, Seçme Eserler, Cilt I, Sf: 433)

Parti içinde çizgilerin uzlaşmaz hale geldiği ya da parti içinde disiplinin tanınmadığı, kararların boşa çıkartıldığı dönemlerde partinin oportünist öğelerden arınması, komünist partisinin en demokratik hakkıdır. SBKP içinde muhalefetin artması ve Yeni Ekonomik Politika’ya geçildiğinde ayak diretmelerin olması, parti kararlarına uymama eğilimi üzerine 1921’de SBKP MK, parti içinde bir temizlik hareketinin yapılmasının şart olduğuna karar verir. Karar uygulandığında 170 bin kişi SBKP’den uzaklaştırılır.

Troçkistler 14. Parti Konferansı’ndan sonra kararlara uymadılar ve bilinen yıkıcı faaliyetlerine devam ettiler. SBKP, parti içinde birliği sağlamak ve klik çalışmalarına son verilmesi için Troçkistleri ve Zinovyevcileri sürekli uyardı. 15. Parti Konferansı öncesi Troçkistler parti içinde yeni bir tartışma açmak istediler. SBKP MK tüzüğü işleterek, tartışmaların kongreden ancak iki ay önce başlatılabileceğini söyleyerek, erken bir tartışma açılmasına karşı çıktı. Bunun üzerine Troçkistler ve Zinovyevciler partiye özeleştirilerek yanlış yaptıklarını kabul ettiler. 15. Parti Kongresi’nden sonra Troçkistler ve Zinovyevciler yenilgiyi kabul etmeyerek sokak gösterilerine başladılar. Tavrıları, parti içinde demokrasi kuralları içinde partinin kendilerine tanıdığı hakları kullanarak iki çizgi mücadelesi vermekten öteye, Sovyetleri hedef alan bir davranış çizgisine karşılık geliyordu.

“Troçkistler ve zinovyevcilerin Sovyet aleyhtarı olduklarına artık hiç kuşku yoktu. Genel parti tartışması sırasında Merkez Komitesi’ne karşı partiye başvurmuşlardı, şimdi de acınacak gösterileriyle partiye ve Sovyet devletine karşı düşman sınıflara başvurma yolunu tuttular. Onlar, Bolşevik Partisi’ni yıkmayı hedef almakla, kaçınılmaz olarak Sovyet devletini yıkmaya yoluna yuvarlanacaklardı; çünkü

Sovyetler Birliği’nde Bolşevik Partisi ile devlet bir birinden ayrılamaz. Bu nedendir ki, troçkist ve zinovyevci blokun liderleri kendilerini parti içinde yasa dışı kişiler haline getirdiler; çünkü Sovyet aleyhtarı çalışma bataklığına yuvarlanmış olan kişiler Bolşevik Partisi’nin saflarında artık daha fazla hoşgörülle karşılanamazdı.

14 Kasım 1927’de Merkez Komitesi ile Merkez Denetim Komisyonu’nun ortak toplantısında Troçki’yle Zinovyev partiden çıkartıldılar.” (Bolşevik Parti Tarihi, Bilim ve Sosyalizm Yay, Sf: 355)

4) İki Çizgi Mücadelesinin Partiyi Eğitmesi Sorunu

Komünist partilerin bir tüzüğü ve uyulması gereken kuralları vardır. Bir parti kendi içinde bütünlüklü bir görüşe sahip değilse, ilerlemesi mümkün değildir. Komünist partilerde örgütsel ilke **demokratik merkezîyetçilik**dir. Bunun anlamı demokrasi temelinde merkezîyetçilik ve merkezi yönetim altında demokrasidir. Komünist partilerde merkezîyetçiliğin disiplini altında demokrasi kuralları içinde, parti birliğini bozmadan, disiplin kurallarını çiğnenmeden, partinin eylem birliği çerçevesinde, kişisel yaratıcılıklar teşvik edilerek siyasal canlılığın yaratıldığı bir ortam oluşturulmalıdır.

Komünist partilerde demokrasi olmadan, doğru bir merkezîyetçilik de olmaz. Parti farklı fikirlere karşı mücadelecî olmalıdır. Ancak farklı fikirleri yok sayarak, bastırarak demokrasi uygulanamaz. ÇKP, tarihi bu konuda oldukça öğreticidir: “İki çizgi ve bunların doğurduğu iki sonuç, olumlu ve olumsuz yanlarıyla bütün Partiyi eğitti. Başkan Mao’nun devrimci çizgisinin izlendiği zamanlar ordu kuruldu ve daha önce mevcut olmayan yerlerde devrimci üs bölgeleri kurmak mümkün oldu.” (ÇKP Kısa Tarih, Umud Yay, Sf: 83)

Parti içindeki fikir mücadelesi doğru bir yöntemle yürütülmelidir. Birbirinden farklı iki çelişmeyi; yani bizimle düşman arasındaki çelişki ile parti içindeki çelişmeyi doğru bir şekilde ele almak ve çözmek zorundayız. Parti içindeki fikir mücadelesi şiddete dayalı bir yöntemle çözülemez. Fikirleri bastırmak, yok saymak, azınlığın haklarını güvence altına almamak, demokrasiyi es geçmek Maoist bir yöntem olamaz. Parti içinde hatalı görüşlere karşı farklı bir yöntem uygulanmalıdır. İdeolojik mücadele esas olandır. Bunun için parti, farklı fikirlere açık olmalıdır. Parti içinde birliği güçlendirmek için “bir-

lik-eleştiri-birlik”, “gelecekteki hataları önlemek için geçmişteki hatalardan ders çıkartmak”, “hastayı kurtarmak için hastalığı tedavi etmek” ilkelerini uygulamalıyız.

Mao Zedung Büyük Proleter Kültür Devrimi sırasında parti içindeki yöntem konusunu defalarca işledi. Parti içinde suç işlemiş insanları dönüştürmek ve kazanmak için fırsat tanınmasını savundu ve şunları belirtti; “Hatalarında direten ve tekrar tekrar eğitilmelerine rağmen hatalarını düzeltmeyi reddeden parti düşmanı ve anti-sosyalist unsurlar dışında, bütün insanlara hatalarını düzeltmeleri için fırsat tanınmalıdır. İşledikleri suçları yararlı işler yaparak gidermeleri için teşvik edilmelidirler.” (age, Sf: 112) Mao Zedung devamla parti içinde kötü bir uzlaşma yapmadan fikir mücadelesinin sonuna kadar yürütülmesinden yanaydı. Mao’nun yöntemi “sağ” ve “sol” yaklaşımlardan tamamen farklıydı. Sağ oportünist çizgi, haklıyı ve haksızı ayırmadan “parti içinde barış” görüşüne sahip iken, sol oportünist çizgi ise, parti içinde “amansız mücadele, amansız darbeler indirme” yaklaşımını benimser.

Partinin iki çizgi mücadelesinde izleyeceği yöntem, başarıya ulaşmada belirleyici bir özelliğe sahiptir. Yöntemde izlenecek yanlış bir yol, başarı şansını geriletebileceği gibi, hiçbir sonuç almamaya da yol açabilir. ÇKP 9. Kongresi bu konuda örnektir. Büyük Proleter Kültür Devrimi sonrasında toplanan ÇKP 9. Kongresi’nin dönüştürücü ve öğretici yönünü yine ÇKP’den dinleyelim:

“Lin Biao’yu eleştirme ve çalışma tarzını düzeltme hareketi sayesinde, Dokuzuncu Kongrenin çizgisi halk arasında daha da kök saldı. Dokuzuncu Kongrenin çizgisi ve partinin proleter siyasetleri her zamankinden daha iyi uygulandı. Bütün üstyapı alanlarındaki mücadele-eleştiri-dönüştürme hareketinde yeni başarılar elde edildi. Gerçeği olaylarda arama ve kitle çizgisini izleme şeklindeki çalışma tarzı ve alçakgönüllülük, tutumluluk ve çalışkanlık, şanlı geleneği daha da geliştirdi. Oysa bunlar bir süre için Lin Biao tarafından sekteye uğratılmıştı. Büyük Proleter Kültür Devriminde yeni mevziler kazanan Çin Halk Kurtuluş Ordusu, savaş hazırlıklarının güçlendirilmesine, devrime ve halkla omuz omuza sosyalizmin inşasına yeni katkılarda bulundu. Bütün milliyetlerden halkın, proletarya önderliğinde ve işçi-köylü ittifakı temeli üzerindeki yüce devrimci birliği bugün her zamankinden daha güçlü. Bayat

olanı atıp taze olanı alan partimiz, 28 milyon üyesiyle, proletaryanın her zamankinden daha güçlü bir öncüsü haline geldi.”

Parti, hata yapanlara karşı daima fırsat tanımalıdır. Partinin dönüştürücü gücü de buradan ileri gelir. Parti hata yapanlara karşı sekte ve dışlayıcı davranıldığında, hata yapanları dönüştürme şansını vermemiş olur. Mao Zedung, bunu doğru ile yanlış arasındaki ilişki olarak izah eder ve devamla şunu belirtir:

“Gerek parti içinde gerekse parti dışında doğru ile yanlış arasında kesin bir ayırım yapmalıyız. Hata yapmış kişilere nasıl davranılacağı önemli bir meseledir. Doğru tavır, bu kişilerin devrime katılmasına izin vermektir. (...) Hata yapan kişileri önce ‘gözlemeli’ ve sonra da ‘yardım’ etmeliyiz. Onlara iş verilmeli ve yardım edilmelidir. (...) Ne kadar insan devrime katılırsa, o kadar iyidir. Hata yapan kimse-lerin arasından sadece küçük bir azınlık hatalarına sarılır ve onları tekrarlayıp dururlar, ama çoğunluk düzeltebilir (...) Doğru, yanlıştan ayırt edilmelidir. Doğru ile yanlış arasındaki ilişkide berraklık, insanları eğitmemizi ve bütün partiyi birleştirmemizi sağlayacaktır. Parti içinde, ihtilaf, eleştiri ve mücadele vardır. Bunlar gereklidir. Uygun miktarda eleştiri ve hatta şartlar gerektirdiği zaman mücadele etmek, insanlara hatalarını düzeltmede yardım etme yollarıdır ve onlar için yararlıdır.”

İki çizgi mücadelesinin ÇKP’yi nasıl dönüştürdüğü ve eğittiğini Mao Zedung’tan dinleyelim: “Genel olarak ele alındığında partimiz, son yedi yılda parti içindeki yanlış fikirlerle mücadele etmek için iki cephede, yani sağ oportünizme ve ‘sol’ oportünizme karşı mücadele cephelerinde Marksist Leninist mücadele silahını kullanmayı öğrenmiştir. Altıncı Merkez Komitesinin 5. Genel Toplantısından önce partimiz, Cen Du Siu’nun sağ oportünizmi ve Li Li San yoldaşın ‘sol’ oportünizmiyle mücadele etmiştir. Bu iki yönlü parti içi mücadelede kazanılan zaferler sayesinde partimiz büyük ilerlemeler kaydetmiştir. 5. Genel Toplantısındaki ve Çang Guo Tao’nun partiden atılmasıyla ilgili mücadeleler. Zunyi Toplantısı ‘sol’ oportünist nitelikte ciddi hataları (düşmanın beşinci ‘kuşatma ve bastırma’ hareketine karşı mücadelede yapılan ilke hatalarını) düzeltti ve parti ile Kızıl Ordu arasında birlik sağladı; bu toplantı, Parti Merkez Komitesi ile Kızıl Ordu’nun ana kuvvetlerinin Uzun Yürüyüşü zaferle

sonuçlandırmasını, Japonya 'ya karşı direnmede ileri bir duruma ulaşılmasını ve Japonya 'ya karşı Milli Birleşik Cephe'nin yeni siyasetinin uygulanmasını mümkün kıldı.”

Komünist partilerde özeleştirme sorunu dönüşmenin ve dönüştürmenin bir silahıdır. Bu silah iyi kullanıldığında, parti içinde gelişim çok daha farklı olabilir. Komünist parti hata yapanlara karşı affedicidir. Hatalarını kabul eden, dönüşmeye açık olanlara yeni bir fırsat vermek reddedilemez. Bolşevik Partisi tarihi buna iyi bir örnek oluşturmaktadır:

“Partiden çıkartılan anti-Leninistler, Onbeşinci Parti Kongresi'nden hemen sonra troçkizmden vazgeçtiklerini açıklayan ve yeniden partiye alınmalarını isteyen dilekçeler vermeye başladılar. Elbette ki, parti o sıralarda Troçki'nin, Rakovski'nin, Radek'in, Krestinski'nin, Sokolnikov'un ve ötekilerin çoktandır yabancı casusluk servislerinin hizmetine giren casuslar olduklarını, Kamenev'in, Zinovyev'in, Piatakov'un ve ötekilerin Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin kapitalist ülkelerdeki düşmanlarıyla, Sovyet halkına karşı, 'işbirliği' yapmak üzere, ilişkiler kurduklarını bilemezdi. Ama, geçirdiği deneyler

partiyeye, en güç anlarda, Lenin'e ve Leninist partiye karşı sık sık harekete geçen bu insanlardan her türlü alçaklığın beklenebileceğini öğretmişti. Bu yüzden, parti onların yeniden partiye kabul edilmeleri için verdikleri dilekçelerdeki sözlerini güvensizlikle karşıladı. Ve içtenliklerini yoklamak için şu koşullarla partiye alınabileceklerini açıkladı:

a) Troçkizmin, bolşevizm aleyhtarı ve Sovyet aleyhtarı bir ideoloji olduğunu açıkça ilan etmeleri;

b) Parti politikasının biricik doğru politika olduğunu açıkça ilan etmeleri;

c) Partinin ve parti organlarının kararlarına kayıtsız şartsız uymaları;

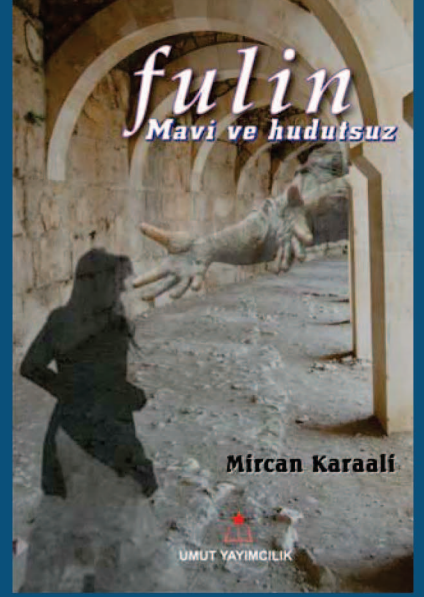
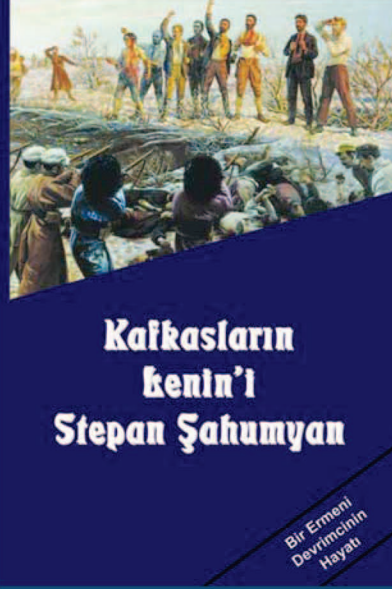
d) Partinin onları sınavacağı bir deneme süresinden geçmeleri; bu sürenin sonunda partinin, sınavın sonuçlarına bakarak partiden çıkartılmış olanların her birinin ayrı ayrı partiye kabul edilmeleri sorununu ele alacağı. (...)

Partiden çıkartılanların çoğunluğu, partinin bildirdiği yeniden partiye alınma koşullarını kabul ettiler ve bunu basına ilan ettiler.”(Bolşevik Parti Tarihi, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Sf: 360)

(BİTTİ)

UMUT YAYIMCILIK KİTAPLARI

2. BASKISINI YAPAN KİTAPLARIMIZ

